ANNE PROVOOST

NUH'UN GEMİSİ

Türkçesi GİZEM GENÇ - ROMAN -

altın bilek

VAVİX 1ARİ

Ve Tanrı dünyada insanın günahkârlığını

Ve kalbine yansıyan, hayal ettiği her düşüncenin

Daima şeytani olduğunu gördü.

Ve Tanrı dünyada insanı yarattığı için pişman oldu Ve bu, Tanrı'nm içini sızlattı.

Ve Tanrı dedi ki, "Ben topraktan yarattığım

insanoğlunu yok edeceğim.

Hem insanoğlunu hem hayvanları hem de bitkileri;

çünkü

Onları yarattığıma beni pişman ettiler."

Fakat Nuh, Tanrfnın gözlerinde merhameti buldu.

1 Yaratılış.

- Genesis1 6:5-8

Giriş Topraklarımızı geride bıraktık; çünkü eskiden balık tuttuğumuz bataklıkları su bastı. Gelgit çizgisi, üzerinde yakaladığımız balıkları kuruttuğumuz bayırlara her geçen gün daha da yaklaşıyordu. Biz de

gelgitlere uyarak yıl arca hep yükseklere taşındık; ama sonunda bu, imkânsız bir hâl aldı. Sular evlerimizi tehdit etti; çocuklar boğuldu; hasatlar ve balıklar çürüdü. Gitmeye, doğuya doğru yol almaya karar verdik: gezgin Rrattika'nın dediğine göre tüm zamanların en büyük gemisini inşa eden gemi inşaatçılarının yaşadığı ve yeni işçiler aradıkları yere. Bir eşek ve hayvan postundan yapılma bir çadır satın aldık. Büyük zorluklarla çadırla nasıl başa çıkacağımızı öğrendik. Sonra iç kesimlere doğru ilerledik: nesillerdir yaşadığımız bataklıklardan, ördek göletlerinden uzağa. Babam, kardeşleri ve kuzenlerinden yolculuğumuz için ışık sağlamalarını istedi. Yaptığı pek çok tekneye son bir kez göz gezdirdi. Hepsi yan yana dizilmiş, suyun kenarında yatıyordu. Biz ayrılırken babam şarkı söyledi; ama dikkatle dinlenildiğinde aslında lanetler yağdırdığını duyabiliyorduk.

İlk tepeden geriye baktığımızda, arkamızda meşalelerin yandığını gördük. Herkes kendi evine çekilip ortadan kayboluyordu. Hamaklarının etrafında birbirlerine ne dediklerini biliyordum; Canaan'ı terk edişimizin esas nedeninin yükselen sular olmadığını, babamın, annemin arzusuna karşı gelemediğini ve mevsim dönmeden hüzünlü bir hâlde geri geleceğimizi konuşuyorlardı.

Benim meşalelere ya da iyi veda dileklerine ihtiyacım yoktu. Hatta kimse fark etmeden gitmeyi daha çok tercih ederdim. Fakat o tepenin üstünde birden haykırdım: "Orada iyi olacağız. Burada olduğumuzdan çok daha iyi! Şarkılar ve öykülerde bizden bahsedecekler!" Sesim çatladı. Son birkaç gündür çok çalıştığım için sesim kısılmıştı. Kendimi o kadar zorluyordum ki, boynumda asılı olan kavanozlar sal anıp birbirlerine çarptüar. Başka bir şey daha haykıracaktım ama kelimelerimi kendime sakladım; çünkü kapı aralığında bir ışık gördüğümü sandım. Biri dışarı çıkıp bizi geri döndürmek için yeni bir bahane mi uyduracaktı? Bohçamın bir ucunu yere yasladım. Daha henüz tek bir bayır çıkmıştık ve ben şimdiden dinlenme ihtiyacı hissediyordum.

Kimse dışarı çıkmadı. Gün ışığının beklentisiyle, meşalelerin ateşinden küçük gaz lambaları yandı ve meşaleler söndürüldü. Babam, "Bu şekilde bağırma da eşyalarına sahip çık, Re Jana. Herkes bize karşıyken kendi hayırlı geleceğini bile bile tehlikeye atma," dedi. Bohçamı alıp yürümeye devam ettim. Tehlikeye atılacak hiçbir hayırlı gelecek yoktu; bunu babam

da biliyordu. Sadece annemin planından kaynaklanan düşüncesizce gelişmiş bir yorgunluk ve çabalama vardı.

Tuhaf bir kafile oluşturmuştuk. Bizimle akrabalığı olmayan ama bize yol göstermek için bizimle gelen pejmürde bir takipçiydi başımızdaki Alem. O bir Rrattika

idi. Tüm Rrattikalar gibi onun da giysileri yırtık pırtıktı; elleriyle yemek yerdi ve bize selam verdiğinde hâl ve hatırımızı sormazdı. Ona "pejmürde" diyorduk çünkü uzun bir bıyığı, sarkık omuzları vardı ve giysilerinin rengi, içinde kıyafetlerini yıkadığı çamur suyunun rengi gibi griydi. Bizim süründüğümüz kokulu yağlar gibi değil de domuz yağı gibi kokardı. Babamın onu yanımıza alma sebebi, sahip olduğu yetenekti: Yerde bulunan en ufak bîr ayrıntıdan ve dikenli çalılara takılmış neredeyse görünmez hayvan tüylerinden, takip ettiğimiz hayvanların hangi yöne gittiklerini söyleyebilirdi. Bize "yan bakmayı" öğretti. Sadece baktığınız sürece tüm gördüğünüz şey yağmurun kumda açmış olduğu küçük çukurcuklardı. Göz bebeğinizi hemen diğer yöne çevfirip ya da kirpiklerinizin al ından şaşı bakıp gözünüzün kenarıyla yarı bakarak, kaybetmiş olduğunuz izin çizgisini yüzeyde görebilirdiniz.

Alem'in yanında oğlu da vardı: Put adında, yaşı benim yarı yaşım kadar bile olmayan, küçük bir çocuk. Çocuk benim kadar karaydı. Bu yüzden yolda karşılaştığımız bir Rrattika bile onun bizden biri olduğunu düşündü.

Dalgın bir çocuktu. Babası, onun, yere ve ufka bakarak dikkatini manzaradaki, suyun ve taşların olduğuna işaret eden küçük kıvrımlara yöneltmesini istiyordu. Ama çocuğun bu tip şeylere karşı hevesi yoktu. Onun yerine, dikkatini bize veriyordu. Birinin tırnağının altında yara çıkmaya başladığında ya da güneş, vücudumuzun belirli bir kısmını yaktığında bunu fark eden ilk kişi hep o oluyordu. Sonra, "Baba, bir köpek gibi yoruldum," diye seslenirdi; ancak kendi, biz dinlenirken ya da hatta biz uyuduktan sonra bile durmadan bir ileri bir geri koşmaya devam ederdi.

Alem'in arkasından eşek geliyordu. Gün boyunca dinç ve çok istekliydi ama gece rüyasında, etrafı, kırbaç ve vuruş darbeleriyle o denli sanlıydı ki sürekli anırıyor ve bizi de uyutmuyordu. Yaralanmasını önlemek için sırtı battaniyelerle örtülüydü. Üzerinde annemin yattığı kamıştan yapılma

sedyeyi çekiyordu. Sedye, bir destek aracılığıyla eşeğin böğrüne bağlanmıştı. Sedyenin diğer ucu düzdü ve yerde sürünerek geliyordu.

Peşimizden gelmek isteyen biri varsa yapması gereken tek şey, vücut ağırlığından dolayı annemin yerde bırakmış olduğu derin izleri takip etmekti. Annem de eşeğinki gibi kuru, içi ot dolu battaniyelerle sarılıydı.

Sedye pek de işe yaramıyordu: Yola çıktıktan yalnızca birkaç gün sonra annemin sırtı, çarpma ve sürtünme yüzünden morarmıştı ve başının arkası kel kalmıştı. Su içmek için durduğumuzdan daha çok, annemin yatış

şeklini değiştirmek için mola veriyorduk.

Ve ben, Re Jana. Büyüme yaşlarımın sonuna yaklaşmıştım. Kol ve bacaklarımın uzaması artık yavaşlamıştı.

Boyum neredeyse babam kadardı ve bohçam için de babamın kendine yapmış olduğu ipleri

kullanabiliyordum. Ben, yağ ve koku kavanozlarını taşıyordum. Tökezlediğim zaman tüm kavanozlar birbirine çarpıyor ve gürültücü küçük bir bando gibi ses çıkarıyorlardı. Vücuduma yakın, omuzlarımın üstünde kendi suyumu taşıyordum. Karada yaşamaya alışmak için testiler dolusu su içiyordum. Alem bunun yardımcı olacağı konusunda ısrar etmişti: Tıpkı kuru bir ekmeğin teknedeyken mide bulantısını geçirmesi gibi, kamımdaki sıvı da beni, karada olmanın getirdiği endişe ve sıkıntıdan koruyacaktı. Alem'in ağzından çıkan her kelimeyi doğru kabul ettim. O bir gezgindi; dünyayı görmüştü! Onun gibilerine duyduğum hayranlığı, hiçbir zaman tam olarak gizleyemedim: Onun insanlarının sürüyle çocuklarına, sabah kalkarken üzerinde yatmış

oldukları giysileri, tüylerini sal ayan kuşlar gibi silkelemelerine, bir dakika içinde tüm eşyalarını toplayıp hayvanlarının arkalarına yüklemelerine, çocuklarını kucaklarına almalarına ve bir anda ortadan kaybolmalarına duyduğum hayranlığı. Sayısız gün boyunca hiç yemekleri olmadan yolda ilerleyebilirlerdi.

Daha çocukken açlık hissiyle savaşmayı öğreniyorlardı. Yokluk onlar için sorun değüdi.

En son olarak babam geliyordu. O, Rratrika'nın nadiren haklı olabileceğini düşünüyordu ve bunun da bedelini ödedi: Isıtılmamış içecekleri içmeyi reddediyordu ve genelde akşam olmadan içtiği tek şey, böğürtlen çiçeklerinde birikmiş ve güneş tarafmdan ısıtılmış olan birkaç damla suydu. Ve böylece kara onu hasta etti.

Bastonuyla yere, sanki dayanmak için değil de kürek çeker gibi vuruyordu. Uzun süre yürümeye alışık değildi. Tüm hayatı boyunca, balıkçı teknesinin uzunluğunun birkaç katı kadar yoldan daha uzun bir yolu nadiren yürümüştü. Kollan çok güçlüydü ama bacakları dayanıksızdı. Fakat asla tökezlemedi ve engebeli yüzeye olan dikkati asla azalmadı. Dengesi önemliydi; çünkü yolculuk için özel tasarlanmış olan ipek böceği kafesini o taşıyordu. Dut ağacının küçük kökleri sudadır. Bu yüzden ipek böcekleri devamlı boğulma tehlikesi altındaydı. Babam ayrıca, açlık ve soğuktan korunmaya yarayan parıltılı bir kaçış gibi gördüğü mangalı da yüklenmişti. Ama hepsinin ötesinde annemin hayalini gerçekleştiriyordu: Annemi sudan uzaklaştı-nyordu.

Sözünü tutuyor ve sinir bozucu gelgitleri olan bataklıklardan uzakta başka bir iş ve yaşayacak başka bir yer bulmak için taşlı çölde yaşam savaşı veriyordu.

Haftalarca yürüdük. Bildiğimiz topraklan geride bıraktık. Dere yataklarını geçip su testilerimizi doldurduk ve toprağın ince katmanında kendini gösteren kireç taşlarıyla kaplı kuru yerlere doğru yöneldik. Dikenli otlarla bürülü çayırları, çarpık çurpuk akasya ağaçlarını, meyvesi olmayan incir ağaçlarını geçtik ve geceleri pütürlü ağaç kabuklan ve kuş tüyü kadar yumuşak yapraklan olan ılgın ağaçlarının altında geçirdik. Babam, geçen her gün için kuşağına bir ilik açtı. Sonunda kuşak o kadar kısaldı ki, ince beline artık uymaz oldu. Yüzü gri renkteydi. Boşluk, aşınmış kaya parçaları, sazlıkların ve sivrisineklerin eksikliği babamı perişan ediyordu. Her akşamüstü, sakladığı suyla annemi yıkadı. Suyu annemin vücut sıcaklığına göre ısıttı. Sadece yola devam edebilecek kadar su ayırıyordu kendine. Gemi inşaatçılarına kadar tüm yolculuk boyunca su içmesi için ona yalvardık. Ancak arkasından çekiç seslerini duyabildiğimiz kayalığı

geçip yapımı hakkmda söylentilerini duyduğumuz devasa gemiyi gördüğünde, tek kelime etmeden omzumdaki su testisini aldı ve küçük bir çocuk gibi açgözlülükle içti; ta ki testi boşalana ve esneyip tersane manzarasını kapayana dek.

Gezgin Rrattika yalan söylememişti: Ufak yükseltilerin arkasmda, hiçbir şey beklemeyeceğiniz ya da en fazla küçük bir yerleşim alanı göreceğinizi umduğunuz bir yerde bir tersane kurulmuştu ve bir göl gibi etrafa uzanıyordu. Çaldıklarla çevrili, insanların devamlı gelip gittiği bir gölet haricinde, alan toz kadar kuru ve taşlarla kaplıydı. Sizi ilk karşılayan şey zift kokuşuydu. Sonra sesler. Hava, çekiç ve rendeleme sesleriyle kaynıyordu. Matkapların tıkırtı ve gıcırdamaları tepe üstünden bile size ulaşıyordu. Sonra tepeye ulaştığınızda karşınıza, sanki bir şehir kuruluyormuş gibi bir manzara çıkıyordu. Çok az orman olan bu yerde bu kadar çok kereste yığınını görmek çok şaşırtıcıydı. Talaşlar etrafta rüzgârdaki toz gibi uçuşuyordu. Her uygun noktaya, karınca kadar meşgul bir hâlde etrafta koşturan sayısız işçilerin kaldıkları çadırlar, taştan evler ve barakalar inşa edilmişti. En çok dikkat çeken, tüm yolların ona çıktığı, tepenin yamacına kurulmuş olan çadırdı. Bu çadır kırmızı renkteydi; sanki öküz kanına batırılmış gibiydi. Çadırın girişi vadiye, doğ

rudan tersanenin kalbine, ağzımızı toz gibi kurutan noktaya bakıyordu.

Geniş bir çukurun üzerinde, zemine dayalı bir hâlde, çevresi dikey ve yatay ağlarla örülmüş gemi şeklinde yapısı olan devasa bir iskele duruyordu. Bataklıktaki insanların güldüğü şey buydu: taşlı çöldeki gemi. Henüz çok yüksek değildi. Hâlen sadece zemin planı gözüküyordu. Gelecekti boyutu belliydi; ama tasarımı, inşaatçıların bu işe duydukları güvenin azlığını ortaya koyuyordu. Fakat her taraftaki kereste ve zift yığınla n, bunu yapan kişinin hırsını gösteriyordu. Bu, iş arayan bizim gibi insanların buraya gelip de hissettiği ilk duyguydu: Buradaki proje çok büyük bir güç tarafından yürütülüyordu ve bu plan sadece bir hayal olmanın da ötesine geçmişti, babam büyük bir ihtimal e bu yüzden bu denli susamış bir hâlde su testisine sarılmıştı.

iniş

Güneş, arkamızdaki bir açıdan vuruyordu. Kadınların üstünde yemek pişirdikleri ateşi onlardan daha iyi idare edebilirdik. Yüklerimizi indirdik: Babam kafesi ve mangalı, Put süs ve kabukların bulunduğu kutuyu, ben bohçayı ve Alem çadırı oluşturan postu yere koydu. Bitmiş bir halde yere çöktüm. Beni en çok rüzgâr yormuştu. Saçımı sürekli çekmesi, yüzüme vuran toz ve kulağıma gelen fısıltı beni rahatsız etmişti. Yere yakın durmak iyi geliyordu. Sonra rüzgâr seni unutur gibi oluyor, kendini atacak başka yer bulmak için arayışa geçmiş gibi üzerinden esiyordu. Eşeğin yönünü değiştirdim. Böylece kısa bacakları üstündeki geniş

gövdesi kısmen de olsa annemi gölgede bıraktı. Eşek doğru yerde durduğunda, annem sol gözünü hızla kırptı ve küçük Put hemen annemin sarılı olduğu pelerini çözdü. Onu yağ ile yıkamanın zamanının geldiğini biliyordum. Zaten her zamankinden daha geçe bile kalmıştı. Yemek yiyip benim kol arımda biraz doğru oturması gerekiyordu. Etrafımızda duran odunlardan birkaçını toplayıp su kaynatmak ve vadideki hareketi izlemek için cadın kurmak istedim. Herkes yolculukta iniş

Güneş, arkamızdaki bir açıdan vuruyordu. Kadınların üstünde yemek pişirdikleri ateşi onlardan daha iyi idare edebilirdik. Yüklerimizi indirdik: Babam kafesi ve mangalı, Put süs ve kabukların bulunduğu kutuyu, ben bohçayı ve Alem çadırı oluşturan postu yere koydu. Bitmiş bir hâlde yere çöktüm. Beni en çok rüzgâr yormuştu. Saçımı sürekli çekmesi, yüzüme vuran toz ve kulağıma gelen fısıltı beni rahatsız etmişti. Yere yakın durmak iyi geliyordu. Sonra rüzgâr seni unutur gibi oluyor, kendini atacak başka yer bulmak için arayışa geçmiş gibi üzerinden esiyordu. Eşeğin yönünü değiştirdim. Böylece kısa bacakları üstündeki geniş

gövdesi kısmen de olsa annemi gölgede bıraktı. Eşek doğru yerde durduğunda, annem sol gözünü hızla kırptı ve küçük Put hemen annemin sarılı olduğu pelerini çözdü. Onu yağ ile yıkamanın zamanının geldiğini biliyordum. Zaten her zamankinden daha geçe bile kalmıştı. Yemek yiyip benim kol arımda biraz doğru oturması gerekiyordu. Etrafımızda duran odunlardan birkaçını toplayıp su kaynatmak ve vadideki hareketi izlemek için çadırı kurmak istedim. Herkes yolculukta

çok yorulmuştu ve artık vardığımıza göre dinlenmeyi hak etmiştik.

Fakat babam uzun adımlarla sabırsızca aşağı yukarı yürümeye devam etti. Birkaç ot biçici yukan tırmanıyordu. Ellerinde oraklar ve sırtlarında sepetler vardı. Onlar geçip yol boşalınca, babam dik patikanın kenarında durdu. Yol çok genişti. Daha önceden takip ettiğimiz keçi patikasından çok daha genişti ve sık kullanımından ötürü patika üzerinde merdiven şeklinde yükseltiler oluşmuştu. "Eşyalarını topla/' dedi babam.

"Henüz varmadık."

Iç geçirdim. Put, pelerini çekmeyi bıraktı. Babamın kelimeleri bizi şaşırtmamıştı. Onu tanıyor, yapıya ve inşaatçılara ulaşmaktaki telaşını arılıyorduk. Sadece pejmürde Alem babamın bu emrini duymamışa benziyordu. Alem, ot biçicileri çaldıklara doğru takip etti. Onlara benim anlayamadığım sorular sordu ve onlar da nefessiz bir hâlde cevap verdiler.

Babam bir kez daha seslendi: "Henüz varmadık. Acele et, Alem." Sesi şimdi biraz daha yüksek, keskin ve su testisi sayesinde daha az çatlak çıktı. Ne yaptığını tahmin edebiliyordum: Gelişini kutluyordu. Yolculuk onu çok yormuştu ve amacına ulaştığını, sefaletin bittiğini ona gösterecek tek şey, diğerlerini susturup tereddütsüz ve sesli bir şekilde konuşmak, emirlerinin yerine getirildiğini görmekti.

Alem, sakin bir şekilde çalılıkların üstünden başını bize doğru çevirdi. Babamın sözünü dinlemek için bakmamıştı bize. Daha çok amaçsızca havlayan bir köpeğin sesi gibi önemsiz bir sese tepki göstermiş gibiydi.

Ancak babam göğsünü doğrultup gerçek bir sığır çobanı gibi çenesini dışarı çıkarmış olduğundan, Alem yavaşça bize doğru geldi. Başka yöne bakmadan, parmaklarını bir kez şaklatıp ağzının kenarından havayı keskin bir şekilde emerek oğlunu yanına çağırdı. Put hemen babasının emrine itaat etti. Dizleri küçük tuniğinin altında hızla hareket ediyordu. Çocuk onun yanına geldiğinde, Alem elini tuttu ve çocuğu kendine çekti. Put, boy olarak Alem'in dirseğini bile geçmiyordu; ama birbirlerine bu kadar yakın durunca biri diğerinin küçük bir kopyası olan iki erkek kardeşe benzemişlerdi. Daha şimdiden Alem tersaneye bakma zahmetine girmiyordu. Gözlerinin kenarlarından, üzerinde durduğumuz araziye bakıyordu. Göz bebeklerinin hızla kaydığını gördüm ve anladım: Onun için bu iş bitmişti. Başka bir şey için hazırlanıyordu.

Babam da bu bakışı fark etmişti. Gereğinden fazla toz çıkartarak baba ve oğlun yanma gitti. Alem daha babamla yüz yüze gelmeden konuşmaya başlamıştı: "Beni burada bırakm, efendim. Bataklıklara geri dönmeme izin verin." Rüzgâr, kapüşonunu uçurdu.

Babam saçlarını kısa kestirirdi ve üstünde giysi yoktu. Rüzgârın kulaklanndaki fısıltısından çok, gezginin peştemali ve tuniğinden rahatsız olmuştu. Bu, her zaman küçümsediği türden bir giysiydi. Benim gibi o da neden insanın bu tür şeyler giydiğini anlamıyordu. "Bu kadar çabuk mu, Alem?" diye sordu. "Daha tersaneyi yakından görmedin bile."

"Yeteri kadarını gördüm, efendim. Canaan'da bizi bekliyorlar. Biz dönmeden kampı terk etmeyecekler."

Kimsenin duyamayacağı kadar zayıf bir sesle iç geçirdim. Sonra Pufun dikkatini çekmek için bir kez daha derin bir nefes aldım; ama o, Alem'in kolu altında, sanki oraya sıkışmış gibi hareketsizce durdu. Babamın sırtı parladı. Gittiğimizden beri ilk kez arkası ince bir tabaka ter kaplıydı. "Gün bitmek üzere. Gece olmasına az kaldı!" dedi. Bir dal, ayağımın altoda kırıldı. Üçü de bana baktılar. Bakışları beni şaşırttı çünkü hareket etmiş

olduğumun farkında değildim.

Alem hemen bakışlarını üzerimden çekti. Konuşmadan önce yutkunması gerekmiş gibiydi: "Gece, sadece renklerin kayboluşudur. Sizi amacınıza ulaştırdım. Bizi karanlıktan ayıran birkaç saati iyi kullanacağım." Elini babama doğru uzattı.

Babam bir an için hareketsiz kaldı ama sonra eli aldı ve sıktı. Pufun ayağının dibindeki kutuyu açtı ve onlara kabuk ve yüzükler vererek borcunu ödedi. "Eşeği de aim," dedi babam, Alem ücretini peştemaline koyarken.

Bu, cömert bir teklifti: bir Rrattika'ya bir eşek vermek. Bataklıklarda kimsenin böyle bir şey yaptığını görmemiştim. Bu çok aşırıya kaçıyordu ama hayvan yorgun ve muhtemelen de hastaydı. Alem, babamın önünde eğildi ama babam bunu fark edemedi. Çoktan gözlerini yeniden tersaneye doğru yöneltmişti.

Önce Puf a sarıldım. Küçük çocuk ayağını o kadar fazla yere sürüdü ki havaya kalkan toz beni Öksürttü.

Çocuk bana bakmadı. Sanki dikkatini çekmesi gereken başka bir şey varmış gibi yere bakmaya devam etti.

Boncuklarını, onun için küçük kemik ve dişlerden yapmış olduğum ipi işaret ettim. Sanki yara yeriymiş gibi elini ipin üzerine koydu.

Sonra pejmürde Alem'in bana sarılmasına izin verdim. Alem bizi vahşi hayvanlardan korumuştu. Yolculuğa ilk başladığımızda, "Gemi inşaatçılarını bulmak isteyenler hayvanları takip etmeli. Onlar yolu biliyorlar. Yalnız onlara yetişmemelisiniz. Tehlikeliler ve susuzlar," demişti. Keskin burnu ve çukurlara düşmüş birkaç tüyden hangi hayvanın önümüzde ve ne kadar uzağımızda olduğunu anlayabilme yeteneğinden ötürü, bize tepelerde güvenli bir şekilde öncülük etmişti. Ona sarıldım ve o da kollarını bana doladı. Beni uzun süre sardı. Elleri ve parmaklan sırtımda bir aşağı bir yukarı gezindi. Üzerinde benden daha çok giysi vardı. Bende sadece bir tunik ve boynumda da özenle dokunmuş bir yaka vardı. O, bir tek elleri ve ayaklarını açıkta bırakan uzun bir peştemal giyiyordu. Bu giysilerle bana sarılınca sanki beni kundaklar gibi oldu; sanki ateşten titreyen birini sarıyordu. Ağzını, kulağımın yakınına yanaştırıp adımı söyledi. Fikrini değiştirmesi için ona zaman vermek açısından hiç kımıldamadım. Bizi terk edişinin şokundan kurtulmak için gözlerimi kapattım.

"Ben gelmiyorum, Re Jana," diye fısıldadı. "Bu yer bana kendimi kötü hissettiriyor. Bu kadar uzağa geldim çünkü anlatılan hikâyelere inanmamıştım. Şimdi kendi gözlerimle görüyorum: bir nehir, bir göl ve bir deniz olmadan karaya yapılan bir gemi. Gerçekten de şarkılarda söylendiği kadar çılgınca." Kalçası ve dizleri bana yapışık bir hâlde duruyordu.

"Daha yakından bakmadın bile," diye fısıldadım yanıt olarak. "Buradan göremediğin şeyler var."

"Ot biçicilerle konuştum. İşe gidermiş gibi yapıyorlar ama gitmiyorlar. Burada sadece delilerin kanunu geçerli."

Gökyüzüne, orada en ufak bir bulut olmayışına baktım. "Daha bitirmedik. Hâlâ bana öğretmen gereken bir sürü şey vardı," dedim parmaklarımı gömleğinin boyun kısmına koyup köprücük kemiğine dokunarak. Onunla tanıştığımdan beri bağımlı olarak yaptığım bir şeydi bu. Giysilerinin kenarlarım tutardım; çünkü derisi oradan başlıyordu.

"Git ve kendine bir adam bul. Sana öğrettiğim şeyi onunla yap ve mutlu ol." Dudaklarını gözlerime bastırdı; önce sol sonra sağ gözüme. Benden çok daha yaşlıydı. Yaşı, benim yaşımın iki katından daha fazlaydı.

Haftalarca bizimle aynı yemeği yemişti, ama hâlâ kendi insanlarının yedikleri yemekler ve insanlarının kül ve yağ karışımından yapıp derilerine ovaladıkları madde gibi koku

yordu. Her zaman su testisindeki suyun tamamını bitirirdi Asla birazını da kendini yıkamak için ayırmazdı.

Kokusu bana hoş gelmeye başlamıştı ama şimdi, ayrılacağımız zaman, tesadüfen yanından geçen, parayı verdiğinde istediğin her şeyi yapacak ama senin ne istediğin konusunda hiçbir fikri olmayan bir Rrattika gibi kokuyordu.

Babam, "Fazla vaktimiz yok," dedi. Pejmürde Alem ve küçük Put başlarını eğerek annemi selamladılar.

Annem her ikisine de göz kırptı. Uzak çalılıklarda kaybolana dek gözlerimizle onları takip ettik. Alem'i en son o gün gördüm. Babama iz sürmesini öğretmişti. Güneşin duruşunu ve yıldızların hareketini anlatmıştı. Ve babam tüm yıldızları görüp uykuya daldıktan sonra, pejmürde Alem beni yanına çağırırdı- Bana... Bana ise aşkı öğretmişti

-2-

Gemiyi Yapanlar

Tersaneye giden yol tehlikeliydi. Zikzak çizerek aşağı doğru indik. Ayaklarımın altında taşlar kayıyordu.

Oldukça aşağıda bizi seyretmek için işlerini bırakmış insanlar gördük. Dikkat çekmiştik; taşıdığımız tüm eşyalar, kayan taşlar, yamaç boyunca yavaşça ve dikkatle annemi çeken sedye çok ses çıkarıyordu. Sadece bir kez tersaneye daha yakından bakabildiğimiz küçük bir çayır üzerindeki bir yükseltide durduk. Babam biraz nefessiz kalarak, aşağıdaki hareketliliği süzdü. Alan çok karmaşık görünüyordu ve imalathanelerin nasıl düzenlendiğine dair bir fikir edinmek zordu. Düzinelerce hayvan durmuş bize bakıyordu. Bazısı taş duvarlarla çevrelenmiş çit içindeydi ama çoğu özgür ve sahipsiz bir biçimde etrafta dolanıyordu. Memnuniyetsizlik kelimeleri bekliyordum ama babam sadece bize de ulaşan kokunun içinde nefes aldı ve "Dut ağaçları, tanrıya şükür!" dedi.

Yamacı arkamızda bıraktıktan sonra bizi yerleşim yerinden ayıran tek şey arazideki bir çöküntüydü. Çatlak ve oluklardan anlaşıldığı üzere bu bir taş ocağı olmalıydı. Yer tozlu ve yumuşaktı. Babam, annemin boyutlarında bir çukur buldu ve çukurun içinden anneme zarar verebilecek her şeyi çıkardı. Zemine yün pelerinini örtüp sedyeyi yakma getirdi ve annemi çukura doğru yuvarladı. Onu her zamankinden daha detaylı bir biçimde yıkadı: Parmak ve başparmağıyia annemin ayak tabanlarını ovdu. Onu düz çevirdi ve önce avuç içileri, sonra da parmaklarıyla omurgasına masaj yaptı. Aşağı sırt kısmı ve omuzlarını da ovduktan sonra onu kuruladı ve yuvarlayarak sedyeye geri koydu. Yağla derisini ovuşturdu ve örtüsünü kalçalarına doladı. Ayaklarını bandajladı. Ayakları en kötü hâllerini almışlardı. Annemin gövdesi parladı. Kısık ışık altında karın ve omuz biçimi yeniden hayat bulmuş gibiydi. Saçlarım taradı ve kabuklardan yapılma takılarla onu süsledi. Tüm bu süre boyunca ona kısık sesle, "Sana burada hayranlıkla bakacaklar. Senin kadar güzel birini daha önce görmüş olamazlar," dedi. Bu sözlerini bir şarkı gibi dinledim.

Babam işini bitirdikten ve ben de bu zamanı iyi kullanıp ayaklarımın yaralı kesimlerini tükürükle nazikçe ovduktan sonra, taş ocağından ayrılıp yerleşim yerine doğru ilerledik. Önlerindeki taş fırınların üzerinde çay demliklerinin kaynadığı düzinelerce ev geçtik. Oralarda işi olanlar bize baktılar, insanlar bizim görünüşümüze ve taşıdığımız eşyalara hayretle bakıyorlardı ama aşırı bir merak da sergilemiyorlardı. Doğrudan inşaat alanına doğru yürüdük. Elimizde sedye varken o kadar uzağa gitmek kolay değildi. Etrafımızda yoğun bir karmaşa vardı. Kalaslar ve taşlar, aletler ve diğer malzemeler etrafa rastgele atılmış gibiydi. Çocuklar aletlerin etrafında yalınayak koşuyorlardı; köpekler ve keçiler de çevrede dolanıyordu. Bir yol açık bırakılmıştı ama o bile insanların kişisel eşyalarıyla çevrelenmişti: su içme kapları, taraklar, battaniyeler, kaşıklar ve pişirme kapları... Buranm sadece gündüzleri bir yol olarak kullanıldığını anladım. Pek çok kişi için geceleri burası uyuma yeriydi: köpekler gibi açık hava altında uyuyan işçiler için. Birbirine ait olmayan bu kadar çok yığını daha önce bir arada görmemiştim, insan, burada aradığı bir şeyi nasıl bulabileceğini düşünmeden edemiyordu.

Şaşkınlıkla etrafa bakıp olduğum yerde durdum ama babam beni dürttü. Sedyeye yer hazırlamak için üzerimdeki eşyaları almaya başladı. Sedye bir yerden bir yere ulaşmak için her insana büyük fayda sağlıyordu. Tersaneye yaklaştıkça daha az ev ve daha çok insanla karşılaştık. Uzun peştemaller ve özensizce dikilmiş ayakkabılar giyiyorlardı. Ellerinde aletler taşıyorlardı: rendeler, keskiler, matkaplar ve diğer ağaç işi malzemeleri. Kimi bir sopa taşıyordu; sanki yolu takip etmektense ona vurmayı tercih eder gibiydi.

Kısa mesafeden bakıldığında gemi, yamaçtan göründüğünden daha büyüktü. Yapının etrafı iskeleyle çevriliydi ki bu da pek çok kişiye düşmemeleri için güvence sağlıyordu. Birileri bağırıyor ve kovalar yukarı kaldırılıyordu. Babam soru soran bakışlarına aldırmadan işçilere katıldı. İskelenin altından tırmanıp bambu çubukları arasında kayboldu. Gemi gövdesine ulaşıp çıkardığı sesi dinleyerek gövdeye hafifçe vurdu. Tekrar göründü ve hızlı adımlarla devasa yapı içinde dolaşmaya başladı. Pruvaya ulaştığında görünürden kayboldu.

Bir süreliğine gitmişti. Annemin etrafında uçuşan sinekleri kovaladım. Şimdiden dudaklan tekrar beyazla-şıp kurumuştu ve bende hiç su

kalmamıştı. Ama annem bir şey içmek istemedi. Gözleri parladı. Ördekler onun sağlığını elinden almış olmasaydı söylemek istediği şey ağzından çıkabilecekti: "İşte geldik. Daha uzağa gitmemize gerek kalmadı."

Benim tarafıma doğru bakıncaya dek gülüşümü tuttum. Etraftaki hareketliliğin sesi başıma vurdu; tıpkı çocukluğumda, sadece babam değil onun erkek kardeşleri, kuzenleri ve arkadaşları hep beraber aynı anda yenisini sürmek için teknelerindeki katran tabakasını çıkarırlarken olduğu gibi; çünkü ses o kadar baskın ve etrafımdaki işçilerin hareketleri o kadar amaç dolu ve hızlıydı ki tersane gitgide büyüyor gibiydi. Tüm dünyayı kaplıyordu ve ben ufkun ötesinde başka şeyler olduğunu unuttum. Ellerinde kalas ve çivi taşıyan erkeklerin neşesini hareketlerinde görebiliyordum. Burası söylediğimiz şarkıların bestelendiği yer, diye düşündüm.

Bundan sonra yıl ar boyu anlatılacak hîkayelerin başladığı yer.

Babam, geminin kıç tarafında tekrar gördündü ve koşarak bize doğru geldi. Tüm yapıyı incelemiş ve devasa boyutu nefesini kesmişti. Bunun dayanıklı bir gemi olacağını anlamıştı. Sığ bir taslağı ve düz bir zemini vardı.

Dalgalara karşı dimdik ayakta durabilecek seviyedeydi. Yanımıza çömeldi ve sanki kendisiyle ters düşmesini bekler gibi anneme anlatmaya devam etti.

"En uç kısmı kavis şeklinde geliyor; bir ördek boynunu kırar gibi." Artık yüzüne renk gelmişti. Daha sadece birkaç gün önce boğuk sesle iç geçiren ve başının üstünden geçen kuşları lanetleyen adama hiç benzemiyordu. "Bu adam geminin düz bir gidişat sağlayacağını nasıl düşünebilir? Kaburgaları daha eşit bir şekilde kıvırmazsa gemisi ortadan ikiye ayrılır." Sanki cevabın annemden gelmesini bekler gibi, Gemi İnşaatçısının neden meşe ağacını kullanmadığını sordu. Meşe suya dayanıklı ve yıkılamazdı! Çam ağacından yapılma yeteri kadar çok tekne yok olmamış mıydı? "Burada ne tür insanlarla iş birliği yapacağız?" diye sordu. "Kim bunlar? Hangi ırka aitler?" §

Annem birkaç kez sol gözünü kırptı. Sonra babam soruyu tekrarlayıp bana sordu ama ben başımı sal adım.

Bu insanlar solgundu. Vücutları uzun peştemallerle örtülüydü. Kızlar kuş tüyleriyle süslenmişlerdi ve oğlanların alınlarında şeritler, saç çizgilerine doğru kaybolan siyah şekil er vardı. Yolda gelirken karşılaştığımız gezgin insanların hiçbirine benzemiyorlardı. Bu insanları tanımıyorduk.

-3-

Temiz Su

Hızla, ta yamaçtayken fark etmiş olduğumuz uzun, kana bulanmış olan çadıra giden yolu takip ettik.

Tersaneye bakan girişiyle öylece duruyordu. Bir tarafında çanak çömlek parçaları, diğer tarafında düzensiz bir biçimde yığılmış ama sağlam kereste parçalarıyla komşularından ayrılmıştı. Çadır, hayvan postu yerine sıkı dokunmuş keçi kılından yapılmıştı. Büyüktü ve kenarları titriyor gibiydi. Tepesinde güvercinler kanat çırpıyordu. Burası, bataklıklarda hakkında hikâyeler duyduğumuz Gemi İnşaatçısı'run oturduğu yerdi. Yaşlı ama zinde, iradesi sarsılmayan bir adam olduğunu duymuştuk. Kimsenin bilmediği bilgilere sahip olduğu ve bu bilgileri inci ya da kabuk karşılığı kimseyle paylaşmaya hazır olmadığı söyleniyordu.

Birkaç kadının durduğu göleti geçtik.

"O susuz/' dedi babam, anneme doğru başını sal ayarak ama yürümeye devam etti ve bizi beklemedi.

Kadınlar bizim için yolu açtılar. "Giysileriniz çalındı mı?" diye sordular, hızla birbirlerine bakarak. Tuhaf bir şiveyle konuşuyorlardı. Sadece kısmen anlayabildiğimiz ya da uzun zamandır hiç duymadığımız kelimeler kullanıyorlardı. "Ve onun nesi var?" diye sordular; başlarını siyah tenli, güzelce sarılmış olan kadına çevirerek.

Saçları dalgalı ve ayak parmakları boyalıydı. Omuzlarında ve kamında çiçekli şekil er bulunuyordu.

Hayatlarında bu denli saygı görmeyi hayal bile edemeyecek durum-dalarmış gibi baktılar. Yolda giderken sürekli duyduğumuz soruyu sordular: "O bir kraliçe olabilir mi?"

Annem onlara baktı. Onları onaylamadığını düşünmedim. Sadece merak etmişti. "O felç," dedim. "Kim onu bu hâle getirdi?" "Kimse. Kendiliğinden oldu." "Neden onu etrafta bu şekilde taşıyorsunuz? İş mi anyor?"

Kadın kahkahaya boğuldu. Hepsi bir testi taşıyordu. İçlerinden biri geniş kaba suyu boşalttı. Kırık dişli, bodur bir kızdı. Testilerinin tepelerini çimden yapılma tıkaçlarla kapamışlardı. Testi sargı beziyle sarılıydı. Küçük taşlar, ince dal parçaları ve yapraklar sargı bezine yapışmıştı. Su akıntısı kibarca sırıklıyordu. Fakat suyun çamu-rumsu bir kokusu vardı. Gözünün bir kelebek kanadı gibi titrediğini görmem için anneme bakmam gerekmiyordu.

Kıza doğru gittim ve "Biraz su alabüir miyim?" diye sordum. Testiyi aldı ve bana verdi ama beni anlamadığını düşündüm ve "Yani taze su. İçmek için temiz su," dedim.

Etrafındaki testilere işaret etti ve, "Bizde olanlar bunlar," dedi.

"Ama kaynak nerede?" diye ısrar ettim. "Geminin yol alacağı göl ya da nehir nerede?"

"Göl ya da nehir diye bir şey yok."

"O zaman kuyu nerede? Burayı suyla doldurup geminin yola çıkmasını sağlayacak olan kuyu nerede?"

Kız renk değiştirdi. Benim çıplaklığım, ısrarım ve dilimden ötürü kendini geri çektiğini görebiliyordum.

"Dediğim gibi, öyle bir şey yok," diye haykırdı birden.

Annem rüzgârda şişiyor ve uçuyor gibiydi. Ağzının kenarında baloncuklar belirdi. Yanma diz çöktüm ve ağzını temizleyerek, "Haklısın. Burada hiç su yok. Artık gelgit çizgisinden uzaklaşmamız gerekmeyecek çünkü öyle bir şey yok," dedim. Annem daha çok tükürük baloncuğu çıkardı. Zaferini başka şekilde dile getiremezdi.

-4-Annem

Annemin annesinin adı Enah idi. Enah, son çocuğunu da doğurduktan sonra kırk altı yıl daha yaşamış olan Manilada'nın kızıydı. Manilada da, sadece yirmi altı yaşma kadar yaşamış olan Elokane'in kızıydı. Öldü ve asla unutulmadı. O, dokuz oğlu ve dokuz kızı olan büyük annesi Kan'ın tıpkısının aynısıydı. Son çocuğunu kırk beş

yaşında doğurmuştu ve ondan sonra da bir otuz yıl daha yaşamıştı.

Annem, annesi ve büyük annesi gibi bir balıkçıydı. Kayığı, ismini deniz kırlangıcından almıştı. Başkalarının bir tarlayı ya da bir tepeyi bildiği gibi o da bataklıkları biliyordu. Toplu hâlde avlanmaya çıktıklarında her zaman saygı görürdü. Kayığına doğru gidişini hâlâ hatırlıyorum. Hareketleri hızlı ve çevikti. Birinin ona baktığını fark edene kadar yürüyüş şekline dikkat etmezdi. Sonra nasıl değiştiğini hissederdiniz. Herhangi biri, bir çocuk bile onu izlese uzun adımlarla yürümeye başlardı. Gücünü zapt ederdi. Bu, epey bir çaba gerektirirdi: Zarif olamayacak kadar sabırsızdı.

• ? Bir gün suda, kayığının yanında ayakta duruyordu. Küçük babkları kaldırmak için, bir çocuk elinden daha büyük olmayan bir elek kul anıyordu. Aniden dizleri tutmadı. Kayığın kenarına tutundu ve kendini yukarı çekti. Kısa bir süreliğine kendini dar tahtanın yanında dik tutmayı başardı. Sonra kayığın içine düştü. Tek görebildiğim, birkaç parmağı ve ayağının tabanıydı. Çığlık attığını duydum. Vahşi domuzları ve yılanları kovalarken attığını duyduğum çığlıktı bu. Sadece bir saniyeliğine bağırdı. Sonra her şey sessizliğe büründü.

Denize açılmak için pek elverişli olmayan, sadece avı koymaya yarayan kısa kayık, annemi bir ceviz kabuğu gibi kapladı.

Ben daha küçücük bir çocuktum. Dişlerim bile henüz yenilenmemişti. Yüzemediğimden, cesaretim el verdiği uzaklıkta suda durdum. Küçük kayığın bana doğru gelmesini, annemin kayıktan inip neden öyle ağladığımı bana sormasını bekledim ama gelmedi ve kıyıdan uzaklaştı. Su canlılan derime sürtündü, yüzüme ve kulaklarıma böcekler girdi. Boynuma gelen yere kadar gittim. Annemin yaptığını gördüğüm hareketleri yapmayı denedim. Başım suya daldı. Küçük ellerimle su yüzüne çıktım. Su yuttum ve öksürdüm. Omurganın tahtasına değene dek suda çırpındım.

Yedek iple kayığa tırmandım. Annem ölü balıkların arasında yatıyordu. Yaşıyordu. Etrafta kan yoktu. Ber-rak, soru soran bakışlarla bana baktı. Ancak bana elini uzatmadı. Kayığa çıkmam için bana yardım etmedi. Sol gözünü kırptı; yaptığı tek şey buydu. Kimse bizim orada olduğumuzu bilmiyordu. O sabah hiç kimseye haber vermeden yola çıkmıştık. Sonra deniz, boğazını açtı ve su yükselmeye başladı.

Rrattika

Babam yanımızdan ayrıldığı için, annemi kırmızı çadıra kadar götürmek hiç kolay değildi. Yokuştu ve zemin kumluydu. Etrafımızda iş arayan bir sürü insan ayakta dikildiği hâlde, kimse yardım elini uzatmadı. Hızlı cümleler kurarak birbirleriyle konuşmak, elleri ve kollarıyla hareket ederek bakışlarını kırmızı çadırın üzerinden ayırmamakla meşgul erdi.

Yanlarına yaklaştıkça söylediklerinin bir kısmım anlamaya başladım:

"...buradaki birçok insan bunu iddia ediyor..."

"...ama o gerçek bir..."

"...övünüyor..."

Yaklaşabildiğim kadar çadırın yanma yaklaştım. Bekleyen adamların arasında babamı bulmayı ümit ettim ama onun çoktan avlunun içindeki sırada yerini almış olduğunu fark ettim. Annemi ezilmeyeceği bir yerde, bir çeşit halatın altında bıraktım. Kırmızı çadırın yan tarafına geçtim. Kereste yığınları, talaş ve çömleklerin üzerinde tırmanarak biçilmiş dal ar yığınının içinde görülmeden çömelebileceğim bir yer buldum. Tersanede bekleyenler

sessiz okluğu sürece, keçi kılından yapılma bezin arkasında konuşulanları duyabiliyordum.

"Biri onun Gemi İnşaatçısı olduğunu söylüyor," diye duydum birini konuşurken. Büyük testilerden geniş

kaplar içine çay boşaltılma sesi geliyordu. İçeride dört ya da beş adam, inşaatçı, oğul an ve tahminen bir de maymun gibi gülen ve çayları

boşaltırken terbiyesizce araya giren bir hizmetli olduğunu düşündüm. Sıradaki adaylar tek tek kontrol ediliyordu. Sadece peştemal giymekle kalmayıp kol ve bacaklarının dayanıkhlığıyla da övünüyorlardı. Birinin, deneyimleri becerileri, yaşları ve sağlamlıkları konusunda onları kibarca sorguya çektiğini duydum. Verilen görevlerde belirli bir düzen izlendiğini fark ettim: Çoğu kişi, kararlı bir şekilde yapımına devam edilen ve her şeyden önemli olan yapı iskelesinde çalışmak için aranıyordu. Bir de ziftle ilgilenmek üzere adam gerekiyordu. Bunun için, şikâyet etmeyecek, çok çalışacak ve her şeyi yapmaya hazır olacak kişiler seçüiyordu. Görüşmeler kısa sürüyordu ama sırada bir sürü insan olduğundan sıra babama geldiğinde epey bir zaman geçmişti.

Babamın sesi diğerlerinin arasında önce sessiz ve tereddütlü çıktı. Yavaş yavaş çay koyma ve şapırdatarak içme sesi durdu. Babam kelimelerini özenle seçti. Omurga yatırma, bağlantı yerlerini kalafat etme ve gemi bölmelerini oturtma konusunda konuştu. O konuştukça diğerlerinden farkı da ortadan kalktı. Onun konuşmasına alışmış olduğum şekilde konuşmaya başladı: Açık sözlü ve haklı olduğuna inanan bir tavırla.

Elbette ne konuştuğunun farkındaydı. Geniş boyutta tekneler tasarlamış ve yapmıştı. Bununla birlikte, sadece çok nadiren bu teknelerden biri kaza geçirmişti. Ünü bu bölgeye yayılmamış olsa da, sanki herkes tarafından tanınıyormuş gibi konuşuyordu.

Konuşması işe yaradı. Ara sıra kibar bir sesten babama kısa cevaplar geliyordu. Bu, inşaatçı mıydı?

Babam konuşmasını bitirdikten sonra kimse ağzını açmadı. Güvercinler sustu. On tarafta bekleyen adamlar da sesBizleşmişti ve artk taşıdıkları aletleri birbirine çarptırarak gürültü yapmıyorlardı.

"Onun kerestecilerle çalışmasını istiyorum," dedi biri çadır bezinin arkasından. Bu, yeni bir sesti. Daha önce duymadığım bir ses. Ses vurguluydu ama buyurucu değildi. Pürüzlü bir taşın altında bulunan düz bir taş gîbi hoşuma gitmişti. Ara sıra tiz bir ses duyuyordum. Sesi dinlemek için nefesimi tuttum.

Ama karşıdan hiçbir cevap yoktu. Sadece babama ait olamayacak olan homurtulu bir zıtlaşma duyuyordum.

Yalnızca öksürük ve ayak sürüme seslerinin duyulduğu gergin bir sessizlik vardı. Sonunda babamın, bataklıkta insanlara giderken söylediği kelimeleri kul andığını duydum ve bulunduğum dal kümesinin içinden hızla çıkıp ön tarafa koştum.

Babam avluya benden önce ulaştı. Çadırm girişinden arkası dönük bir hâlde çıktı. Onu, çizgili giysili bir adam takip ediyordu. Benden yaşlı değildi ve bu tersanede gördüğüm diğer insanların aksine bu kişi sarışındı.

Beline örgülü bir kuşak takmıştı ve kumaş artığından yapılma bir de ayakkabı giyiyordu.

"Çok önemli bir göreviniz olacak," dediğini duydum babama karşı. "Hiçbirimizin sizin gibi yetenekleri yok."

Sesi çadırm içinden tanıdım. Nefes alıp verişinde bir şeyler vardı. O tiz sesi tekrar duyabiliyordum.

Babam, genç adamı görmezden gelir gibi yaptı. Saçlan dalgalanıyordu ve sarf ettiği çabadan ötürü yüzü kızarmıştı. Annem ve benim bulunduğum yeri görebilmek için etrafına bakındı.

Genç adam bunu fark etmişe benzemiyordu ve, "Babam hasta. Sağlam yeteneği olan insanlara ihtiyacımız var. Kardeşim Shem yapı iskelesinde ve diğer kardeşim Japheth de zift bölümünde çalışıyorlar, ikisinin de yanlarında işçileri, işlerinde onlara yardım eden ustabaşları var. Kereste işinde de sizin benim yanımda olmanızı istiyorum," dedi.

Babam beni gördü ve bana doğru yürüdü. Genç adam onu takip etti. Neredeyse bana sürtünüyordu.

Yakından baloncа saçının san değil, saçı ve kaşlarının talaşla kaplı olduğunu gördüm. Alnına, buradaki tüm genç erkeklerde bulunan o desen işlenmişti Kemikliydi ve içlerindeki en açık ten rengine sahipti. "Bu konuda

uzlaşabilir miyiz? Gün doğarken marangozhanede buluşalım mı?" diye devam etti soğukkanlılıkla.

Babam bana asayı verip omuz silkti ve aksi bir şe-

kilde, "Olur," dedi. "Sedyeyi al," dedi bana sertçe. Sedye-

nin diğer ucunu tuttu ve genç adama ikinci bir bakış at-

madan önümden yamacın aşağısına doğru inmeye baş-

ladı. . >||| --^.'V

Neler olduğunu anlayamadım. Annemin göz kapağı titriyordu. Hızlı hızlı soluyup homurdandı. Babam onu duymuş olmalıydı; ama arkasına bakmadı. Yoldaki dağınıklığı ayağıyla tekmeledi ve yürümeye devam etti. Bir omzumun ve sonra diğerinin üzerinden geriye baktım ama böyle bir yokuşta sendelemeden yürümek zaten çok zordu. Ben de arkamda neler olup bittiğini görmek için daha fazla çaba sarf etmedim. Babamın istediği şekilde hızla yoluma devam ettim.

Ancak kereste yığınlarının arkasına ulaştığımız zaman sedyeyi aşağı indirdi. Bana ve ardından homurdanan anneme baktı. Bana doğru eğildi. Yumruğunu sıkıp karnının önünde tuttu; sanki belinden aşağısına bir darbe yemişti. Yavaşça yere eğildi. "Onlar için çalışamam. Sağ

lam insan değiler. Eğitimli değiller. Bunlar Rrattika!" dedi.

Onlar buydu: Rrattika. Gezip ara sıra imanlara yalvarır ya da doğrudan eşyalarını yağma ederlerdi. Bizim tanıdığımız Rrattikalar'a pek benzemiyorlardı. Açık renkli tenleriyle aldatıcı bir şekilde farklı görünüyorlardı ama tavırları aynıydı. Su ya da tekneden hiç anlamıyorlardı. Bir yerde ne kadar uzun süre kalmak için uğraşırlarsa uğraşsınlar evlerine düşkülükleri yoktu. Sürüye kendi yöntemleriyle bakarlardı. Sürüleri çalar ve günlerce dur durak bilmeden onları yürütürlerdi.

Kereste yığını arkasından kırmızı çadırı görebiliyordum. Şimdi etrafında daha fazla insan vardı. Adamlar çadırdan çıkmış endişe içinde

bakmıyorlardı. Açık ten renkli genç adamın nerede olduğu belli değildi. Hepsi büyük beden peştemal er giyiyorlardı. Giysileri kum, kereste ve yıkandıkları gri su rengindeydi. Bu insanlar yıl arca bizim rakiplerimiz olmuşlardı ve babam bizim onlara bakmamıza asla izin vermezdi. Şimdi onların evleri, yollan ve eşyalarının yanında dururken onlar bize bakıyorlardı. Ben bu manzarayı sevmiştim; ancak babam dehşete düşmüştü. Kokularından uzak durmak için ağzından nefes alıyordu.

-6-

Babamın Gidişi

Ben sadece suya bakmıştım; ama babam pek çok şeyi incelemişti: çadır bezi ve ağaç çivileriyle yaptıkları barınakları, farklı yerlerde bulunan fırınları, ocak ve kuyuların yokluğunu, sığ çukurlardan başka bir şey olmayan tuvaletleri, sepetlerde değil de dokuma kumaşlarda saklanan tahılları... Her şey bir noktayı işaret ediyordu: Bunlar gezgindiler. Baharda yer bulmak için devamlı savaşmak zorunda olduklarım

düşündüklerinden bellerinde bıçak taşırlardı. Kök ve kabuklu yemiş yerler, toprağı ekip biçmekle ilgili hiçbir şey bilmezlerdi.

Şimdi Alem'in yolu nasıl bu denli hatasız bir şekilde bulduğunu anlamıştık. O bizi kendi kardeşlerinin yanma getirmişti. Böyle bir girişimden haberi olmalıydı. Bir adamın muhteşem bir plan yaptığından, bu işin içinde üç oğlunun da bulunduğundan, geminin çam ağaçlarından yapılıp çeşitli bölmeleri olacağından ve hem içinin hem de dışının ziftle kaplanacağından, en az üç katlı olmak üzere devasa, bu zamana kadar inşa edilmiş

olanların içinde en büyüğü olacağından ve bunun sonucu olarak da yapı iskelesinden anlayan, katran yapıcı, bükme ve omurga planlaması hakkında bilgi sahibi olan birçok işçi ihtiyacı bulunduğundan. Bu planın İnşaatçıdan değil de daha büyük bir güç tarafından ilhamla geldiğinden. İnşaatın ardından eğer her şey sapasağlam olursa bir ödül olacağından. Alem tüm bunları nasıl keşfetmişti? Yolculukları esnasında kendisine anlatılmış olan hikayelerden mi?

Alem ve akrabalarına, çok düz olduklarından, ayaklarınızın altında oynadıklarından asla ezemeyeceği-niz parlak, solucana benzer böceklerden aldığımız "Rrattika" ismini vermiştik. Tabi ki aynı zamanda düzgün isimleri de vardı: ateşi geride bırak. Bu isim de, atalarımız, henüz ateş çömlekleri olmadığından rüzgâr ve yağmurdan korkarak gezginlerin gitmesini iple çekip sonra onların kamp yerlerine gidip geride bıraktıkları yanan kömürleri alırken ortaya çıkmıştı. Onların olağanüstü katlanan çadırları vardı ve

fırtına olduğu zaman çadırları aşağı çeker ve üzerlerine otururlardı. Bu bize biraz gülünç gelirdi: Kötü havalarda çadırlar Rrattikalar'ı değil, Rrattikalar çadırları korurdu!

"Tüm bu yolu bunun için mi geldik?" dedi babam. "Haşaratlarla çalışmak için mi her şeyimizden vazgeçtik?"

Bakmaya tahammül edemediğini söyledi: kaliteye olan ügisizliğe, bu düzensizliğe, rüzgâr ve havaya karşı yapılan dayanıksız gemiye. "Eğer burada bu gemi yapılıyor olmasaydı hazırlıklarını tamamlayıp çadırlarını toplar, çocuklarını da önlerine katıp giderlerdi," dedi. Annemi o kadar güçlükle taşıdığımız yamacın başına tekrar geri gelmiştik. Orada bir grup çim biçici gördük.

Babam onlardan, bir adam ve bir çocuğa bakmala-rını rica etti. Ona hemen geri dönmesini söyleyebilirler miydi? Ona tekne inşaatçısı ve eşinin, tekrar Canaan bataklıklarına geri götürmek üzere kendisini beklediğini bildirebilirler miydi? Annem homurdandı. Babam, görünur bir çabayla anneme doğru tekrar döndü ve yüzünü elleri arasına aldı. "Ben ticaret adamı gemisi anyordum; ama burada tüm bulduğumuz şey cehalet/' dedi. "Bu insanlar gemi yapımı hakkında ne biliyorlar ki? Umut vaat eden hikâyelerle buraya gelmemiz için teşvik ediyorlar bizi. Çok uzaktan, sanki onlar için çalışmanın bir ayrıcalık olduğunu sanıyoruz. Bana iş veren adam neredeyse hâlen bir çocuk. Ben bir çocuk için mi çalışayım?"

"Açık ten renkli adama orada olacağına dair söz verdin," dedim.

"Bu yalandan bir sözdü, Re Jana. İki kardeşi çadırdaydı. Geniş omuzlu iki iri adam. Sen ne yapmamı beklerdin? Beni zincirlemelerine ve bilgimi benden çalmaya çalışmalarına izin vermemi mi?"

"Ama yaptıkları şey çok güzel."

"Aşırı büyük. Devasalığı, deliliği çağrıştırıyor.

Alem bu konuda haklıydı. Eğer gemi yüzecekse hangi

amaca hizmet edecek? insan bu kadar malzemeyle bir filo

kurar." ?

. .

" . |f:

Bizi yamaçtan ayıran taş ocağının içinde duruyorduk. Yarı karanlıkta gözlerindeki ifade pek seçilemiyor-du; ama yüzündeki umutsuzluk ortadaydı. Korkunç bir rüyadan uyanır gibi etrafına bakındı. Bir yerde kalmaya karar verdiğinde ne yaptığını biliyordum: Etrafındaki taşları koruyucu bir çit hâline getirinceye dek sırayla dizerdi. Yerden toprak alıp ellerine sürdü. Devedikenlermi ve sivri uçlu çimleri kökleriyle kopardı. Şimdi yerleşim yeri-* ni kontrol ettiğini görebiliyordum. Düzeni nasıl sağlayacağını düşünüyordu. Geceyi burada geçirecekti ve benim de dileğim buydu. Bu insanların, pejmürde Alem'in akrabalarının yakınında olmak istiyordum. Çekiç ve uğultu sesini sevmiştim. Bu sesler, Pufun şarkısını getirdi aklıma. Yolda giderken beni uykuya daldıran ezgilerdi bunlar. Bu kadar yakınken onlardan biri olduğumu hayâl ettim. Sabahın erken saatinde tüm eşyaları bir kilime sarar, sırtıma atar ve çocukluğumda hep yapmak istediğim o yolculuğu yapabilirdim.

Ama babamın tek hissettiği şey iğrenmeydi. Hikâyelerin anlatıcısı olan, detaylı bir plan üzerinde çalıştıkları imajını veren ve yapı iskelesi üzerinde çalışan işçilerden bu kadar çabuk kaçan Alem tarafından aldatıldığını düşünüyordu. Kazmayla çalışan işçilerin bırakmış olduğu belirgin izlerden oluşan dil şeklindeki çukurluğu işaret etti. "Gezgini burada bekleyelim/' dedi. "Cadın kurup geceyi burada geçirelim. Tırmanışla yarın sabah uğraşırız."

Tüm aletlerimi yere koydum. "Yarın sabah" aklıma hiçbir şeyi getirmedi. Geleceğimiz silinmişti ve yeni bir sabah mantıklı gelmiyordu.

Her şeyi kendi elleriyle yapmamış olsaydı o akşam zor hareket ederdim. Çadırı kurdu. Ateşim için dal ardan bir yer hazırladı. Kadınların pişirme ateşleri kaynattıkları sudan ödünç alarak çayını hazırladım. Ne yaptığımı düşünmüyordum. Şaşkınlıkla hareket ediyordum. Tırmandığımız tüm tepeleri yeniden aşacağımıza, sürgünler gibi kuyu başlarında tekrar su beklemek zorunda kalacağımıza, engerek ve akrepler tarafından tekrar

tehdit edileceğimize inanamıy ordum. Bataklıktaki yakınlarımızın seslerini şimdiden duyabiliyordum: "Geri geldiler ve mevsim henüz dönmedi bile." Geri gitmek istemiyordum. İyi suyu nasıl bulacağımızı biliyordum. Bu görev bana, yarım günden az bir süreye mal olurdu. Ve annem de geri gitmek istemiyordu. Ancak yemek yedikten sonra nefes alıp verişleri sakinleşebildi.

Arkamızdaki sesler değiştiğinde uykuya daldı. Çekiç ve planlama sesleri, ezme ve karıştırma seslerine dönüşmüştü. İşçiler banyo yerinden çıkmış evlerine dönüyorlardı. Ellerinde el fenerleri olan insanların geliş gi dişlerini, çadır bezleri altındaki işçileri izledik. O kadar yorulmuşlardı ki, akşam yemeklerini yerken başlarını bir kazık ya da sopaya yaslayıp uyudular.

"Küçük tarlalarını fark ettin mi?" diye sordu babam. "Tohumlan, yatağını hazırlamadan diktiler. Toprakta bıraktıkları taşlan sonbaharda ezmeleri gerekecek."

Tarlaları fark etmiştim. Küçük ve her an sulanmak isteyen türden kuraktılar.

"Ama bu en kötüsü değil. Alem'in yaptığını yapıyorlar: Su aramaları için kadın ve çocuklan gönderip sonra kendilerinin olduğunu iddia ediyorlar. Ve sadece sürüyle beraber yıkanıyorlar, içme sularını değerli taşlanmış

gibi içeride saklıyorlar. Bir kadının kalitesi, getirdiği suyun tadıyla ölçülüyor. Bu şekilde mi yaşamak istiyorsun, Re Jana? Susuz bir adamın kölesi olarak mı?"

Söyledikleri kanımı dondurmuştu. Dinlemeye zor tahammül etmiştim. Sözünü kesmeden konuşmasına izin verdim. Konuşmak için çok yorgundum. Kabını doldururken eline çay damlattım.

Babam, o gece ayakta oturarak uyudu. Çadırları ve bir yer bezleri olmadan, yanlarında aletleri ve su testi-leriyle öylece yatan adamların manzarası babamı ürkütmüştü. O kadar insanın nefes alıp veriş seslerinin küçük bir çocuğun çığlığıyla bölünmesi ona kaçış ve açlığı dü-şündürttü. O, nasıl onlardan biri olabilirdi?

Benim uykum, babamınkine nazaran, heyecan doluydu. Geminin karnını ve suyun sabit çarpışlarını hayal ettim. Evden epey uzakta olsam da tüm gece kendimi denize ve göle yakın hissettim. Yokluğu, suyun hayalini daha tatlı bir hâle soktu. Sabaha doğru hem hayranlık hem de alay hissiyle doluydum. Uyanan tersanenin sesleri bana gülünç geldi. Ama bu girişimin ciddiliği güvenimi geri getirdi. Sadece ne yaptığını bilen biri, bu boyutta bir plan tasarlardı.

Babam gün ağarmadan uyandı. Yüzünü yıkamak ya da çay içmekle zaman geçirmedi. "Ben Alem'in peşinden gidiyorum," dedi. "Onu bulup buraya geri getireceğim."

Alem'i nasıl bulacaktı? Gezgin yola çıkalı uzun zaman olmuştu ve kendi insanlarının alışkanlıklarında olduğu gibi kurduğu tüm kampların izini dal arla örterdi. Annem üfledi ve hızlı hızlı soludu. Gözünü kırpıp nefesinin ıslık çalmasma neden oldu. Ama babam eşyalarını kuşandı. Bana, "Annene göz kulak ol," dedi. Ve yamacın tepesine doğru yol almaya başladı.

Kutsal Değnek

Sabahın erken saatleriydi. Güneş hâlâ Tanrılarda beraber uzakta duruyordu. Annemi göle doğru sürükle-dim.

Uyuyan vücutlar arasında sedyeyi çevirmek epey zamanımı aldı. Hava hâlen serin olmasma rağmen ben hızlı hızlı soluyor ve terliyordum. Bazı kadınlar telaş içindeydiler ama çok uzakta, ıssız yerlerde, sadece gölgeleri seçilebiliyordu ve hiç ses yapmıyorlardı. Herkesten önce göle gidersem, çamura henüz bulanmamış temiz su bulabileceğimi düşündüm. Elime bir avuç su aldım; ancak tortular olmadan bile çamur kokusunun gitmemiş

olduğunu fark ettim. Anneme içmesi için suyu uzattığımda ağzını ekşitti.

Ne yapmam gerektiğini biliyordum. Direklerinin atında ateş yakılmış olan tünele götürdüm annemi.

Pürüzsüzce rendelenmiş olan direkler, devasa bir hayvanın göğüs kafesi gibi görünüyordu. Her biri, bükülmesi gereken yeri ısıtıyordu. Bazısı sonlarda ağırlaşıyordu. Kısa süre sonra kavisleri desteklerle tutturulacaktı. Ateş ve yavaşça eğilen gemi omugası bir an bile yalnız bırakımlı-yordu.

Ateşin yandığı yerde her zaman insanlar bulunuyor ve gözlerini dört açıp ateşe göz kulak oluyorlardı.

Annemin kalçasından kutsal değneği alıp onu peleriniyle sardım. Saçını düzelttim. Başını sağa doğru çevirince kel kalmış yerleri gizleniyordu. Ense boşluğuna bir bez parçası koydum ve hazır olduğunda onu iskele kıvrımcıları-ran bulunduğu yere bıraktım. Ben yanından uzaklaşırken gözlerinin beni izlediğini hissedebiliyordum.

Kutsal değneği önümde tuttum. Sanki çok alışık-mışım gibi bir his verdi bana; sanki her zaman orada duran bir parmak gibi. Put bana, Rrattika'nın nasıl su bulduğunu öğretmişti. Taş üzerinde kalmış kum tortularına vurur, yere çukurlar açar ve kaktüs köklerini bükerlerdi. Küçücük bir damla bile onları memnun etmeye yeterdi. Put tüm bunların hepsini bize ayrıntılı bir şekilde göstermişti. Eşek susuzluktan anırmaya başlayınca çocuk durur ve bela arayan bir hayvan gibi etrafında daireler çizerek dönmeye başlardı. Bir elinde bir kâse diğerinde bir su kabağı testisi tutardı. Belirli bir noktada durup aşağı çöme-lirdi. Eşek hemen onun yanında dururdu. O da suyun kokusunu alır ve Put"un kendisi için onu çıkaracağını bilirdi. Put elleriyle yeri kazardı ve bir kol boyu derine indiğinde elleri ıslanırdı. Bunu yaparken kendisiyle hep gurur duyardı. Babam ilk kez onu bu şekilde görünce gözlerine inanamadı ve ona Çukur Kazıcı Put adını taktı. Bu ismi ömrü boyunca hep kullanacaktı.

Ancak o tür bir su bize uygun değildi. Bizim gibi insanlar için elle yeri kazımak daha büyük bir kaynağa ulaşmak için atılan ilk adımdı. Benim bulmak istediğim şey, bu küçük çukurlukları dolduran kaynağın kendisiydi. Biz Kan'ın kızlarında, su bulma konusunda bir yetenek vardı. Yaşadığımız bataklıklar nehirlerle beslenir. Nehirler gölcüğe, oradan da denize dökülür. Denizin bunu yutması gerekir; ama her mevsim birkaç kez denizin boğazı sıkılır ve balıkların hava almasını sağlayan ve bit-kilerin rengini değiştiren tuzlu suyunu dışarı salar. Bu olaya, "Deniz keyif yapıyor/' derler ve işte bu zamanlar biz genç kadınlar iç kesimlere doğru yol alırız.

Bir gölcükte başlarız. Oradan derinlerde yatan, görünmez, nabzını ve bazen köpürmesini hissedebildiğimiz damarı buluruz. Damar bizi büyük bir oyuğa, topraktaki bir çatlağa götürür. Orada kamp yapar, güçlü adamları kuyu kazmaları için cezp edip tatlı suyun tadını çıkarırız.

Ben hayatı böyle biliyordum. Alışık olduğum düzen bu şekildeydi. Bu yerde farklı kural arın geçerli oluşu kafamı karıştırmıştı. Burada kadınlar su testilerini zayıf bacaklı eşekler gibi sürükleyerek çekiyorlardı. Fakat işte bu yüzden burası benim için doğru yer değil miydi? Annemin nesilden nesile aktarılmış olan kutsal değneği ve benim toprak altında akan damarları bulma yeteneğimle sudan anlamayan insanlara çok çekici gelecektim. Alem su karşılığında beni öpmüştü. Her gece benimle bilgisini paylaşmış, sırlarını açıklamış ve aşk konusunda hiçbir şeyi benden saklamamıştı. Yeteneğim, beni diğerlerinden ayıran özelliğim olabilirdi.

Onların bunu bilmeyişi beni üstün kılacaktı. Ayak tabanlarım yolculuktan ötürü hâlen ağrıyor olsa da, Rrattika için önemimin düşüncesi ayaklarıma sanki kanat taktı.

Tüm sabah yürüdüm. Kutsal değnek beni hilâl biçimli tepelere götürdü ve oradan da sadece rüzgâr tarafından işgal edilen kayalı araziye. Kayalarda bir sürü mağaralar vardı ve hepsi de birbirinin aynısı gibiydi.

Davet edici gizemli havalarıyla, ziyaretçileri yollarını kaybettirecek şekilde kendilerine çekiyorlardı. Girişlerine giden çukurluklarda hiçbir şey yetişmemişti. Kumdaki titreşimler, rüzgâr esince arkamda bıraktığım evimde duyduğum su şırıltılarını hatırlattı bana. Rüzgâr kayaların arasına giremediği için hiç beklenmedik bir şekilde çok sinek vardı. Anında ağzıma yapıştılar. Güneş daha da tepeye çıktı ve sıcaklık arttı.

içgüdülerim geri dönmemi söyledi. Etraf kafamı karıştırmıştı ve beni tehdit ediyordu. Fakat amacıma yaklaştığımı biliyordum: Kutsal değnek parmak ucumda sal andı ve güçlü bir şekilde bir kaya yüzeyindeki bir deliğe doğru yöneltti beni. Bu mağara da, diğerleri gibi, bir zamanlar bir kapı aracılığıyla kapatılmış olmalıydı; ama kapı çökmüş ve çürümüştü. Mağaranın belirli bir biçimi var gibiydi. Girintileri ve geçitleri olan bir ele benziyordu. Toprağa karışmış nemin kokusunu aldım. Ben uzaklaştıkça, yürüdüğüm yol daha da bozuldu.

Sendeledim. Etrafımda yabana cisimler yatıyor ve sesli bir şekilde yuvarlanıyordu. Bu cisimlerin, kafatası ve kemikler olduğunu anlamam biraz zamanımı aldı. Kendimi, onların ölü hayvan kemikleri olduğuna inandırmaya çalıştım; ancak gözlerim hızla karanlığa alışıyordu ve artık gezginlerden geriye kalanları net bir şekilde görebiliyordum. Asırlardır burada duruyorlardı. Bu mezarlıkta kafataslan sıra hâlinde, çocuklann ve yeni doğmuş bebeklerin kemikleri arasında diziliydi. Yürüdüğüm yolun sol ve sağındaki deliklerde kalça kemikleri ve kaburgalar ayrı ayrı sıralanmıştı. Mağaranın derinine indikçe sıralar daha düzenli olarak çıkıyordu karşıma. Kocaman, düzenli yapılara benziyor-lardı.

Geri dönmek istedim. Bana iğrenç, neredeyse zalimce gelen bu yerden çok uzağa gitmeyi arzuladım. Biz ölülerimizi papirüsten yapılma kayıklara koyar gölcüklerde yakardık. Fakat elimdeki kutsal değnek dizginlene-mez bir hâlde titriyordu. Ben, korkunun ellerimi titrettiğini düşündüm; ama titreme dövmeye dönüştü ve değneğin arka kısmı yüzüme bile çarpmaya başladı.

O kadar derine indim ki, karanlık neredeyse yürüyüşümü imkansızlaşırdı. Mağara ince bir geçide doğru inceldi. Girmeye cüret edilemeyecek kadar karanlık ve dar bir geçide. Üstü açıktı; ama ışık o kadar zayıftı ki sanki geceyi deliyor gibiydi. Dar geçitlerle birleşen tünel er vardı. Aşağı dünyaya doğru inen bir noktaya geldim. Yavaşça ilerledim. Birkaç derin çukur vardı. Her biri benim ölümüme yol açabilirdi; ama dar çıkıntı boyunca gitmeye devam ettim; çünkü daha uzun ve daha sağlam bir plana göre düzenlenmiş gibi duran kemik yığınlarından uzak durmanın tek yolu buydu.

Çatlağa giden geçidi nasıl buldum, bilmiyorum. Kayanın üzerinde oluşmuş bir kıvrımdan başka bir şeye benzemiyordu. Kutsal değnek aracılığıyla yürümeye devam ettim. Yer ıslaktı. Ayağım kaydı. Her an çıkıntı yapmış bir kayaya başımı çarpmak için bekledim; ama suya çok yaklaşmıştım ve kendimi ileri doğru attım.

Babamın beni buradan uzaklaşmaya ikna etmesine izin ver, diye düşündüm. Kendi fikrinin doğru olduğuna beni inandırmasını sağla. Tanıdık gelen bir sese doğru gidip ellerimi uzattım ve biraz arayıştan sonra suya ulaştım. Su o kadar soğuktu ki, dokununca sanki parmaklarımı ısırıyor gibi geldi. Yavru

bir keçinin çişi kalınlığında bir damla akıyordu. Ama eğer sabırlı olursam testim dolacaktı.

Ham ile Tanışma

Güneş en yüksek noktasını daha yeni geçmişti ki tersaneye geri döndüm. Testi elimde iyice ağırlaşmıştı.

Annem ortadan kaybolmuştu. Onu bıraktığım yerde şimdi kereste yığınları vardı ve yünlü pelerini molozların altında büzülmüş bir hâlde yatıyordu.

Babam geri döndü, diye düşündüm ilk önce; ama ardında benim için hiçbir iz bırakmadan onu buradan götürmüş olabileceğini hayal edemedim. Solda duran kum-taşlarının üzerinde zikzak izleri oluşmuştu. Nereye gittiğini bilen biri olsa sadece düz izler oluşurdu.

Tüylerim ürperdi: Onu kim götürmüştü? Bir kötü-rümü kim kaçırırdı? Böyle bir korkaklığm utancıyla nasıl hayatta kalacaktı? Annem çok güzeldi. Hiçbir kusuru yoktu ve güzelce de süslenmişti; ama hareket edemeyişi yüzünden o kadar faydasızdı ki, kimse onu kaçırmayı daha önce aklına getirmemişti.

İzler ateşlerin ilerisinde uzun bir kulübeye çıkıyordu. Dışarıya çıkan aletlerden buranın bir marangozhane olduğunu anladım. Koşarak-izi takip ettim. Koşarken testiden çıkan suyu gözüm görmüyordu.

Onu kulübenin bir köşesinde gördüm. Daha yüzünü görmeden üzerindeki çizgili peştemali ve saçındaki talaşlardan hatırladığım genç bir adamla beraber duruyordu. Ona bir an önce ulaşmak için daha da hızlı koştum. En azından hızlı koştuğumu sandım: Beni gören, herhalde sadece sendelediğimi düşünürdü. Testiyi kalçamda taşıyordum. Önümde, başımda ve diğer kalçamda da taşımıştım. Artık tükenmiştim. Testiyi sedyenin yanına bıraktım ve bu hareketimle genç adam yukarı sıçradı. Hantal bir şekilde yere oturuşum kısmen rahatladığım-dandı. Annem burada, güvendeydi. Onunla oyuncak bir bebek gibi oynamak isteyen biri tarafından alaya alınmamıştık. Ama durumunun iyi olmadığını görünce rahatlama hissim bir anda yok oldu.

Gözleri susuzluktan ser-semlemişti. Boncuklu süsleri, kurumuş gibi görünen derisine yapışmıştı. Terlemenin de ötesine geçmişti. Yaralarının kokusunu alabiliyordum.

"Çok susamış," dedim her şeyden sorumlu tuttuğum genç adama bakarak. Sesim garip çıkmıştı. Hiç şüphesiz epey fazla içtiğim soğuk sudan kaynaklanmıştı.

Genç adam yolumdan çeküip başını eğdi. "Ona tersaneyi gösterdim," dedi. "Ona su vermek istedim... Cevap vermedi..." Hatanın kendisinde olduğunu anlar gibiydi; çünkü ensesinin aşağısına kadar kızardı. Yanında sıska bir köpek duruyor, havayı burnuna çekiyordu. Hayvan annemin yüzünü yalamıştı. Yanağındaki lekelerden bunu görebiliyordum. Ve sedyenin saplarından biri hasar görmüştü.

Testiyi sedyenin ucuna koyduğumda annemin gözleri fal taşı gibi açıldı ve vücudu titredi. Yeterince hızlı bir şekilde dudaklarını nemlendiremedim. "Sessiz ol," dedim. "Sakin ol, her şey düzelecek." Sadece anneme karşı sakin ve ölçülüydüm. Genç adama, "Onu neden yerinden oynattın? İyi seçilmiş bir yerde yatıyordu/'

diye çıkıştım.

Omuzlarım genişletti. "O tekne inşaatçısının kan-

sı. Annenin bana yardım edeceğini umdum. Onun nesi

var?" |f-

"Balık tutarken felç geldi."

Köpeğe doğru uzanıp başım okşadı.

Bir yudum suyu annemin ağzına boşalttım. Yutkundu ve bana baktı. Temiz su olduğunu biliyordum. Ama aynı zamanda bu su, ölülerin suyuydu. Bu yüzden gereğinden fazla içirtmedim ona. Gözlerindeki bakış daha fazla istediğini söylüyordu. Derisi yanıyordu. Uzun süre güneşe ve rüzgâra maruz kalmıştı; ama geri dönüş

yolumda, ona suyu içirmektense, onu bu suyla yıkamanın daha iyi olacağına çoktan karar vermiştim. Bu yüzden onu göle götürmek için ayağa kalktım.

"Onu taşımama yardım et/' dedim.

Genç adam bu isteğim karşısında şaşırmıştı; ama adil olduğuna karar vermiş gibi o da ayağa kalktı ve testinin bulunduğu sedyenin ağır arka ucunu eliyle kavradı. Ona sırtımı dönüp önden yürüdüm. Nefes alıp verişinde-ki hırıltıyı duydum. Tazı, kısa mesafeden bizi takip ediyordu. Ara sıra genç adamın yanma gidiyordu ama benim yanıma asla gelmiyordu.

Bunun doğru olmadığının oldukça farkındaydım. Bu tersanede bir erkek, sedye ya da su taşımazdı.

Yanımızdan geçenler bize bakıp, gözlerini hızla başka yöne çevirdiler. Bu davranışları, gördükleri şeyin onlan rahatsız ettiğini gösteren en açık kanıttı. O bakışlara rağmen benimle yürümek isteyişi cömert olduğunu gösterdi bana. Bir bakıma, annemin ve benim bataklıklardan buraya İnşaatçı'run oğlu tarafından yardım görmek için gelmiş olmamız şaşırtıcıydı.

Küçük bir keçi sürüsünün su içmekle meşgul olduğu göletin başına geldik. Ancak hayvanlar hemen içtiler ve ben de işe koyulabildim. Sağ taraftaki bir çukuru, bulduğum en iyi kumla doldurdum, üzerine pelerini yaydım ve annemi pelerinin üzerine doğru yuvarladım. Birinin geride bırakmış olduğu kırık bir çömlek bulup teslimdeki suyla doldurdum ve kalçalarının üzerine oturdum.

Köpek yakında duruyordu. Bana Manilada ve Kan tarafından ulaşan eski bir tarife uyarak mersin, tarçın, tatlı Klamath2 ve cassia3 ile karıştırmış olduğum yağımın kokusunu elbette alabiliyordum. Köpek çok zayıftı.

Butları neredeyse görünmüyordu ve uzun bacaklarının üzerinde cereyandaki bir sivrisinek gibi sallanıyordu. O

da sahibi gibi yetersiz besleniyordu. Sahibi de gergin ve bir çekirge kadar zayıftı.

Yüzüne gelen hayvan nefesi annemi rahatsız etti; ama bunu göstermedi. Her zamanki gibi dosdoğru gözünü havaya dikti. Gözleri, havada uçan kuşları arıyordu.

İhşaatçı'nın oğlu, bir çocuğun dikkatiyle hareketlerimi gözlemledi. Annemin üzerine su döküşümü izledi. Su annemin vücudunun üzerinden kayıp pelerini ıslattı. Giysimin farklı kesimlerini alıp parmak ucumla vücudunu ovdum. Burada sabır ve özen gerekiyordu; çünkü vücudunun yavaş çalışan sistemi cildini aşırı hassas hâle getirmişti. Neyseki gölete yakın olan bu yer daha serindi. Ancak etrafta eşek arısı ve sinekler dolaşıyordu.

Suyu-mun kokusu yüzünden kızmışa benziyorlardı.

2 Bir yosun türü.

-^Defnegil er familyasının tarçınla yakın akraba olan türü Cinnamomum aromatic um un ingilizce'deki adıdır.

"Baban neden onu hayatta tutuyor?" diye sordu, yavaş ve narin yıkama işlemini bitirdikten sonra. "Emir verdiğinde hareket etmeyen bir kadını neden peşinde getiriyor?" Yanıma çömelmişti.

"Biz onu seviyoruz," diye yanıtlayıp yağı sürmeye başladım. Deri sıvıyı emdi ve yavaşça tekrar canlandı.

Genç adam kararlı bir şekilde izledi Ağzı yan açıktı. Annemin kan akışı uyarıldıkça cildi hayata döndü. Genç adamın şaşkınlığına şaşmamak gerekiyordu: Annem çok güzeldi. Yeni kabuk tutmuş bir ceviz gibi tazeydi.

Cildi koyu renkli; ama pürüzsüzdü ve tek kusuru, sırtında oluşmuş olan yaralardı. Annemin ensesi ve göğüslerine baktı. Çocuk çıplaklığa alışkın değildi. Ara sıra sanki ona dokunur gibi elini kaldırdı.

O sıra ne tür bir insanla karşı karşıya olduğumu bilmiyordum, inşaatçı'run oğlu ve ağaç işinden sorumlu olan kişi olduğunu biliyordum. Ama bademleri sevdiğini, en sıcak günlerde bile kapalı alanda çalışmaya gittiğini ya da işten ötürü hissizleşen parmak uçlarının kısalığını hiç bilmiyordum.

Kısa zamanda adının Ham olduğu ve üç kardeşten en küçüğü olduğunu öğrendim; ama bana diğer kardeşlerinden bahsetmedi. Ben de ona bu yüzden annemin eskiden yatalak olmadığını söylemedim. Onu bu kadar severken onunla ilgilenmemek imkansızdı. Ham'in bunu anlamasını beklemedim. Hiçbir yerde anlaşılmayı ummamışken neden burada umacaktık ki?

"Babam burada kalmayacak," dedim sadece. "Canaan bataklıklarına geri dönmek istiyor."

"Neden gitmek istiyor?" Çaba sarf etmediği hâlde nefesi ses çıkanyordu. Vücudunun derinlerinden küçük sesler geldi. Sanki kanundan, ayrı bir dil e köpeğiyle konuşuyor gibiydi.

"Bu projeyi ciddiye alamıyor," diye yanıtladım.

El erini altındaki kumlara bastırdı. Pelerini boyun kısmında kopmuştu. Köprücükkemiklerini ve derisini görebiliyordum. Göğsü kılsız ve pürüzsüzdü. Cildi yıkanmış; ama yağla ovulmamıştı. Görünümünü daha çok kirli gösteren, üzerine giydiği peştemaldi. Üzerinde lekeler vardı. Kirden çizgileri görünmüyordu bile.

"En iyi kerestelerle çalışacak. En iyi nalbantların yapmış olduğu aletler vereceğim ona. Ve büyük ölçüde bağımsızlık."

"Ona bunları söylerim," dedim.

Yanımızdan geçenler hâlâ bize bakıyorlardı. On-ian en çok rahatsız eden şeyin ne olduğundan emin değildim: Ben ya da o veya onun benimle oluşu. Sesini neredeyse bir şey fısıldar gibi alçalttı. Elini omzuna doğru kaldırdı. Peştemalin kolu dirseklerine kadar sıyrıldı. Solgun, tüysüz bir koltukaltı vardı.

"Yönetimimizi kaybettik. Yaşlı babam hasta. Yönetimde o varken her şey yolundaydı. Ama şimdi onsuz devam etmeliyiz. Biz burada, çölde büyüdük. Tekneler hakkında hiçbir şey bilmiyoruz. Ustabaşım hiç yardımcı olmuyor. Sadece bir kez mendirekte durduğu için kendine usta diyor. Ben bu işin nasıl yapıldığını gerçekten bilen birini arıyorum. Babanı bekleyeceğim.

Onu uzun zamandır bekliyordum." Düşünmeden çenesine dokunup boynunu büktü. Ona bakmıyordum; ama gene de gördüm.

Benim yaşımda olduğu ve anneme karşı dikkatsizce davrandığı için kendimde şunları söyleme cesaretini buldum: "Bir adam devasa bir gemi yapmaya başlıyor. Sonra hasta oluyor. Kimse nasıl devam edileceğini bilmiyor. Ama iş devam ediyor. Neden yaşlı adam iyileşinceye kadar beklemeyesin ki? Ya da ölünceye kadar?"

"Alay etme," dedi. "Bizi küçümseme. Biz ne yaptığımızı gayet iyi biliyoruz. İnşaatı erteleyemeyiz. Vakit yok.

Acilen bitmesi gerek."

Hikâye uyduran bir çocuğa gülündüğü gibi güldüm. Bana sırtını dönebilirdi. Ben onun bölgesinde bir yabancıydım ve o önemli bir adamın oğluydu. Ama bana arkasını dönmedi. Ben annemi yağ ile ovarken bizi izledi. O bizi seyrettiğinden ben de biraz heyecanlandım: Parmak uçlarımda normalde olduğundan daha fazla his vardı. Çünkü bana, yüzüm ve sarf ettiğim çabadan ötürü kızaran vücuduma bakıyordu.

"Çadırınız nerede?" diye sordu.

"Taş ocağında, yamacın eteğinde." O yöne doğru işaret ettim. Gösterdiğim nokta bulunduğumuz yerden görünmüyordu. Arasında bir marangozhane, yapım altında olan bir gemi ve büyük bir yerleşim yeri yatıyordu. Her yer hâlâ sessizdi, insanlar hayvanlarla paylaştıkları gölge yerler bulmuşlardı.

"Babanın geldiğini nereden anlayacağım? Sizin hiçbir iz bırakmadan ortadan kaybolmayacağınızı nasıl bileceğim?"

"Bileceksin; çünkü yıldızlar hareket edecek," dedim. "Çünkü ay düşecek ve ufuk titreyecek."

Gülmedi. Çok gülen bir çocuğa benzemiyordu. "Beni ciddiye almıyorsun."

"Söz mü vermemi istiyorsun?" diye sordum.

"Sizin insanlarınızın sözleri ne kadar geçerli ki? Baban daha ilk sözünü tutmadı."

"Bilmeyeceksin," dedim, alayına aldırış etmeden. "Biz bir kuş gibi hemen gözden kaybolacağız." Pelerini alıp annemi sardım. Genç adama karşı gelişimden ötürü o da memnun olmuştu. Bunu gözlerinden okuyabiliyordum.

Bana yardım etmek ister gibi ayağa kalktı. Tek kelime etmeden peştemalinin kaymasına izin verdi ve üzerinde sadece içindeki kolsuz atleti kaldı. Hareketleri eşek arılarını kovaladı. Ayakkabılarını çıkarıp suya girdi. Gö-letin kenarında atletini çıkardı. Şaşkınlıkla bakmaya devam ettim. Derisi, bataklıklarda gördüklerimden çok da

ha solgundu. Hayal ettiğim gibi zayıftı. Uzun koları ve bacakları sadece ince, kusursuz bir deriyle kaplıydı.

Yatarken tüm vücudunu örtecek kadar derinlikte olan bir yere gitti. Tek görebildiğim onun solgun, pürüzsüz omuzları ve üzerlerine düşen dağınık saçlarıydı.

Uzun süre suda kaldı. Yıkamak için kullandığım giysiyi çalkalayıp geri giderken önce gözünün ucuyla ve sonra tüm yüzünü bana doğru çevirerek beni izledi. Alem'in bana öğrettiği şekilde yürüdüm: sırtım dimdik ve çenem aşağıya doğru. Bir süre sonra sadece bana bakıyormuş gibi göründüğünü fark ettim. Aslında başka bir şeye bakıyordu. Tanrı gibi, görünmeyen bir şeye. Nedenini bilmesem de bana bakarak bir şeyi anladığını hissettim. Aklında bir düşünce uyandırmış, ona şekil ve kanat vermiştim. Ama önünde bir engel vardı: Damağmı kemirmesinden bunu anlayabiliyordum: Açlıktan ölmek üzere olan bir adam gibi, suyun üzerinde hiç dalga yaratmadan kemiriyordu.

Ham'in Banyosu

O gün güneş battıktan sonra Ham'in taş ocağına gelmesine şaşmadım. Annem çoktan uyumuştu ve ben de uyumak üzereydim; ama onun

yaklaştığını hissedebiliyordum. Tazısı yanındaydı. Tırnakları taşlara çarpıyordu. Ayağa kalkıp bir örtü ile yağımı aldım ve su testisini kalçama koydum. Annemi uyandırmadan nasıl hareket etmem gerektiğini biliyordum. Bunu da Alem'den öğrenmiştim. Dışarıya doğru süründüm ve Ham'in giysisine yansıyan ay ışığını takip etmeye başladım. Fazla hızlı hareket etmiyordum ki su çalkalanmasın. Tersaneye yürüdü ve bir an için beni gemiye götürebileceğini düşündüm. Ancak iskelenin ayağında durdu. Ertesi sabaha hazır bir şekilde bekleyen kereste yığınlarının arkasında gözden kayboldu.

Onu orada buldum. Zift artıklarından ötürü için için yanan ateşin yanma çömelmiş oturuyordu. Kokusu burnuna ulaştığı an tazı hemen oradan uzaklaştı.

Örtüyü Ham'in ayaklarının dibine serdim. Güzelce temizlenip orada bırakılmış olan bir kâse buldum. Testimin içindekileri ona boşalttım. Ham kuşağını çözüp peştemalini başından çıkardı ve karnının üzerine uzandı.

Karanlıktı ve derisini çok iyi göremiyordum; ama bazen ateşin kızarıklığıyla gümüş gibi parlıyordu. Vücudu, hızlı büyümesinden ötürü orantısızdı; yalnız o haliyle bile o kas yığınlan ve bağ dokularında gözle görülür bir kontrol hissediyordum. Bir aslanın asla tükenmeyen gücü gibi. Bedeni bana, bataklıklarda ki çalılıkları, bükülebilir ince dal ve kamışları hatırlattı.

Onu da annemi yıkadığım gibi yıkadım. Suyu vücudunda hissedince titredi. Ay ışığı altında o kadar berraktı ki peştemali her parmağıma dolayışımda ellerim içinde yansıyordu. Başı arka tarafa doğru dönüktü ve gözlerinin kapalı mı yoksa açık mı olduğunu göremiyor-dum. Boynundaki, kemikten yapılma süsten tuhaf bir koku yayıldı etrafa. Gereksiz yere ıslanmaması için dikkatle boynundan çıkarıp kenara koydum. Etrafımızda sadece sayısız gece hayvanının sesi ve baykuşların bağırışları duyuluyordu.

Hassastı. Bunu, cildinin suyu kabullenişi ve emişinden hissediyordum. Ne yapmam gerektiğini biliyordum.

Üzerindeki kirden arınana dek boynundaki çizgileri ovacaktım. Pürüzsüz ve parıltılı olana dek karışmış olan koyu saçmı tarayacaktım. Bataklık

insanlarının kendilerini nasıl bu kadar temiz tutup güzel kokuttuklarını öğretecektim ona. Bir ördek bumu gibi parlayana dek tırnaklarını temizleyecektim. Ağız kokusu için anason tohumu verecektim. Yağımla vücuduna güzelce masaj yapacaktım; çünkü öğrendiğim tek bir şey varsa o da hassas bir cilde özenle bakılması gerektiğiydi.

Derisi daha fazlasını kabul etmeyinceye ve dağ keçisi derisi gibi pürüzsüz olana kadar yağı döküp kol ve bacaklarını ovdum. Başparmağımla omurgasına doğru derinine bastırdım ve sanki cilalıyormuşum gibi aşağı sırt kısmını sert bir şekilde ovdum. Başparmağımla kuyruk sokumunu ittirdim ve topuğunun yanındaki çukuru buldum. Vücudu parmaklarımın arasında ısınmıştı.

Dedim ki, "Eğer suyu benim için taşırsan, bulduğum çatlağı sana gösteririm."

Kasları gerildi. Kollarına yaslanarak üst vücudunu doğrulttu ve birkaç dakikalığına bana baktı. Şimdi net bir şekilde kısa; ama gür kirpikleri, halâ yumuşak olan sakalı ve burun deliklerinin hafifçe oynayışını göre-biliyordum. Gözleri dehşetle bakıyordu.

"O zaman bana bir eşek ver. Kümes onlarla dolu," diye ısrar ettim.

Başını olumsuz bir şekilde sal adı. Saçlarının uçları omuzlarına doğru sürüklendi. "Eğer sana bir eşek verirsem buradan gidersin. Hâlen burada ne yaptığımızla ilgili hiçbir bilgin yok."

"İnşaatçı'nm su bulunmayan bir yerde gemi yapması mı?" Ateş sıcaktı. Diğer tarafımı ateşe doğru döndürdüm. O şekilde oturunca Ham'i daha iyi görebiliyordum. "Buradaki herkes çok fazla çalışıyor. Bu yüzden mükâfat olarak büyük bir şey vaat edilmiş olmalı/'

Bana doğru eğildi ve tek bir hareketle, vücudunu örtmek için altındaki bezi aldı. Boşta kalan eliyle omzumu yakalayıp, ileride, aşağıda duran kırmızı çadırı işaret etti ve, "Babam şu an konuşuyor. Benim seninle konuştuğum gibi o da Tanrısı'yla o şekilde konuşuyor," diye fısıldadı. Ani hareketi kötü olmuştu. Toz kaldırdı ve bu, kirlenmesine sebep oldu.

"Hangi Tanrı?" diye sordum. "Bizi bu şekilde düzenleyen, Adı Olmayan, Adı Konulamayan. Diğer tüm Tanrılar'ı unut. Bu Tanrı bize göz kulak oluyor. Diğerleri böyle yapmıyor. Adı Konulamayan çok kızgın ve hayal kırıklığına uğramış. Babam O' nu sakinleştirmeye çalışıyor; ama boşuna. Merhameti tükenmek üzere.

İnsanoğluna olan güvenini yitirdiğini söylüyor. Tüm günahkârları yok etmek istiyor. Sadece asil düşünenler ve adaletli olanlar hayatta kalacak ve O, insanoğlunun soyunun çoğalmasına onlarla devam edecek/'

Rrattikalar'ın içindeki korkuyu biliyordum: Tanrı tanımayanlara ve suçlulara olduğu gibi isimlerinin yok olması. Hayatları, yok olmayı önlemek için yapılan yoğun çabalardan ibaret.

Ham'i kuruttuğum hâlde alnında boncuk boncuk damlalar çoktan belirmişti. "Annene nasıl özenle baktığını görüyorum ve bu kalbime dokunuyor," dedi. "Benim gemiyi sevgiyle yaptığım gibi, sen de onu sevginle yıkıyorsun. Adı Konulamayan'ı incitmiyorsun. Bu kadar iyilik karşısmda O da benim gibi şaşırmış durumda. Sizin insanlarınızın ne düşündüklerini biliyorum. Bizi bir pislik olarak görüyorsunuz. İsmimizi de haşaratlardan koydunuz. Ama bize bir şans verin. Babam bana getir ve Adı Konulamayan'ı sakinleştirmemize yardım et." Üstünü kapatan bezin düşmesine izin vermeden peştemalini giydi. § if

Ona biraz yardım ettim. Çok değil; çünkü ona yardım etmekten çok ona bakıyordum. Hareketlerine ve hareketlerinin yarattığı gölgelere bakıyordum. Giyindiğinde ondan biraz uzaklaştım. Böylece aniden kendimi ateşe çok yakın bir yerde buldum ve sanki başım yanıyor-muş gibi geldi. Endişeyle, "Sen gemiyi adının ötümsüzleşmesi için mi yapıyorsun?" dedim.

"Gemi soyumuzun tükenmemesini sağlayacak,"

dedi.

"Merhametin bîr belirtisi mi bu?" diye sordum. Sesindeki ıslığı duyabiliyordum.

Parmak uçiarıyla koluma dokundu. "Merhamet için çok geç. Adı Konuiamayan kararını verdi. Birbirimize yardım etmeliyiz. Şimdi önemli olan tek şey, seçilmiş olup olmamak."

Köpek havlamaya başladı ve Ham ayağa sıçradı. Beni tuttu ve ateşin yanından uzaklaştırdı. Beni kereste yığınlarının arasına doğru itti. Orada kendimi olabildiğince küçültüp sesimi kestim. Biri geldi ve Ham'in yanında durdu. Hızlı adımlı, kısa gölgeli, birden beliriveren bir hayalet gibi elinde lamba ve baston olmadan.

Sanki gecenin kural arı onda işlemiyordu.

"Ne yapıyorsun?" dediğini duydum adamın.

Ham sessiz kaldı. Zift artıklarının yanından uzaklaşmaya başladı.

"Bu, beklediğin kız değil," dedi yabancı. Yüzü tersaneye dönüktü.

"Ama getirdiği suya bak," diyerek kendini savunduğunu duydum Ham'in.

"İyi su getiren başka kadınlar da var. O, beklediğin değil. Doğru kişi geldiğinde ben sana bir işaret vereceğim."

"O iyi ve güzel," diye devam etti Ham.

İkisi de kereste yığınlan arasında kayboldular. Sadece inşaatçı'nm oğlunun yanmda yürüyen kişinin boyunun kısa olduğunu görebüdim. Rrattikalar gibi giysiler giyinmemişti ve çıplaktı. Kolları ve bacakları inceydi ve kalçaları bir çocuğunki kadar dardı. Ham'e ayak uydurmak için büyük adımlar atması gerekiyordu. Az ışıktan da olabilirdi; ancak derisi benimkinden bile koyu görünüyordu.

"Buradan gitmeliyiz," dedim anneme. Bir kez gölette yıkadıktan sonra artık onu çadmmızın yanında yıkıyordum. "Bu insanlan büyük bir sefalet bekliyor. Tanrıları onlar için çok büyük bir ceza hazırlıyor. Tüm seçilmemiş olanları yok edecek." Hemen karar verdik: Biz yok olmak istemiyorduk. Bununla beraber gelecek olan eziyetlere tanık olmak istemiyorduk. Rrattika Tanrıları'nı ta-

nımıyorduk ve bu arm da hiç sevecen görünmüyordu. Rrattika, boyunduruğu altında korkarak yaşadıkları bir Tann seçmişti. Biz, bizi kışkırtmak yerine huzur içinde yaşamamızı sağlayan Tanrılar'a alışkındık.

Ve böylece babam gelir gelmez yola çıkmak için su depoladım. Çatlağa giderken, beni takip etmek isteyenlerin kafasını karıştırmak için her seferinde farklı bir yol izledim- Değişik kalitede sular vardı: Daha iyi sulara ulaşmış olan kadınlar gördüm. Yüksek fiyatlara satıyorlardı ve eğer evli değillerse genç adamlar peşlerini bırakmıyordu. Onlara suyumun ne kadar iyi olduğunu götse-rip hava atmadım. Karşılığında giysi, testi ve battaniye isteyebilirdim; ancak felaketten kaçacaksak neden bu tür eşyalara gereksinim duyacaktık ki? Kümeslerden bir eşek alıp çalılara sakladım. Bir hayvan çalmak zararsız görünüyordu. Küçük taş

duvarların içinde onlardan bir sürü vardı. En azından her tür ve cinsten birer tane ve belirli cinslerden de yedişer tane. Saatlerce dışarıda durup çim biçmek, hayvanın orada bekliyor olmasının verdiği güvencenin yanında hiçbir şey sayılmıyordu. O zaman babamın Alem ve eşeği beraberinde getireceğine artık inanmıyorduk.

Sırayla üç akşam İnşaatçının oğlu beni almak için geldi. Her seferinde beni ziftlerin sıcaklığının yanma götürdü. Onu yıkarken kendimi engelliyordum. Alem'in bana öğrettiği gibi yüzü ya da kamına dokunmuyordum. Fakat güneşin altında çok fazla kalmış gibi, parmaklarımın sızısıyla çadırıma

dönerken ve uykumun derinliklerinde, Ham'in küçük, çıplak adama, "O iyi ve güzel. Getirdiği suya bak," dediğini duyabiliyordum.

-10-Alem'in Sonu

Gidişinden sekiz gün sonra babam, sırtında Put ile beraber geri döndü. Aynı zamanda eşeğimizin özenle örülmüş örtüsünü ve pejmürde Alem'in gri peştemalirti taşıyordu. Pufun bakışlarında bir boşluk vardı.

Başlarından geçeni anlatacak kadar sağlam duruma gelmeleri epey bir süre aldı.

Alem'in bir kahraman olduğunu söyledi babam. Yolda rastladığı kamış taşıyıcılarının verdiği yön tarifiyle Alem'i bulmuştu. Alem çok uzağa gitmemişti; çünkü eşek hastalanmıştı. Babam ona beni ve annemi alması için taş ocağına gelmesini teklif etmiş ve o da seve seve kabul etmişti. Elbette tekrar çalışmak istiyordu.

Babamın hiçbir açıklama yapmasına gerek kalmadan Alem, bu tersanede tekne inşaatçısının başarılı olamayacağını anlamıştı. Fakat eşek yüzünden geri dönüş yolculuğu yavaş gerçekleşiyordu. Hayvan şişmişti.

Kurtarmak için epey uğraşmışlardı; ancak hiç umut yoktu. Önce leş yiyiciler gelmişti: bağırsakların peşinde olan küçük köpekler. Fakat kan kokusu daha büyük hayvanları da yanlarına çekmişti. Alem tehlikenin farkındaydı. O akşam yola çıkmaları gerektiğini vurgulamıştı ama babam onun bu korkusuna gülmüş ve kendisini bulduğuna sevindiğini ve hiç aceleleri olmadığı gibi güçlerini de toplamalan gerektiğini belirtmişti.

Canavarın nereden geldiğini kimse görmemiş, yaklaştığını kimse fark etmemişti. Sadece sessizliği duymuşlar ve neden kertenkelelerin yarık ve çatlaklar arasında kaybolduğunu merak etmişlerdi. Sonra üzerlerine gölge düşmüştü. Çizgili bir hayvandı. Gözleri parlıyor, çenesinden salyası akıyordu. Alem7i, sanki kucaklarmış gibi pençeleriyle sarmıştı. Kemik kırılma sesini duymuşlardı. Alem'i yere fırlatıp tekrar havaya atışını seyretmişlerdi. Kesici dişleri başının arkasından, şapkasının içinden geçip kapanmıştı. Muhtemelen hayvan çalıların arkasından Alem'i gözetlemiş ve

nasıl hareket ettiğini görmüştü; çünkü giysileri içindeyken bile omurunun nerede olduğunu tam tamma biliyordu.

Kaplan, Alem'i çalılara sürüklemişti. Alem çimenleri yolmuştu. Kesici dişleri tekrar kafatasına doğru kapanmıştı. Bir şey parçalanmıştı. Bir an hayvan Alem'i bıraktı. Alem yukarı tırmanmaya çalıştı; ancak kaplan, kaçan her avı yakaladığı gibi onun da bacaklarına pençesini geçirmişti.

Alem tüm gücüyle kendini itmişti. Kendini kaplanın sırtına çıkarmıştı. Sanki biraz düşündükten sonra hayvanın kucaklamasına karşılık vermeye karar vermiş gibiydi. Hemen elini canavarın ağzına koymuştu.

Önce parmaklarını, sonra bileğini. "Kaçın, kaçın!" diye bağırmıştı. "Ben onu burada tutacağım." Yumruğunu havyanın geniş ağzına sokmuştu. Kaplan ağzını çarparak kapatmıştı. El kırılmıştı.

Babam Puf u almış ve hemen oradan uzaklaşmıştı. Hiç çığlık duymamıştı. Tüm gece boyunca beklemişlerdi.

Ancak ertesi sabah geri gitmeye cesaret edebilmişle rdi. Oraya vardıklarında tüm buldukları, Alem'in peştemali ve birkaç parça kemik olmuştu.

Babam, yolculuğumuz boyunca küçümsemekten başka bir şey yapmadığı bu adam için derinden yas tutuyordu. Benim acım daha da derindi. Alem bana aşkı öğretmiş ve dünyayı göstermişti. Ham, bir felaketin geleceğini önceden haber vermişti. İşaretleri okumuştu; ama bu felaket Alem'in başına gelmek zorunda mıydı? Babama, bir eşeğimiz, suyumuz ve yiyeceğimiz olduğunu ve reh-bersiz de olsa buradan olabildiğince hızla uzaklaşmamız gerektiğini anlatmaya çalıştım.

Ama babam kararını vermişti. "Hemen şimdi o eşeği yerine geri koy," dedi. "Vahşi hayvanların dikkatini çekecektir. Geri dönemeyiz. Tepeler, kanımıza susamış canavarlarla dolu." İpek böcekleriyle yere oturdu ve o sabah yamaçtan topladığım dutlarla onlan besledi. Annem gözlerini yuvarladı. Alem'in ölümünden çok etkilenmiş, dehşete düşmüştü. Ve küçük adam Put, ayaklarını kanatana dek çakıl taşlarında dolanmıştı.

Korkunca saklanabileceğim bir yer olmadığından marangozhaneye gittim. Ateşin yanından geçmem gerekiyordu. Ateşin, çukurunu geride bırakıp kerestelerin üzerinden atlayarak bana doğru gelip tüm sıcaklığını üzerime boşaltma zamanının gelmiş olduğunu hissettim. Yularıyla yön verdiğim eşek de aynı şeyi hissetti. Eşek kırılan tahta parçasından ürktü. Benim dayanıklı karakterim, olayları olduğu gibi kabul etme arzum her zaman beni, annemin hastalığı ve bana getirdiği kısıtlamalarla bağdaştırdı. Onunla yaşamaktan asla sıkılmadım. Daha çok tam tersini hissettim: Onun için üzülüyordum; çünkü benim iş bilmeyen beceriksiz yardımıma, güvenilir olmayışıma ve yatmaktan oluşan yaralardan onu koruyamayı-şıma katlanmak zorunda kalmıştı. Ancak şimdi her şey

ortadaydı. Onun hiç bitmeyen sinir bozucu göz kırpışla-rıyla bizi, evimizden, teknelerimizden, su yol arımızdan uzaklaştırmıştı. Onun bu isteği Alem'in hayatına mal olmuştu, insanların yakın zamanda cezalandırılacakları yerde sıkışık kalmıştım. Ve o insanların tanıdığım tek kişi, o güzel cildiyle parmak uçlarımdaki hissin yok olmasına sebebiyet veren genç bir adamdı.

Ham beni tezgâhının başmda gördü. Hızla koştu. Hiç konuşmadan bana baktığından acım su yüzüne çıktı, içimde büyüdüğünü hissediyordum. Ayağa kalktım ve hıçkırıklara boğuldum. Gözlerimden göl gibi yaş

akıyordu. Burnum ve ağzımdan akan iri yaşlar yanaklarımdan süzülüp göğüslerime damlıyordu.

"Adı Konulamayan, çizgileri olan büyük bir kediye mi benziyor?" diye kekeledim. "O, öldürmeyi ve köleliği seven bir canavar mı?" Alem'i önümde görüyordum. Vücudunun kokusu aynıydı ve benim ovduğum yağın kokusu da burnuma geldi. Dikkatle yürüyordu. O bana, olabilecek en hassas el iletişimini öğretmişti. Deride ya da kumda iz bırakmayan cinsten dokunuşu. Sığ yerdeki bir balık gibi hareket etmeyi göstermişti. Kimseye dokunmadan yolda yürümeyi. Derimi, parmak uçlarımı ve dilimin ucunu eğitmişti.

"Sevdiğim bir adam yok oldu." "Baban mı?" diye sordu hemen. "Babam değil. Sevdiğim başka bir adam."

"Baban döndü mü? Yaralı mı?" 'Yarası kalbinde. Benimki gibi." Hıçkırmayı kese-miyordum. Yerinden oynayan taş bu muydu? Tüm kıyameti başlatacak olan olay? "Buradan gitmemize yardım et/' dedim. "Buradan sağ

salim gitmemizi sağla. Sana ve insanlarına verilen cezayla hiçbir alakamız yok bizim."

Elini kaldırdı. Peştemalinin kolu dirseğine düştü ve ön kolu gördündiL "Korkma. Sana ben bakacağım. Fa kat o eşeği geri götür. Eğer hayvanlara dokunursan, senin için kesinlikle hiçbir şey yapamam/'

Etrafımızdaki keresteler gıcırdadı. Uzattığı elini tutmak istedim. Sadece dengede durmak için; ama o elini geri çekti. Hemen etrafta gelip geçen işçilere baktı. Gözleri hüzünlüydü. Peştemalinin kenarım bana sunmadığı için yüzümü elimle kuruladım.

"Ne yapabilirsin?" diye sordum hıçkırarak. "Sen kendi kaderini bile kontrol edemiyorsun! Kararları senin için bir cüce veriyor."

Sırtını kamburlaştırıp elini ağzına götürdü. Elindeki tozlar onu öksürttü. Saçındaki kıymıklar yere silkelenip koluma düştü. Benden uzaklaştı. Nefessiz kalışı yüzünü şişkinleştirdi ve gözleri kızardı. "Cüce aptalın teki. O

bir pislik. O, yeteneğiyle ne yapacağını bilmeyen bir kâhin. Bırak öyle kalsın. Bırak bildiğini doğru kabul etsin.

Şimdi git. Ama bu gece bana geri gel. Gölgem gibi bana ait olacaksın. Eğer Tanrımız seni seçmezse, o zaman ben seni seçerim."

-11-

Sucu Kız Bir Erkek Oluyor

Hava tamamen kararana kadar bekledim. Sonunda, uzun süren salanmalar ve dönmelerden sonra Put uyumuştu ve ben de zift varil erinin bulunduğu yere yürüdüm. Ham beni bekliyordu. Elinde bir bıçak, iğneler ve birkaç küçük çanta vardı. Hepsini dikkatle, taşlara karşı bir raf gibi duran bir kereste parçasının üzerine koydu. Beni aşağı çekti ve ateşe olabildiğince yaklaşmamı söyledi. Bana, Rrattika erkek çocukları yetişkin olurken yaptık-ları şeyden yaptı. Önce saçımı seyreltti. Birkaç kuyruğumu kafatasıma yakın bir seviyeye kadar kesti ve daha uzun saçları onları, örtmeleri için üzerlerine çekti. Sonra yanına iğneleri ve küçük çantaları koydu. Küçük çantadan siyah boya çıkardı. Gözlerimi kapatmamı söyledi. İğnelerle alnımda küçük kesikler açtı ve erkek sembolünün şeklini verdi.

Alnıma kan damlaları sızdığında eline vurmadım, iğnelerini ateşe atmadım ve boyayı etrafa saçmadım.

Gözlerimi açmadım; ama sarf ettiği çabadan ötürü iç çektiğini duyabiliyordum. Artık sığır gibi değil, cassia ve tatlı Klamath gibi kokuyordu. Nefesi yüzümü yıkadı. Mangal kömürünün ateşi kol ve bacaklarımı güçsüz hâle getirmiştL Boyalan kesiklere sürüp giysisinin kenarıyla kanlan sildi.

İşi bitince, "Yarın anneni gölün kıyısında yıka. Üstüne peştamal giy. Canaan'daki anılarını aklından sil. Bizden biri ol. Tahta ve çivi kazanıp annene bir barınak yap; çünkü bu, çadırdan daha dayanıklıdır. Çok saygı göreceksin; çünkü en iyi su sende," dedi.

Kafam kanşmış bir hâlde başımı salladım. Alnım-daki ince kesikler, sanki boyalara tuz karışmış gibi yanıyordu.

"Suyu nereden bulduğunu kimseye söyleme," diye devam etti. "Ne bana ne kardeşlerime ne de sorduğu zaman babama."

Hâlâ cevap vermemiştim. Bu sabahki haberden sonra hâlen konuşamıyordum. Olaylara yavaş yavaş alışmam gerekiyordu. Sanki salyangoz kabuğu gibi gittikçe daralan bir mağarada kaybolmuştum.

Ertesi gün bir oğlan çocuğu, kötürüm annesini suyun kenarında yıkadı. Göletten su çekmedi; çünkü kendi suyunu getirmişti ki zaten o su daha temizdi ve kokmuyordu. Çocuk peştamal giymiyordu -yağ ve su kullanırken bu pek elverişli olmazdı- ancak onun yerine kolsuz bir tunik giymişti. Şekli biraz değişikti. Böylece altmda iki küçük göğsün saklı durduğunu kimse anlamıyordu. Tüm dikkatler, deniz kabuklarıyla süslü giyside toplanmıştı. Burada kimse böyle giyinmiyordu. Bunun nedeni, sadece kolsuz giysilerin toz ve güneşe karşı yeteri kadar koruma sağlayamaması değil, aynı zamanda iç kesim insanı için deniz kabuklarının giysiye işlenmeyecek kadar değerli olarak görülmesiydi. Çocuğun özenle çalışma şekli şaşırtıcıydı. Parmakla o kadar dikkatle ve hızla hareket ediyordu ki, bir sorun gördüklerinde etrafından dolaşmak yerine üstüne üstüne giden karınca gibiydiler. Tüm yüz-

lerde, ama en çok hizmetlilerin yüzünde şaşkınlık vardı. Kâsedeki suya gizlice bakıyorlar, birbirlerini dürtüyorlar ve fısıldaşıyorlardı. Gölün kenarında durdular ve her hareketime ağızları açık bir şekilde baktılar.

Sık kul andığımdan parçalara ayrılıyor olsa da, eski süngerimi kulanı-yordum. Ve tabii ki anneme ve güzelliğini vurgulayan yüzüne, süslerine bakıyorlardı. Yalnızca uzaktan çağnl-dıkları zaman yanımızdan ayrılıyorlardı.

İnşaatçı'nm oğulları Shem, Japheth ve Ham bize yaklaştılar ve etrafımızda duranlar onlara fısıldaşarak yol açtılar. Ayağa kalkıp gelmelerini seyretmeye vaktim olmadı. Ben fark etmeden, annemle benim yanımızdan geçtiler. Üçü de neredeyse yere değen peştemal er giymişlerdi. Üzerlerini çıkardıklarında havaya toz kalktı.

Kardeş oldukları belliydi. Aralarındaki farklar küçük olmasa da birbirlerine benziyorlardı. Shem'in göbeği kardeşlerine göre daha çıkıktı; ama daha ince bir yüzü vardı. Japheth' in görünüşü daha kabaydı. Alt çenesi, sanki vahşi bir yumrukla çekilmiş gibi dışan çıkıktı. Büyük elleri ve boynunda siyah

çizgüer vardı. Ham kardeşlerine nazaran daha minyon ve daha inceydi. Onlarla karşılaştırılınca, hâlen bir çocuk gibi duruyordu.

Once Shem ve Japheth giysilerini çıkardılar. Suya oturup böcekleri uzak tutmak için vücutlar mı kaşıdılar.

Sırada hizmetliler vardı. Onlar temizliklerini kendi yön-temleriyle yaptılar: Dişleriyle ellerinin kirini kazıyıp omuzlanna göletten aldıkları sudan döktüler. Hepsi kaşınıyordu. Suya oturduklarında yüzlerindeki rahatlama duygusunu görebiliyordunuz; sanki vücutlarının derininde yanan ateşi söndürmüş gibiydiler. Ham, kördüğüm olmuş olan kuşağını çıkarmaya çalışıyordu ve tüm dikkatini buna yoğunlaştırmıştı. Suda ayakta durmasına rağmen bakışlarını benden kaçırdı. Sanki baldırına bir yılanın sürtüklüğünü hissetmiş gibi kendini suya bıraktığında, su daha dizine geliyordu ve bir dakika sonra başını suya daldırdı.

Shem ve Japheth peştemal erini giymek için sudan çıkarlarken yağımın kokusunu aldılar. Hemen yanımda dikildiler. Bacaklarını açmış bir hâlde testimi, suyun durduğu kâseyi ve bir ekmek parçası gibi suda yüzen süngerimi incelediler. "Kadını mum kadar zayıf hâle sokacak ne yapıyorsun öyle?" diye sordular.

Ayağa kalkıp başımı eğdim. Deniz kabuğu desen-li tuniğim yumuşak çıtırtılar çıkardı ve göğüslerimin hızla kalkıp inişlerini gizledi. "Biz bataklık insanlarıyız," dedim. Sesimin bana ihanet etmesinden korkuyordum.

"Bizim suya karşı bir yeteneğimiz var. Bu yetenekle, sizi de annemi yıkadığım gibi yıkayabilirim."

Shem7in göğüsleri kıl ıydı ve Japheth7in de hemen hemen her yeri bu şekildeydi. Birbirlerine bakıp gülümsediler. Hizmetlilerin tuttuğu kuşakları alıp bellerinin etrafına sıkı bir şekilde sardılar. Ara sıra arkalarına bakarak kırmızı çadıra doğru yürüdüler. Sonra her biri tentedeki ayrı bölümüne geçti. Ham onların arkasından gitti ancak geriye bakmadı.

Ben eşyalarımı topladım. Çadırın önünde durup selam verdim ve İnşaatçının oğullarına yıkama ve yağlama yapmayı teklif ettim. Ayağa kalkmak istediler; ama bunun gerekli olmadığını söyledim. Kâsemi yere

koyup diz çöktüm. Az önce gölette yıkandıklarını düşünmeden annemi yıkadığım gibi onları da yıkadım. Henüz bana alışmadıklarından elleri, kol arı ve ayaklarından başladım. En büyükleri olduğundan, önce Shem7i yıkadım.

Biraz kıkırdıyordu ve arkadaş canlısıydı. Ama benimle değil, kardeşleriyle konuşuyordu.

Sonra Japheth7i yıkadım. Cildi griydi. Suya nazik davrandım: Süngerin suyunu sıkıp çakıl taşlarına damlamasına izin. verdim. Bu hareketimi hayretle izledi. Ben-

? :M: ^mmuBrmmmmmm

den sakalını örmemi istedi. Tepkileri, neredeyse hırçm olan Shem'inkinden daha hassastı. Dokunuşlarım hoşuna gitmiş olmalıydı; ama bundan zevk alamayacak kadar sabırsızdı. Yan döndü. Bu yüzden neye baktığını biliyordum. Gerginliğini üzerinden atamıyordum.

Son olarak, aynı diğerlerini yıkadığım gibi, ne çok uzun ne çok yavaş, Ham'i yıkadım. Kollarını ovalarken nabzının atışını hissedebiliyordum. Gölette yıkandıktan sonra kendini iyi kurulayamamıştı. Saçından boynuna sular damlıyordu ve süngerimle damlalan silerken gözlerini kapatmamak için çaba sarf ettiğini görebiliyordum. Nefes alıp verişi ses çıkarmıyordu. Öncekinden daha özgür ve hafif nefes alıyordu.

Çadırm, daha ağır çadır bezinden yapılma bir bölümü vardı. Perdeleri aşağı inikti ve geriye kalan boşluklar samanla kapatılmıştı. Bazen arkasından sesler geliyordu: taşm taşa vuruluşu ve kısık adam sesleri. Orada inşaatçı yaşıyordu. Orada aynı zamanda zift çanaklarının yanında gördüğüm cüce de yaşıyordu. Ancak inşaatçı hasta yatağından kalkamıyordu ve kimse onu yıkaması için birinden yardım istememişti. Cüce gelip perdede bize baktığında, Ham'in ellerimin altında gerildiğini hissedebiliyordum. "Bir kız kadar temiz ve titiz bir oğlan. Sana çok benzeyen bir de kız kardeşin yok muydu senin?" diye sordu cüce.

"Kız kardeşi suyu getiriyor. O kaynağa gitti," diye yanıtladı Ham hızla ve cüce geri gitti.

O günden sonra işim hazırdı. Bir daha gelmemi söylemediler. Geleceğimi zaten tahmin ettiler. Beraberinde kötürüm annesini de sürükleyen sucu çocuğun nerede olduğunu sordular etraftakilere. Günlük işlerinden sonra mızmız bir sabırsızlıkla onu beklediler. Geri döndüklerinde çadır bezini kaldırdılar ve hiçbir ricada bulunmadılar; ancak gözleri alev alevdi.

-12-

Sözünün Eri Bir Adam

İşim bitince babamla otururdum. Bir gün ayaklarının altında küçük mangal kömürü parçaları buldum. Çizim yapmış birinin simsiyah izlerini.

"Ne yapıyordun?" diye sordum.

Telaşla çalılıklara doğru baktı. Orada bir yerde bir geminin çizimlerinin saklı olduğunu biliyordum. "Baba, sen sözünün eri bir adam mısın?" diye sordum.

Şaşırmış bir hâlde sırtını doğrulttu. Sorumdan ötürü gözleri açılmıştı. Taş ocağı-ve dışarıdaki karmaşıklığı unuttu. "Öyle olup olmadığımı bilmiyorum/7 dedi yavaşça. "Ama öyle olmak için çaba sarf ediyorum."

"O zaman Ham'e git ve hizmetlerini sun. Ona söz verdin."

Zamanda Bir işaret

Babam gündüzleri Ham'in yarımda çalışıp akşamları, kazandığı kereste ile dördümüze bir ev yapma çabası içindeydi. Evi, gemi için çizdiği çizimlerde kullanılan mangal kömürünü bulduğu, kül çöplüğüne pek uzak olmayan taş ocağının sonuna ve el mengenelerinin gıcırdayış seslerinden rahatsız olmamak için çadırlar ve barakalardan uzağa koydu. Hızlı çalışıyordu. Hayvan sürüsü gibi yerde yatmak yerine tekrar bir hamakta uyuma isteğiyle yanıp tutuşuyordu. Hayvan sürüsü gibi yerde yatınca geceleri sinirden tırnaklarını kerestelere sürtüyordu. Fakat her sabah, ben kaynağa gitmek için yola çıkmadan çok önce, o çoktan iskeleye ulaşıyordu.

Bazen bir el fene-riyle gün doğmadan kırmızı çadıra gelir ve işçilerin uyuyan bedenlerini umursamazdı.

Orada ne yapıyordu? Ham ile konuşuyordu. Geminin bazı kısımları tahrip olmuştu. Omurgaları çıkmıştı. Bu yüzden yerine yenisi takılıyordu. Babam sadece bir gemi değil, sağlam bir gemi yapıyordu. Eski insanların arkalarında iz bırakma ihtiyacını biliyordu. Taş bir masa ya da yılan şeklinde kireçten çizilme bir çizgi. Ve o da, zamanda bir işaret bırakacak olan bir çabaya katkıda bulun

mayı anlayışla karşılıyordu. Babam denize açılacağına hiç inanmamasına rağmen gemiyi denize dayanıklı hâle getiriyordu. Bu bölgede su, kimsenin aklına gelmiyordu. Sefalet değince akla ilk gelen şey kuraklıktı. Babam bir hayali gerçekleştiriyordu. Babam gemilerin gemisini inşa ediyordu. O kadar mükemmel oluyordu ki, denize salmaya kıyamazdı insan. Gelecekte ünlü isimlerin bu yapıyla beraber anüacağını ve gemiden geriye kalanlarda insanların, Tanrılar'ın kralları ve çocuklarını arayacağını bilmek onun için yeterliydi.

Keresteciler çok çalışıyorlardı. Ağaç gövdelerini sıraya koyup diziyorlardı. Bir adam gövdenin tepesine, diğeri aşağısına geçiyor ve ortalarında da sırayla ittikleri bir testere duruyordu. Her gün aynı işlemi yapıyorlardı.

Gemi kızakları inşa edip iskelenin üstüne keresteleri koyuyorlar ve günün sonunda da testerelerini zımparalıyorlardı. Babam geldikten sonra tekrar yeni baştan başlamaktan nadiren şikâyet ettiler. Hepsi iyi besleniyorlardı ve bu onları memnun etmeye yetiyor gibiydi. Belki onlar da kendilerini aşan bir şey yaptıklarını hissediyorlardı. Sonsuza dek anılacak olan ahşap bir başyapıt. Babam ölçtü ve delme aletleri yaptı. Yuva deldi ve kurtağzı eklemleri kesti. Çizimlerin üzerine eğilip onları açıkladı. Kuşağının cepleri çivilerle doluydu ve boynunda hayvan pençelerinden yapılma küçük bir kolye asılıydı. Bu kolye, onu vahşi bir canavarın saldırısından koruyan bir tılsımdı.

"Ham o geminin içinde ne yapıyor?" diye sordum.

"Bölmeleri ayırıyor." "Orası sıcak mı?"

"İçeride tek bir esinti yok. İçerisi çok sıcak." Babamın bu denli kendine güvenir hâle benden daha çabuk nasıl geldiğini sık sık merak ettim. Tersanede esen çöl rüzgârları, benim aksime onu etkilemiyordu. Rüzgâr

iniyor ve tekrar kalkıyordu. Yabani otların yuvarlanmasına ve çimlerin eğilmesine sebep olup Ham'in bize söylemediği bazı şeyleri fısıldıyordu âdeta.

-14-

Sayısız Hayvan Akın

Ediyor

Haftalarca Ham ve kardeşlerini yıkayıp pakladım. Kuyunun etrafındaki mağarada bir havza inşa etmiştim: Japheth'ten aşırdığım zift ile mühürlenmiş taşlarla çevrili bir set. Uzun bir bekleyişten sonra, tabanda nasıl sığ bir suyun biriktiğini seyretmiştim. Küçük akıntıya bende kapılmıştım sanki. Çok küçük ve zararsızdı.

Tersaneyi sel götürüp geminin denize açılmasının ne kadar zaman alacağını hayal etmeye çalıştım. Fakat ertesi gün geldiğimde testimi doldurmam için yapmam gerek tek şey, suya doğru eğilmek oldu.

Benim için soyundular. Sırtlarını ovup derilerini, ikinci derinin, dış derinin aşağısmdaki katmanın üstüne doğru yuvarladım. O katmanı görmüyordum; ancak o deri de diğeri kadar ilgiye muhtaçtı. Hissetmem gereken bir korku kalmamıştı artık; çünkü bu felaketin yaratıcılarına çok yakındım. Sırlarıyla daha az ilgilenir olmuştum.

Benim ilgimi çeken kaslarının nerede olduğu ve eklemlerinin nasıl döndüğüydü. Bu insanlarla uzun bir süre beraber olacağımı bilmek bana yetiyordu. Ve sohbetlerini dinliyordum.

Japheth zift hakkında konuşuyordu. Kendisine yardım eden düzinelerce adam vardı. Akşam olunca zift tenekelerini kazıyor ve arta kalanları çocuklara verdikleri oyuncak bebeklere yoğuruyordu. Zift kokusu vadide asılı kalıyor ve tersaneyi, kör bile olsanız bulabileceğiniz bir hâle sokuyordu. Onu yıkamak uzun sürüyordu.

Boynundaki kıvrımlar siyahtı. Ben işimi bitirene dek cildi kırmızıya dönüyordu. Zift, derisi için bir kamçıydı.

Yağım ziftin içinde, kumda kaybolur gibi kayboluyordu.

Shem'in derisi, onun aksine, daha ben ovmaya başlamadan panldıyordu. Bu adam benim dokunuşumu seviyordu. Bir an bile gerilmiyordu. Sadece konuşmaya devam ediyor ve banyo yaparken çadırın kendi taraf undaki perdesini örtmenin gereksiz olduğunu düşünüyordu. Onda kardeşlerinin kabalığından eser yoktu.

Tüm hizmetlerim boyunca mırıldanıp konuşuyordu. Onun işi iskeleydi. Görevi önemsiz görünüyordu; ama yapı, bir fırtınada bile hareket etmemek zorundaydı. Bundan dolayı iskeleyi güvenilir ve mesafeli yapıyordu.

İskelesini sağlam tutmak için gereğinden iki kat fazla direk kulanıyor-du. Eğer onu durdurmazsam, tüm suyumu kendi üzerine boşaltıyordu.

Zamanımı en çok Ham alıyordu. O kadar sıcaktı ki, su, tatlı cildini titretiyordu.

"Bir labirent inşa ediyoruz," dedi Put sorduğunda.

"Neden bir labirent?"

"Gemideki kimse dışarı kaçamamalı. Birbirlerini görmemeleri daha iyi. Biz eşsiz bir yapı inşa ediyoruz."

Her yaptığım işe Pufu da dâhil etmeye çalışıyordum. Babasını özlüyordu. Onun acı çekmesini istemiyordum.

Onu kucaklamak istiyordum. Hâlâ çok küçük ve çok çekiciydi. Bataklıklarda, yüzlerinde hep haylaz bir ifade bulunan tüm o çocukları düşününce, Put içimi rahatlatıyordu. Bataklıklardaki çocuklar elinizdeki yiyeceği alırlar ve toprak ile pişmiş kil yeme gibi tuhaf alışkanlıklarından ötürü çabuk hastalanırlardı. Ben çalışırken Put anneme baktı ve artık beni ne kadar dikkatle izlediğini görebiliyordum: Annemin kol ve bacaklarım dikkatle hareket ettiriyor, onun için ekmek çiğniyor ve bir çobanın kuzusuyla konuşması gibi onunla sohbet ediyordu. Annem hızla iyileşiyordu. Başının kel olan kısımlarında yumuşak saçlar çıkmaya başlamıştı.

Shem, Ham ve Japheth, Pufun varlığından şikâyetçi olmuyorlardı. "O, birden fazla kalbi bulunan bir çocuk,"

diyorlardı ve ona şerbete bandırılmış kek veriyorlardı.

Aylar geçti ve Rrattika'ya alıştık. Tek sorun şuydu ki, onlar hiç bize alışmış gibi değillerdi. Şimdiye kadar annemi düzenli olarak gölette görmüşler, tüm süsünü en ince ayrıntısına kadar incelemişler; ama böyle olduğu hâlde onun oynayan gözünün kendilerine çevrilmiş olduğunu görünce bakışlarını başka yöne çekmişlerdi. Koyu tenlerimiz, alışkanlıklarımız ve dilimizle ilgili yorum yapmadıkları tek gün geçmiyordu. Ve her zaman içlerinde, her an geri gönderilebilirmişiz hissini taşıyorlardı. Tersanede çok söylenti vardı; ama çoğunu anlamıyordum. Bunlar çoğunlukla bağırtı ve el hareketleriyle yapılan seslerdi. Benim hasretini çektiğim uzun sohbetler yoktu. Onlar bize, biz onlara bakıyorduk ve o bakışlardaki güvensizlik meraktan öteye gitmeye devam ediyordu.

Her gün kaynağa gidiyordum. Pufun, yüzeyde hiç iz bırakmadan yol alabilme yeteneği sayesinde, bizi takip edenleri dönemeçli ve tahmin edilemez yol arla şaşırtıyorduk. Çocuk bana yakın duruyordu; çünkü mızrak bendeydi. Her hareket edişlerinde havaya altın renginde toz kaldıran hayvanlardan korkuyordu. Sayıları gün geçtikçe çoğalıyordu. Dünyanın dört bir yanından geliyorlard t: kuzey deni beyaz, sarkık başlı ve sesli nefes alıp veren kalın postlu canavarlar; batıdan, denizleri geçip sanki yönlerini kaybetmişler gibi mola vermek için durmuş olan kuşlar; güneyden, doğduklan tepeleri daha önce terk etmemiş olduklarından huzursuz olan, çoğunlukla gece ilerleyen, yavaş hareket eden ve çekingen hayvanlar; doğudan, doğalarında oturup dinlenmek olmadığından bayırda iz bırakıp yere pençe atarak yürüyen uzun mesafe koşucuları. İçlerinde hiçbir şeye benzemeyen ya da her şeye benzeyen garip hayvanlar da vardı. Bir kaplumbağaya benzeyen bir kuş ya da bir ceylana benzeyen bir zürafa gibi. Hepsi farklı şekilde ve boyuttaydı; ama hepsi tersanenin etrafında çevrili olan tepelerde duruyordu. Sakin bir şekilde otlanıyor ya da güneşin altında uzanıyorlardı.

Bazısı kapalı alana girip böğürtlen çalılarının içine saklanmaktan bile çekiniyordu. Ve aralarında av canavarları vardı. Salyası akan ve korkutucu azı dişlerini arkadaşça bakan bir ağız arkasına saklayan hayvanlar. Bir gün

Put, babasını yiyen kaplanı fark etti. Bana sarıldı. Neredeyse yırtılana dek tuniği aşağı doğru çekiştirdi; ama kaplan, sanki sonsuza kadar doymuş gibi bakıyordu. Bir demirhindi ağacının altına uzanmıştı ve önünden geçen buzağı ve geyikleri, en ufak bir açlık hissi olmadan seyrediyordu.

"Neden buradalar?" diye sordum kalas çeken bir Rrattika'ya.

"Hepsi çadırlarımızın gölgelerinde yaşamak istiyor. Bizim seçilmiş olduğumuzu biliyorlar ve senden ve senin insanlarından daha aptal değil er. Hepimiz gibi onlar da cenneti istiyorlar. Hiçbir dağ ya da nehir onları durduramayacak."

Ahırında hayvanlar çoğaldıkça, Inşaatçı'yı görmeye gelen ziyaretçilerin giysileri de pahalılaşıyordu.

Düzinelerce, yüzlerce çeşitte ve boyutta hayvana bakıyorlardı.

Hayatlarında hiç böyle bir şey görmemişlerdi. "Hepsi süt veriyor mu?" diye sordular. "Ya kuşlar? Yumurtaları yenebilir mi?" Ziyaretçiler hediyeler getiriyorlar ve hepsi, hayran oldukları bu yatırıma katkıda bulunmak istiyorlardı.

Hiç kimse, desenli giysili en üst kademedeki ziyaretçi bile, yapı alanına giremiyordu. Ben oraya girmeye çalıştım; ama tazı bana doğru hırladı ve çenesini kapadı.

-15-

Bir Kadının Kuvusu

Shem ve Japheth'in eşleri vardı. Ne gençlikleri ne güzellikleri ne de sağlıkları açısından seçilmişlerdi.

Seçilmişlerdi; çünkü doğurganlık özellikleri vardı. Verimliydiler. Japheth7in eşinin adı Taneses idi. Onu zaman zaman gölette görüyordum. Sallanıyor ve yürürken hışırtılı sesler çıkarıyordu; çünkü yüklü, hamile bir eşek kadar ağırdı. Giysisi koltuk altındaki derinin şişmesine neden oluyordu. Göğüsleri mor damarlarla kaplıydı ve kol an onu saran iki ayrı vücut gibi yanlarında duruyordu. Bilekleri, sandaletleri ayaklarından çıkmasın diye bağcıkla bağlanmıştı. Oturunca kendi ağırlığı altında inliyordu.

Shem'in eşi Zedebab idi. O da seçilmişti; çünkü suskun kalarak umut vaat eden bir izlenim vermişti.

Çocuklara, sanki kendi çocuklarıymış gibi bakardı. Kulakları baştan aşağı delikti ve yürürken şıngırdayan küçük zil i küpeler takardı. Böylece biri onu çağırdığında asla arkasına bakması gerekmezdi; çünkü tek duyduğu ses kendi şıngırtısı olurdu.

Bir kadına, bulduğu kaynak sorulmazdı; ancak ben onların gözünde bir erkek olduğumdan, Zedebab ve Taneses bana doğru yaklaştılar. Çadırın hizmetli bölümü

girişinde durup onları dinlemeden gitmeme izin vermediler. "Bu kadar uzaklardan gelen bir çocuğun, bu kadar kısa zamanda adamlarımızın beğenisini kazanması çok tuhaf. Artık seninkinden başka suyu kabul etmiyorlar. Ve ne tuhaf ki, birden ciltlerine bu denli önem vermeye başladılar. Kız kardeşin bu suyu nereden alıyor?"

Beni rahat bırakmayıp sorularıyla sıkıştırmaya çalıştıkları zamanlarda, kırmızı çadırdan bir süre uzak durdum.

Ham, taş ocağından beni almak için gelirdi. "Derim kasmıyor," derdi. "Kaşıya kaşıya kurudu. Suyun ve yağınla çadıra gel." Ama tedbirimi anlardı. Açığa çıkmamam gerekiyordu. Eğer kim olduğum ortaya çıkarsa nasıl onun yanma gidebilirdim?

Bir keresinde cüce onun peşinden gelmiş. Huysuz bir köpek gibi Ham'i takip etmiş ve soru ve hareketleriyle kafasını karıştırmış. "Onun kız kardeşini arıyorsun," derken duydum onu. "Biliyorum. Onun tatlı olduğunu düşünüyorsun ve ona yakın olmak istiyorsun." Küçük bir çocuğu çeker gibi Ha m'i taş ocağının arkasmdan geri götürdü. Ona selam bile veremedim.

-26-Et Yenmesinin Yasaklanması

Bir gün, bir yaban ördeği sürüsü tersanenin üstünden geçti. Onlan ilk fark eden annem oldu. Nefes alıp verişiyle, beni telaşla onların peşinden yolladı. Tepeye, iniş yaptıkları yere koştum. Babamın, bir keresinde annem için yapmış olduğu mızrağı taşıyordum. Ben yaklaşınca ördekler tekrar havalandı; ama çok uzağa gitmediler. Çok yorulmuşlardı. Bana yem ördeklerimizi hazırlatan şişman sunada karar kıldım.

Put beni takip etmişti. Biraz uzaktan seyrediyordu. Sapanı elinde sal anıyordu. Eğer üstüne doğru sürün-seydi ördeği sapanla vurabilirdi. Sapanıyla ağaçtan ceviz düşürebiliyor ve kayalardaki yarıklarda dolaşan akrepleri öldürebiliyordu. Ancak sıcak kanlı hayvanlara karşı kul anmıyordu. Hele de babasını öldüren kaplana karşı asla.

Kınanması gereken şeyin öldürmek değil de, bunu dikkatsizce ve can acısıyla yapmak olduğunu göstermek için ördeği hemen ve acısız bir şekilde öldürdüm. Pişirdik ve küçük parçalara ayırdık. Üstüne tuz ve baharat ekleyip öncelikle anneme verdik. Put, çalılıkların arasında bir yerdeydi. Ördek yemenin bizi neden mutlu ettiğini anlamamıştı. Fakat biz ziyafetin tadını çıkarıyorduk. Yemekte et olmasını seviyorduk ve ördek de en sevdiğimiz

et türüydü.

Büyük bir grup insan taş ocağına geldiğinde, biz mutlu bir şeküde yere serilmiştik. Üzerlerinde uzun peş-

temal er vardı ve bir koltuk taşıyorlardı. Sağ tarafta en sonda geniş burun delikleri ve şişkin dudaklarıyla cüce geliyordu.'Koltukta, süslü yastıklarla destekli, dimdik bir şekilde yaşlı bir adam oturuyordu. Evimizin önüne gelince gruba dur işareti yaptı. Neler olduğunu merak içinde izlerken yanlış bir şey yaptığımızın farkmda değildik. Yaşlı adam, bir gemi kadar dayanıklı ve sağlam inşa edilmiş olan evimizi inceledi. İrisleri yeşildi.

Bakışlarımı, yapmam gerektiği üzere aşağı doğru çevirmeden önce onu seyrettim. Göz kenarları çiğ et gibi kırmızıydı; yüzü çizgili ve beyaz saçları altında kaşları oldukça koyu duruyordu. Tüm cildinde benekler vardı: Gözüyle görebilen helkesin, adamın ciddi bir hastalığı olduğunu anlayabileceği kremsi yığınlar.

Bu kişinin, insanlarla konuştuğu gibi Tanrısı'yla konuşan ve aylarca çadırının en dip köşelerinde saklanmış

olan İnşaatçı olduğundan hiç şüphe yoktu. O yatağında yatarken, haftalar boyu bir kancada asılı durmuş

olan peştemali, üzerinde yamuk duruyordu. Ancak bakışı parlak ve babamla konuşurken kelimeleri anlaşılırdı: "Hastalığım esnasında çocuklarıma yardım eden kişinin sen olduğun söylendi bana. İyi iş çıkanyormuşsun.

Bir ustaymışsm."

Babam ayağa kalkıp başım eğdi. O da bu beyefendinin kim olduğunu anlamıştı. "Efendim, sağlığınıza rağmen buraya kadar geldiğiniz için teşekkürler..."

"Bazen bazı durumlar sağlığın önüne geçiyor," diye yanıtladı yaşlı adam. Konuşması, hasta bir insandan beklendiği gibi yavaş değildi. Aksine vurgulu ve saygı uyandırıcıydı. Sanki olmasından kaçamayacağı bir şeye karşı kendini çelikleştiriyordu.

Babam başını eğip tekrar teşekkür etti.

Yassı suratlı cüce hiçbir şey demedi- Sadece şüpheli gözlerle bana ve sedyede yatan anneme baktı. Ben hareket etmeye zor cesaret ettim. Benim bir oğlan olmadığımı anlayacak diye çok korktum. Gözlerimi başka yöne çevirdim; ama annem dürüstçe ona geri baktı. Her ikisinin gözlerinde de dehşet vardı; sanki birbirini tanımış iki iblis gibi. Kâse ve testilerimizin içine bakıp ördeğin leşinin yattığı çöp çukuruna doğru yürüdü.

"Bak!" dedi ince bir ses tonuyla, güzelce temizlenip çiğnenmiş kemik parçalarını göstererek. Kemikleri koltuğa doğru götürüp sardı ve Inşaatçı'ya verdi.

Kemikler kucağına düştüğünde inşaatçı ürkmedi. Yalın bir şekilde, "Siz bizden biri değilsiniz. Gelenek ve görenekleriniz bize yabana; hatta itici." Dişlerinin çoğu, zaman aşımından sağ kalamamıştı. Bu da, konuşurken* ağzmdan tükürük fışkırmasına neden oluyordu. Ancak dişlerinin yokluğu onu anlaşılmaz hâle sokmuyordu. Tam tersine söylediği her kelimeyi net bir şekilde anlı-yorduk.

"Adı Konulamayan, hayvanları yememize izin vermiyor/7 dedi. "Ve kim buna karşı gelirse cezalandırılacaktır."

O konuşurken, daha fazla su kuşu tersaneye doğru uçtu. Tepenin ardında kaybolup derin tepelerde kil oyuklarının ilerisine kondular, inşaatçı kanat çırpma seslerinden rahatsız olmamıştı. El erinde, tıkırtılı bir sesle parmakları arasından geçirdiği bir inci halkası vardı. "Yaşayan canlılar beşinci günde yaratıldılar," dedi. "Biz altıncı günde yaratıldık. Bize üstünlük verildi; ama kurban olarak kesilmedikleri sürece hayvanları öldürmemize izin verilmedi."

Babam kelimelerin önemini benden daha çabuk kavradı. Yaşlı adam, babama teşekkür etmeye gelmemişti.

Bizi azarlamaya da gelmemişti. Daha sert bir cümle bizi bekliyordu. Tüm zaman boyunca aramızda olduğunu hissettiğimiz o tehdit. Babam bu tehlikenin geldiğini hissediyordu. Hızla inşaatçı'nm yanına yaklaştı. O kadar hızlı hareket etmişti ki, kuşağındaki tahta parçaları tıngır-danuştı. "Bizi göndermeyin, efendim! Biz zaten cezamızı çekiyoruz! Günah çıkartmak için buraya geldik!" Sesi boğuktu. Elinin arkasından gelen

öksürük sesi, zaman kazanmak için değil, korkusundan dolayı azmıştı. "Biz ördeği yemek için öldürmedik. Bu ördek ölmeyi hak ediyordu. O benim karımı kötürüm yaptı ve ondan sonra, karım korkudan delirecek gibi olduğundan, bataklıklardan uzağa taşınmak zorunda kaldık."

Yaşlı inşaatçı, babamdan bir cevap beklemiyordu. Sadece bir duyuru yapmak için yanımıza gelmişti; bizi dinlemek için değil. Ancak babamın dedikleri ilgisini çekmiş gibiydi. Hizmetliler ayaklarını sürümeyi kestiler.

Havada tek bir esinti yoktu. Tek bir hayvan çığlığı ya da onu takip eden sessizliği bölen bir çocuk haykırışı.

Babam tereddütte kaldı. Daha önce annemin hikâyesini hiç anlatmamıştı; çünkü annem istememişti.

Anlatmaya kalktığında yüzü morarana kadar nefesini tutar, ciğerlerinin ıslık çalmasını sağlar ve bakışları, babamın tek bir kelime daha söylemesini engellerdi. Fakat bu sefer bir fare kadar sessizdi. Sanki başka birinin hikâyesini dinler gibiydi.

"Karım felç olmadan önce yaban ördekleri yetiştirirdi," dedi babam. "Yumurtadan çıkar çıkmaz kanatlarını kırpandı. Sürekli yerine yenisini koyduğu taşları ısıtırdı. Civcivleri teker teker alıp kanat uçlarını küçük kıskaçlarla çimdiklerdi. Büyüyene kadar onları yetiştirirdi." Yumurtalar olgunlaştığında annemin beni uyandırışını hail tırladım. Yumurtaların içinden o kadar çok ciyaklama sesi gelirdi ki, yumurta kabuklarına tırnaklarımızla vururduk. "Civcivler, karımın kendi anneleri olduğunu sanırlardı. Büyüdüklerinde karım onları öldürmezdi. Onları yem olarak kullanırdı. Uçamadıkları için çoğu zaman onlara gülerdi. Sünger gibi suya yapışık durduklarını söylerdi. Bir gün kaçtılar. Güçlü iradeleri uçmalarını sağladı. Kısa süre sonra karım teknesinin içinde düştü ve o olaydan sonra tek yapabildiği hareket göz kırpmak oldu."

inşaatçı burnunu çekti. Sanki tekrar hayat kazanmalarını umar gibi kemikleri dürttü. Annem derin derin nefes alarak sedyesinde yatıyordu. Gözünü babama doğru çevirip göz kırptı. Bu hareketiyle konuşmasına verdiği onayı ve devam etmesi için verdiği izni belli etti.

"Onları yemenin bir faydası olmadığını biliyoruz. Ama onları öldürmek bizi memnun ediyor. Tatlan güzel ve güç veriyorlar. Ve onlardan o kadar çok var ki..."

İnşaatçı yastığına doğru kaydı. Vücudunu dikleştirmek için yumruğuyla doğrulurken dirseklerinin titrediğini görebiliyordum. Ördek kemikleri dizinden kofluğun ayak koyma kısmına ve oradan da yere yuvarlandı.

Çadırından ilk kez çıkmış yaşlı bir adama göre sesi güçlüydü: "Hayvanlar sayılı. Sayıları belli. Onlarla alay etmemelisiniz. Ne yaparsanız yapın, bir hayvan türünden intikam alırken bile onlara gülmeyin ve onları sudaki süngerle bir tutmayın. Gemide alay olmayacak."

O gün oradan kovulmadık. Muhtemelen bizi kur-taan şey, annemin hikayesiydi. Fakat o gün ben, Ham'in sakladığı sırrı anlayarak şimşek çarpmışa dönmüştüm, inşaatçı, bir sunak yapıyordu. Kaderin son bir bölümü vardı: Felaket önlenecekti. O sona kadar bir kurban verilmesi gerekiyordu. Daha önce hiç karşılaşamadığı kadar büyük bir kurban. Bu yüzden tersanenin yanındaki çitlerin günden güne dolduğunu görüyorduk. Bunlar kurbanlık hayvanlardı. Işıldayan bir dilek ya da büyük bir pişmanlık taşıyıcıları. Onlar gemiye konup Adı Konulama-yan'a haraç olarak sunulacaklardı. Onlar bu ziyafetin gaddar konuklarıydı. Seçilmiş kişiler en doğru teklifi yapanlardı: en mükemmel hayvan ya da en değerli tür. Bu yüzden bu kadar çok çeşit hayvan vardı: inşaatçı'nm teklifi diğerlerininkine üstün gelip kabul edilecekti. Yıl ar önce görmüştüm. Başka bir ani selden sonra, insanlarımız bir şey yapılmasına karar vermişti. En güzel kulübelerimizin duvarlarım yıkıp kamıştan yapılma hasırlarımızı sardık. Teknelerimizi onlarla doldurduk. Bizonlarımızı kestik: en iyi görünenleri ve öncelikle en yağlıları. Etlerini hasırlara koyduk. Annem ördeklerini sundu. Birer birer kafalarını kopardı ve geniş sepetlerde teknemize taşıdı. Her zaman ördek pisliğiyle beyaz olan bahçemizde kan gölü oluşmuştu.

Kışlık stoklarımızı ve kavanozlarca pirinci tekneye koyduk. Erzaklan depoladığımız kulübenin bölümlerini parçalara ayırıp onları da tekneye taşıdık. Sonra tekneyi rıhtımdan salıp suya, arkasında deniz olan gölcüğe doğru ittik, inşaatçı'nm gemisinin amacı buydu. Bir tür günahlardan armmaydı. Sadakatlerini ölçmek için Rrattikalar'ın Tanrısı'nın yaptığı bir sınama.

Hizmetliler, İnşaatçı'nm koltuğunu kaldırdılar. Tüm bu zaman boyunca cüceden dolayı sıkıntılı bir şekilde çitin kenarında durmuştum; ama şimdi hayvanların neden burada olduğunu anlıyordum. Öne doğru sıçradım. O

kadar ani hareket ettim ki, koltuk taşıyıcılar benim için kenara çekÜdiler. Cüce, geniş burun deliklerinden sesli bir şekilde homurdandı.

"Siz bir kurban mı keseceksiniz?" diye sordum. "Bu gemi, sizin dualarınızın bir taşıyıcısı mı?"

inşaatçı yastıkların içinde kendini doğrulttu. İlk kez başının, boynunun ve vücudunun tamamını görebiliyordum. Rrattika bizi, adamın beş yüz yaşıdan daha yaşlı olduğuna inandırmayı seviyordu; ama doğum günlerini, en son kamp yaptıkları yerin neresi olduğunu unuttukları gibi unutan insanların, geçmiş

yıl arın izlerini özenle saklamasını bekleyemezdiniz. Yaşlıydı; ama dedikleri kadar değildi. Parmağını bana doğru kaldırdı.

"Sen kimsin ki bana böyle bir soru soruyorsun, çocuk? Sen oğul arımı yıkayan çocuk değil misin?" Cevabımı beklemedi. Başka yöne bakıp diğer elini kaldırdı ve hizmetliler hemen harekete geçtiler. Omuz yastıklarını düzleştirip koltuğu omuzlarına kaldırdılar. Bu, onların biraz zamanını aldı ve sessizlik baskıcı olmaya başladı.

Yaşlı inşaatçı doğrudan önüne bakıyordu. Cüce, asasının ucuyla kemikleri dürttü. Sakladıkları sır, gemiden daha büyük ve daha karanlıktı.

4 Gövdesinden daha ince olan boyun kısmının altında dibe doğru daraJarak sonianan iki kulplu, antik dönemlere özgü bir çeşit Yunan çömleği.

Babam, annem için ceviz çiğnedi. Eğer çölün ortasında bir gemi inşa etmek bize mantıksız geliyorsa, çıplak elinizle yakalayıp boynunu kırıp koparacak kadar evcil olan bu hayvanları almamak da aynı şekilde mantıksız olurdu. Ve gittikçe büyüyen ambarlar, insanlar uzak ya da yakın yerlerden çuval ve testi taşıyarak geliyorlardı. Tahıl arın bir kısmını işçiler bir kısmını hayvanlar alıyor ve geri kalanını da ambara koyuyorlardı.

Bir orduya yetecek kadar çok yiyecek depolanmıştı. Marangozhanede ve çanak çömlek yapılan yerde işler hızla ilerliyordu. Dünyanın hiçbir yerinde bu denli çok kereste, çömlek kırığı ve talaş bir araya gelmemiştir.

Ancak neden kimsenin bu zamana dek görmediği derecede büyük ve kaldırılamayacak denli ağır amforalar4

yapılıyordu? Tersane alanının kenarında sıralar hâlinde duruyorlardı. Yanlarından geçerken sanki bir tünelden geçiyormuş gibi oluyordu ama

ne için orada bulunduklarını soracak olursan, cevap olarak sadece boş bir bakış alıyordun.

"İnşaatçı bir gemi yapmıyor," dedi babam bize. "Bir kutu, bir tabut yapıyor." Yapraklar, çadır kanatları ve tahtaların üzerine çizimler yapıyordu. Geminin ağırlığını nasıl böleceğini düşünüyordu, inşaatçı'nm Tannsı yaşayan bir kurban istiyor gibiydi. Yoksa neden ambarda yeteri kadar hava ve ışık konusunda bu kadar uğraşılıyordu? Fakat biz teknelerle hayvan taşımıştık ve hayvan? ların sarsıntıya ne kadar uzun sürede alıştığını ve eğer sürüde panik yaşanırsa bunun ne kadar tehlikeli olduğunu büiyorduk. Ve hayvanları nasıl yükleyeceklerdi? Oto-burların yanına etoburları koyamazlardı; çünkü sürü onlardan kaçmaya çalışacaktı ve gemideki yük dengesi bozulacaktı. Öncelikle hayvanları kesmek daha kolay olmaz mıydı?

O akşam adamlan yıkamak üzere kırmızı çadıra geldiğimde, girişte durduruldum. İki hizmetli yolumu kesti, "inşaatçı, oğullarına, artık kendi kendilerini yıkamalarını söyledi," diye alay ederek küçümsedi, keçilerin su içtiği göleti işaret ederek.

-17-Hatn'in Hilesi

Günler geçti. İşsiz kalmıştım. Benimle buluşmak için Ham'in bir şeyler bulacağını umut ettim; ama o da gelmedi. Belki derisi pul pul olmuştu ve kaşıntıdan ötürü gittikçe kötüleşiyordu; ancak onu yıkamam için bir fırsat yaratmadı. Şimdi Inşaatçı'nın sağlığı daha iyi olduğundan, geminin yapımı da her zamankinden daha hızlı ilerliyordu. Japheth ve adamları ziftle daha uzun süre çalışıyorlar, geminin hem içini hem de dışını mantoluyorlardı. Ve zift işçilerini taşıyan iskele hiç olmadığı kadar çok yükselmişti; cıdavraya5 kadar uzanıyordu. Bazı işçilerin işten alınması gerekiyordu; çünkü yükseklik onları hasta ediyordu. Onların yerine köleler bu işi yapıyorlardı.

Bir gemi bir yerde demirlediği veya rıhtıma yanaştığı zaman, geminin baş tarafına çekilen bayrak.

Ham, babamla beraber plan ve bölmeler Özerinde çalışıyordu. Eğilip kuma çizimler yapıyorlardı. Gölge aramalarına gerek yoktu. Yapının gölgesinde duruyorlardı. Ham şikâyet ediyordu. Gemide yeteri kadar yer olmadığı için bölmelerin daha sıkılaşması gerekiyordu. Alanlar daha yüksek ve daha ışıklı olmalıydı. Babamın çizimleri gün geçtikçe detaylı hâle geliyordu. Ham devamlı açıklama bekliyordu; çünkü rüzgâr kumdaki çizimleri siliyor-du. Marangoz keserini çıkarıp yeri deliyordu.

Babam, dokuz kübitlik6 alanı kaplayan iki güverte tasarlamıştı, içinde ahşap merdivenleri, yürüyüş yolları ve kuşak kirişleriyle birbirlerine tutunan duvarlar vardı. Üçüncü bir güvertenin eklenmesi gerekiyordu. Geminin içini büyütmek ya da daha fazla kapı ve bölme yapmak için yapılan her girişim, işçiler tarafından itiraz edilmeden uygulanıyordu. Hatta bu onları coşturuyordu: Tanrılar'ı için mükemmel bir gemi yapmanın büyük bir onur olduğunu düşünüyorlardı ve bu yüzden ellerinden geleni yapmaya hazırdılar. Fakat yaptıkları gemi ile tersanenin yanında toplanmış hayvanlar arasında hiçbir bağ kurmuyorlardı. Ve ben onlarla, başlarına gelecek olan felaket hakkında konuşunca, "Fakat gemi, emredildiği üzere mükemmel yapılmadı mı? Bu yüzden neden bir felaket yaşansın ki? Sadakatimiz bize ceza değil, zenginlik getirecek," diyorlardı.

Tam Ham ile bir daha görüşme olasılığını aklımdan çıkarmak üzereydim ki, iki erkek çocuk tarafından çağrıldım. Evimizin önünde dururlarken sürekli bir şey çiğniyorlardı. "Bizimle gelmelisin. Bu, ölüm kalım meselesi. Anneni burada bırak. Bu çok acil," dediler. Taş ocağından çıktılar. Yağ şişemi kuşağıma sarıp su testimi de kalçama koyduktan sonra onlan takip ettim.

6 Eski bir uzunluk ölçüsü birimi.

Beni çadırda Ham'in bölmesine götürüp içeri soktukları an, çadırın ön kanadını aşağı indirdiler. Ham köşede sedyede yatıyor ve kendine hakim olamayarak öksürüyordu. Bu durumuna şaşırmamıştım. Ta başından beri onun, ağzı yerine derisinden soluyan bir çocuk olduğunu anlamıştım. Yanma eğildim. Göğsüne hafifçe vurdum. Yuvarlak yumruğumla balgamım çözdüm. Çadırın bu bölümü sıcak ve boğucuydu. Kanatlar açılıp içeriye dışarıdan hava girse iyi olacaktı; ancak hepsi aşağı inikti. Ham, onların aşağıda durmasmı seviyordu.

Güçlükle, "Cüce bana annenin hikâyesini anlattı. Şimdi neden bu kadar tedirgin olduğunu anlıyorum. O zaten çok acılar çekti. İkinci bir kez çekmemeli. Ceza karşılığında ceza vermek haksızlık," dedi.

Aceleyle konuştu; çünkü bir sonraki öksürük nöbetinin geleceğini anlamıştı ve geldiğinde sanki balgamında boğulacak gibi olmuştu. "Su. Bana biraz suyundan ver," diye hızlı hızlı soludu. Testimden içip suyun geri kalanını üzerine serpti. Daha fazla su doldurup olabildiğince çabuk bir şekilde buraya gelmemi söyledi.

Daha önce tepeleri hiç bu kadar hızlı aşmamış, muhtemel takipçiler konusunda endişe etmeden doğrudan bir yol izlememiştim. Kendimi mağaranın karanlığına atıp kafatasları ile kemikleri kenara ittim ve testimi havzaya daldırdım. Vahşi bir hayvanla karşılaşma tehlikesine karşı bir mızrak almamıştım. Sadece Ham'i düşünüyordum.

Kırmızı çadıra geri geldiğimde bölmenin arkasından öksürük sesini duymuyordum. Hizmetliler beni kabul edip, kanadı hızla kapattılar. Yarı karanlığa alışmak biraz zamanımı aldı; ama kısa sürede Ham'in hareket etmediğini anladım. Testiyi indirip yanma diz çöktüm ve sol gözünü kırptığını gördüm.

Kanım kuma, nefesim suya dönüştü. Yıl ar önce bataklıkta olduğu gibi kalbimi şaşkınlık ve korku kapladı. Bu, benim çığlık atmama neden olacak batan bir gemi, sıçrayan bir kaplan, insanın gözünü kör eden bir dürtü olmalıydı; ama sessiz kaldım. Bir anda her şeyi anladım: Mağaradaki ölülerin suyu etkisini göstermişti.

Felaket beni sarmaya başlamıştı.

Beni ne kadar korkuttuğunu fark edince başını kaldırıp güldü. Elini omzuma koydu. Felç olmadığını, öyle olmuş gibi muamele görmek istediğini söyledi.

Bu şoktan kurtulmak epey bir zamanımı aldı. El erim onu daha önce olduğu gibi yıkadı; ama onu hissetmedim.

Bu hilesinden dolayı özür diledi ve sevecen bir şekilde bana gülmeye devam etti. Öksürme numarasının gerçek olduğunu; ama her zamanki gibi geçeceğini bildiğini söyledi. "Cücenin benim öleceğimi düşünmesini sağlamak için iyi bir hile değil miydi? Yoksa buraya nasıl girebilirdin?" Anneme yaptığım gibi üzerine çıkıp ata biner gibi oturmamı istedi.

Oturdum. Onu, annemi ovduğum gibi ovdum. Karnı gerilene ve cildi parlayana kadar ona masaj yaptım.

Artık yüzünü görmezlikten gelmiyordum. Kendime gelmek için yavaş hareket ediyordum.

El erimi yakaladı. Kemikler çıtlayana dek parmaklarımızı birleştirdi. Dokunuşum yanaklarını kızarttı. Kahvaltıda içtiği süt kokuyordu. Ona doğru eğilip pejmürde Alem7in bana gösterdiği gibi vücut sıvılarını dışarı saldım.

Hizmetli bölümünden çadırı terk etmek istediğimde, cüce yolumu kesti. "Bundan sonra her gün o su-yunla gelip Ham7i yıkayacaksın. Et yiyen bir yabancı olman önemli değil. Ham7in yakında karısı olacak. Kim ağzı balgam dolu, vücudu kabuk bağlamış, öksüren bir adamla evlenmek ister?" dedi.

Başımı sal adım. Zaten olan olmuştu. Ben çoktan onun karısı olmuştum. "Ben ona bakarım,'7 dedim ve bir adamın köşeli yürüyüşüyle oradan uzaklaştım.

Akşamları, gemideki işi bittikten sonra, babam bir küvet yaptı. "Bir adamı tanıyan bir kadın kendini yıkayabilmeli/' dedi. "Ve yıkandığı yer, hayvan göletinden daha iyi bir yer olmalı."

İçine oturdum. Soğuk su soluğumu kesti. Vücudum tamamen suya girmeyeli uzun zaman olmuştu. Küvet güzeldi. Kenarı cilalı ve tabanı, cildime yaslanmış başka bir cilt gibi pürüzsüzdü.

"Bunu yapabileceğini bilmiyordum," dedim.

"Küvet de tekne gibidir," oldu cevabı.

Bu hediyenin gerçek sebebini biliyordum. Hem annem hem de kendisi, Rrattika tarafından kirletildiğimi düşünüyorlardı. Hiç evi olmayan birinin yanına uzanmam fikrine alışamıyorlardı. Ama beni durdurmadılar.

Ham onların içlerinde şefkat uyandırıyordu. Onlar için değerliydi ve onu oğulları gibi görüyorlardı.

-18-

Neelata'nın Gelişi

Kısa süre sonra, narin şehir kızı Neelata geldi. Gelişini ilk Put gördü. Tepedeki karmaşayı seyrederken yulaf lapasını soğuttu. Neelata, görkemli atlara binmiş şık giyimli on adam ve katır üzerinde altı hizmetçi eşliğinde geldi. Uzun yoldan geliyorlardı. Bu, bacaklarında ki tozdan ve atların yan taraflanndan anlaşılıyordu. Bizim geldiğimiz aynı yoldan bize doğru geldiler. Binicilerin hiçbiri yokuştan inerken attan inmedi. Ben daha önce hayatımda hiç at görmemiştim. Bu tür bir hayvanın varlığından haberdardım. Eşeğe benzediklerini; ama ondan daha güçlü olup sıcağa daha az dayanıklı olduklarını duymuştum. Ancak bu denli cesaretli olduklarına

ilk kez tanık oluyordum. Yamacı, nereden gittiğini umursamaz çocuklar gibi iniyorlardı. Bazısı o kadar hızlı iniyordu ki, binicileri onları kontrol etmek zorunda kalıyordu. Put gibi ben de, eşeğin tedbirli adımlarına alışmıştım ve atlan o kadar cesur bulmuştuk ki, yemeğimizi unutup yamacın eteğine gelmiştik.

Yamaç inildikten sonra, süvari alayı daha sessizce yol almaya başladı. Aralarında binicileri olmayan hayvanlar da vardı. Dizginleri öndeki hayvana bağlıydı ve

yan taraflarında çalkalanan kavanozlar taşıyorlardı. En iyi teçhizattı adam tüccardı: parlak bir cüppe giymiş

olan kar beyazı saçlı bir beyefendi. Fakat biz dikkatimizi daha çok, genç Neelata'ya çevirmiştik. Görüntüsü beni etkilemiş ve Put'un, kalbi ısıtan bir hoş geldin şi ri okumasına yol açmıştı. Sıranın en sonundan geliyordu. Atı, yanımızdan geçerken kulaklarım arkaya yatırdı. Süvari alayı çadırlara doğru yol aldı ve biz de iskele ve inşa hâlindeki gemiyi geçip doğrudan kırmızı çadıra gittik.

Dışan ilk olarak cüce çıktı. Onu daha önce hiç bu kadar heyecanlı görmemiştim. Ağaçlardaki maymunlar gibi bir aşağı bir yukan zıplayıp çığlıklar atıyordu.

Tüccar, Neelata'nın amcasıydı. Yeğenini orada bırakmak için Inşaatçı'yı ziyarete gelmişti. Bunu neden yaptığını çok sonradan öğrendim. Mağaradaki derin bir çukurdan bana, onu ölmek üzere burada bırakmamı söylediğinde, amcasının yaptığı teklifin dikkate değer olduğu belliydi.

Adamlar teker teker atlardan inip çadıra girdiler. Neelata'ya beklemesi söylendi. Atını gölette dolaştırmaya çıktı. Elbisesi, artık üretilmeyen bir mavi rengindeydi ve kirpikleri mineral e kaplanmıştı. Takma kirpikli birini görmeyeli aylar olmuştu. Dev bir kadın gibi duruyordu. Bir anıt sütunu gibi inceydi ve ayak bileklerinin etrafına, yürüdükçe birbirine çarpıp ses çıkaran boncuklar takıyordu. Bir süre, bir aşağı bir yukarı yürüdü ve sonunda bacakları ve ayaklarını açıp yere oturdu. Susuzluğunu giderdikten sonra, atlar başları öne eğik bir hâlde durdular.

Put ile, yapımı tamamlanmış döşeme tahta yığınlarının araşma gizlenip her şeyi izledik. Put, ayaklarını yere sürüdüğü için havaya toz kaldırıyordu.

"Git ve ona, neden burada olduğunu sor," diye fısıldadım.

"Yapamam/7 dedi. "Sen gerçek bir oğlan değildin. Sen gidip sor." Küçük parmaklarıyla yan tarafımı dürttü.

Ben de bulunduğumuz yerden çıktım.

Ondan daha cesur ya da daha utangaç değildim. Bir sohbete nasıl başlanacağını neredeyse unutmuştum.

Buraya geldiğimizden beri tersanedeki insanlarla birkaç kez konuşmaya çalışmıştım; fakat zekâlarının çok kısıtlı olduğunu görmüştüm. Çalışmadıkları zaman sadece yere oturup alanı seyrediyorlardı ve kul andıklan kelime sayısı da çok azdı; çünkü yaşadıkları bu küçük dünyada bu kadar kelime onlara yetiyordu. Ancak bu kadın farklıydı. Bunu, onu gördüğüm an anlamıştım. Bana bakıp hareketlerimi takip etti ve gözleriyle beni sorguladı. Ben de ona baktım. Gözlerine bakmaya doyamıyordum. Gözleri badem gibiydi. Dış kenarları hafif yukarı kalkıktı. Ona, o kirpiklere ve sabahın erken ışığında parıldayan o dudaklara baktıkça içimi bir üzüntü kapladı: Güzelliği ve canlı renkleri seven ben, burada durmuş alnımda erkek sembolünü taşıyordum.

Ben tereddüt etmeye devam ederken Put da sabırsızlandı. Saklandığı yerden çıkıp Neelata'nın bindiği atın yakınma geldi. Kamını hissetmek için elini atın bacağına koydu. Derin bir nefes alıp, "Eğer benim bir atım olsaydı, bu yerden olabildiğince hızla kaçardım," dedi. Benimle konuşmuştu; ama sesini Neelata'nın duyacağı kadar da yükseltmişti. Pufun ne düşündüğünü biliyordum. At iriydi ve üstüne kim otursa güvende olurdu.

Hayvan zeki ve hızlı hareket ediyordu. Onun üstündeyken bir kaplandan kaçtığını hayal edebiliyordu.

Neelata, Put'u görebilmek için, güneşten ötürü gözlerini elleriyle gölgeledi. Pufun da ona baktığını görünce gülümsedi ve eliyle arkasına, hayvan ahırlarının bulunduğu yöne doğru işaret etti. Orada bir sürü hayvan

olduğunu belirtmeye çalıştığını düşündüm. O kadar çok hayvan vardı ki, hayvanlann kime ait olduğu artık önem-sizleşmişti. Kamp alanında, susuz kalan her insan için süt vardı. Bu yüzden kaçmak için ya da kaçacaksan da bir binek hayvanı almamak için hiçbir sebep yoktu. Ama söylemek istediği bu değüdi. Elinde, her zaman benim de bir tane olmasını istediğim gibi, küçük bir süngertaşı vardı. Onunla tüm dünyayı işaret etti. "Kendini at sırtında koruyabileceğine inanabilmek hoş olurdu." Konuşması yerli insanlardan farklıydı. Dili, kullandığı dili kelime kelime keşfeder gibiydi. Sanki sesler yepyeni ve kelimeleri şekil endirmiş olan ağza yabancıydı. "Fakat bir at seni koruyamaz, ufaklık. Bu insanları bekleyen felaketten seni kimse koruyamaz."

Put, Neelata'nın el hareketlerini dikkatle izledi. Sanki onunmuş gibi atın hemen yanında duruyordu.

Neelata hayvana güvence vermek için dilini şaklattı. "Ama belki böylesi daha iyidir. Belki karar verdiğinde bu yerden kaçabileceğine inanmak kötü bir düşünce değildir." Konuşmasının bizden çok kendiyle alakalı olduğunu anlamam için daha fazla onu dinlemem gerekmiyordu. Amcası onu tersanede bıraktı. At sırtlarında getirilmiş olan kavanozlar burada kaldı ve gece gündüz korundu. Neelata, amcasının ona sunduğu ve içinde aynı zamanda altı hizmetçinin de kaldığı, kenarları işlemeli bir çadıra yerleşti. Bizim gibi o da çadırlara alışkın değildi. Çadırın geçiciliği, kendini tedirgin ve güvensiz hissettiriyordu. Ancak felaket gelmeden buradan gitmeyecekti. O, Ham'in karısı olacaktı.

Shem ve Japheth'in günlük yıkanma işlemini yapmak üzere işe geri alındım. Neelata gibi biri etraftayken daha çok temizlik ve vücut bakımı gerekiyordu. Ben Ham'i yıkarken çadıra gelir ve benim varlığıma aldırış

etmezdi. Hiç şüphe etmiyordu. Benim de onun gibi, bir erkek için hazır olan, evlenilebilir bir kadın olmadığımdan şüphe etmesini gerektirecek hiçbir sebep yoktu. Bazen Ham'e sarılır ve, "Beni karın olarak al,"

dediğini duyardım.

Ham bana bakar ve başını olumsuz bir şekilde

sal ardı.

"Getirdiklerimden memnun değil misin?" diye sorardı Neelata.

Ham'den yaşlıydı ve boyu ondan uzundu. Ham onun kol arındayken küçük bir çocuğa benziyordu. Burada ne yapıyordu? Tüccar bir aileden gelen bir kadın, marketlere, taştan yapılma küvetlere ya da gezgincilerin başında toplandığı kuyulara alışıktı.

Neden buraya geldiğini öğrenmek için Ham'in ağzından laf almaya çalıştım. Fakat sepetinden, fare kadar kıl ı iki tane hindistan cevizi çıkararak sorumdan kaçtı. Cevizlerin sarsıntüı hareketi, doğrudan kendisine gelen Pufun korkuyla geriye sıçramasına sebep oldu.

"Bak ne getirmiş," dedi Ham. Cevizlerden birini aldı ve bir elinden diğerine attı. içinden çalkantılı bir ses geldi ve su fışkırdı. İçi, daha önce hiç görmediğim bir renkteydi. Çadırın içinde sadece beyaz gibi duruyordu; ama ertesi sabah, tersaneye giderken Ham, yoğun istek üzerine, Put ve benim için bir tane daha ceviz kırdı ve bu defa renginin bir daha asla göremeyeceğim kadar saf bir beyazlığı olduğunu fark ettim. Sütten, bir bebeğin ilk çıkan dişinden ve uzun zaman önce annemin ağına takılan deniz kabuklarından daha beyazdı.

Ham, kupa şeklindeki hindistan cevizini ağızları-

mıza tuttu ve bir yudum almamızı söyledi. Önce Put ağ-

zını açtı. Küçük çocuk cevizin tadına bakıp derin bir nefes

aldı.

Şjjfa'.

"Bu ne?" diye sorduk.

"Hem yiyecek hem içecek/' dedi Ham. "Hiç bozulmayan cevizler. Bunları zor şartlar için saklıyoruz."

Kavanozlarda ne olduğuyla ilgili tek kelime etmedi.

Neelata'nın evlilik teklifi beni endişelendirmiyordu. Ham'in göğsünü ne zaman yağ ile ovsam, kalbinin atışı bana olan sevgisini gösteriyordu. Benden çadır kanadım indirmemi istedi. Shem'in eşi Zedebab'm ve Japheth7 in eşi Taneses'in gözlerinin üstümde olduğunu biliyordum. Vücut kokusuna duydukları duyarsızlık, beni umursamaz yapıyordu. Bir yerim kanasa bile hemen kırmızı çadıra gidiyordum. Taneses'in ay yüzünün üstünde küçük gözleri vardı. Bazen gözlerini başka yöne çevirince onun kör olduğunu sanırdınız; ama değildi.

Diğerlerinden çok daha fazla şeyi görüyordu. Temiz suyumu erkekler çadırma taşırken bana şüpheyle bakıyordu. Yürüyüşlerimi daha köşeli yapıyordum; ama ona bir türlü tam olarak güven veremiyordum. Belli ettim mi? Giysimin alfanda aslında nelerin saklandığını gördü mü? Ham'in beni özel olarak çağırdığı yıkama seanslarının olduğunu fark etti mi? Ham çadır bezini aşağı indirip yere uzanırdı.

işimi bitirince düzenli olarak süslü çadırın önünden geçerdim. Neelata'nın takma kirpiklerini ve takılarını görmek istiyordum. Fakat kısa zamanda artık onun yüzünü görmez oldum. Kapüşonlu ve toprak rengi bir giysiye sarınır olmuştu. Ara sıra elleri ve ayak bilekleri gözükül dü. Onun haricinde tek gördüğüm, onun dış

hatlarıydı. Neelata, Shem ve Japheth'in eşlerinin üçlü bir birlik olduklarını çok geç öğrendim. İkisi de bekâr olduklarından, Ham ve Neelata evleneceklerdi. Ve Ham'in onu çekici bulduğunu da çok geç fark ettim. Aylar önce beni gözlediği gibi çalıların arasından onu gözlemeye başlamıştı. Her gün onu yıkıyordum. Sol gözünü kırpıp, bir kötürü-mü yıkarmış gibi yıkamamı istiyordu benden. Cildi kemiklerinin üzerinde gerilene kadar vücudunu bana ovdu

rurdu. Sonra parmaklarını benimkilerle birleştirip beni altına çekerdi. Fakat Neelata ile de aynı şeyi yapıyordu ve ben bunu fark edemedim.

-19-Cücenin Şarkısı

Gemi büyüdükçe kırmızı çadırdaki atmosfer daha heyecanlı oldu. Bir gün yıkanma seansı esnasında cüce, bu konuyla ilgili yazmış olduğu uzun bir şarkıyı, değişik dans figürleriyle hazırladığı büyük bir gösteriyle inşaatçı'

nın oğul arına sundu. Hizmetlerini takdim ettiği bir şarkıydı ve ben de dikkatle dinledim.

"Benim için küçük bir hamak hazırlamalısınız," diyordu şarkıda. "Ki o hamaktan gemi ambarını gözetleyebileyim. Eğer hayvanlardan biri babanızın emirlerine karşı gelirse, onu öyle bir taciz ederim ki, utancından ölür. Bunu öyle eğlendirici tavırla yaparım ki, seçilmişler, resmen hayvanların yeniden itaatsizlik etmesini umut ederler! Ve size hiçbir şeye mal olmam. Sadece taşıdığım vücut ve inanın bana o da çok hafif ve hiçbir şey tutmaz/'

Kardeşler kahkahayla güldüler. Cüce sadece hava ve suyla yaşıyormuş gibi davranmaya alışıktı. Oğlanlara her yemek getirilişinde, kadınların hazırladıkları şeyleri görüp iğrenerek çığlık atardı. Bu da oğlanları güldürürdü; çünkü yemeği hazırlayan kadınlar çılgına döner ve bir sandalet alıp cüceye vurmaya başlarlardı.

Hepimiz, kardeşler yemeklerini yer yemez, cücenin servis alanındaki kapları sıyırdığını biliyorduk; ama herkes cücenin yemek yemeden hayatta kaldığına dair ısrar ederdi.

Cüce gösterisini sunarken ben, Japheth'in saçını örüyordum. Saç tutamlarını kibarca ayırıp birbirinin içine geçiriyordum. Ama bazen o kadar dikkatle dinliyordum ki, işe devam etmeyi unutuyordum.

"Zaman çok uzun olacak. Yarı uyur yarı uyanık. Seçilenleri, amaca ulaşıncaya kadar çiftîeşmemeieri konusunda sürekli uyarmam gerekecek."

"Bunu düşünürüz!" diye haykırdı kardeşler, şarkısı bittiğinde. Cüce dansını tamamladı ve çadırdan ayrıldı.

Ardında her zamanki gibi ekşi meyve kokusu bıraktı. Sessizce örgüye devam ettim; ama hareketlerimi kontrol etmekte zorlandım. Kaba olmamam, Japheth'in canını yakmamam gerekiyordu. Gemideki yaşam hakkında konuşuyorlardı. Cücenin şarkısı insanlarla ilgiliydi! Seçilenlerin uyumasından bahsediyordu! Bu, bir tür kendini feda etme miydi? Buraya gelirken yolda gördüğümüz Rrattikalar'm, güneşin nehri yer altına çektiği yerlerde yaptıkları günah çıkartma hareketleri gibi miydi? Bir rahatsızlığı,

yarası ya da deliliği olmayan adamları -kısacası mükemmel derecede sağlıklı ve iş yapabilen adamları-kuru bir kuyuda bırakmışlardı. Bu adamlar yavaş yavaş öldüler. Kendi ölümleriyle, daha birçok insanın ölmesini engellemeye çalışmışlardı ve bunu seçilmiş oldukları için yapmışlardı. Bu gemiyle, kendilerini diğerlerinden üstün göstermeye niyetli olan bu kültürsüz gezginlerin planladıkları şey bu muydu? Çöldeki bu gemi, dayanıklılığın bir alıştırması, bir tahammül testi miydi? Küçük bir grup insan ve hayvan, yavaş yavaş güçlerini kaybedip, ölümle son bulacak olan yarı uykuya dalıp böylece geride kalan-îann hayatlarını kurtarmış mı olacaklardı? Birden çok kez Ham bana, "Seni kurtaracağım," demişti. Gemiye kendi mi binecekti? Ben, onun hayatı karşılığında kurtulmayı

istiyor muydum? Bir gün güverte iskelesini havaya kaldırıp bu devasa koza içinde ölecekler ve biz de bu deliliğe göz yumduktan sonra geminin etrafında durup gün be gün geminin karnından gelen acı feryatları mı dinleyecektik? Onların derilerini pürüzsüz ve yumuşacık yapıp saçlarım temizlemiş, tırnaklarını parlatmıştım.

Tüm yaptıklarım, onlar devasa kozanın kamında uykuya dalıp derileri kuruyup çürüsün diye miydi?

Yanlış anlamış olmalıydım. Bu mümkün değildi. Bu, başka biri ya da başka bir şey ile ilgili eski bir şarkı olmalıydı.

Fakat yanlış anlamadığımı Pufun yüzünde görebiliyorum. Annemin yanına ağzı açık bir şekilde oturmuş, hayret içinde hareketsizce bakıyordu.

Sanırım tarağı düşürmüş olmalıyım. Ayağa kalkarken su kâsesine çarptım. Su, yerdeki tozun, kumun ve kumtaşlarının kaynamasına sebep oldu ve renkleri deri gibi koyulaştı. Çadırdan çıkıp cüceyi takip ettim. Cüce, yemek artıklarının götürüldüğü yan taraftaki hizmetli bölmesindeydi. Kâselerin başına akbaba gibi çömelmişti ve konuşacak hâlde değildi. Elleri o kadar titriyordu ki, kaşığın içindekiler çenesinden akıp göğsüne damlıyordu.

-20-Gemiye Giriş

inşaatçı'nm oğularının yanına dönmek yerine gemiye gittim. Üst güverteye çıkan iskelenin tabanı, gece olduğu için kamıştan yapılma hasırlar ve iplerle

kapatılmıştı. On tarafta, tozun üzerinde tazı yatıyordu. Ben yaklaşınca ayağa kalktı ve etrafımdaki havayı kokladı. Ben geriye, hâlâ buharı çıkan zift varil erinin bulunduğu yapıtın arka tarafına gittim ve işçileri, ziftten oyuncak bebek yapmaları için ikna etmeye çalışan çocuklara katıldım.

İşçilerin tam önünde duran koca kafalı bir çocuk vardı. Çocuk dikkatle bebeğinin kulaklarının şekil enişine bakıyordu. "Bitti mi?" diye mızmızlanıp duruyordu sürekli; ta ki yapışkan ziftten elleri kararmış olan adamın sabrı tükenip, bebeklerin kulaklarını kopartıp başlarını vücutlarının içine geçirene dek. Çocuk bunun önemli olmadığını, bekleyebileceğini mırıldandı. Sonunda bebeğini küçük yumruklan içine alıp rahatlamış bir hâlde içini çekti ve ben de onu gizlice takip ettim. Çocuk, kibarca sesler çıkararak oyuncağını havada yürütüyordu.

Elindeki ganimete verdiği değerin azalmaya başlaması biraz zaman aldı ve tamamen azalınca, bebeği iki eliyle tutmayı kesti. Neyseki dikkati, kumdaki bir sopaya yönelmişti.

Çocuk sopaya yetişmek için bebeği gevşek bir şekilde tek elinde tutarken oyuncağı elinden kaptım ve çadır ile bölmelerin olduğu alana doğru koştum. Çocuk bağırdı; ama ben geriye bakmadım. Geminin giriş kısmına geri gittim. Zift tekrar sıcaklaşana dek bebeği yoğurdum ve kokusunun etrafa yayılmasını sağladım.

Sanki bir tehdit oluşturuyormuş gibi siyah zift parçasını tazıya doğru tuttum. Hayvan burnunu çekti ve kokudan dolayı ürküp geri çekildi. Zifti hayvanın burnuna doğru tutarak bir kez daha yaklaştım. Hayvan daha da geri gitti.

Çömelerek ellerimi ipin arkasına geçirdim ve ipi çektim. Olabildiğince hızlı bir şekilde kendimi aralıktan içeri ittim. Köpek havlayarak üzerime hücum etti. Kamıştan yapılma hasırı aralığa doğru ittim. Hay van tiz sesiyle burnunu boşluğa doğru itti. Dikkatini dağıtıp sonunda tüm hasın deliğe tıkadım. Birkaç hızlı düğümle açılmayacağını garanti altına aldıktan sonra, iskelenin eğimli kalaslarından yukarı doğru koşmaya başladım.

Ayak seslerim şaşılacak derecede çok gürültü yapıyordu. Kalaslar yuvalarında zıplıyordu; ama daha çok gürültü çıkardıkça daha hızlı koştum

ve daha fazla tahta gıcırdadı. Üst güvertenin bu kadar yüksek oluşuna inanamadım ve aşağıdaki alanda herkesin çoktan beni seyrettiğine kendimi inandırdım. Her an benim için çalınacak olan boru sesini bekledim.

Üst güverte henüz bitmemişti. Pruvadan kıç tarafına kadar olan büyük bir kenarın kaplanması gerekiyordu, içerisi o kadar derin ve karanlık görünüyordu ki, bacaklarımı öne doğru atmaya cesaret edemedim. Ana kapı, yani buraya konulacak olan yüklerin ve önümüzdeki birkaç hafta boyunca gemiye getirilecek olan her şeyin gireceği yer, güverteye yaslı olan, eğimli bir duvar üstüne oturtulmuş kapaklarla kapalıydı. Elim genişliğindeki küçük bir delik sayesinde kapağı açmayı başardım. Gemiye girdim ve kapağı arkamdan kapattım.

Gözlerimin ortama uyum sağlaması gerekiyordu. Burası sadece karanlık değil, aynı zamanda tozlu ve kumluydu. Ayağımın altında tıraş ve kıymık tabakası hissettim. Açıkça anlaşılıyordu ki, kimse burayı temizleyip çöpü dışarı atmamıştı. Bu tozun hiç süpürülmeyeceğini ve zamanla geminin tabanında kaplı bir halı haline dönüşeceğini hayal ettim. Ayak ve mide seslerini bastıracaktı ve burada olacak herşeyi sessizliğe gömecekti.

Bitmemiş çatıdaki boşluktan ve havalandırma deliklerinden biraz ışık giriyordu. Ben, içi kereste ve ziftle kaplı boş bir alan ve ambarın derinlerinde de birkaç bölme hayal etmiştim; fakat kendimi, bobinli bir şekilde aşağıya doğru inen dar bir tünelde buldum. Üstünde düzinelerce oda açılıyordu. Rastgele bazı yerlere girdim ve bunların kümes ve kafeslere ayrılmış olduğunu gördüm. Önlerinde bambudan yapılma parmaklıklar ve takozla kapatılabilecek olan küçük, açık kapılar duruyordu. Kafeslerin içinde yiyecek kâseleri vardı. Bazısında tünek vardı, bazısında yoktu. Her kafes farklı bir şekildeydi ve farklı kurulmuştu. Hafif bir açıyla birbirleri arkasına dizilmişlerdi. Böylece farklı kafeslerde yaşayanlar birbirlerini görmeyeceklerdi.

Ne kadar çok ara geçitten geçtiğimi bilmiyorum. Etrafım ürkütücü bir şekilde sessizdi. Tek duyduğum, geceleyin geminin üstünde bir tünek bulmuş olan kuşların ciyaklaması ve güverteye düşürdükleri pisliklerin donuk, alçak sesleriydi. Epey yüüdüm; yol hiç bitmeyecek gibiydi. Yüzlerce kafesin önünden teker teker geçtim. Sanki çılgın bir tasarımcı, daireler çizdirerek beni yönlendiriyordu. Gittikçe derine inerek, bölmelerin

daha etkileyici, daha kapalı ve daha çok kapılı olduğu bir kata geldim. Burada büyük, geniş karınlı ve geniş

omuzlu hayvanlar barınacaktı. Bu noktadan sonra yerler düzdü ve değişik yükseklikler merdiven ve basamaklarla uzatılmıştı.

Birkaç yan bölme değişikti: Parmaklıkları yoktu; ama normal kapıları ve kapı mandal arı vardı. Kapılar kaliteli keresteden yapılmış ve iyi oturtulmuştu. Hiç delik ya da çatlak yoktu. Burada kim kalacaksa, tünelde yaşananlardan rahatsızlık duymayacaktı. Bu bölümdeki ze-min düzgündü ve duvarlara meşale koymak için yerler yapılmıştı. Büfeler ve gardıroplar, duvarlarda zil er ve amforalar için tezgâhlar vardı. Neredeyse tahta tıraşlarla sıkışmış olan bir kapıyı açtım. Kapı menteşeleri gıcırdadı. İçeride hasırlar ve duvara doğru yığılmış, kamıştan yapılma kilimlerin bulunduğu rahat bir oda vardı. Bu oda aceleyle temizlenmiş ve toz dışarı, kapı eşiğinin önüne atılmıştı. Ahşap zeminde kendi ayak izlerimi görebiliyordum. Burada insanlar kalacaktı.

Sadece insanlar kamıştan yapılma kilimlerde yatıp üstlerini battaniyelerle örterlerdi

Taban ve tavanın bazı yerlerinde delikler vardı. Deliklerden ip merdivenler sarkıyordu; sanki hafif, hızlı yaratıklar için yapılmıştı. Bir ipe tutunarak bir kat aşağı indim. İpler benim ağırlığım altında gıcırdadı ve yeni, yu-karıdakılerden daha büyük kafeslerin yanına geldim. İçlerinde geniş saman tekneleri ve yemlikler bulunuyordu. Şimdi geminin yan tarafında, büyük bir ihtimal e dış duvarın hemen sağ yanındaydım. Eğer şimdi tahtaya vurursam, dışarıda herkes beni duyabilirdi. Sessiz kaldım. Merkez bölmeye, geminin karnının derinlerinde belirli bir noktada kıvrılıyormuş gibi görünen tünele geri gitmek istedim.

Dikkatle ayaklarımı sürüyüp, gittikçe azalan ışığa gözlerimi yavaş yavaş alıştırarak, sonunda küçük kafesler ve kümeslere bölünmemiş tek yer olan tünelin sonundaki açık alana ulaştım. Bu kapı, pervazlar boyunca kereste daralması ya da kabarmasını önlemek için bir dizi takoz-lu, alçak çift kapı ile kapatılabilirdi; ancak şu an için davetkâr bir şekilde açıktı. Alan, kalın kalaslarla sarılmıştı. Dışarıdaki sesler buraya girmiyordu. Bırak gün doğumunu, güneş batımını bile seyredemediğin bir mağara gibiydi. Kapı bir

kez kapandı mı, bu alana asla ışık sızamazdı. Burası, benim tahmin ettiğim olayın yaşanacağı yer olmalıydı.

Alan bir çeşit karşılama salonu gibiydi. Islak topraklarda önemli insanların sohbet edip çaylarını içtikleri, kamıştan yapılma büyük evlerde gördüğüm gibi, duvarlar boyunca alçak oturma yerleri vardı. ÇuvaJlarca tahıl, iri kavanozlar dolusu yağ, kap, kâse, kaşıklar ve karıştırma çubukları duruyordu. Yerde, üzerinde ateş

yakmak için bir kat kum vardı. Köşede bir arp7 duruyordu ve duvarda çiviye bir lir3 asılıydı.

Burası, ölmek için hazırlanmış olan bir yer değildi. Burası yaşanacak bir yerdi. Ümit vaat ediyordu. İnsanlar burada konuşacak, güleceklerdi. Aralarında belki cüce de olacaktı; eğer şarkısı insanlan etkilerse. Burası inşaatçıların, birçok yanıltmacadan sonra, niyetlerini açıkça ortaya koydukları merkezdi. Eğer bu bir tabutsa, yavaş ölümü belirten göstergeler neredeydi? Amforaların tezgâhları devasaydı. O büyüklükte bir testi, içmek için ne kadar su taşıyabilir?

7 Telli bir çalgı aleti.

• Kaynağı eski Yunanlılara dayanan, "UH harfi şeklinde ağaçtan oyulan, çırpma telli bir çalgı aleti.

Gemi, iki mesaj yol uyordu. Çölün ortasında anlamsız bir yapıydı. Belli ki burada durması ve çizgileri pürüzsüzleştirip zift tabakasını ortadan kaldıracak olan kum tarafından ovalanması gerekiyordu. Ben kasvet ve karanlık beklemiştim; ama bulduğum şey, içine kapanmış olan bir şehirdi. Ustü kalın bir tabakayla kaplı bir dağ eteği. Bu yapıda insan yaşayacaktı. Burada depolarca yiyecek ve içmek için su vardı. Burada insanlar pek çok şeye hazır bir şekilde bekliyor olacaklardı.

Merkez alanı terk edip tünele doğru hızla geri gittim; ama orada tekrar durup geçit labirentlerine ve merdivenlere hayret içinde baktım, inşaatçının büyük planı neydi? Ne tür bir rüya onları bu noktaya getirmişti? Onlara bunu aşılayan Tanrı kimdi? Ve bir haritası olmayan, üzerinde gecenin hızla

ilerlediği oyuk ve boşluk dolu bu mağarada, bu salyangoz kabukları içinde, bu kocaman yerde ben ne yapıyordum?

Ovalara, geniş sulara, içleri balık, hasır ve kavanoz dolu teknelere alışık olan; ama asla bir çatıya alışık olmayan ben... Bir çatı, ancak çok uzun yolculuklar içindir. Islak toprakları bırakıp, nehirden yukarı çıkıp çok uzaklara, gölete ve denizin de ötesine gittiğimiz zamanlarda kullanılır. Yani başladığımız noktanın kaybolacağından ve bir daha asla bulunmaya cağından emin olduğumuz zamanlarda.

Biraz yukarıdan bir ses duydum. Yumuşak ayak sesleri. Yumuşak; çünkü yerde olan talaşlar sesi boğuyordu; ama yaklaştıkça ses belirginleşiyordu. Put, beni takip etmiş olmalıydı. Küçük şeytan, bir de bana meraklı derdi! Açık bir kafesin içine girip yaklaşmasını bekledim. Onu korkutacaktım.

Benim katıma indiğinde bağırarak dışarı çıktım. Ama bu Put değildi. Biri bağırarak cevap verdi. Bu, bir kadın sesiydi. Yarı aydınlıkta, bu kişinin Neelata olduğunu anlamam çok uzun sürmedi. Onun şeklini tanımıştım.

Korkudan sepetini yere düşürdü ve içindekiler yere saçıldı. Eşyalarının dışarı çıkmasını durdurmaya çalışmadı.

Sadece korkmuş bir hâlde bana baktı. Öne doğru eğilip eşyalarını toplamaya başladım. Aralarında bulunan yuvarlak cisimler, tünelde yuvarlanmaya başladılar. Geminin kuyusuna dek bu şekilde yuvarlanacaklardı.

Sepet te küçük, boyalı kutular, oyun oynamak için pürüzsüz renkli taşlar, taraklar, boncuklar ve onun küçük süngerta şı bükmüyordu.

"Öyle bağırma, lütfen," dedi. Beni azarlamadı ama daha çok şaşırmış gibiydi; sanki burası bir tapınak-mış

gibi.

"Köpek geçmeme izin verdi," dedim. "Biliyorum. Seni gördüm."

Etrafımdaki birkaç eşyasını daha toplayıp sepetine geri koydum.

"Eğer seni burada bulurlarsa döverler," dedi.

Elimin her hareketiyle, bu eşyaların kendi kişisel

eşyaları olduğunu daha iyi anladım. Eşyalarını gemiye

taşıyordu. Belli ki gemide onun için bir yer ayarlanmıştı.

"Merak ettim. Görmek istedim... Bu gemi insanlar için

mi?"

İr

Cevap vermedi. Parlak renklere boyanmış küçük taşları sayıyordu. Bunlar, benim de bildiğim bir oyunun parçalarıydı. Tüm taşlar tam olmalıydı; yoksa oyun oynanmazdı. Onları sepete geri koymadan önce giysi koluyla sildi.

"Sular yükselene kadar burada bekleyeceğiz," dedi. Taşlarına baktı. Karanlıkta nasıl bu kadar iyi görebildiğine çok şaşırmıştım; çünkü sürekli taşlara bakıp onları cilalıyordu. "Sen sudan anlıyorsun," dedi sepeti dolunca.

"Geleceğini hissedebilir misin? Geldiği zaman bizi uyarır mısın?" Onun, suyun yükselmesiyle ilgili bu konuşması bana, kenarlarında büyüdüğüm nehirleri, sazlıkları, uzun boylu bir insanın elini tutarak, zevkten dört köşe olmuş bir şekilde gülerek bir tekneden diğerine atlayışımı hatırlattı. Fakat onun için kelimelerin farklı bir anlamı vardı. Gergin bir şekilde geminin duvarlarına ve zift katmanına baktı; sanki oralarda delikler olduğundan şüphelenmişti.

"Su, kutsaldır," dedim. "Su, rüzgâr ve canlılık getirir. Ürünlerin büyümesini sağlayıp dünyaya renk katar. Su seni kötü hissettirmemeli."

"Suyun miktan beni korkutuyor," dedi. "Niteliksiz, kafa karıştıran hacmi."

Bu şekilde geminin gerçek amacını anlamıştım. Gemi, su yüzünden inşa edilmişti. Boğazımın derinlerinde bir rahatlama sesi çıkarmış olmalıyım. Ona suyun, benim kendimi güvende hissetmemi sağladığını nasıl

anlatabilirdim? Gemi bir korunaktı. Benim tahmin ettiğim gibi bir sunak değildi.

"Ben burasının kutsal bir kurban için bir tapmak olduğunu sandım," dedim.

"Buraya hangi hayvanlar gelecek?"

"Bütün hayvanlar."

"Ee, o zaman? Eğer bu bir kurban olsaydı, sadece temiz hayvanlar gelirdi. Bir kuğuyu kurban ettiğini düşün!

Bir domuz yavrusunu! Bir deveyi!"

"Et yemeyen insanlar için temiz hayvan ne anlama geliyor?"

"Doğal yollardan kurban edilebilecek bir hayvan," dedi. Onu olabildiğince net görmeye çalıştım. Oldukça yakın duruyordu; ama söyledikleri yüzünden etrafımızdaki karanlık daha da yoğunlaşır gibi oldu.

"Neden kimse bunu söylemiyor?"

"Ham'e sorular sormuyor musun?"

"O, bana bir şey anlatmıyor."

"Ham, Tanrısı için susuyor. Beklediğimiz su, yıkım getirecek. Korkunç bir güzelliği olacak; ama hayattaki her şeyi tüketecek. Erkeklerimizin üzerine döktüğün su gibi olmayacak. Sence, neler olacağmı herkes biliyor olsa ne olur? İnşaatçı bize adil ve dürüst olmamızı öğütlüyor. Bundan fazlasını bilmemize gerek yok; çünkü adil ve dürüst olmakla cezalandırılma korkusunu nasıl ayırt edersin?"

Oradan ayrıldı ve ben de arkasından takip ettim. Hikayelerde duyduğum türden sulan düşünerek heyecanlandım. Kudurmuş nehirleri ve şelaleleri duymuştum. Her zaman suya tapardım. Vücudu besler, kiri atar ve kasları gevşetirdi. Elbette ben, sudan gölete akan, yani alttan gelen suya alışıktım. Yukarıdan gelen yağmurla ilgili pek bir bilgim yoktu.

"Bu Rrattika Tanrısı pişmanlık duyuyor mu?"

"Eğer pişmanlık duysaydı, yeni bir insan türü yaratırdı. Kötü olan insanın doğası değiL Sorun şu ki, insanlar etraflarının kötülükle sarılmasına izin verdiler. Ahlaksızlar öldükten sonra, insanoğluna yeni bir şans verilecek.

Adı Konulamayan, yeni dünyasını bir önceki insanlardan yaratacak. Sence bu, insanoğlu için bir övgü değil mi?" Bir an sessiz kaldı. Beni seyrettiğini hissedebiliyordum.

Ağzım açık bir hâlde önünde durdum. Geminin derinlerinde, tünelin ortasında, bizi kimsenin duyamayacağı bir noktada duruyorduk.

Dedi ki, "Seni suyun için takip ettim. Onu nereden aldığını bilmek istiyorum."

"Kız kardeşim bir kaynaktan çekiyor," diye yanıtladım sakince. "Buraya çok uzak, gerçekten çok uzak bir yerden."

"Ve sen nerede olduğunu bilmiyor musun?" diye sordu. "Peki neden seni yamaçlara doğru her takip edişimde kız kardeşinle hiç karşılaşmıyorum?" Uzun gerdanının üstünde duran başını çevirdi. Hiç kuşkusuz, yaptığımın ne kadar ahlaksız bir hareket olduğunu düşünüyordu. Eğer bir kadın değilsem, suyun olduğu bir yeri gizli tutamazdım. Üstünde durduğumuz kalasların parçalanması için ona kaynağın yerini söylemeyi reddetmem yeterli oldu. Fakat ben o an, daha çok ölecek olanları düsürtüyordum. Ham bana, prensipleri olmayan insanları öldürecek olan Tanrısı'ndan söz etmişti; ama şimdi, bu yerde, bu kehanet kulağa daha yıkıcı geliyordu.

"Annem kötürüm," dedim hızla. "Elimizde bir de yetim var. Hayatta kalmaya çalışıyoruz."

Israr etmek ister gibi değildi, Beni, suyuma ihtiyacı olmadığına, kendisinin en az benimki kadar iyi su bulabileceğine inandırmak istiyordu. Tüm bu zaman boyunca dikkatle bana baktı. Elini saçıma koyup, "Sen göründüğün gibi değilsin. Sen kılık değiştirmişsin," dedi. Beni tuttu ve öptü. Ani, ışıltılı kahkahasına ve heyecanına neyin sebep olduğunu tam olarak anlayamadım. O konuşurken ben, hem kaşlarımı çattım hem dinledim: "Sen Ham'i

yıkıyorsun ve aynı zamanda sen bir kızsın! Bu, Ham'in hüesi! Bana beni kurtaracağmı söyledi. Sana da aynı şeküde söz verdi mi?"

Bir cevap veremedim. Dilim kalınlaşmış ve kurumuştu.

"Seni kârısı olarak aldı mı?" diye sordu ciddi bir

şekilde.

Ü .. "Evet."

"Beni de aldı. Burada yatacak kaç yer var, saydın

mı?,/fi . '?

-7

"Saymadım."

"Gemi çok büyük. Hem sana hem de bana yer vardır. Fakat hak etmese de, annem için de yer var mı?

Zedebab'm ikiz kız kardeşine? Bu zamana kadar zaten çok acılar çekmiş olan senin annene?"

"Hayır," dedim. §l§r #

Elini koluma doğru gezdirdi. "Bu yüzden Ham sana hiçbir şey anlatmıyor. Seçim yapması gerektiğine inanamıyor. Tannsı onu sersemletiyor. Yaptığı geminin, hayal erini gerçekleştirmek için çok küçük olduğunu düşünüyor ve bunu kabullenemiyor.

-21-

Çadırda Bir Konuşma

Annem adına çok üzülmüştüm. Tam yükselen suların artık kendisini tehdit etmeyeceğine inandığı zaman, benim öğrendiğim şey onun için bir felaket niteliği taşıyordu. Ona bunu söylemedim. Ne diyeceğimi bilmiyordum. Anladığım şeyleri söyleyemezdim ve söyleyebileceğim şeyleri de -suyun geleceğini ve bunun bir yıkımla sonuçlanacağını- anlamamıştım. Çocukların boğulacağını biliyordum ve bazı göletlerdeki sular insanı hasta edebiliyordu. Fakat bu, ne tür bir suydu? Ve ölmesi gereken ahlaksızlar kimlerdi? Kırmızı çadırın yanında geceleri şarkı söyleyen kadın ve erkekler, eşleriyle dans eden ustabaşla-rı, ağızlarında ot kemirip yürüdüklerini görebildiklerini söyleyen kılıçlı savaşçılar mı? Yiyecek kırıntılarını yolumuza saçan ailenin kadınları mıydı? Geceleyin küçük tarlalarımızda sarhoş bir şekilde sendeleyen adam mı? Süngerimin bir parçasını yemiş olan çocuk mu?

Fakat, elbette, annem bizim bir şeyler sakladığımızı anladı. Onun yanına gelir gelmez, benden bir açıklama beklediğini tek gözüyle belirtti. Fark etmeden ona bağırdım: "Dırdır etmeyi kes. Sana söyledim: Ne planladıklarını bilmiyorum!" Ham'in sadece beni sevmediğini anladığımdan beri çok sinirli olmuştum. Put ve ben, onurumuzun kırıldığını ve aldatıldığımızı düşünüyorduk. Tehlikenin hangi yönden geldiğini bulmak için beynimizi yiyorduk. Seçilmiş, zehirli bir su mu gelecekti? Boğulacak rraydık? Doğru tepe ya da doğru çadıra kaçabilsek, bu felaketten kurtulabilir miydik? Gemi doğru yer miydi ve eğer öyleyse, neden içinde bir sürü hayvan kafesi vardı? Tersaneden tanıdığım herkesin kurtulacağını tahmin ettim. Hepsi iyi niyetli insanlardı ve hayatlarında günah işlemiş olsalar da, bu sadece küçük bir yanılmadan ibaret olmalıydı; doğalarında olan bir kötülük değil. Ve o insanların hiçbiri kötü değil erdi. Babam bile, doğuştan gelen Rrattika nefretine rağmen, bu insanları ahlaksız bulmuyordu. Babamı rahatsız eden şey, iyi kabiliyetlerin eksikliğiydi. Onlar babama ilham vermiyor ve içinde heyecan uyandırmıyorlardı.

Girişimcilikleri, hevesleri ve merakları olmayan, boş, karaktersiz insanlardı onlar. En azından çoğu öyleydi. Rrattika'yı taradıkça içlerinde istisnalar olduğunu gördü babam, inşaatçı, ona göre çok seçkin biriydi. Hırslıydı, bir planı vardı ve Tanrısı'nm kalbinde özel bir yer edinmiş olmasına şaşmamalıydı. Oğul arı da İnşaatçı gibiydiler. En sempatik olanı Shem idi. Ham ve kereste işçileri en zorlu görevlerin üstesinden kolaylıkla geliyorlardı. Hareketleri bataklık insanınınkine benziyordu.

Uyuşuk, pis kokulu zift işçilerine ya da bir çömlek kırılsa kırıklardan kimse yararlanmasın diye çömleği un ufak hâle getiren çömlekçilere hiç benzemiyorlardı.

Babam, gemiye insanların bineceğini duyunca şa-şırmamıştı. Yaşanılacak olan yerleri kendi inşa etmişti. "Bu beni korkutmalı mı?" dedi. "Sence, hayatım boyunca, felaketlerle ilgili bunun gibi kaç kehanet duydum?

Kıyamet günü habercilerinin tahminlerini artık sayamıyorum bile. Bu insanlar zorlu yıl ar yaşadılar. İşte o zaman her şeyi kaybetme korkusu baş gösteriyor. Zorlu günler geçirmiş olan insanlar, bu hayal erle vakit kaybetmezler/' Ancak sesi sabit değildi. Ağzına götürürken bardağı titredi.

Daha dikkatli olmaya başladım. İtina ile, deniz kabuğu toplar gibi, işaretler ve belirtiler aramaya başladım ve Put'un da aynısını yaptığını fark ettim. Ham'in bana olan yaklaşımı değişmemişti. Onun sevgisini Neelata ile paylaşma düşüncesine, isteksizce de olsa alışmaya çalıştım. Ne bekliyordum ki? Ailem beni uyarmıştı.

Rrattikalar'ın birden fazla kadınla beraber olduklarını ve geceleyin görev listesi yaptıklarını biliyorduk. Ve Neelata çok çekiciydi. Bu yüzden Ham'e karşı tutkusu olduğunu öğrendiğimde, tuhaf bir şekilde gururum okşanmıştı. Ancak artık çadırın Ham'e ait olan tarafı sürekli ziyaretçilerle doluydu. Sanki izleniyormuşuz gibi, kanadı inik olan çadır sürekli açılıyor ve çadır bezindeki boşluklardan ağaç yaprakları düşüyordu.

Yemek verilirken ben artık eve gitmiyordum. Yıkama işlemi çoktan bitmiş olsa da, elleri kirlenmiş ya da kasları gerilmiş biri mutlaka oluyor ve kalmam isteniyordu. Kol ve bacaklarının temizliği onları bana bağlamıştı. Önceden yağa olan tutkuyu bilmiyorlardı; ama şimdi derilerinin temiz

oluşuna alışmışlardı. Kirli bir tırnak ya da göbekte bir tortu, gözlerine pis geliyordu. Artık saçlarında oluşmuş olan düğümlere dayanamıyorlardı. Giysileri öncekinden dört kez daha fazla yıkanıyordu. Ben de hizmeti asla geri çevirmiyordum. Çadırın içinde kalırsam, olacakları daha yakından takip edebileceğimi ve ben de hesaba katabileceklerini düşünüyordum.

Eğer, banyodan sonra, Shem, Japheth ve Ham dans eden kadınları izlemeye giderlerse, ben onlarla gitmiyordum. Hizmetli bölgesinde, İnşaatçı ve cücenin bulunduğu yere yakın bir yerde bir nokta bulup orada, büyük annemin tarifine göre yağımı karıştırıyordum. Ses çıkarmamaya dikkat ederdim. Uzun bir süre orada oturur, bölmenin arkasında yapılan konuşmaları dinlerdim. Bu işlem sabır gerektiriyordu. Sorular ve cevaplar birbirinden oldukça aynktı; çünkü her ikisi de lafını tartarak konuşuyordu. Fakat bazen inşaatçı'nın sağlığı daha iyi olduğunda ve cücenin koymuş olduğu içecek sayesinde konuşulan her kelimeyi arılayabiliyordum.

Bazı zamanlar işçilerin ücretinden, bazı zamanlar da gemi planından konuşuyorlardı. Bir keresinde erzaklar hakkında konuştular.

"Kıtlık olacak. Belki açlıktan öleceğiz."

"Tüm yenebüir yiyecekleri temin etmelisiniz," dediğini duydum cücenin. "Ve sizi ve sizin ailenizi beslemesi için hepsini gemiye yüklemelisiniz."

"Yeterli olup olmadığını nereden bileceğim?" diye sordu inşaatçı.

"Aklınıza gelen her şeyi alabilirsiniz. Gemi büyük. Yer geniş."

"Elimizde hâlâ iyi su yok. İyi su olacağını söylemiştin. Adı Konulamayan bunu sağlayacaktı."

"Su aratmaya yol ayarak beni küçük düşürmeyin, efendim," dedi cüce. "Su, kadınlardan gelecek."

"Ya yiyecek azalırsa? O zaman ne yiyeceğiz? Ocaklarımızda kalan kül eri mi?"

"Her zaman balık olacak," dedi cüce.

"Balığı kim yemek ister? Onları yemekten hoşlanan insanları tanıyorum; ama benim oğullarım o şekilde yetişmediler. Balığı reddedeceklerdir."

"Ya böcekler?"

"Böcek mi? Ben yanıma böcek alıyor muyum? Bu konu hakkında bana hiçbir şey söylenmedi. Böcekler ıslak yerlerde de yaşabilir. Onların bizim gemimize ihtiyaçları yok."

"Sıcak kanlı hayvanları yiyebilirsiniz! Temiz olanların lezzetleri güzel olur gibi."

"İğrenç!" diye haykırdı İnşaatçı. "Bizim kadar steak olan bir şeyi nasıl yersin?"

"Bir kurban keserken, etin ateş üzerinde tamamen değiştiğini hiç fark ettin mi? O pis kokusu, hoş bir kokuya dönüşmüyor mu? Sence, Adı Konulamayan, Abel'ın kurbanının kokusunu neden bu kadar sevdi? Çünkü eti seviyor!" Cüce, gittikçe tahrik edici oluyordu. Bunu konuşma şeklinden anlıyordum: Konuşurken tükürüyor, emiyor ve kaybettiği tükürüğü yutmaya çalışıyordu.

İnşaatçı değneğini yere vurdu. "Bu zalimce konuşmayı kendine sakla. Senin geldiğin yerde nasıl yapıyorlardı, bilmiyorum; ama ben, hayvan değilim. Kendi türümden bir şeyi yemem. Adı Konulamayan, hayvanlar alemini kurtarmak istiyor. Onun işine burnumuzu sokmak istemeyiz, değil mi?"

"Bu sadece bir fikirdi," dedi cüce.

"Fakat selden sonra ne olacak? O cennette yiyecek olacak mı?" Yaşlı adamın sesi cansız bir ritme dönüşmüş, ardındaki yorgunluğu gizlemeye çalışıyordu.

"Ürünleri kendiniz yetiştirmeniz gerekecek/' diye yanıtladı cüce.

"Vardığımızda ne yiyeceğiz? Tarlalarda tahıl olacak mı?" İnşaatçı düzensiz nefes alıyordu. Yumuşak bir inilti duyuluyordu; ancak kimden geldiğini

çıkaramadım. Bir sandalye oynatıldı. Yaşlı adamın yere yatacağını düşündüm. Rahatlatıcı sesler duydum.

İnşaatçı'nm soruları havada kalmıştı. Sessizlik anormal gibiydi. Sanki birbirlerinin konuşmasını engelliyor gibiydiler. Öne doğru eğilip bölmeden içeri bakmak için başımı eğdim. Sonra cücenin, İnşaatçı'ya doğru eğilmiş olduğunu gördüm. Yaşlı adamın kuşağını çıkarmış, peştemalini yukarı çekmişti. Bir eliyle bir kavanoz merhem tutuyor, diğer eliyle de yavaşça mavimsi göbeğe ve kasığa bu merhemden sürüyordu. İnşaatçının gözleri kapalıydı. Karın ve kasığında sızma kabarcıklar vardı. Cüce, merhemi bu kabarcıkların üstüne sürüyordu.

inşaatçının nefes alıp verişi tekrar sakinleşti; ama kirpikleri titriyor, gözleri göz kapağının arkasında bir ileri bir geri gidiyordu. Cüce, merhemi sürmeye devam etti. İnşaatçı'nın özel bölgelerini peştemaliyle kapattı. Kısa süre sonra gözleri ve yüzü de rahatladı.

Tam inşaatçının uykuya daldığından emin olmuştum ki, dudakları aralandı ve, "Asla sayıyı aşmamalı-yız.

Elimizde tam bir sayı var. Kaç kişinin geldiğini biliyoruz. Eğer günde kaç bardak su, ekmek ve meyveye ihtiyaç duyduklarını bilirsek... Kadınlar sayesinde, hem gemide hem de oraya vardıktan sonra, iyi suyumuz olacak. Ürünleri kendimiz yetiştireceğiz. Bolluk ve bereket olacak. Yamaçlardan sular akacak. Çocuklarımız balığın tadına alışacaklar. Ve eğer bu yetmezse..." Mırıldanmaya başladı. Kelime arıyordu ya da bir şeyi hatırlamaya çalışıyordu. "Selden sonra hayvan yemekte özgürüz," dedi sonunda. "Buna söz verildi."

"Kesinlikle," diye fısıldadı cüce. "Buna söz ve-

rildi." I

"Burası ve cennet arasındaki mesafe sadece dikkatli hesaplamaya bağlı."

"Kesinlikle," diye fısıldadı tekrar cüce. "Benim ve oğullarım için," dedi İnşaatçı. "Ve oğul arımın eşleri için."

Cüce ellerini sabit tuttu. Bakışları kasıtlıydı. Öne doğru eğilerek, ağzını İnşaatçı'nın kulağına dayadı. "Adı Konulamayan'ın, 'Nuh ile ailesi ve ailesinin bir parçası olan cüce!' dediğini unuttun. O böyle dedi."

inşaatçı gözlerini açtı. Bir sivrisinek kovalar gibi kulağına vurdu. "Şeytanı oynama/' dedi ilgisizce. "Kafamı karıştırma."

Bu arada hayvanlar geliyor, asi bir ordu gibi tepeleri işgal ediyorlardı. Ceylanlar, yaban eşekleri ve bizonlar ovalarını terk etmiş; ayılar mağaralanndan çıkmış; panterler ve dağ keçileri dağlardan inmiş; tembel hayvanlar ve bukalemunlar geride ormanlık alanlarını bırakmışlardı. Tepelerin eski isimleri yerine yeni isimler geliyordu: Çıplak Omuz, "Yarık Toynakların Kayalan" ve Boş Kâse "Sürüngenlerin Çukuru" adını almıştı.

Kemirgenler ise geliyor ve bir tür, peşinden ikinci bir türü getiriyordu ve hepsi ahırlara giriyorlardı. İnsanlar, hayatlarında görmedikleri kadar çok çeşit hayvan türünü bir arada görüp, eğlenmek için şehirlerden akın ediyorlardı. Rrattika, onların gelişlerini bir lütuf olarak algıladı. Bir hediye, Tanrıla-rı'nın bir onayı olarak.

Sadece bazen insanların olumsuz düşündükleri duyuluyordu: "Dağın öbür tarafında yanan bir ateş olmalı,"

diyorlardı birbirlerine.

-22-

Zift işçisinin Düşüşü

Tüm gerçek, ancak bir felaketle beraber ortaya çıktı. Bulutlu, sıkıcı bir gündü. Herkes sabah uyanırken çarşafları arasında ürperdi. Daha öğlen bile olmamışken hamur taşlara yapışıyordu ve bardakların içleri böceklen-misti. Tersane alanında anormal derecede bir gürültü vardı. Küçük kafes inşaatçıları ve kamış

dokumacıları, geniş, özenle ölçülmüş levhalar taşıyan adamların ayağına ayak bağı oluyor, levhaların bükülmesine, parçaların kaymasına ve bu hassas işin bozulmasına neden oluyorlardı. Hepsi havanın suçuydu.

Kimse yabani otları kesmeye ya da yumurta toplamaya çıkmıyordu. Herkes tersanede olmalıydı. Oraya hiç gitmemiş olanlar bile. Sanki bulutlar insanları korkutmuş ve günlük işlerini unutmalarına yol açmıştı. Bu durum beni ve Put'u rahatsız etmemişti. Alçak bulutlar ve nemli hava, aslında bize kendimizi iyi hissettirmişti.

Ham'in ayağı nem yüzünden kayıp incinmişti ve zor yürüyordu. Böylece bir kez de olsa onunla yalnız kalabildik. Put yağı karıştırıp ellerime döktü ve ben de kibarca ağrıyan ayağa masaj yapmaya başladım. Daha yukarıdaki ağrıyı, kalçalarından sırtına yükselen acıyı durdurmak içirt Ham'den kuma serili bir giysinin üzerine uzanmasını istedim.

"Benim sana getirdiğim ilk suyu ne kadar çok sevmiştin/' dedim, rahatlamaya başladığını hissettiğimde. "Ama Neelata, şimdi senin daha çok sevdiğin bir sıvı getiriyor." Derisini baş parmağım ve işaret parmağım arasında çimdikleyip, elimi etrafında gezdirdim. Sonra başka bir deri parçası alıp aynı işlemi yaptım; ta ki bacaklarından ayağına, özenle ve ısrarla bastırdığım ayak par-mağındaki şişliğe kadar.

Annem uyuyordu. Etrafta hiç hizmetli yoktu. Ham ayağa kalkıp Put'a gitmesini emretti. Put dışarı çıkıp dikkatle çadırm kanadını kapattı.

"Neelata senin buna bir 'sıvı' dediğini duysa gerçekten güler," dedi Ham, çocuk gittikten sonra. "Dur burada.

Sana göstereceğim."

Kâsenin üstüne kapağı kapattım. Kilimlerin altodaki köşede Neelata'nın getirmiş olduğu kavanozlar duruyordu. Ham aksayarak birine doğru eğildi, içini açtı ve bardağa döktü. Meyve ve maya kokusu sardı etrafımızı. Ağzımı doldurdum, yutkundum ve tekrar doldurdum. Sanki taze, mayhoş çiçek kokusunu içiyordum. Bir dikişte, neredeyse sevdiğim her şeyin tadını alıyordum: incir, kiraz, böğürtlen ve misket üzümü. Hayatımda hiçbir sıvının vücudumdan aşağı doğru inişini bu denli takip etmemiştim. Bu, babamın anlatmış olduğu, birden fazla meyveden yapılma su olmalıydı. "Sadece yerleşik insanlar bunu hazırlayabilir.

Gezen insanlar bunu yapamaz. Onlar harmanı bekleyemezler. Mayalama ve olgunlaştırma onlara çok yabancı. Bir Rrattika her şeyi anında tüketir. Sadece açlık, onu yenebilir bir şeyler araması için teşvik eder.

Bu yüzden ona şarap yerine bal su vermek daha iyidir."

Ham ikici bir bardak doldurdu. "Bunu dışarıdaki küçük nöbetçimize ver/' dedi. Çadırm kenarını kaldırıp biraz açtım. Put, çenesini dizlerine koymuş orada bekliyordu. Çocuk bardağı aldı ve ben tekrar çadırı kapattım.

Oturunca, Ham'in bardağımı çoktan doldurmuş olduğunu gördüm. Susuzluğumu gideren; ama ağzımı kurutan sıvının kokusunu içime çektim. Ham, yüzümdeki ifadeyi dikkatle inceledi. "Bu içeceği diğerlerinden farklı kılan şey," dedi, "Suyun bir süre sonra bozulması; ancak bunun aylar geçse de kendini yenilemesi."

Sırtına yaslanıp bana işaret etti. Bardağı, sanki bir tepsiye koyar gibi karnına koydu. Ham'in üstüne ata biner gibi oturdum ve bardaktan sırayla içtik.

Sıvının amacını gitgide daha iyi anladım. Kurban edilecek hayvanlara nazikçe davranılmalıydı. Güverte iskelesine, endişe ya da dövülme korkusuyla gelmemeliydiler. Keyifleri yerinde olmalı ve o şekilde uzun süre

gemide sessizce durmalıydılar. Sersemlemiş ve kaygısızlaş-mıştım. Kendimi kontrol ederek, "Gemide yeri olmayan, aynı zamanda ahlaksız da olmayanlar ne olacak? Onlara baraka ve sütunlar verilecek mi? Onlar için tepelerde bir yerleşim yeri hazırlıyor musun? Sen hayvanlar için yeşil bir cennete yelken açıyorsun. Oradaki ürünleri toplayıp buraya mı getireceksin?" dedim.

Ham yüksek sesle güldü. Onu bu şekilde görmek istiyordum: kibar, gülünç ve bilmek istediğim her şeyi bana anlatmaya hazır bir şekilde. Ben de güldüm; o gülüşün nereden geldiğini ya da nasıl başlamış olabileceğini bilmesem de.

"Bu kadar endişeli olma, kızım. Geride kalanlar için üzülme. Senin baban benim ustam, sen benim sevgi-limsin, Put benim arkadaşım ve annen benim tılsımım. Ben sizi geride bırakmam."

Hizmetliler, ekmekleri tabaklara servis ettiler. Ekmekler normalden farklı bir renkteydi ve gök gürültülü hava yüzünden pek kabarmamışta. Ham kavanozun kapağını kapayıp bardakları kuruladı. Shem ve Japheth geldiğinde Ham, ayağı sanlı bir hâlde tabağının arkasında oturuyordu. Bana bakmadı. Ağzımızdaki nefes kokusu dışarı kaçmasın diye çenemizi kapalı tuttuk.

O akşam, pişmiş yemeği sunan hizmetliler, sebzeleri dikkatle ekmeğe sarıp orada bulunanların ellerine tutuşturduktan kısa bir süre sonra, topal bir adam çadıra geldi, içeri kabul edildi. İskelenin bir bölümünün çöktüğünü söyledi. Küçük gözleriyle telaşla etrafına bakıyordu: önce bize, sonra yemeğe ve yemekten çadırın tepesine. Eğer bacakları titriyor olmasaydı, başarılı bir girişimden söz ettiğini sanırdınız. Girişindeki yırtık, büyük bir ihtimalle haftalar önce olmuştu; ama görüntüsünü o kadar rahatsız edici yapıyordu ki, kimse yüzünü başka yöne çevirmeden yemeğinden tek bir lokma daha alamadı. Adamın kelime aramasına gerek yoktu. Zaten buraya gelirken yanından geçenlere yeterince bağırmıştı: Düzinelerce zift işçisi yere düşmüştü, hem genci hem yaşlısı. Hepsinin kulaklanndan kanlar akıyordu.

Ham yemeğini itip ayağa kalkmaya çalıştı. Ben ona koştum. Burkulmuş bir ayağın ani ağırlık altında nasıl can çekiştiğini biliyordum. Kolunu

yakaladım ve dirseğini omzuma koydum.

"Hangi tarafta?" diye sordu Ham sertçe. "Batıda, Gentanlar'ın bölümünde." "Çukur yer mi?"

"Hayır, kayalar oynamadı. Bağlantı ipi yüzünden oldu." Bu, Shem'in yakın zamanda iskeleyi bağlamak için kullandığı bir çeşit ot türüydü. İşçilerini eski ottan kul anmamaya ikna etmişti; çünkü ot biçiciler bu otlardan fazla bulamıyordu ve çok keskin olduğundan, kötü kesiklere ve iltihaplara neden oluyordu.

"Gentan aşağı düştü, efendim/' dedi haberci. "Gentan ve dört erkek kardeşi. Ve on kadar taşıyıcı ile bağlayıcı." Sonra katran varil erinde çalışan ustabaşı ve çırakların isimlerini saydı. Şimdi her isimde dehşetle göz kırpan Japheth'e döndü.

Ham kolunun birini bana, diğerini Pufa doladı. Shem ve Japheth onu beklemeden çadırdan çıktılar. Onlar önden giderken, Ham yardımımızla attığı her adımdan sonra inledi. Tersaneye çıkan yol sık kul anmaktan pü-

rüzsüzleşmişti; fakat o şekilde bile Ham'in burkulmuş ayağından çok, Put yüzünden acı içinde ilerliyorduk.

Put' un omuzları Ham için çok kısaydı. Şarap yüzünden Ham' in adımları sabit değildi ve çocuk da sağlam bir destek olmaktan çok, göreceklerinden ötürü aşırı heyecanlıydı.

Manzara pek hoş değildi. Devrilmiş olan iskele rüzgârda hareket ediyordu. Bölmeleri ayrılıp yere devrilmişti ve güneş gölgelikleri paramparça olmuştu. Yüzlerce insan iskelenin başında duruyordu ve yerden de yaralıların iniltileri duyuluyordu. Biz geldiğimizde kenarda kiler çekildiler. Ham bir yaralıdan diğerine doğru topal ıyordu. Bize asıldı. Aynı anda hem ileri hem geri gitmek ister gibiydi. Belkemikleri kırılmış bir hâlde bekleyen adamları teselli etti. Acıyı biraz olsun azaltmak ve bacaklarını his-sizleştirmek için hiç hareket etmeden yerde yatıyorlardı. Ham şekil değiştirmiş olan kafa taslarından kanı sildi. Gözleri kapatmak için eğildi.

"Kul anılan bağlama otu yanlış," dedi tekrar tekrar. "Shem yanlış otu kullanmış."

Aniden babamı gördüm. Geminin duvarı ve yeni yapılmış sandık kulesinin arasında duruyordu. Bu hafta başında, onu yine o noktada gördüğümde, bir grup adamla görüşüyor ve çocuklardan birine bir tepsi çay getirmesini söylüyordu. Şimdi orada tekrar duruyordu; ama bu sefer Shem ile konuşuyordu. Shem geniş

kol arını sıvadı. Bu hareketi bilinçsizce tekrarlıyordu. Arkasındaki üç hizmetlisi sanki koruması gibi duruyordu.

Ham'i bırakıp ne dediklerini duyabilmek için onların yanma gittim.

Sandıkların etrafından dolanırken, iskeleden yarım metreden fazla uzakta olmayan bir yerde bir adamın yattığını gördüm. Bu, Gentan idi. Japheth'in sevgili ustabaşı: Bir ömür boyu dayanıklı kalabilecek ek yeri ziftle mühürleyen adam. Katran fırçalarının arasında uzanmıştı ve tanınmayacak hâldeydi: Yüzü parçalanmıştı ve kolu vücudunun altında imkânsız bir açıyla dönmüştü.

"Ona yardım et," dedi Shem babama. Babamın elleri Gentan'ın omuzlarındaydı. Babamın onun yanma diz çökmesine gerek yoktu; çünkü Gentan yükseltili, göz hizasındaki eğimli bir kayanın üstündeydi; sanki yoldan geçen herhangi biriyle fışıltılı bir sohbete başlamaya hazır gibi. Ağzından salya baloncukları ile kan çıkıyordu ve bunu bir kez daha yaparken, "Öldür beni!" dediğini net bir şekilde duydum.

"Ona yardım et!" dedi Shem, öncekinden daha dokunaklı bir sesle. Çenesi titredi. Yakında iskeledeki adamlarının hepsini bulup kayıplarla yüzleşmesi gerektiğini biliyordu. "Sen ördekleri öldürdün. Nasıl yapılacağını biliyorsun."

Gentan'ın acısı dayanılacak gibi olmayınca, babam aşağı eğildi. Bağlama otundan biraz alıp bir araya getirdi ve bir ip şeklini alana dek döndürüp Gentan'm boynundan doladı. Babamın elleri kan oldu.

"Yapma!" diye haykırdı Ham, benim arkamdan topal ayarak gelerek.

"Yap şunu!" dedi Shem. "Ona iyi, hızlı bir ölüm ver. Bu, çektiği acıdan ve onu bekleyen boğulma felaketinden daha iyidir."

insanlar sandıkların arkasında hareket ediyorlardı. Feryatlar ve ağlamalar duyuluyordu. Babam, Ham'e şüpheyle baktı. Shem'den çok, Ham'in dediğine uymak istiyordu. Ham omuzlarını döndürüp elini bana uzattı.

Bir paçavra gibi topal ve yapışkan olan elin soğuk terlerini geçirecek en ufak bir güneş ışığı belirtisi yoktu.

Başını sal amaya devam etti: "Bu adam Japheth'in sağ kolu, en iyi arkadaşı. Ne şimdi ölmeyi ne de sonra boğulmayı hak ediyor. Japheth onu gemiye kabul edecek."

Shem, Ham'e doğru hızla dönüp neredeyse şefkatle ellerini Ham'in yüzüne koydu. Kulaklarını örtme-meye dikkat etti. Shem her kelimeyi tane tane söyledi: "Hâlâ anlamadığın bazı şeyler var. En iyi arkadaşın için bile gemide yer yok. O da diğerleri gibi boğulacak." Ham'in kafası, o koca ellerin alfanda küçücük gözüküyordu.

Her yerde sinekler uçuşuyordu. Kan kokusu onkun çoktan çekmişti. Shem sinekleri kovalamak için başını hızla salladı. Sonra Ham'i bıraktı ve diziyle babamı hafif-çe dürttü.

Babam ottan yapılma ipi tekrar düzeltti; sanki daha önce yapmamış gibi. Gentan'ın gırtlağına ulaştığı zaman ipin ucunu büktü. Nasıl yapıldığını adı gibi biliyordu. Yaralı hayvanların kanamalarını önlemek için birçok kez yapmıştı. Gentan'ın vücudunun şişmesi durana ve ağzının kenarındaki baloncuklar kaybolana kadar düğümü iyice sıktı. Shem ve Ham bekliyorlardı. Sandıklara, benim olduğum tarafa ve hemen yanlarındaki gemiye bakıyorlar; ama hiçbir şey görmüyorlardı. Sonra babam düğümü gevşetti.

O an Gentan'ın karısı koşarak geldi. Elbisesi dalgalanıyordu. Herkes onu tanıyordu: Daima etrafında giysisine asılan bir dizi çocuğu olmasına rağmen, düzenli olarak kocasının yanma gelirdi ve ona her zaman yiyecek bir şeyler getirmeye ya da öğütler vermeye hazır bulunurdu. Bir şey söyler

gibiydi. Dedikleri doğru düzgün anlaşılmıyordu. Önce çıkardığı boğuk havlama gibi ses, olanları görünce feryada dönüştü.

Ham'in yanma gittim. Ayağı şimdi çok şişmişti. Her adım atışında inliyordu ve bandajın üstünden ayağın üst kısmındaki mavi morluklar görünüyordu. Onu kolundan tutup çektim. Onunla konuşmak istiyordum. Benimle konuşmak için fazla sersemlemiş olabilirdi; ama benim bunu düşünecek hiç vaktim yoktu.

"Bu ne?" diye sordum diğerlerinden ayrı bir yerde dururken. "Ne planlıyorsunuz? Geride kalan herkes ölecek mi? Seçilmemiş olmak, bu manaya mı geliyor? Adil ve dürüst olmak, hayatta kalmakla aynı anlamı mı geliyor?**

ileri baktı ve tek kelime etmedi.

"Eğer siz adil olsaydınız, gemideki yerlerinizi şimdi başkalarına veriyor olurdunuz. Çocuklara, topallara ve hastalara! Onların neyin bedelini ödemesi gerekiyor ki? Sizin yaratmış olduğunuz adaletsizliğin mi? Siz, kendinize bir eş seçip onu adil ilan ediyorsunuz. Diğer kadınları reddedip onları dışlıyorsunuz. Geride kalanlar için yükseğe kurulu bir köy ya da tepe hiç olmayacak. Gemide olmayan herkes boğularak ölmeye mahkûm olacak!"

Hemen cevap vermedi. Sadece başıni sal ayabiliyor gibiydi.

"Ama yer var!" dedi sonunda. "Gemi çok büyük!" O da benim kadar korkuyordu. Onun da benim gibi duymamış, anlamamış ve fark etmemiş olduğu gerçekler vardı. Ayağını rahatlatmak için bir kayaya oturdu; ama fazla duramadı. Ayağa kalktı ama ağrısı yüzünden tekrar oturdu ve tekrar ayağa kalktı. Köpeği yanaştı; ancak onu kovaladı.

O akşam daha başka iş yapılmadı. Herkes beraber dolaşıp birbirlerini tanıyıp tanımadıklarını konuştular.

Sanki hepsi iskeleden düşmüşlerdi ve nerede olduklarını düşünüyorlardı, işçiler genelde hiç düşünmeden, ne olursa olsun hiç şaşırmadan kabul ederlerdi; fakat şimdi dil eri çözülmüştü. Maskeler ve matem giysileri dışarı

çıkmış, her yerden matem türküleri yükseliyordu. Ölenlerin kardeşleri ve kuzenleri davullarına vuruyorlardı.

"Neden bu gizlilik, Ham? Neden kimse geminin esas amacını bilmiyor?" diye sordum.

"Çünkü eğer bilselerdi, Nefilim de bunları duyacaktı. Bana her zaman bu şekilde söylendi."

Nefilim, dev insanlardı: Eski Tanrılar'ın, dünyevi kadınlara olan aşklarından doğmuş olan adamlardı.

Herkesten büyüklerdi; ama onun haricinde normal ölümlü gibi görünürlerdi. Sadece arkalarını döndüklerinde sırtlarının, et kancaları gibi, omurgaları tarafından birbirlerine tutturulmuş iki parçaya ayrılmış olduğunu görürdünüz. Omurları çıplak ve kahverengiydi ve etraflarında hiç deri olmadığından, boşluklarda iltihap oluşmuş olmasını beklerdiniz ya da çiğ et göreceğinizi sanırdınız. Ancak öyle değildi. Tek görebildiğiniz, bazen, sert bir rüzgârdan sonra, her harekette dışarı dökülen içi kum dolu oyuklardı. Savaşa gittiklerinde dudaklarında, yaban domuzlarının uzun dişlerini koparmaya yarayan boşluklar yaparlardı. Kimse neden hâlen burada olduklar mı anlamıyordu. Onlar eski zamanların insanüstü insanlarıydı. Onlar ters giden her şeyin kışkırtıcılarıydı. Birbirlerinin sularını çalar, başkalarının eşyalarını ağaçlardan sürüklerlerdi. En güzel kadınlarla beraber oldukları için çocukları olmaya ve onların da çocukları olmaya devam etti ve hepsi kötü davranışlar sergiliyordu. Onların bu ahlaksızlıkları yayıldı ve bir standart hâline geldi. Eğer bir yerleri çizilse, bir çocuğu döver, yaralanırlarsa bir adam öldürürlerdi.

"Ya sular yükselince sarışın adamlar buraya gelip geminin yan taraflarına ağaç kırılana dek vurmaya kalksalar onları nasıl durduracağız?"

Hiçbir şey demedim. Onların var olmadığından emindim; ancak insanlar onlar hakkında konuştukları zaman tasvirleri o kadar kesin olurdu ki, bu yüzden onları hep merak ederdim. Ben de iri yarı, sarışın insanların yanımdan geçtiklerini görmüştüm; ancak onların hepsi peştamal giyerdi ve hiçbir zaman omurlarım kontrol etme gibi bir şansım da olmamıştı.

"Şimdi babam ve kardeşlerimin beni neden hep Nefilim konusunda uyardıklarını anlıyorum," diye devam etti.

Ham. "Bu, tersanede çalışan işçiler de dâhil olmak üzere, herkesi karardıkta bırakmak için kullanılan bir bahaneydi." Omzunun üstünden kırmızı çadıra baktı. Bakışlarında küçümseme ve tiksinme vardı.

Oturduğumuz yerden Pufun etrafta dolandığını gördüm. Hâlen sarhoştu. Beni aradığım biliyordum; ama onu çağırmadım. Onun kafa karışıklığı, benim kaldırabileceğimden çok daha fazla olabilirdi. Ayrıca Japheth'in yanımızdan geçip koştuğunu ve Shem'in de kederli bir şekÜde baktığını gördük. Ham tüm ağırlığıyla bana yaslandı. Kol arımız birbirine dolanmış bir hâlde kırmızı çadıra yürüdük. Ara sıra yorgunluk ve ağrıyla başını benimkine yaslıyordu. Kimse dikkatini bize vermedi.

-23-

inşaatçı Konuşuyor

Shem ve Japheth, babalarının bulunduğu bölümün önünde duruyorlardı. Sessizlikleri, planladıklan bir komplo olduğu izlenimini veriyordu. Herhangi bir görüşmeye ihtiyaç olmadığı ortadaydı; çünkü onlar gizli bir yerde ve kimsenin bilmediği bir zamanda, konuşacaklarını çoktan konuşmuşlardı. Bakışlar ve kafa sal amalar yeterliydi.

Ham, soru sorarcasına onlara baktı; Ham güçlükle babasının köşesinde onlarla beraber durmaya gittiğinde bile, onu fark etmişe benzemiyorlardı.

"Onlara geminin amacını söylemeli," dedi Ham. "Zamanı geldi!"

Shem ve Japheth, neredeyse eş zamanlı olarak dil erini şaklattılar. Gereğinden fazla heyecan yapmış olan bir çocuğu yatıştırmak için kul anılan bir ses türüydü bu. Babalarının çadınna yan yana girdiler. Ham onlarla gitmek istedi; ama ayağı nedeniyle çok yavaştı. Çadırın giriş perdesi yüzüne düştü ve tekrar perdeyi açmak için itmeye çalıştığında bir el onu itti. Yorgun bir hâlde yere oturup arkasına yaslandı.

Ne konuşulduğunu anlayamıyorduk. Sadece mırıltı duyuyorduk. Bizi en çok rahatsız eden, yağmurlu havayla beraber içeri kaçmış olan sineklerdi ve onları Ham' in ayağından uzaklaştırmak da imkânsızdı. Onları kendimden uzak tutmak için ayaklarımı bir ileri bir geri sürdüm. Put köşesinde oturuyordu. Bacaklarını yukarı kaldırıp kollarını açmıştı. Elinde ekmek tutan hizmetliden çok uzakta oturmuyordu. Tek yapması gereken, elini uzatmaktı. Kimse gelmeyince hizmetliler de tüm yemeği bitirmişlerdi; çünkü onlara göre yemek ekşir ve haşarata neden olurdu. Fakat birkaç kadın ikinci kez pişirdi ve bu ekmek, ilk partiden daha iyi oldu. Uzun bir bekleyişti bu. Ham, sanki ısıtmak ister gibi elleriyle ayağım sardı. Işık azaldı ve yüz hatlarını yuvarlaklaştırdı.

Orada o şekilde otururken. Puftan çok büyük durmuyordu.

Çadır örtüsü, biz sessizliğin geri geldiğini fark etmeden hareket etti. Shem babasının çadırından dışarı çıktı.

El eri havadaydı. Hemen arkadan Japheth geliyordu. Ham'e kısa bir bakış attılar; ancak Ham ayağa kalktıktan sonra bile ona dönmediler. Shem ellerini havada tutmaya devam ediyordu. Hizmetlilerden biri, onun tatlı bir şeye ihtiyacı olduğunu anlayıp ona içinde minik bir parça ekmek olan küçük bir tabak bal ikram etti.

"Konuşacak," dedi Shem ekmeği bala bandıktan sonra. "Fakat şimdi değil. Söyleyeceği sözler aç olanlar için değil."

Ham çaresizce etrafına bakıp tekrar oturdu. Benim bildiğim çocuğa benzemiyordu. Sessizliği, onu bir yabancıya çevirmişti. Annemin sedyesine gidip örtüsünü bağladım. Normal hareketlerimi biraz abartıyordum; ama Put benim gitmeye hazırlandığımı anlamışa benzemiyordu. Onun da benim gibi başı dönüyordu ve kafası karışmıştı. Ağzındaki ekmek lokması giderek büyüdü. Ekmeği ağzında döndürmeye devam ediyor; ama yutamıyordu.

Put ve ben çorbayı kaynatmaya, ateşi canlandır maya, birbirimizle konuşup fısıldaşmaya cesaret edeme dik: Koç boynuzunun sesini duyamayacağımızdan kork tuk. Tüm sıradan şeyleri, hasırlan istifleme, hamur açma ya da su çekme işini, olabüdiğince sessiz bir şekilde hal ettik. Evden içeri girmemeye çalıştık. Aniden çok küçük, boğucu gelmişti içerisi. Taş ocağının, hâlen aynı hâlde olup olmadığmı görebileceğimiz bir penceresi yoktu. Elbette birbirimize baktık. Bu kaçınılmazdı; ama yüzlerimiz sanki taşa dönmüştü ve hiçbir şeyi ele vermiyordu. Puf u ara sıra kuşlara ve bulutlara bakarken gördüm.

Koç borusu çaldığmda, gerçekten boru sesi olduğundan emin olmak için yaptığımız işi bıraktık. Uzaktan gelen ses, sanki nefes alıp verişlerimizle boğulmuştu. Kaplan ateşten alıp kapaklarını kapattık ve üzerlerini samanla sardık. Annemi kaldırmak için sedyesinin yanma gittik; ancak babam elini kaldırdı. "O gelmiyor," dedi. "Bu, onun için iyi değil. Çok insan var." Annemin alelacele göz kırptığını gördüm. Yine de babam görmezlikten geldi. Beni hafifçe dürtüp bahçemizden dışarı itti.

Gidip, geminin tabanına yakın bir yerde durduk. Çok yer yoktu. İnsanlar alana akın ediyorlardı ve peştemaller birbirine değecek kadar kalabalıktı. Boş kalan tek yer, işçilerin düşmüş olduğu noktaydı.

İnşaatçı görününce ortalığa sessizlik hakim oldu. Attığı her adımda kalabalık ayrıldı ve konuşması için hazırlanmış olan küçük kürsüye ulaşıncaya dek ihtiyacı olan yeri açtı. Bu, sağlam bir yapıydı. İşçiler tarafından yeterince yükseltilmişti. Shem ve Japheth, babalarının her iki yanında yürüyorlardı. Ham'den, yaşlı adamın ceplerinde daima biraz kum taşıdığını biliyordum. Sanki kendini ağırlaştırıp ayağını yere basma ihtiyacı hisseder gibiydi. Gerçekte, içindeki nemi merak ediyordu. Her bir avuç dolusu kum, bir değişimin habercisiydi ve elinde bir avuç toprak tutmak isteyebilirdi; çünkü yakında hepsini kaybedeceğine inanıyordu.

Oğullan onu yukarı kaldırıp kürsüye koydular. Dikkatle parmaklığa tutundu ve oğullarının onu bırakması biraz zaman aldı. Babalarına gösterdikleri bu özen, onun girişimini devam ettirme heveslerini gösteriyordu. Çünkü eğer planı gerçekleşmeden bu adam ölürse, o zaman hangi türden bir dünyada uyanacaklardı?

inşaatçı, dengesini bulunca bacakları ayrık bir şekilde durdu ve etrafını çevreleyen insanlara baktı. Derisi benekliydi ve belirli bir mesafeden, kan ve su, ter döktüğü izlenimini verdi. Sesi sakindi ve titremiyordu; daha uzaktaki dinleyicilerine de ulaşmak için sesini yükselttiğinde bile.

"Adı Konulamayan, benim hazırlıksız olduğum zamanlarda benimle konuştu," diye başladı söze. "Onu duymak için dinlememe gerek kalmadı. Dikkatimi ver-mesem de, O benimle konuştu. Adil er ve dürüstler için bir gemi yapmamı istedi. Gemi, O'nun geleceğe olan umudunu simgeliyor. Bu gemi yeniden ve yeni bir yerde başlamayı sağlayacak. Bu yapı üzerinde bizimle çalıştınız. Gentan ve adamları da aynı şekilde. Çabalarının sonucunu göremeyecek oluşları bizi çok üzüyor. Ancak öte yandan, bu şekilde kurtulmuş da oldular. Bizi bekleyen felaketle karşı karşıya kalmak zorunda kalmayacaklar. Adı Konulamayan'ın dünyayı nasıl yok ettiğini görmek zorunda olmayacaklar."

"O ne?" diye haykırdı kalabalık. "Bizi bekleyen felaket ne?"

"Bir sel," dedi İnşaatçı. Saçı kadar renksiz olan gökyüzünün altında duruyordu. "Tann, dünyayı sele boğacak."

Önce fısıldaşmalar duyuldu. Fısıldaşmalar daha sesli bir hâl aldı. Önce mırıldanmalara, sonra bağırtılara döndü. Fakat sonunda sevinç çığlıkları atılmaya başlandı. "Yaşasın inşaatçı! Yaşasın dünyadaki hayahn kurtarıcısı! Yaşasın büyük plan yaratıcısı! Yaşasın Adalet Savaşçısı!"

İnşaatçı, haykıran kalabalığa şaşkınlıkla baktı. Put ve ben kuşkuyla birbirimize baktık. Babam kollarını açtı.

"Hepiniz çıldırdınız mı? Gerçekten sizi düşündüklerini mi sanıyorsunuz?" Fakat sesi gürültünün içinde kayboldu. El erini bir boru gibi ağzına koydu; ama aklına başka şeyler gelmişti. Üzgün bir hâlde etrafına baktı. Alkış sesleri o kadar fazlaydı ki, çok uzaklara kadar ulaşıyordu. Döndü ve kalabalıktan geçti. Taş

ocağına, yüzünde bir gülümsemeyle annemin yanma, oradan da Ham ve kardeşlerini, yaptıkları için suçladığım şeyi yapmaya giderken gözden kayboldu: O da anneme karşı sessiz kalacak ve gerçeğin büyük bir kısmını ondan saklayacaktı; korkmasını önlemek için.

-24-

Tekrar Kız Oluyorum

Bağnşmalar ve bunların sonucunda doğan kargaşanın arasında, bana tanıdık gelen birinin yanımda durduğunu fark ettim. Bu, Neelata idi. Kapüşonu başından aşağı gözlerine kadar iniyordu. Kolumu yakalayıp insanlara çarparak beni peşinden sürükledi, insanların ayaklarına basıyor, bacaklarına vuruyor ve yüksek sesle kimsenin duymadığı özürler diliyordum.

"Bu insanlar yanlış düşünüyor. Geminin kendilerine ait olduğunu sanıyorlar. Gemiyi onlar inşa etti diye, kendilerinin zannediyorlar," dedi hızla yürürken. Dediklerinin hepsini anladığımdan emin değildim. O sırada, çekilme ve dönmeden ötürü, göğüs kısmı gerilmiş olan, deniz kabuğu süslü

tuniğimi düzeltmekle meşguldüm. Kolyemi de kaybetmiştim. Neelata hızlı yürüyordu. İlk başta, onu korkutan şeyin bu izdiham olduğunu düşündüm. Fakat daha sessiz yerlere geldiğimizde bile adımlannı ya-vaşlatmamıştı. Çuval ve sepetlerin depolandığı barakalara doğru gittik.

Her yer sessiz kalmıştı: Korumalar bile İnşaatçı' nın dediklerini duyabilmek için tersane alanına gitmişlerdi.

Neelata'nın iki hizmetçisi bizi bekliyordu. El erinde,

ısı hemen fark ettiğim, göz kamaştırıcı mavi bir elbise tutuyorlardı. Amcasının onu buraya getirdiği gün Neelata'nın üstünde bu elbiseyi görmüştüm. Ellerinizin üstünden düşen uzun, geniş kolları vardı.

"Ham beni karısı yapıyor," dedi. "Ancak tüm dürüstlüğümle söylüyorum ki, benim kalbim onun için çarpmıyor. Fakat onu gönderip kendi hayatımdan vazgeçebilir miyim? Birçok kişi geride kalacak. İnşaatçı sadece kendi aüesini yanma alıyor."

"Sizin bu Tanrınız'ın nesi var? Neden her zaman her şey eksiksiz olmalı?" diye haykırdım. Sinirim sadece onun söyledikleri yüzünden değil, onca kalabalık arasında sinir edici ve beklenmedik bir şekilde sürüklenmekten de kaynaklanıyordu. Koşmaktan nefessiz kalmıştım.

"Adı Konulamayan, mükemmel olmayan bir yaşam şekli yarattı," diye yanıtladı. Tuniğimin iplerini çekiştiriyordu. Sonra ne yapacaktı? Onu ittim; ama o ısrar etti. O kadar kararlı görünüyordu ki, pes ettim.

Ben de otomatik olarak tuniğimi çekiştirmeye başladım ve, "Hiç yaratmamış olsaydı daha iyi olmaz mıydı?"

diye sordum.

"İnsanlar mükemmele yakın varlıklardır; ama sadece yakınlardır. Adı Konulamayan bizi, kendi şekline bakıp kendi gibi yarattı. Biz mükemmelliğin taklidinden başka bir şey değiliz. Bizi mükemmelleştirmek için Adı Konulamayan'ın bizden özgür irademizi alması gerekiyor. Ancak o zaman her dediğine itaat edebiliriz. Fakat özgür iradesi olmayan bir insanın

da değeri kalmıyor. Bu yüzden O, bize özgür irade verme riskini aldı. İşte pek çoğumuzu yok edecek olan şey, bu özgür irade."

Ham barakadan içeri girdiğinde, Neelata sözünü daha yeni bitirmişti. Ham de koşmuştu ve alnı terle kaplıydı.

Bir değneğe yaslanarak bana doğru yürüdü. Ayağının etrafındaki bandaj açılmıştı ve bir ucu yerde sürünüyordu,

"O kürsüdeki adam, inşaatçı, babam/' dedi boğuk bir sesle, "insanlara tüm gerçeği söyleyecek cesareti kendinde bulamıyor." Değneği bir hizmetçiye vererek tuniğimin omuz iplerini çözdü. Göğüs kapatıcının nasıl çalıştığını Neelata'dan daha iyi biliyordu: Yeterince kul anmıştı. Göğüslerim meydana çıktığında, hizmetçiler pek şaşırmışa benzemiyorlardı. Şıngırtılı elbiseyi merakla alıp, saygılı bir şekilde kenara koydular.

"Tanrı'nın bir planı var; ama ben de boş değilim," dedi Ham. "Seni babanın evinden kaçıracağım. Seni hizmetçim yapacağım. Babam buna itiraz edemez."

Bana mavi elbiseyi giydirip, alnımdaki siyah desenin üzerine saç bantı koyan kişi Neelata idi. Eline bir tarak alıp, dönen hareketlerle incelmiş saçımı kabartmaya çalıştı.

Şıklık konusunda cahil olan bir kadına benzemiş olmalıydım. İnsanların araşma o şekilde çıkmak çok korkunçtu. Saçım bozuktu ve hiç makyajım yoktu. O karmaşada gözüme en azından biraz sürme çekmelerini umdum. Erkeksi yürüyüşümden de kolay kolay vazgeçemedim. Elbise, elbette, çok uzundu. Kenarlarına basmamak için elbiseyi kaldırmam gerekiyordu.

Beni kırmızı çadır götürdüler. Çoğu kişi de oraya gidiyordu. Etrafı istisna olarak çok kabaklıktı ve çadır iplerine basan insanlar, tüm çadırın sal anmasına sebep oluyorlardı. Put da oradaydı. Onu hemen fark ettim.

Her zamanki gibi yetişkinlere yakın bir yerde duruyor ye söyledikleri her kelimeyi dinliyordu. Unutmuş

olduğum bir el hareketiyle onu kaptım. Bir hamleyle kucağıma alıp kalçama oturttum. Onu düşürmeden orada tutmak için her iki koluma da ihtiyaç duyuyordum. Son zamanlarda çok büyümüştü. Once korktu; ama beni tanıdığında kollarını boynuma doladı.

"İçeri gir," dedi Ham, inşaatçı'nm özel bölmesinin önünde dururken.

Pufun kollarımda gerildiğini hissettim. Buraya daha önce hiç girmemiştik ve şimdi de girmek pek uygun gibi görünmüyordu. Fakat Ham'in parmakları beni sırtımdan itti.

"Çocuğu bana ver," diye fısıldadığını duydum

Neelata'nın, ben çadır perdesini açmaya çalışırken. Elini

Pufun omzuna koydu. Onu daha önce Put ile beraber

görmüştüm. Neelata, su testilerini taşımıyorken hayvan-

lara göz kulak olurdu. Onlara o kadar sevecen yaklaşı-

yordu ki sabahları çoğunlukla keçüere, "Bugün benimle

gölete kim geliyor?" diye sorduğunu duyardık. Put,

Neelata'nın ellerini dolamasına izin verdi. Neelata, yüzü-

nü Puf un yüzüne yaklaştırdı. Onu benden aldı ve Put da

kol arını, bana yaptığı gibi, Neelata'nın boynundan do-

ladı. " ||

^: l

Perdeyi çektim. Hemen açılmadı. Çekiştirdim; ama biz içeri girmeden önce önümüzde cüce belirdi. Ney-seki küçüktü ve çocuksu vücudu bizi durduramadı. Neelata, Put ile beraber bizi takip etti ve başka kimsenin geçmesine yer bırakmadı. Neredeyse tüm giriş yolunu kaplıyorduk.

Bölmenin içindeki ışık zayıftı ve eşyalar muhtemelen onları kullanan adam kadar eskiydi. Hemen anlamıştım: inşaatçı, tepeleri dolaştığı vakit yıl arca yaşadığı aynı çadırda yaşıyordu. Kırmızı çadır özel olarak etrafına inşa edilmişti. Kamıştan hasırlar, alçak tabureler ve küçük sandıklar toza dönüşecekmiş gibi duruyordu. Bu yüzden içeriye fazla ışık verilmiyordu: Işık, alanı yok ederdi. Çadırı kuşatan duvarlar ip gibi ayrılırlardı. Ortada, alçak bir taburenin yanında, İnşaatçı oturuyordu. Daha çadırına yeni dönmüştü. Bîr hizmetli, peştemalini çıkarmasına yardım ediyordu. Peştemalin altında, birkaç yerinde dikiş onarımı olan ince bir kaftan vardı.

"insanları bilgilendirdiniz; ama onlara her şeyi söylemediniz," dedi Ham.

"Bunu söylemek için zaman verilmedi," dedi inşaatçı. Fısıldayarak konuştu. Kelimelerinin dışarıdan duyulmasından korkuyordu. Dışarıda savaşçılar ve belki Nefilim olabilirdi.

Ham babasının korkularına kapılmasına izin vermedi. Tiz bir sesle ve hızla konuştu. Çadırın yakınında duran herkes onun sesini duyabilirdi. "Yeterince fazla değiliz, baba. Daha fazla insan gelmeli. Ben her şeyi hesapladım. Dünyayı yeniden nüfuslandırmak nesil er alacak."

Etrafa bakmaya cesaret edemedim; ama görmeden edemediğim birkaç şey vardı. Bir yanda içinde pis bir güvercin bulunan kamıştan yapüma bir kafes duruyordu. Kafesin üstünden küçük zil er sarkıyordu ve yiyecek kabında gübre karışımı tahıl vardı. Hayvan bir fare ya da atmacayla kavga etmiş olmalıydı. Altmda tüyler vardı ve sırtı ve arkasında eti dışarı çıkmıştı. Çadırdan yapılma duvarın arasından çatlaklar aracılığıyla İnşaatçı'nın odasını daha Önce görmüştüm; ama içeride bir güvercin olabileceğinden hiç şüphelenmemiştim.

Ham, Pufu taşıyan Neelata'yı babasının Önüne doğru itti. "Biliyorsunuz ki, onu karım olarak alıyorum."

"Biliyorum," dedi İnşaatçı.

Sonra Ham beni omzumdan yakaladı. Ürkmüştüm; çünkü bu hareketini beklemiyordum. "İkinci bir eş almak istiyorum. Bize yardım edecek bir

hizmetçi. Bu, benim seçtiğim bir kız. Bu şekilde dünya nüfusu daha hızlı artacak."

İnşaatçı, yere oturup o kadar geri yaslandı ki, kafese dokundu. Güvercin kanat çırpıp köşeye kaçtı ve kanatlarını kaldırdı. Ben hareket etmedim. Vücudumdaki hiçbir kasın hareket etmeye hâli yoktu, inşaatçı dedi ki, "Adı Konulamayan'ın aklında her şeyin bir zamanı var. Gemide yaşarken çiftleşmeden kaçınacağız.

Kadınlarımıza, ancak yeni dünyaya varınca döllerimizi vereceğiz. Ne dediğimi biliyorsun: Bize bir toprak vaat edildi. Verimli bir toprak. Hiç toz ve çorak arazi olmayacak. Bize vaat edilen taşlık bir tepe değil. Tepeler zinciri bile değil. Kaybettiğimiz cennete benzeyen bir yer. Artık hiç gezmeyeceğiz. Sadece bir yerde kalacağız ve tohum ekeceğiz. Sadece o zaman dünyayı nüfuslandıracağız. Şimdi bu meseleyi düşünecek zaman değil.

Dereyi görmeden paçaları sıvamayacağız. Çocuk yapmak için önce bir yer lazım."

Ham öksürdü. Her nefes alışında göğsü hırıldadı. 'Ya kadınlarımızdan biri hasta olursa? Ya da ölürse? Bir devenin gebelik süresi bir yıl. Bir deve üç yılda bir yavru doğurabiliyor. Tüm hayatı boyunca da beş ya da sekiz yavru dünyaya getiriyor. Bu yüzden sizin bir topluluk kurmanız ne kadar zaman alacak? Sürüde ne kadar çok terslik olabileceğini biliyoruz. Hayvanlarda ayak çürümesi, kramp, şişme ya da kanama olabilir.

Kim bize kemirgenler, av hayvanları, sürüngenler hakkında bilgi verecek? Onların doğaları, kötü alışkanlıkları hakkında ne biliyoruz? Bir domuzun, kendinden genç bir domuzu yediğini gördüm. Neden bunu yaptığını anlamadan domuzun yeni dünyada çoğalmasını nasıl sağlayacağız? Bir tür yok olacak. Ya diğer tür bize üstün gelip de cenneti işgal ederse? Ya yetiştirdiğimiz her meyve onlar tarafından toplanıp, her buğday sapı daha kurumadan onlar tarafından çiğnenirse?.. 'Her temiz hayvandan yedişer tane/ bu akıl ıca; ama onlara hizmet etmek için ya da onların tarlalara girip otlanmalarını önlemek için kaç adama ihtiyaç mmv&^Emmmjmmmammmmmmmm

olacak? Ve eğer adamlar onlara hizmet ederse, toprağı kim ekip biçecek, kim çit yapacak ve kim yeni yerler keşfedecek? Kadın ve çocuklan almalıyız. Gemide hiç çocuk olmadan nasıl olur da Tanrımız gelecek neslin yetişeceğini söyleyebilir? Üstelik üreme iznimiz bile yok."

inşaatçı başını sal adı. "Hiç istisna kabul edemem. Adı Konulamayan, bana ait olanları götürebileceğimi söyledi: karımı, oğullarımı ve oğullarımın eşlerini. Cariyeyle ilgili bana hiçbir şey söylenmedi."

Zor nefes alabiliyordum. Ellerim mavi elbisenin yakasını tuttu; sanki bu beni düşmekten koruyacakmış gibi.

Artık Ham'in beni kurtarmak istediğine dair kanıtım vardı. Hayvan ve insan ırkının çoğalmasına olan takıntısının sebebini ilk kez anlamıştım. Adı Konulamayan'ın planındaki boşlukları görmüştü. O'nun hesap yapabildiğini ama ölçüp biçemediğini anlamıştı. Koyunlara olanları biliyordu: Eğer sürü çok küçükse ve koç da annesiyle çiftleşiyorsa, bunun sonucunda canavarlar ortaya çıkıyordu.

-25-Veda

Ham ile beraber kendi bölmesine geçtik ve dikkatle perdeleri kapattık. Ona her zamanki yerine oturup gözlerini kapatmasını söyledim. Umutsuzlukla titriyordu. Her iki elimin de orta parmağıyla burun tabanından saç çizgisine kadar ovaladım. Parmaklarımı burun yükseltisinden, kaşla rina ve alnına doğru hareket ettirdim.

Üst dudağından burnuna kadar olan yerde hızlı hareketler yaptım. Ellerimi yüzüne koydum. Birkaç saniyeliğine çenesinde tutup, sonra eşit bir hâlde yanakları ve kulaklarına doğru gittim. Bu hareketleri arka arkaya birkaç sefer yaptım. Her seferinde daha hızlı yapıyordum, ta ki Ham sakinleşene dek. Tımaklannı kestim ve tırtıklı oldu. işim bitince ellerini aldım ve boyun derimi tırnaklarıyla kazıdım. Her tırnak, derimde bir sürü iz bıraktı.

"Her ağın delikleri vardır. Bir balıkçı kızı olarak bunu biliyorsun," dedi; ama ben onu dinlemedim. Artık benim için hiçbir şey yapamadığını anlamıştım. O bunu bilmiyordu; ama ben ondan kaçmaya hazırlanıyordum. Tek yapabildiğim, kaçmak için yeterince zaman olup olmadığını düşünmekti.

"Kaç tane yatacak yer inşa ettiniz?" diye sordum. Konuşmak zor geliyordu. Dişlerim kapana kısılmış gibi birbirine kenetlenmişti.

"Bilmiyorum/' dedi sersemlemiş bir hâlde. "Gemi

çok büyük."

"Hepsini tamı tamına biliyorsun. Sadece sekiz tane inşa ettin. Bir tane bile fazla değil."

Oksürdü. Kuru ve boğuk bir öksürüktü bu. Balgamın ciğerlerinin neresinde olduğunu biliyordum. Nazik vuruşlarla onu hemen çıkartabilirdim; ama yapmadım.

"iyi suyum olduğunu biliyorsun. Size şarap daha kıymetli geliyor. Ancak şarap, suyun yerini alamaz. Unutma: kaynak gizli," dedim.

Endişeden sadece yüzü değil, boynu ve göğsü de kızarmıştı. "Kadınlarımızdan hiçbirinin öyle iyi su bulmaya kabiliyeti yok. Sana ve dürüstlüğüne güveniyoruz."

Keskin bir bıçakla, küçük bir sopanın en ucundaki lifleri ayırdım. Ağzına doğru itip konuşmasını engellemek için dişlerini ovalamaya başladım. "Dürüstlük bana hiçbir şey kazandırmadı," dedim ışığa dönerek, "ihtiyacım olan otlan nerede bulacağımı biliyorum. Kaynak, sizin kadınlarınız oraya ulaşana kadar zehirlenmiş olacak."

Kelimelerimde intikam vardı. Doğal olarak, böyle bir anda bir erkek çok ses çıkarır. Ve lanet yağdırdığı için de diğerleri koşarak gelir.

içeride neler olduğunu görmek için perdeyi kaldıran Japheth idi. Elbette beni tanımıştı. "Artık masken düştü mü?" dedi. Sanki benim dilimi konuşmuyormuş gibi baktım ona. Pisti. Yıkanmaya ihtiyacı vardı. Sözlerine devam etti: "Yoksa takmaya daha yeni mi başlıyorsun?"

"Kılığımı değiştirdim," dedim bitkin bir hâlde. "Bir su kaynağım var; ama onu kullanılmaz hâle getireceğim."

Shem, Japheth'e katıldı. Japheth yan bir bakış attı ve Shem sanki bana açıyormuş gibi baktı. Belki de istediğim zaman bir vücuttan ötekine geçebilmeme, giysi değiştirir gibi cinsiyet değiştirmeme şaşırmışlardı.

"Eğer bir erkek değilsen, bizi kandırdığın için seni döveceğiz. Eğer erkeksen, suyunu bizden gizlediğin için seni döveceğiz." ter Japheth'in üst dudağında boncuk boncuk oldu. Güçlüydü ve sağlam yapılıydı; ama akıcı konuşamıyordu. Bazen kekeliyordu.

Sandalyede oturarak hırıldayan adama döndüm. Yeteri kadar akıl ı olana. O kadar akıl ıydı ki, ben bile esas niyetini görememiştim. "Sen beni bir oğlana çevirdin," diye haykırdım ona. "Bu beni güçsüzleştirdi. Sadece bir kadın olarak suyumu gizleme hakkına sahiptim. Beni bir erkek yaparak, su üzerindeki gücümü elimden aldın."

Ham şimdi tamamen öne yatık bir hâlde oturuyordu. Başı omuzlarına gömülmüştü. "Bu doğru," dedi. "Seni takip ettirdik. Fakat takipçilerinin

hiçbiri bir daha geri gelmedi. Sonsuza dek kaçmak isteyecekleri bir şey mi gördüler? Yoksa yol o kadar tehlikeliydi de kayıp mı oldular? Yanıtını bilmiyoruz. Sadece tahmin ediyoruz."

Çevik bir hareketle akan gözyaşlarını kapatmak için parmaklarını gözlerinin kenarlar ma bastırdı. "Bu benim değil, ağabeylerimin fikriydi."

Shem ve Japheth beni çadırdan çıkardılar. Beni nazik bir tavırla dövdüler; sanki intikam almak yerine ceza vermeyi öğrendiklerini kanıtlar gibi. Shem sırtımdan mavi elbiseyi çekti. Japheth yara bırakmadan acıtmaya yarayan ince, bükülebilir kayıştan oluşan kamçıyı kaldırdı. Elbette bana vuran kişi Japheth idi. Yaptıklarından, sonradan en az pişmanlık duyan kişi oydu. Bana çömel-memi ve kollarımı dizlerimde birleştirmemi söyledi.

Böylece sırt derim iyi ve sıkı bir şekilde gerilmiş olacaktı. On altı kez vurdu. Bana vurdu; çünkü kılık değiştirmiştim.

Çünkü, ne kadar çok inkâr etmiş olsam da, takipçilerimi pusuya düşürmüştüm.

Dayak sanki sonsuza dek sürdü. Onu ve kırbacını düşünmemeye çalıştım. Evi, sulan, bataklıkları, çimenden yapılma kulübeleri, annemin balık temizlediği ve diğer kadınlarla salamura yapmak için balığı yenilemez hâle getirmeden, tam olarak ne kadar tuz gerektiğini tartıştığı kesim masasını düşündüm. Biz çocuklar sivrisinek avı düzenlerdik. Kazanana ödül er vardı. Böcekleri, boş salyangoz kabuklarında tutar ve baş parmaklarımızla sıkıca kapardık. Yüzmeyi, sadece hava kabarcıklarının yükselişini duyduğum derinlere gitmeyi düşündüm.

Fakat hiçbir faydası olmadı. Kamçı acıtıyordu. Her vuruş darbesinde, babamm haklı olduğuna bir kez daha inandım: Rrattika pislikti. Onları ve geleneklerini küçümsedim. Onların arasında durmaya daha fazla devam etmek istemiyordum. Keçi kılından yapılma perdenin arkasından, Ham'in öksürüğünü belirsiz bir şekilde duydum. Bir şey diyordu; ama ne söylediğini anlamadım.

Japheth gidebileceğimi işaret ettiğinde, tek kelime etmeden kırmızı çadırdan hızla uzaklaştım. Vücudumda-ki mavi elbise dikiş yerinden

yırtılmıştı. Sırtım acıyordu; ama bağırmadım. Put arkamdan geldi. Bağırmayı kesmedi. "Sana vurmamaklar. Bir daha denerlerse, ben de onlara vururum. Sapanımla Japheth'in gözünü oyarım. Kanayana kadar da Shem'e vururum."

"Sus şimdi," dedim. "Sessiz ol. Herkes seni duyabilir ve bizi görebilir. Ben bunun olmasını istemiyorum."

Fakat öğütlerim biraz olsun işe yaramadı. Put, daha fazla bağırmaya başladı: "İstersem bağırırım. Su geldiğinde, İnşaatçı gemi kapaklarını kapatıp gidecek. Ben yü-zemem; ama sen yüzebilirsin. Tırmanacağımız ağaçlar ne kadar dayanacak? Suyun çekilmesi ne kadar sürecek?"

Babam evdeydi. O kadar sessizce orada öyle oturduğuna inanamadım. Inşaatçı'nın konuşmasından sonra bu aşağılamayı uysalca kabul etmek yerine, babamın bir şeyler yapmaya başlayacağım düşünmüştüm.

Kendilerine adil ve dürüst deyip bize Gentan gibi kötü yaralanmış bir adamı öldürtüyorlar ve böylece ellerini kana bulamamış oluyorlardı.

"Bu insanlar delirmiş, "dedi ölü gibi sakin bir şekilde. "Taşıdıkları testiler içindeki sudan daha fazla su görmemişler hayatlarında."

"Buradan gitmek istiyorum, baba," dedim.

Sırtımdaki şerit izlerini inceledi. "Bizim Tanrılarımız bize emirler vermediler," dedi, şefkatle yaralı yerlere parmaklarını koyarak.

"Belki bizim Tanrılarımız'm onların Tanrılarının planından haberleri yoktur."

"Gemideki görevim bitmek üzere; ama..."

"Buradan gitmek istiyorum. Kaynağın sırrını da beraberimde götürüp onların kahrolmasını istiyorum."

Babam, kuşağından küçük bir şişe çıkardı ve elime birkaç damla damlattı. Yağ, sanki ateşe değmiş gibi yanan cildimi soğuttu. "Neden seni dövdüler?"

"Onları tehdit ettim. Suya zehir katacağımı söyledim."

"Re Jana, seni aptal çocuk," diye azarladı babam. "Masum insanları öldürmek mi istedin? Onların Tanrılarının yapıp da senin ayıpladığın davranışı sergileyip, Adı Konulamayan'ın yerine mi geçmek istedin?"

Oha sırtımı çevirdim. Elimle kapı pervazına tütündüm. Eli havada asılı kaldı.

"Yetişkinler nesil er boyu bunu mu yaptılar?" diye sordum, sakinmişim gibi yapmaya çalışarak. "Savaşın, kuraklık ya da felaketin geleceğini bilerek, duvardaki yazıların şifresini çözerek, onlar hakkında konuşsak ve kaderin getireceklerini tartışsak, tüm bunlara göre davran-madılar mı? Korkudan taş kesilip, sıradan şeyler hakkında konuşup -dan pişirmek için yeteri kadar su var mı? Kapıdaki kilidi açabilir miyiz?- sonra durumla mı yüzleş-tiler? Bildiğimiz şey, bir ata koşum takımı giydirmek, bir iz sürücü kiralamak ve uzaklara yolculuk etmekse, o zaman bunları yaparız, değil mi?"

Babam, sertçe öksürerek sözümü kesti. Dudağına panldayan bir parmağını koydu ve annemin yattığı yere işaret etti. "Şüphelerimizi ona yansıtma," dedi, bana doğru eğilerek. "Eğer konuşman gerekiyorsa, onun kulaklarından uzak bir yerde konuş." Annem uyuyana kadar sessizce bekledi. Sonra gece karanlığının çöktüğü dışarıya çıkmak için ayağa kalktı. Evin arkasına gitti. Ben de onu takip ettim. Eğilerek yerden bir yığın kalas aldı. Kalasları tanımıştım. Evden gelmişlerdi. Kulübenin arkasında, malzemelerimizi sakladığımız depoda bir delik açılmıştı. Tahtalar buradan dikkatle taşınmıştı. Onları benim kollanma koydu.

"Benim kendi çözümüm var," dedi ve önümden yürüdü. Taş ocağından çıkıp, genelde işemek için kullandığımız çalılıkları geçtik. "Eğer İnşaatçı haklıysa, sel çok şiddetli olacak," dedi. "Amacı, dünyadaki günahkârlığı silip süpürmek. Bunun için onların Tanrılarını suçlayabilir misin? O artık Rrattika7ya bakmaktan iğreniyor. Kötü olmayan; ama nadiren ilerleme gösteren gezgin insanlardan sıkılmış. Dünyada yeni olan pek çok şey var. Adalet, ticaret ve tarımla ilgili bilinen bir sürü bilgi var. Onlar bu bilgilerle hiçbir şey yapmıyorlar.

Sanki zaman durmuş ve bu yeni bilgilerin hiçbir anlamı yokmuş gibi dolaşmaya devam ediyorlar. Onların bu davranışı da Tanrılarının bir felaket getirmesine yol açıyor. Onların arınmalarını istiyor. Yazık olan tek şey, tüm bunlarla hiçbir ilgisi olmayan insanların da tufandan zarar görecek oluşları. Eğer

her yeri su basacaksa, başka bir yere gitmeye kalkmanın hiçbir mantığı yok. Hangi yöne gitmeyi planlıyordun? Tufanın hangi köşeden saldıracağını bilmiyoruz. Eğer kaçarsak, tufanın geleceği yöne doğru da gidiyor olabiliriz. Ve bu, karşılaşmak istediğimiz bir şey mi? Hayır, diğerleriyle kalmalıyız."

Önümden karanlığa doğru yürüdü. Hızlı gitmiyordu. Sanki kalaslar haricinde başka bir yük de taşıyor gibiydi.

Uzun bir zaman atıkların yakıldığı; ama şimdi terk edilmiş olan kül arazisini geçti. Kül arazisinin ötesinde kimse yaşamıyordu. Sadece çalılıklar ve kayalıklar vardı. "İnşaatçı, sadece adil ve dürüst olanların hayatta kalacağını söyledi. Bunun bizim için ne anlama geldiğini düşündüm. Tüm bu yıl ar boyunca annene gözümüz gibi bakmadık mı? Göçebe olan ve hiç ahlakı olmayan yetim bir çocuğu korumamız altına almadık mı?

işimizden kazandığımızla yetinen, çalışkan insanlar değil miyiz? Ya tüm o diğer adamlar: yeteneklerini en üst seviyede kullanan tüccarlar, her mezara, cilaladıkları her kuşağa ve oydukları her şekle tüm ruhlarmı katan sanatçılar? Suyu yol ayacak olan Tanrı'nın dikkatini üzerimize çekmek için ne yapmamız gerektiğini düşündüm; ama Shem ve Japheth bana hiç umut bırakmadılar. Bu Tanrı, sadece onlar için var. O, onları seçti ve onlar da onu. Dışarıdan gelenler olarak bize hiç şans kalmıyor."

Kayalığı tırmanmaya başladı. Ben hızlı hızlı soluyordum. O kalasları, bu dik yoldan, ay ışığı ile aydınlanan böcek ve haşarat dolu bu gecede oraya taşımak istediğine inanmıyordum.

Fakat en tepeye kadar çıkmadı. Dönen yol boyunca, kayalığın yarısında, havada dut ağacı kokusunun uçuştuğu düz, ekilip biçilmemiş bir taraça vardı. Taraçayı geçip kalasları en uç köşeye koydu. Durduğumuz alan düz ve açıktı. Etrafı, kendiliğinden çalılıklar tarafından

Örtülüydü. Ortada dikkatle kesilmiş, ahşaptan yapılma bir yükselti duruyordu. Şimdi yaranda durduğum için takoz ve bağ kirişlerinin yükseltiye çivilenmiş olduğunu gördüm. Eklemler, haşhaş ve ziftle mühürlenmişti.

Kalaslar doğru açılarla balık kılçıkları gibi etrafına dizilmişti.

Bu ayrılmış yapı alanına olan şaşkınlığımı görmezden gelerek babam, "ihtiyacımız olan herkes için bir tekne.

Düşünen, tutumlu olan ve kafası çalışanlar için bir filo. Sadece adil ve dürüst insanlar yerine, içinde sezgileri kuvvetli ve zeki insanlar da olan yeni bir dünya daha çok tercih edilmez mi? Biz kendi teknemizi yapacağız.

Fırtınaya dayanıklı bir tekne, işte benim yaptığım bu, kızım. Benim savunma şeklim böyle."

Elimdeki kalasları yere koydum. Eğilirken babamın sırtına sürtünmüş olmalıyım. Çekindi ve sızlandı.

Karanlıkta derisini çok iyi göremiyordum; ama sorunun ne olduğunu tahmin edebiliyordum.

"Japheth seni de mi ziyaret etti?" diye sordum. Sorumu fısıldayarak sordum; ama birinin bizi duyabileceğini düşündüğümden değil de, acının hatırasından kaçınmak için.

"Gentan'm karısı ona, kocasının boynuna ipi benim doladığımı söylemiş."

Birkaç saniyeliğine gözlerimi kapadım. "Geri dönmek zorunda değiliz, baba," dedim, gözlerimi tekrar açtığımda. Derin bir nefes bıraktığını duydum. Benden uzaklaştı. Tüm geminin göründüğü ta racaya geri gitti. Orada durdu. Aşağımızda, yüzlerce çadır ve yerleşim yerinden, dağınık bir hâlde parlayan ışıklara baktı.

Düzinelerce patika her şeyi her şeyle birleştiriyordu. Orada uzun süre durdu.

"Kereste için taş ocağındaki evi yıkacağız," dedi sonunda. "Buraya yeni bir tane yapacağız. Artık onlar için çalışmayacağız. Burada saklanacağız ve afet geldiğinde gemi inşaatçılarının ne yaptıklarını buradan görebile ceğiz. Ve eğer onların yaptıklarını yaparsak, biz de kutru-

lacağız."

İlk evimizin yansı kadar bile büyük olmayan gösterişsiz bir ev inşa ettik. Terasından gemi alanını görebiliyorduk; ama çalılıklar onların bizi görmesini engelliyordu. Buradan epey uzakta, annemin çekiç seslerini duyamayacağı bir yerde, babam tekneyi inşa etmeye devam etti. Gece gündüz çalıştı. Ham'e geri dönmedi, iki sezon boyunca babam, Ham ve ağabeyleri için çalışmıştı. Şimdi babam, gemi inşaat alanını gözlemleyerek onlardan gizleniyordu. Gecenin derinliğinde, çamaşır iplerinden giysi çalıyorduk. Rrattika gibi görünmek için elimizden geleni yapıyorduk. Put bunun heyecanlı olduğunu düşünüyordu. Bizim asla kendisi gibi giyineceğimizi tahmin edemezdi.

Annem neler olduğunu anlamıyordu. Merakını belli ediyordu; ama biz bahaneler ve hikâyeler uydurmaya devam ediyorduk. Bir açıklama yapmam için bana yal-varıyordu; fakat ne diyebilirdim ki? Benim de kendime sorduğum bir yığın soru vardı: Eğer bu Tanrı insanları yok etmek istiyorsa, neden yangın ya da mızrak saplama gibi hızlı bir ölümü tercih etmemişti? Neden yüzme bilmeyenler için büyük korku uyandıran ve bilenler için de ölüm acısını arttıran, o dehşet verici suyu yolluyordu?

"İşte..." dedi babam, anneme karşı zalimce suskun kaldığımı izledikten sonra. "Ona bildiklerini anlatırsan başına bu gelecek." Bir tavşanı boynundan yakaladı. Put, titreyen dudaklarla babamı izliyordu. Yaratığı o bulmuştu. Peştemaline sarıp bize getirmişti. Yaralıymış gibi durmasa da, hayat, tavşanı neredeyse terk etmişti. Babam yüzümüze doğru tutarken hiçbir direnme göstermedi. Bacakları esnek bir şekilde sarkıyordu.

Ne tırmıklıyor ne ısırıyordu. Kaderine boyun eğmişti: Ölmeye hazırdı. Put, babamın tavşanın acısını dindireceğini ümit etti; ama yapmadı. Sal adı ve, "Annesi ve onun annesi de aynı şeyi yaptılar. Bunun yeterli olduğuna karar verdiler. Öldüler; çünkü ölmek istiyorlardı. Bu, onlarm bir isyanıydı. Tüm

olanlardan ötürü suçladıkları biz insanlara karşı yaklaşımları. Eğer çok fazla konuşursan, o da annesinin yolundan gidecek."

Hiç arkasına bakmadan tavşanı çalılıklara fırlattı.

Ölçüm ipini gerip kırmızı toprak boyası ile çizimler yaptı ve pusulasını çevirdi. Bu tekneyi, daha önce yaptıklarından kat kat daha güçlü yapıyordu; ancak kazandığımız keresteler bitmek üzereydi. Kapüşonum gözlerime kadar çeküi bir hâlde kereste işçilerinin olduğu alana gidip kullaralabilecek tahta arıyordum. Bazen Put da benimle geliyordu. Hiç olmadığından daha kemikliydi -sadece aç olduğuna onu ikna ettiğimizde yemek yiyordu-ve çok az konuşuyordu. Babamın bir tekne yapma düşüncesi onun için âdeta bir takıntı hâline gelmişti. Yapımın her anının bir parçası olmak istiyordu. Asla mola vermiyordu. Biz dinlenirsek ya da çay içersek, o başka yere gidiyordu. Çadırların arasında gezinir, Ham'in atölyesinden kereste alır ve bize getirirdi.

Ben çivileri çalıyordum, babam da aletleri. Eğer biri bizi yakalayıp durdurmaya çalışırsa, onları tehdit ediyorduk. Hırsız ve yalancı olmuştuk. Kısa zamanda biz de, Adı Konulamayan'in yok etmek istediği türden ahlaksız insanlara dönüşmüştü

-26-Ayn Yaşamak

Alet kaçırmakta çok kullanışlı olan o geniş kollan ve etekleri idare etmek epey zamanımı almış olsa da, bir Rrattika kızı olarak yaşamaya hemen alıştım. Yalnız yaşamımız taş ocağındaki hayatımızdan daha kolay ve daha az yorucuydu. Ürünlerimiz oldukça iyi yetişti. Süt ve yumurtaları az bir ücretle temin edebiliyorduk. Süs yapmak için tepelerde bolca geyik boynuzu vardı. Becerikli olan kimse burada aç kalmazdı. İnşaatçı ve oğul arıyla artık çalışmıyor olsak da, yeni hayatımızda zorluk çekmiyorduk. Ve daha zaman vardı. Babamın, büktüğü her çiviyi dikkatle sıkacağı kadar zaman vardı. Kimse acele etmiyordu. Gökyüzü her zamanki gibi masmaviydi. Yağmur yağacağını düşünmeyi hayal etmek bile çok güçtü.

Manzaramız kuşbakışıydı. Sığınağımızdan, amforaları kaldırmak için ip ve direklerden oluşan nasıl bir sistem kullandıklarını görebiliyordum. Büyük vazolar, güzel biçimli kadın vücuduna benziyorlardı. Her kalçada bir tutacak vardı. Her amfora için altı adam saydım ve bir yedinci adam da operasyonu yönetiyordu. Gölgeli bir noktada da inşaatçının şeklini fark ettim. Yanında cüce de vardı. Kısa bir süre sonra kalça ve başlarında sıradan testilerle bir dizi kadın tepelerden geldi. Yarım günlük yol uzunluğunda olan göletten geliyorlar ve bulabildikleri en iyi suyu taşıyorlardı. Sudaki ince dalları, yaprakları, kumtaşlarını ve özellikle larvaları ayırmaya yarayan boru ve konteynerlerden yapılma bir filtreye gidiyorlardı. Sonra diğer kadınlar temiz suyu gemiye taşıyorlar ve tezgâhlarda hazır bekleyen amforaların içine döküyorlardı. Aletlerin törpüleme ve gıcırtı sesleri ta bulunduğumuz yere kadar geliyordu.

Ara sıra babam, yapılan işleri çalılıklardan izliyordu. Küçük arazimizde yaptığı tekne hızla şeküleniyordu; ama o devasa geminin yanında bizim yaptığımız bir teknenin ne önemi vardı ki? Ve arazide yalnızdı. Babam işçilerin neşeli arkadaşlığını ve müziklerini özlüyordu. Nereye giderlerse gitsinler, sadece özenle baktıkları alet çantalarını değil müzik aletlerini koydukları çantaları da götürüyorlardı: değişmez bir şekilde işten sonra çaldıkları utlarını ve flütlerini. Babam beklenenden uzun süre dışarıda kaldığı zaman endişeleniyordum. Her zaman çok sesliydi ve onların iş hakkında konuştuklarını duyduğunda kendini tutup tuta mayacağını bilmiyordum. Onu ele verip cezalandıracaklarmdan ya da Gentan yüzünden onu kovacaklarından çok korkuyordum. Sonra teknemizi kim yapacaktı?

Fakat onu suçlayamıyordum; çünkü ben de onun gibi davranıyordu m. Çalılıkların arasına gizlenip İnşaatçı'nm oğullarının, eskiden olduğu gibi omuzlarına su atarak banyo yapışlarını seyrediyordum. Ham'in göl boyunca sallanarak yürüyüşünü izliyordum. Bakışlarımı sırt derisine ve sudan ötürü omuzlarına tel tel sarkan ipek gibi saçlarına çeviriyordum. Banyodan sonra, bir kayanın üzerine oturup, bacaklarını kaldırıp, topuğuna bakabilmek için ayağını büküşünü izlemeye bir türlü doyamıyordum.

Bazen onu Neelata kurutuyordu. Ve ben, Neelata' nın kalbinin onun için çarpmadığını biliyordum. Ham'in sevilmediği düşüncesi dayanılmazdı. Gidip havluyu elinden kapmak istiyordum; ama nasıl yapabilirdim? Tek

yapabildiğim, saklanma yerimize geri dönmekti. O günler de, günün geri kalan kısmında derisini her yerde hissederdim: kayalığın her yerinde bulunabilen pürüzsüz taşlarda, beyaz meyvelerin şişkin şeklini keserken ve akşam annemin sırtını yağ ile ovarken. Saçını çimende ve tırnaklarını kavun çekirdeklerinin arasında görüyordum. Hiçbiri benim değildi, bunu biliyordum; ama hasretim bir türlü dinmiyor, yatışmıyordu.

-27-Zaza

Bir gün kayalığı bir kadın tırmandı. Açık renkli bir elbise giyiyordu ve kendini güneşten korumak için basma bir şal sarılıydı. Düzensiz yürüyordu. Bacakları yükseltilerde ve oynak taşlarda güvensizce titriyordu ve kısa süre sonra bunun, yaşından ötürü olduğunu anladım. Kadın yaşlıydı. Bir kayayı tırmanmak için çok yaşlı. Ot biçiciler düzenli olarak en tepeye çıkarlardı; ama bizim olduğumuz yere hiç gelmezlerdi. Telaşlıydılar ve aşağı inerken sırtlarında ağır yükler taşırlardı. Kayalığın yan tarafı, üstünde durulabilecek bir yer değildi. Önünde hep engeller vardı ve çok eğimliydi. Fakat bu kadın tepeye çıkmıyordu. Dikkatini çeken, yerdeki izlerdi. Etrafa bakıyor ve zaman zaman başını eğiyordu.

Onunla tanışmadan edemedim. Ona yaklaştığımda beni duymamış gibiydi. Göğsünün nerede bittiği ve belinin nerede başladığı anlaşılmayan biçimsiz Vücudu, taşların arasında hemen hemen hiç görünmeyen bir şeye odaklanmıştı. Bir şey alıp kokladı ve o hareketi neyin peşinde olduğunu anlamamı sağladı.

"Burada kekik var. Beride de dut," dedim.

Bana baktı. Yüzünü gördüm. Boynunda yaraya benzeyen süsler vardı ve bir anda aklım başıma geldi. Bu, Zaza idi. İnşaatçının karısı. Ham'in annesi. Onu düzenli olarak kırmızı çadırda görmüştüm. Inşaatçı'nm bölmesine girer ve her zaman cüceyi dışan yol ardı.

Kalbim korkudan duracak gibi oldu. Haftalarca kendimizi gemi inşaatçılarından gizlemeyi başarmıştık. Şimdi benim bir anlık dikkatsizliğimle tüm çabalar boşa gidebilirdi. Beni hatırlayabilirdi. Oğullarını yollayacak ve tekrar hayatlarımız alt üst olacaktı.

Küçük bir bıçak ve otlan içine koymak için bir parça muslin9 taşıyordu. Muslin, havadaki nefes kadar hafifti; ama benim dikkatimi çeken bıçak oldu. Güneşte parlıyordu. Kul anışlı ve keskindi; kısa parlak ışıklarla, uzun

zamandır kendimi ne kadar güvensiz hissettiğimi hatırlatmıştı bana. Her an bulunabilme korkusu ve hayattaki talihsizliğim beni bitkin düşürüyordu. Şimdi Zaza' nın önünde duruyordum. Ahenkle ona doğru yürümüştüm.

Sanırım ona davetkâr ve arkadaşça gülümsemiştim. Hatırlamaya çalışmasını ummuştum. Başmı sal ayıp adımı söylemesini ya da, "Sen eskiden oğul arımı yıkayan kişi değil misin?" diye sormasını arzulamıştım.

Fakat çoktan tekrar eğiliyordu. "Ben devedikeni arıyorum," dedi kısaca. "Olan tüm türleri istiyorum."

"Devedikeni ile ne yapacaksınız?"

"Gemiye yanımıza alacağız. Tüm türlerin toplanması emrini aldık."

"Ama devedikenleri vebadır."

9 Bezayağı örgülü, yumuşak, ince ve seyrek dokunmuş pamuklu bir kumaştır.

"Onları almanın kulağa akıl ıca gelmediğini biliyorum; ama bir kez bir görev üstlendiysek ve anlaşma yaptıysak, bunu eksiksiz yapmalıyız."

"Yalnız siz değilsiniz, değil mi?" diye haykırdım safça. Olağanüstü bir korku hissetim ve ne dediğimi düşünemiyordum. Kaçmam gerektiğini, bu konuşmanın ailem ve küçük teknemiz açısından gerçek bir tehlike yarattığını biliyordum. Fakat sorularımı dikkatle dinledi. Bana kaybolma fırsatını vermedi ve bunun için ona minnet duydum.

"Üç oğlum var. Onlar küçük ayrıntılarla uğraşmak için çok meşgul er. Daha fazla oğlum vardı; ama ikisi uzağa gittiler. Onlar yerlerinde duramadılar. Yıl arca tek bir yerde durup gemi inşa etmeyi kabul etmediler.

Bu, geriye kalan üçünün bağlılığını daha da arttırdı. En küçüğüm hariç. Onun için değişen bir şey olmadı.

Zaten bir çocuk bundan ne anlar ki? Ağabeylerinin gittiğini gördü ve neler olduğunu anlamadı."

O konuşurken kollarımdaki tüylerin diken diken olduğunu hissettim. 'En küçüğüm/ "O, evlenmemiş olan mı?"

diye sordum. Ona bakmadım; ancak gözlerimi ayaklarının sert ve solgun kenarlarına çevirdim.

"Yakında evlenecek; ama onu bırakıp giden kızın yasını tutuyor hâlâ," dedi. Konuşurken işine devam etti.

Ayaklarıyla otları kenara itiyor, sürekli gövde ve yaprak şekillerini karşılaştırıyordu. "Bir sabah, kızın yaşadığı taş ocağına gitti ve her şey gitmişti. Her gün kızın adını sayıklıyor. Üzüntüden, başını kaldırdığında, başına sürdüğü küller saçından dökülüyor."

Öylece durdum ve başımı sal adım. Musline bir ot koydu. Ot o kadar küçüktü ki, eve döndüğünde onu bulup bulamayacağını düşündüm. Sonra önümden geçti ve safran ile kemik külü karışmış boya kokusunu alabildim.

Söylediği şeylerden ötürü ona minnet duyarak, onun yetişe m ey ece ği bir ot kopardım ve kendimi sarkık bir kayaya doğru çektim. Belki yanlış düşünüyordum; fakat Ham' in arkamdan üzülmesine sevinmiştim. Ve bu sevinç kafa

m, kansurd,: Ellerimi düşünmeden, ir, dikenli devedi-kenleri toplamama neden oldu.

-28-

Kıyantet Haberi Unutuldu

Annem en çok, taş ocağından yamaca kaçışımız esnasında zorluk çekti. Kırmızı çadırda geminin kalbinde olduğunu hissediyordu. Alışık olduğu mekâna yakın yerde duruyordu: Ortada, insanların öğüt ve yardım için geldikleri, kolayca bulunan bir yerde. Şimdi konumundan ve ölümcül can sıkıntısından yakmıyordu. Ona hayranlıkla bakan bakışlara ihtiyacı vardı. Üzerindeki süsler onu her gün meşgul tutuyordu. Kırmızı çadıra, her geçen gün daha çok savaşçı gelmeye başlayınca annemin istekleri çoğaldı. Onlar, İnşaatçı'nm atçılıkta ün salmış yeğenleriydi. Kuşak takarlar ve üzerinde aşağı doğru sıra ile sarkan yün yumaklan bulunan etekler giyerlerdi. Nefilim'den gelebilecek bir saldırıya karşı savaşçılara ihtiyaç vardı. Emirlerinde, şimdi tepelere sürü hâlinde gelen atlar vardı. Kimi bir midilliye ya da bir katıra biniyordu. Savaşçıydılar ve devamlı bıçağa ve kılıca olan yetenekleri üzerinde alıştırma yapıyorlardı. Bir düşman hakkında iğneli konuşurlardı; ama annemin onlara bakış nedeni o değildi Kürek gibi elleri ve taşı un ufak edebilecek kadar gür sesleri vardı; ama çoğunlukla sağlam yapılıydılar: Geniş omuzlan ve yürürken eteklerinin yumakları arasında belli olan sert kalçaları vardı. Şimdi yaşadığımız yerde ise, bir savaşçının önümüzden geçmesi çok nadirdi. Ve biri yaklaşırsa Put, arka arkaya taşlar fırlatırdı.

Elbette, annem, İnşaatçının kürsüde yaptığı konuşmadan sonra ne kadar çok şeyin değiştiğinin farkında değildi. Annem yamacın kenarında yüksek bir kayada ve rüzgârlı günlerde de evde uzanıyordu. Suskun ve düşüncesiz Rrattikalar'ın nasıl konuşmaya başladıklarını duymuyordu. Genci ve yaşlısı, herkes suyu ve seli konuşuyordu. Çocuklar endişeli rüyalar görmeye başlamışlardı. Boğulmanın ne olduğunu bilmiyorlardı; ama babaları, "Eğer dikkatli olmazsan su boyunu aşar!" diyordu ve çocuklar da nefessiz bir hâlde uyanıyorlardı.

Korkuları büyüdü. Tıpkı çok yaşlı insanların hayatlarının, ailelerinin yaşadıkları mekâna bağlı olduğunu bildikleri gibi: Eğer sürekli göçebe hayatı sürerlerse hiç şansları yoktu. Gölgelik bir yerde birkaç testi su ve biraz ekmekle geride bırakılırlardı. Ve korkuları arttıkça, gemi alanında yaşayanlar, çocuklar, yaşlılar, hastalar ve zayıfların iyiliği açısından bu konu hakkında konuşmamaya karar verdiler. Neredeyse büyülü bir şekilde, kimse İnşaatçı'nın söylediklerinden çıkan anlamları dinlemiyor ve kimse tek doğru sonucu çıkarmıyordu: çoğu kişinin öleceği sonucunu. Ve sessizlikle beraber unutkanlık da geldi. Eskisini onaylayabilecek yeni bir bilgi olmadığından her zaman olan şey oldu: Uğursuz içeriklerine rağmen kıyamet haberi unutuldu. Tahminlerde boşluklar, onların yalan olduklarına dair şüpheyi doğrulayan belirsiz cümleler bulundu. Sonunda afet insanlara çok uzak gelmeye başladı; sanki bu devirde değil de başka bir çağda yaşanacakmış gibi; sanki ne çocukları ne de çocuklarının çocukları bu tufanı gör-meyecekmiş gibi. İnşaatçı zaten uzun yıllardır yaşıyordu.

Belki yaşının iki katı daha yaşayacak ve su sonunda geldiğinde şimdi düşünemedikleri bir sürü yeni çözüm bulunmuş olacak ya da farklı fikir ve yöntemlere sahip yeni Tannlar veya bu Tanrı'nın oğlu ortaya çıkacaktı.

Ve günlük işleri yapmaktan başka ne yapılabilirdi ki? Başka ne girişimde bulunabilirlerdi? Bir isyan mı çıkaracaklardı? Uyumayı ve yemeği kesecekler miydi?

İlk başta, onlara, kıyamet haberini hatırlatma teşebbüsünde bulundum, insanlara gemide çok az yer olduğunu, sadece kendi teknelerini inşa edenlerin sele karşı bir şansları olacağını söyledim; ancak yanıt olarak aldığım tek şey, sıkılgan ve neredeyse acıyan bakışlardı. Kapüşonumun altına dikkatle bakıp onlardan biri olmadığımı görürlerdi. Sadece küçük bir azınlık öğütlerimi ciddiye aldı. Kereste toplayıp önlem almaya başladılar. Fakat gemi üzerinde yıllardır çalışıyor olmalarına rağmen, içlerinden biri bile bir teknenin nasıl yapılacağını bilmiyordu. Kısa zamanda kereste terk edildi ve başka şeylere kullanıldı. Ve zaman, hiçbir terslik olmadan geçtiğinden, ruh hâl eri hiç sıkıntıda değildi. Hayvan gübrelerinden yığınlarca yakıt çıkıyordu ve çok miktarda yün almıyordu. Bolca yumurta da vardı. Arılar istekle bal arını veriyorlardı. Geviş getiren hayvanlar evcillerdi ve kendilerinden süt sağdırıyorlardı. İnsanlar, evlerinin dışmda

ziyafet veriyorlardı. Yabancıları davet ediyorlardı: Yanlarından geçerken beni gören kadınlar baş parmaklanyla işaret edip beni çağınyorlardı.

Böylece, eve birden fazla kez yemek yemiş hâlde dönmüştüm. Her türden insanla tanıştım. Uzak şehirlerden gelmişlerdi ve buraya yerleşmek istiyorlardı. Az bir miktar parayla açılan küçük işler gelişti. Gezginler geldiler ve bir daha burayı terk etmediler.

-29-

"Bize Geri Dön"

Tüm bu bolluk içinde gittikçe kötüleşen tek bir sıkıntı vardı: Yeterince kereste yoktu. Eskiden kolayca çalabildiğimiz tahtalar, şimdi yün etekli savaşçılar tarafından korunuyordu. Elinde hâlen kereste bulunan insanlar, inanılmaz anlaşmalar yapıyorlardı. Teknemiz üzerinde çalışmaya devam etmek istiyorsak, atık yığınına başvurmam gerekiyordu. Fakat bu riskli bir girişimdi; çünkü yığın, Neelata'nın süslü çadırından pek uzakta değildi. Bu yüzden sadece kılık değiştirip üzerime örtü çekerek oraya yaklaşabiliyordum. Zaza ile olan tanışmamda, tufana ne kadar yaklaştığımı biliyordum. O şekilde bir durum, hangi koşul altında olursa olsun, bir daha başıma gelmemeliydi. Put bakmama yardım etti. Talaşlar, kereste tozları arasında kör gözlerle katı bir şey hissetmeye çalıştı.

Kısa süre sonra bir bekçi göründü. Adam, peşte-malımın altındaki küçük kereste parçalarını işaret etti.

"Onları geri koy," dedi ve aynı anda Put bağırdı. Ani bir hareket, kıymıkların baş parmağı ile işaret parmağı arasına girmesine sebep olmuştu. Ganimetimi düşürüp Pufun elini aldım ve derisinin çok altında, uçları siyah en az beş tahta kıymığı gördüm. Onlara dokunmama izin vermiyordu. Onun için hiçbir şey yapamadan Put, atık yığınından süslü panelleri olan çadıra doğru kaçtı.

Sanki onu çağırmışız gibi, Neelata çadırın girişinde belirdi. Işık hızıyla hemen saklandım. Mısır koçanlarını güneşten koruyan çitin bir bölümüne gizlendim. Yamaca kaçışımızdan bu yana, ona hiç bu kadar yakın olmamıştım; Ham'i izlemek için çalılıkların arasına saklandığımda bile.

Neler olacağını görmek istiyordum; fakat aynı zamanda görülme ihtimalimi de göz önünde bulundurarak, hızla kaçış yol arma da bakıyordum.

Neelata, hemen Put'a doğru geldi. Put kendini Neelata'nın elbisesinin katlarına atıp, kalçasını bulana dek cüppenin altında bir eliyle aradı ve onu kendine doğru bastırdı. Diğer elini, sanki ona ait değümiş gibi vücudundan uzak tutuyordu. Kanı giysüerini lekelemişti. Neelata, elini Pufun koluna uzatıp ona doğru eğildi.

Yapacak önemli işleri vardı: Çadırının hem içinde hem de dışında kabuklar, havanlar, havan tokmakları ve ağırlıklar vardı. Hepsinin güzelce sarılıp gemiye götürülmesi gerekiyordu. Fakat Neelata çömeldi ve kıymıkları tek tek çıkardı. Süt dişini boynunun etrafındaki bir kesede taşıdığını o zamana dek bilmiyordum.

Haftalardır Put bizimle yamaçta yaşıyordu. Yani tersanedeki hayattan uzak olmalıydı. Ancak ikisinin de hareketlerinden, birbirlerini düzenli olarak gördükleri ortadaydı. Neelata, Pufun elini bandajladı ve saçını öptü. Put, ona yaslanmış bir şekilde durdu. Bir süre sonra, artık acıdan değil de -kıymıklar havanlarm birinin üzerinde ganimet gibi yatıyorlardı- bence Neelata'nın söyledikleri yüzünden ağlıyordu. Görünüşe göre, Pufu yatıştıracak sözler sarf etmemişti. Diğer türlü olamazdı. Neelata yalan söylemezdi ve sözlerinde de rahatlatma yoktu. "Artık kereste alamazsın. O zamanlar artık geride kaldı. İnşaatçı'

? ran tahtaya ihtiyacı var. Her tahta parçası sayılacak/' demişti.

Sonra ne olduğundan emin değilim. Put bir şey söyledi ve Neelata, benim olduğum yöne doğru baktı. Beni görüp Pufu bıraktı ve bana doğru geldi. Yürürken kaftanı hışırdıyordu. Atlayıp koşmaya başladım. Ancak onun bacakları benimkinden daha uzundu. O, elbiselerle yürümeye alışıktı. Ben ise halâ sendeliyordum. Beni tutup yere çekti ve nefes alarak, "Senin de yalanlarda olduğunu biliyordum. Put burada olduğuna göre, sen de fazla uzakta olamazdın," dedi. Üstümde yatıyordu. Nefesi yüzümü yıkadı. Vücudundaki tırtıklı tırnak izlerini görmeden edemedim. Boynunda ve yüzünde çizikler vardı. Yüzümü başka yöne çevirdim.

"Bize karşı içinde kötülük beslememelisin," dedi. "Seni kurtarmak için elimizden geleni yaptık."

inleyip, dirseğimi onun omzuna karşı koydum. Ağzıma kaçmış olan kumtaşları konuşmamı zorlaştırdı. "Sen, Ham'in kalbinde benim yerimi aldın. Ve aynı zamanda gemideki yerimi de," dedim.

Dirseğimi iterek bana doğru eğildi. Ağzını kulağıma bastırıp fısıldadı: "Karısı olarak beni seçti; çünkü amcamın şartlarına karşı koyamadı. Sen ona sitem etmelisin, bana değil."

Beni bıraktı. Kaçmayacağımı düşünmüş olmalıydı; ama kaçtım. Hızla koştum ve o, uzun bacaklarla ayağa kalkmak zorunda olduğundan beni durduramadı.

"Geri gel," dedi. "Sana ihtiyacımız var."

Taştan taşa atladım. "Düğüne gel! Bize geri dön!"

Bir tavşan gibi tepeyi zıplayarak çıktım. Pufu beklemedim. Çalılıkların arasına girip, kayaları hızla tırmandım.

Bu yüzden, en tepeye ulaştığımda bacaklarım, yabani otlar, dikenler ve zehirli otlardan ötürü kırmızıya boyanmıştı.

-30-

Neelata ve Ham'in uugunu

Evimizi ağaç dallarıyla saklayıp ateş yaktığımız yerin izlerini sildik. Yaklaşan her adımda gardımızı alıyorduk, Neelata bizi arıyordu. Onu, yamaçta bir aşağı bir yukarı yürürken görmüştük. Bizi bulması kaçınılmazdı. Bu gerginlikten rahatsız olan Put, düğün günü onu, bizim saklandığımız yere getirdi. Babam, dut ağaçlarının olduğu uzak bir yerde işiyle uğraşıyordu. Onların geldiğini gördüm. Neelata geniş bir elbise giyiyordu. Pufun ağzında bir kek dilimi vardı, ikisi de sarp tepeyi çıktıklarından nefessiz kalmışlardı. Çalılıklara doğru yuvarlandım. Neelata'yı araziden geçirip teknemizin olduğu yere götürdü. Düğün şenliği dolayısıyla süslenmişti. Saçlan, bir demet tüyün altında kaybolmuştu. Göğsü de, yoğun bir şekilde şıngırtılı boncuklarla örtülüydü. Burada her şey açığa çıkmıştı: çaldığımız keresteler, ziftler, gasp ettiğimiz çiviler ve aletler. Ham'in kaybettiği şeyleri Neelata burada bulmuştu. Put döndü ve tekrar yamaçtan aşağı hızla indi. Birinin kalbini kırdığı için ağlayarak, doğrudan benim saklandığım yerden geçti.

Neelata teknenin etrafında döndü. Ayakla en çok üzerinden geçilip ezilmiş yolu aradı ve buldu. Yol, bizim evimize çıkıyordu. Dikkatle araziden geçip dallara doğru yaklaştı. Su içme yerine yaklaşan bir inek gibi sakince yürüdü. Dikkatle etrafına bakıyordu. Sanki ona baktığımı hissediyor gibiydi. Güneş, kuş tüyünden yapılma duvağı aydınlattı. Put gibi o da yanımdan geçti. Ben hareketsiz kaldım: kol ve bacaklarıma baskı yapan taşlar kadar kaskatı.

Evimizi örten dallara uzandı. Kapıyı bulana dek etrafında dolaştı. Üstünü kapatan yığınları bir kenara atıp içeri girdi.

Ayağa kalkıp yaklaşmayı beklediğim an buydu. Sessizce evin arkasma geçtim. Oradan her şeyi duyabiliyordum. Pek net değildi; ama sedyede yatan annemle konuştuğunu işitebiliyordum. Arazinin sonundaki küçük bahçeden ve orada inşaatı süren teknemizden bahsediyordu. Annemin neler düşündüğünü tahmin edebiliyordum: İkinci kez başından aşağı kaynar sular

döküldüğünü, ikinci kez kendisine felç geldiğini ve adaletsizliğin kazanacağını düşünüyordu. Çalılıklarda tökezledim. Olabildiğince hızla dallara tırmandım.

Kuru yapraklar hışırdıyordu. Geldiğimi duymamak için sağır olmak gerekirdi. Düşüncesizce kapı girişine doğru yürüdüm. Bir ıslığa cevap veren bir köpek gibi hissediyordum kendimi; çünkü köpek istediği için değil, bunu yapması öğretildiği için böyle davranırdı.

"Merhaba," dedi Neelata beni görünce, sevecen bir tavırla. Annem için yanan lambanın yanında, yerde oturuyordu. Annem, başı sarkık bir hâlde Neelata'nın kol arında yatıyordu. Ben girdikten hemen sonra gözleri bana döndü. Neelata, annemi düzgün tutamıyordu. Sırtının çok aşağısından tutuyordu.

"Neden bu zavallı kadına hiçbir şey anlatmıyorsunuz? Neden ona bir çocukmuş gibi davranıyorsunuz?" diye sordu sakin bir şekilde.

"Biz ona... söylüyoruz... biz biliyoruz... Hem bilinmesi gereken ne var ki?" Dilim sürçtü. Ağzım bir mantar kadar kuruydu. Biliyordum: Ağzımdan çıkan her kelime, zaval ı, kötürüm annemin suratına bir tokat gibi iniyordu. Dediğim ve demediğim her şey başka bir yalanı ortaya çıkarıyordu. Gözlerimiz hızlı hareketlerle birbirine bakıp tekrar başka yöne çevrildi.

Neelata aramızda neler olduğunu fark etmemiş gibi yaptı. "Siz bir tekne yapıyorsunuz ve bu kadının hiçbir şeyden haberi yok." Kolundaki basıncı değiştirmek için annemin başını yukarı doğru çıkardı. Karnım da aynı basıncı hissediyordu ve ağzım, hatırlamadığım bir tatla doluydu.

"Anlamıyorsun," diye yanıtladım, dilim deri gibiydi. "Bu, bir tekne değil. Babam önce geminin küçük bir modelini çıkarmadan nasıl size büyüklük ve boyut hakkında tavsiyelerde bulunsun?"

"Benim gördüğüm bir model değil. O, çatısı olan bir tekne. Güzel, sağlam tahtalardan yapılmış. Belki de, İnşaatçı'nm gemisini tamamlayacak kadar da kereste kullanılmış,"

Gözlerim, henüz yüz ifadesini seçecek kadar karanlığa alışmamıştı. Daha çok, başının etrafında sal anan tüyleri görüyordum.

"Annenle konuştum," diye devam etti. "İyi suyu-nuzun nereden geldiğini sordum ona."

Annem artık bana bakma zahmetine girmiyordu. Gözleri, yüzüne dikilmiş birer inci gibiydi.

"Sana söyledi mi?" diye sordum.

"Sanırım," diye yanıtladı Neelata. "Ama onu tam olarak anlayamıyorum. Göz kapağıyla konuşan bir kadını anlamak biraz zaman gerektiriyor. Fakat uzlaşmaya vardığımızı düşünüyorum." Dikkatle; ama sakarca annemi benim kol arıma koydu. "Al, sen yap. Ona teknenizi göster ve neler olacağını anlat. Onun kızı sensin; ben değilim." Saçlarındaki tüyler uçuşarak kapıdan çıktı.

Kollarım annemin sırtında çok aşağıda dururken ben hareketsizce oturuyordum. Başı o kadar geriden sarkıyordu ki, saçları yere değiyordu. Nefes alıp verişi hızlanıyordu. Düzensizce yutkunuyordu ve o endişesi esnasında ses tellerini patlattı. Fakat ben dosdoğru öne baktım ve Söyle haydi. Ne bilmek istiyorsan sor ve heyecanlanma, diye düşündüm.

Elbette bir süre sonra ağırlaştı. Fakat bu iyi bir duruş şekli değildi: Sırtım ve omuzlarım ağrıyordu. Babam dut yaprakları dolu çuval arla geri dönene dek annemi o şeküde tuttum. Babam, "Neden onu o şekilde tutuyorsun?" dedi kızarak ve annemi elimden aldı.

Düğünü izlemeye gittim. İnce belli Neelata'nın kibar ve hassas Ham'in yarımda duruşunu seyretmek istiyordum. Kuş tüylerinden yapılma bir başlık yaptım; ama sevdiğimden değil, dikkat çekmemek için.

Yüzüme boya sürüp, tanınmamak için gözlerimin etrafına çizgiler çektim. Düğün masasına hediye olarak koymak için ceviz topladım. Yanız değildim. Yüzlerce insan alanda toplanmıştı. Zenginler İnşaatçı'ya, kendilerini hayal kurmaya itecek kadar muhteşem olan bu girişime destek amaçlı hediyeler getiriyorlardı.

Daha önce hayaümda hiçbir şölende, bu kadar çok yiyecek, tabak ve bardak görmemiştim. Eşyalar kırılıyordu; ama kimse kızmıyordu. Her şeyin yerine anında yenisi konuyordu.

Neelata'nın üzerinde her zamanki elbisesi vardı: gizlenme yerimize geldiğinde giydiği elbise. Güzelliğine güveniyordu ve pahalı kumaştan yapılma bir kaftanın buna hiçbir şey eklemeyeceğini biliyordu. Ham, neredeyse sert ve tüylü kabuklu ceviz gibi beyaz olan bir pelerin giymişti. Onu en son yağ ile ovaladığım zaman olduğundan daha çok sakalı çıkmıştı ve gırtlak çıkıntısı, derisinin altında daha sivri duruyordu. Birinin onu bugün için yıkamaya teşebbüs ettiğini görebiliyordum: Sertçe yıkadıkları yerlerde isilik oluşmuştu.

Hançerlerini taşıyan savaşçılar, bir sütunun içine taş istiflemeye yardım ettüer. Yapı görkemli ve etkileyici olmuştu. Japheth ve Shem'in de evlendikten sonra diktikleri sütunlarla bir hizada duruyordu. Ham'in çadırdaki bölmesini genişlettiği ve iplerini uzattığı söyleniyordu. Karısını kabul etmek için tapına ğmdaki en geniş halılan sermişti. Seremoninin yapılacağı yerde onu gördüğümde bu şekilde görünüyordu: taş

yığınlarının hemen yarımda, temiz; ama üzeri lekelerle dolu, saçları başına karşı düz taranmış ve dikiş

yerlerinin bariz bir şekilde derisine sürttüğü yepyeni, üzerine tam oturan giysilerle. Belirli bir mesafeden ona baktım ve düşünebildiğim tek şey, çadırının karanlığı altında kuşağını çözüp bana üzerine oturmamı söyleme şekliydi.

Neelata'nın amcası da oradaydı. Bilekleri bilezikle doluydu. Bu şölende hiçbir rol almamıştı ve festival kıyafetleri de giymiyordu; ancak dans ediyordu. Bardaklara dökülen şarabı o getirmişti. Yan tarafta bir yığın fıçı vardı. Hizmetliler fıçıdakileri hızla ve dökmeden testilere boşaltıyorlardı.

İçebildiğim kadar çok şarap içtim. Gece geç saatte kadınlar bölmesine sızıp geceyi orada, eğlenenlerin yakınında geçirmeyi planlıyordum; fakat bunu yapma şansım olmadan, tanıdığım insanlara çarptım. En başta da Pufa. Neelata tarafından giydirilmişti ve incir yemekten her yeri yapış yapış

olmuştu. Kendisi için aşırı dolu olan bir kâse taşıyordu. Onu yakasından tutup kendimle beraber çalıların arkasına çektim.

Tüylerin altında beni tanıyınca ağlamaya başladı. "Üzgünüm/' diyordu tekrar tekrar. "O çok iyi. O çok tatlı.

Bana ekmek ve bal veriyor. Ondan başka kimse bana bu şekilde davranmıyor."

"Sana daha başka neler verdi? Bize ihanet etmen için sana ne söz verdi?"

"Hiçbir şey," diyerek ağlamaya devam etti. Etrafında ışık parladı. Yere dikilmiş değnekler üzerine oturtulmuş

olan meşalelerin ışığıydı bu. Etrafa, hareket eden gölgeler saçıyordu. Konuşmadan önce derin bir nefes aldı: "Cüce, Neelata'yı görmeye geldi. Eğer bu evliliği iyi suyla mühürlemezse, cüce onun üzerinde şüphe uyandıracak. Inşaatçı'ya Neelata'nın kalbinin Ham'de olmadığını söyleyecek ve o da amcasıyla eve dönmek zorunda kalacak." Alnı, benim bildiğim gibi pürüzsüz değildi artık. Daha önce hiç fark etmediğim bir kaş

çatıklığı vardı orada ve bu da benim duygularımı yumuşattı. "Ama sen bize ihanet ettin, Put." "Neelata'ya yardım etmeni istiyordum. Onun da sana yardım etmesini; çünkü tepede mutsuzdun. Bunu görebüiyordum."

Sarhoşlar etrafımızda tökezlediler. Kimi ayağa kalkıyor kimi yerde yuvarlanıyordu. Onların gürültüleri Puf u daha çok korkuttu. Yerimden kımıldadım ve kabadayılarla Pufun ortasına geçtim ki, bu onu biraz olsun yatıştırdı. Ne kadar içtenlikle üzgün olduğunu anlamam için onunla çok konuşmam gerekmiyordu. Hiç yemeden, darı lapasını kâsesinin etrafına sürüyordu. Alem'in baktığı gibi bakıyordu: Neler olduğunun farkında olmayan, aynı yüz ifadesine sahipti. Onu yanımda götürmeyi, kendi meraklarıyla onun kafasını kanştıran tüm bu insanlardan uzaklaştırmayı istiyordum. Fakat ben bir şey diyemeden, büyük bir el beni boynumdan yakaladı. O da tüylerle kaplı olsa da, bu kişinin babam olduğunu görmek için çok ışığa ihtiyacım yoktu. Beni başka yöne çekti ve bu da Pufa kaçma fırsatını verdi.

"Bütün gece seni aradım. Anneni artık yalnız bırakamıyorum. Eğer bırakırsam gerçekten çığlık atıyor. Onu bu kadar üzecek ne oldu?"

Çalılıkların arasında sedyesiyle beraber annem duruyordu. O kadar gergin bir pozisyonda yatıyordu ki, neredeyse kaslarındaki gücün geri geldiğine inanırdınız.

"Ben değil, Neelata yüzünden oldu. Tekneyi anlattı," dedim. "Teknenin bir model olduğunu söyledim ama bana inanmadı!"

Babam iç geçirdi. Uzakta eğlenenlere omzunun üstünden baktı. Sanki gördükleri onu kör etmiş gibi gözleri yan kapalıydı. Sonra ciğerlerindeki havayı uzun, çaresizce iç geçirmelerle dışarı bıraktı. Elbette neler olduğunu anlamıştı: Sırrımız olan tekne, Neelata tarafından anneme anlatılmıştı. Şimdi konuşmalar, dırdırlar ve sakinleştirmeler başlayacaktı. "Sedyeyi al ve eve gel. Buraya ait değilsin. Bu insanlardan uzaklaşmayı isteyen sendin. Bu yüzden yanlarına gidip şaraplarını içme," dedi.

Babamın sesinden ürkmüştüm. Onunla gittim. Çıkardığı sesler ve birinin, ayağının dibindeki sedyeyle beraber onu tanıma olasılığı beni korkutmuştu. Geri dönüş ona, annemin önünden yürüme olanağını sağlamıştı.

Sırtını ona dönmüş, tepedeki evin sessizliğinde ona ne diyeceğini düşünüyordu.

Şenlikten kaçarken, bizimle alakalı olmayan bir şeye tanık olduk. Barakalardan birinden hizmetliler, kâse ve bambu tezgâhları taşıyorlardı. Tepelerin arkasındaki açık alanda kâseler tezgâhlara konuyordu. Şimdiden dü-

zinelercesi yerini almıştı ve yolda daha yüzlercesi yatıyor, tezgâha konmayı bekliyordu. Hizmetlüer, ellerinde meşalelerle bir ileri bir geri gidiyorlar, görevlerini hızla ve sessizce yapıyorlardı. Biz, bunun bir kurban olduğunu düşündük ama sonra içindeki biraz toz ve kumtaşı haricinde kâselerin boş olduğunu gördük. "Bu ne için?" diye

sorduk uçuşan giysileriyle yarasalara benzeyen hizmetlilere.

"Cücenin emirleri. Artık Ham'in bir karısı olduğuna göre yağmur gelecek/' diye yanıtladılar. "İlk yağmur içmek, ikincisi de boğulmak için."

Oldukça kötü olan bu yanıttan sonra, annem gözlerini iyice açtı. Göz küresi parladı ve içinde, sadece hizmetlilerin meşalelerinin yansıttığı parıltı yoktu.

Babam sert bir şekilde sedyeyi çekti. Babam tek kelime dahi etmeden ben, buradan ne kadar çabuk kaçmamız gerektiğini anlamıştım.

İ 92 -31- Kaynağın Ele Verilişi Anneme, İnşaatçı'nm beklediği yağmurun sıradan bir yağmur olmadığını, çok uzaklardan geleceğini ve bizim tanımadığımız Tanrılar tarafından gönderileceğini &5yledik. Normal yağmur, toprağı verimli yapıp teknelerin yüzmesini ve balıkların yumurtlamasını sağlamak için yağardı; ancak bu yağmurun amacı temizlemekti.

Vücudumuzdaki tozu yıkayacak, çimenleri tazeleyecek ve her şeyi orijinal rengine döndürecekti. Bu yağmurdan yeni bir dünya oluşacaktı ve bu yeni dünyada, sadece adil ve dürüst insanlar yaşayacaktı.

Bizim açıklamalarımızdan sonra annem gözlerini yarı kapattı; ama uyumadı. Ben, içtiğim şarap yüzünden uyudum. Babam da, saatlerce annemin endişelerini dinlemekten yorgun düştüğü için uyumuştu. Bu yüzden gecenin bir yarısı annemin sedyesinden alınıp sessizce dışarı taşındığını duymamıştık. Ayak seslerinin belli belirsiz farkındaydım. Elbiseleri hışırdamadan evimize birinin girdiği ve annemi götürdüğü hissi bir rüyanın parçası gibiydi. Gittiğine inanmam için yattığı yere elimi uzatmam gerekti.

İçgüdüsel olarak, teknenin olduğu alana gittim. Onu orada buldum. Yere yatmıştı ve yeni evlenmiş olan Neelata da ona doğru eğilmişti. Hâlen düğün giysisini giyiyordu; ama yalınayaktı. Kocasını bırakıp gelmişti.

Ondan çok uzakta olmayan, her iki yanında birer testi asılı duran siyah bir at vardı. Gözleri parlıyordu, kuyruğu havadaydı ve yelesi bir sancak gibi kalkıktı. Rüzgârdan dağılmış olan arazide, o ve atı o kadar çabasızca

hareket ediyorlardı ki, sanki bizden farklı olduklarını göstermek için kasıtlı gelmişlerdi. Özellikle de annemden, boşu boşuna kırpılan göz kapağıyia, o hamur gibi vücuttan farklılıklarını sergilemek için. Onun annemle konuştuğunu duydum. Ona kibarca sorular soruyordu. Sabahın erken ışığında, elinde tuttuğu cismin kutsal değnek olduğunu görebiliyordum.

"Dili çok kolay," dedi Neelata ben yaklaşırken. "Birbirimizi ana kız gibi anlıyoruz. Neden oturmu-yorsun?"

Oturmadım. Görünüşe göre tüm karıncaların da durmak istediği bir yerde ayakta dikildim.

Neelata kutsal değneği alıp üeriye doğru işaret etti. Şaşırmış bir halde, bunun annemin değneği olduğunu fark ettim.

"Ne yapıyorsun?" diye sordum.

Kollarını alçalttı. "Bu şey bir işe yaramıyor," dedi. "Keşke nasıl kul anıldığını bilseydim. Sen suyu nerede bulacağını biliyorsun; ama bunun sana ne faydası var ki? Gemide bir yer bulmanı sağlayamadı. Gerçekten çok yazık; çünkü Ham'i gerçekten seviyorsun."

"Kutsal değnek anneme ait. Beline geri bağla. Onun çaresizliğini kötüye kullanma."

Sanki duymamış gibi, "Ham hâlâ burada olduğunu bilmiyor. Ona söyleyeceğim. Onu her akşam senin almanı istiyorum. Onun sevdiği gibi yanına oturmanı.

Gözlerini ışıldatıp kendini ondan saklamamanı istiyorum/' dedi.

"Neyin peşindesin, Neelata? Annemin değneğini o evin içindeyken de alabilirdin. Neden annemi dışarı çıkarıp gizlice bu noktaya getirdin?"

Annemin, inşa ettiğimiz şeyin bir model olmadığını anlamış olduğunu görmek o kadar zor değildi. Yan taraflar gövdeye çivilenmiş ve kıç tarafı da bağlanmıştı ve her şey olması gereken genişliğe göre kesilmişti.

Neelata konuşurken bana değil de elindeki değneğe baktı: "Bir uzlaşmaya vardığımızı söylemiştim sana. Ona, dünyayı sel alacağını söyledim. Benim içtenliğime bir teşekkür olarak da, bana kaynağın yerini söylemek istiyor."

Cevap veremedim. Bacaklanmdan karıncaları kovmaya çalışıyordum.

Sevimli bir şekilde, neredeyse bir dost gibi gülümseyip, soğukkanlılıkla devam etti: "Yoksa bu sevimli yapıyı, insan taşıyacak olan bu küçük gemiyi bir sır olarak nasıl saklayabilirim? O gücü nereden bulacağım? Ve eğer bir sır olarak saklanmazsa, sen ve ailen diğerleri gibi boğulacaksınız."

Haklı olduğunu biliyordum. Korku dolu gecelerde, zaman geldiğinde kuvvetli adamların teknemizi istediklerini hayal ediyordum. Kaybedecek hiçbir şeyleri olmayan korku dolu insanlara karşı biz ne yapabilirdik ki?

Uyumak istiyordum. Küçük evimize geri dönüp gözlerimi kapatmak ve annemin öğrendiklerini unutmak istiyordum. Bataklıktayken, onun korkusunu, gece korkuyla uyandığı rüyaları ve hızlı nefes alıp verişlerini anlı-yorduk. Şimdi gerçeği ondan gizlediğimizi biliyordu. Bu akşamdan itibaren o göz, yine uykudan dolayı değil de yorgunluktan dolayı kapanacaktı ve onun öfkesiyle başa çıkmak zorunda kalacaktık. Bu öfke öyle kolay geçecek gibi görünmüyordu. Gözlerinin derinliklerinde, gözbebeğinin büyüyüp küçüldüğü uzak bir yerde duruyordu. O an, bu sabah olacaklara kendisi karar verdiği için kızgınlığının farkındaydım. Arazide yaptığımız konuşmayı hazırlayan kişi annemdi. Bu, biraz da insanın içini rahatlatıyordu: Ördeklerin onun tüm iradesini alıp götürmediklerini gösteriyordu. Onun adına konuşmam için bana yeterince süre tanımıştı. Bana baktı ve gözünü kapattığında, sanki bana karşı sürgülenmiş gibiydi. Gözü bir an bile titremedi ve bana ağzımdan çıkan bir sonraki cümleyi dedirtmek için tüm gücünü kullandı: "Sana suyun yerini göstereceğim."

Neelata, anaç bir hâlde bana gülümseyip, "Çok güzel!" dedi. Ayağa kalkıp atını yaklaştırdı. Annemi evdeki sedyesine geri götürmek için kaldırmak istedi; ama ben, "Onu burada bırak. Babam uyanınca onu bulacaktır.

Seni kaynağa kendi isteğimle götürdüğümü düşünmemeli," dedim.

Küçük gece hayvanları hızla koşuşturdular, ince başlan ve kısa bacaklan vardı. Alaca karanlıkta yere bakıldığında, bunlarm zarar vermeye niyeti olmayan yaratıklara ait olduğunu görürdünüz. Annemin vücudunu yapraklarla örttük.

Ata binerken iç geçirdim. Neelata arkama oturup kollarını belime dolayarak konuşunca, çaresizliğim daha da kötü bir hâl aldı. "İyi suyunun kaynağını gizlemek senin için çok zordu. Bunu görebiliyordum. Bu sana her gün işkence çektiriyordu. Hepimize ait olan bir şeyi sadece kendine saklama düşüncesi seni yiyip bitiriyordu.

Sendeleyip suyu sıçratmana neden oluyordu. Bu durum benim gözlerimden yaş akıttı."

Mağarada, dünyanın dört bir yanından gelen yarasalar barınıyordu. Bazıları çok geniş kanatlar sahiplerdi; akbabalardan bile geniş. Gelişimiz onları ürkütmüştü ve bulundukları yerde çığlıklar atmaya başlamışlardı.

Neelata uzun duvarlı ürpertici alana doğru beni takip ederken kuşağımdan tuttu. Bunların yani takıldığı çukurlar ve köşeli nesnelerin iskelet olduğunu anlayıp anlamadığını bilmiyorum. Diğer mağaraya çıkan huniye benzeyen geçitlerden yol aldık. Her yerden geçtik.

Neelata sürekli topuklarıma çarpıyordu. Kuşağımı bırakamayacak kadar korkuyordu ve ben de onu yatıştırmak için hiçbir şey yapmadım. Sonunda kayadaki kıvrıma ve dar geçide ulaştık. En son mağaraya ulaşmak için sıkışarak geçtik. Orada suyun damlama sesini duyduk.

Bizi bekleyen şeyin soğukluğu bize doğru akıyordu. Son birkaç haftadır su çekmek için buraya çok az gelmiştim. Bu yüzden havza dolup taşmıştı. Tüm mağara ıslaktı. Her yerden su damlıyordu ve bu da, küçük dereciklerin oluşmasına sebep olmuştu.

"Aradığın şey burada," dedim hâlen kuşağımı tutan Neelata'ya. Ona testiyi vermek için döndüm.

Bana daha fazla yer açmak için kenara mı çekilmişti? Testiyi benden alırken dengesini mi kaybetmişti? Büyük bir ihtimal e sadece acele etmişti: Suyun

parıltısını görmüş ve ona ulaşmak istemişti. Önce kuşağımda bir çekiştirme hissettim. Sonra da kol arının beni yoklayışını. Sonra bir çığlık ve çarpma sesi duyuldu. Çok derinden, Put'u her zaman dikkatli olması için uyardığım, kemik yığınlarının yanındaki kuyudan geliyordu.

Al bakalım, diye düşündüm. Beni zorlarsan olacağı budur işte. Daha önce sabahın bu kadar erken saatinde mağaraya hiç gelmemiştim ve buranın bu kadar soğuk olacağını da beklemiyordum. Onu uyarmalıydım. Eğer ona gerçekten yardım etmek isteseydim, bir meşale getirmesini söylerdim. Şimdi derinliğini bilmediğim bir kuyuya düşmüştü. Yatağımdan kalktığımdan beri ilk kez sa-kinleştim ve adını seslendim: "Neelata?" Ve tekrar* "Neelata?"

O güzel, ince belli kadın şimdi ne hâldeydi? Mağara sessizdi. O kadar sessizdi ki, yarasalar teker teker tüneklerine dönmüşlerdi. Bir şeyler duymak için çalışmaya devam ettim: Bir inilti, bir nefes; ama hiçbir şey yoktu. Gentan ve adamlarından, kötü bir düşüşün nelere yol açabileceğini görmüştüm. Fakat onun adını seslenmeye devam ettim. Artık orada olmadığına, boğulmuş bir köpeğin kalın kürkü gibi, güzelliğinin faydasız kaldığına inanamıyordum.

Ölümünün önümde açacağı kapıları düşünmeye başlamam için biraz zaman geçti. Neelata'nın amcasını sinirlendirmeden, Ham'in karısı olabilirdim.

Yere oturdum. Kafa tasları sırtımı ve omuzlarımı destekliyordu: Bir tahtta oturur gibiydim. Yavaş yavaş

üşüyüp acıkmaya başlayınca, ne yapmam gerektiğini düşündüm. Kafam planlarla; ama aynı zamanda suçluluk duygusu ve korkuyla doluydu. Buna ben mi sebep olmuştum; yoksa kendiliğinden mi olmuştu? Bu soruya nasıl yanıt vereceğimi bilmiyordum.

"Düştüm," diyen bir ses duydum aniden. Ses çok derinden ve çok uzaktan geliyordu; sanki gölgeler ülkesinden bana ulaşıp gelmişti. Geçmişte söylenmiş olan kelimelerin yankısı ya da ondan çok benden gelen bir ses gibiydi. Duymamış gibi yapmak kolay olurdu. Bu benim hayal ürünüm de olabilirdi: Yorgun ve hayal kırıklığına uğramış birinin yanılsaması. Etrafta sendelediğini işittim. Elbisesi hareketini zorlaştınyordu. Ayağa kalkmaya

çalıştı; ama etrafında su ya da çamur vardı ve büyük bir ihtimal e kendi hareketlen yüzünden üzerine doğru taşlar yuvarlanıyordu. Tekrar ve tekrar düştüğünü duydum.

İçinde durduğu suyun soğuk olduğunu biliyordum. Daha önce girdiğim tüm bataklıklardan daha soğuk. Bunu düşünürken titremeye başladım. Neelata'nın geceleyin gelişiyle hazırlıksız yakalanmıştım ve üzerimde bir peştemalden başka bir şey yoktu. Tersi olsaydı daha iyi olurdu: Eğer ben Neelata'nın giydiği elbiseyi giyiyor olsaydım, beni sıcak tutardı. Ve Neelata da hiç elbise giymiyor olsaydı, kendini çamurdan dışarı çekmesi daha kolay olurdu. Fakat ona yardım etmek için hiçbir şey yapmadım. Elimin yakınında duran bir taşı, çakıl taşını ya da bir kemiği alıp -hangisi olduğunu bilmiyorum- kuyuya attım ve dinledim.

"Canımı acıtıyorsun," diye bağırdı.

"İsteyerek yapmadım," diye geri bağırdım. "Senin için yapabileceğim hiçbir şey yok. Bir kemik yığını-üzerinde oturuyorum. Eğer hareket edersem hepsi üstüne yığılır." Benim sesim onunkinden daha alçaktı. Hava o kadar nemliydi ki hiç su içmeden susuzluğum kayboldu.

"Ayağa kalkamıyorum," dedi. "Canım çok acıyor. Aşağı bir şey atma. Bir şey atma, lütfen." Gelmeyen bir yankı gibi bir şey önermemi bekledi. Daha başka kafatası ya da kemik atmadım; ancak yardım da etmedim.

Kendi korkumdan yardım etmeye hazır değildim.

"İyi," dedi bir süre sonra, umutsuz ve titreyen sesiyle. "Beni burada bırak. Benim yerimi al. Ham seni seviyor, sen de onu. İkiniz de birbirinizi hak ediyorsunuz.*' Sesi kızgınlık ve acı doluydu; soğuktan titriyordu. Artık etrafta dolandığını duyamıyordum. Büyük bir ihtimal e dengesini sağlayacak Jbir yol bulmuştu. Hızla ve ısrarla konuşuyor olsa da, artık hızlı hızlı da solumuyordu. Bu, cesaretini korumak için kendisine has bir yöntem gibiydi. Bunun, seçilmişlerin içinde olup da seçilmediği ikinci vaka olduğunu söyledi. Kısa süre önce annesi de onun için aynı şeyi yapmıştı.

Hikâyesi tutarsızca başladı. Başını çarpmış oluşunun kafasını karıştırmış olabileceğini düşündüm; ama bir süre sonra ne yaptığını anladım: Kendi

geçmişini açıklıyordu. Neden gemiye girmesine izin verildiğini ve kalbi onun için çârpmasa da, neden Ham'in karısı olması gerektiğini anlatıyordu.

-32-

Neelata'ntn Hikâyesi

Yaşadığı şehirde, ailesi, halkı hükümdara karşı kışkırtmış. Hükümdar çok sinirlenip babasını, ağabeylerini, dayısını ve yeğenlerini, tüm isyankâr ailesini, öldürmek üzere zindana kapatmış. Sadece Neelata'nın annesi serbest kalmış. Böylece hükümlülerin ihtiyaçlarını karşı-layabilecekmiş. Her akşam, dan kaselerini getirirken, hükümdarın kapışma gelip merhamet dilenirmiş. Başını tahtaya vurup, saçlarını çekiştirir, giysilerini yırtar ve kocası, çocukları, ağabeyi ve ağabeyinin çocuklarının da serbest bırakılması için yalvarırmış.

Bir gün hükümdar bu kadına acımış. Kapışma ısrarla gelmesini ve kadının ailesine olan sevgisini takdir etmiş.

Bu yüzden hükümdar ayağa kalkıp kadınla tanışmaya gitmiş ve demiş ki: "Sevdiğin bir kişiyi seçebilirsin. Bir hükümlüyü bırakacağım; ama diğerleri ölecek."

Biraz düşündükten sonra, Neelata'nın annesi cevabını vermiş: "Ağabeyimi serbest bırakın."

Hükümdar çok şaşırmış ve, "Fakat elimde oğul arın ve kızların da var," demiş. "Neden ağabeyini seçiyorsun?"

"Ben hâlâ gencim ve kendime yeni bir koca bulabilirim. Eğer yeni bir koca bulursam, tekrar yeni oğul arım ve kızlarım da olabilir. Fakat yeni bir ağabeyim olamaz; çünkü iki ebeveynim de öldü." Böylece Neelata'nın dayısı serbest kalmış. Kır saçlı, sandıklar dolusu altını olan zengin bir adammış. Ve kadın, hükümdarı eğlendirdiği için hükümdar, kadının kızını da serbest bırakmış.

Neelata'nın annesi, kızının serbest bırakılışına sevinmemiş. Kızının ondan intikam almasından korkmuş. Bu yüzden zengin ağabeyine, kızı alıp götürmesini ve uzun bir yolculuğa çıkacak olan bîr adamla evlendirmesini söylemiş. Bu nedenle Neelata'nın dayısı, onu inşaatçı' ya getirmiş. Dünyada yapılacak en uzun yolculukta yer alacak olan adamla evlenmesi için. Bu nedenle en güzel ve değerli hediyeleri de beraberinde getirmiş.

Neelata'nın annesiyle dayısı, zengin ve güçlü bir aileden geliyor-larmış.

Hikâyesi beni fazla sarmadı. Dilim de tutulmamıştı. Bu, kötü niyetlilerin, Adı Konulamayan'ın suyuyla yok etmek istediği insanların hikayesiydi. Fakat sessiz kaldım. Neelata, "Orada olduğunu biliyorum. Benim yukarı tırmanmamı bekliyorsun. Böylece üzerime o korkunç kemikleri atıp beni sonsuza dek gömeceksin," dedi. Yine hiçbir şey demedim. Soğuk hava sesime etki etmişti.

Epey bir süre dayandı. Düğündeki bolluktan dolayı ikimiz de çok toktuk. Neelata, "Bu, Ham7e olan aşkını kanıtlamak açısından senin için başka bir şans. Sana daha da tapacak. Sizin insanlarınızda olan özelliklerden en çok hangisini seviyor, biliyor musun? Öldürme yeteneğinizi. Baban, Gentan'ı öldürdü. Ham bunu yapamazdı. Hiçbir Rrattika bunu yapamaz. Korkak oldukları için değil; ama itaatkâr oldukları için. Çok sadık ve itaatkârlar ve onlar için asla bir istisna olamaz," dedi. Tekrar uzun bir süre sessiz kaldı. Sessizliği acısına olan sinirinden kaynaklanıyordu; ancak bu, başımın içinde yankılanan sorunun altında eziliyordu: Benim bir kalbim yok muydu? Benim acıma hissim yok muydu? Bir süre sonra, "Belki de Adı Konulamayan'ı en çok üzen şey budur: insanların kötülükleri değil de, neyin kötü neyin iyi olduğunu anla-yamamalan. Sizin gibiler bunu ayırt edemiyorlar/' dedi.

Hâlen ona yardım etmiyordum. Ağrısı olduğunu tekrar etti; fakat ben hiç aldırmadım. Etrafundaki nemden ötürü üşüyordum; ama bir o kadar da güçlü ve kararlıydım.

Sesi değişir gibiydi. Yankısını yitirmişti. O kadar durgun geliyordu ki, artık taşlar sesi yansıtmıyordu. Tekrar konuşurken sesi kısıktı: "Puf un gemide bir yer edinmesini sağla. Benim için en azından bunu yap. Deve kılından bir çuval yaptım onun için. İçine tam sığıyor. Zeytin deseni olan büyük

sandığınım en dibinde duruyor. İçine girmesi için çocuğun yardıma ihtiyacı var. Hecin devesinin10 alıştırılması gerekiyor. Hayvan, üzerinde taşıdığı yükün ağırlığı ve şekline alışmalı. Bu iş sabır gerektiriyor." Kelimeleri, beni hızla tahtımdan kaldırdı. Kuyunun kenarında durdum.

10 (cameiius dromcdarius) Çift parmaklılar takımının devegil er familyasından, uzunluğu 3, yüksekliği 2

metre kadar olan, sırtında besin depo etmeye yarayan tek hörgücü bulunan, hızlı yürüyen bir memeli türü, "Neden Put'u kurtarıyorsun?" diye sordum; ama aldığım tek yanıt zayıf bir* "Ne?" sorusu oldu. Ses çok uzaktan gelmişti. Sorumu tekrarladım; ancak yanıt vermedi. Kenara çomeldim. Aşağı uzandım. Vücudum soğuk ve ıslak olan zeminde gerildi. Birkaç kemik yuvarlanmaya başladı. Bazısı ona çarpmış olmalıydı; ama artık bagirmiyordu. Ona yardım etmemek için o kadar direnmiştim ki, hiçbir şeye gücü kalmamıştı.

Kuyu derîndi. Bulabildiğim tüm kafataslarını alıp kenardan onlan aşağı kaydırdım. Elime gelen her vücut parçasını dikkatle aşağı attım. Hepsi su sesiyle yere düştü. Taşları atmadım. Onlar çok keskin ve ağırdı.

Kuyunun yakınında daha fazla kemik bulamayınca uzaklardaki kemik ve kafataslanna bakındım. Uzun bir süre bir ileri bir geri gittim. Kuyunun dibine bacaklarımla yetişebileceğim kadar yükselinceye dek kemik parçaları bulmaya devam ettim. Sonra kafataslarının üzerinde ayağa kalktım. Bazısı ağırlığım altında kırıldı.

Eğildim ve Neelata'nın sıcaklığını buluncaya kadar kemikleri elimle yokladım. Önce saçını buldum, sonra elini.

Onu kendi ellerimle gömdüğüm kemikler arasından çekip çıkardım. Vücudunu çekmek için tüm gücümü kullanmam gerekti. Kollarımda hareketsiz bir şekilde yatıyor ve hiç tepki vermiyordu. Ayrıca ıslak ve kaygandı. O güzel, uzun vücuda zarar veriyordum; ama başka türlü olamazdı: Onu kaldıramıyordum. Bu yüzden onu çekmem gerekiyordu. Onu duvardan yukarı omzumun üstünde çektim. Birkaç kez başı aşağı doğru düştü; ama sonunda onu kuyunun kenarına kadar çıkarmayı

başardım. Omuzları ve kol arından tutup onu karanlığa, mağaranın sert zeminine kadar çektim. Sarf ettiğim çabadan ötürü çığlık attım.

Gün ışığı merhametsizdi: Çürükleri ve sıyrıkları, sanki vücut süsleriymiş gibi meydana çıkarıyordu. Ka-burgalannın her yeri morarmıştı. Onu kurulamak için elimde kum ve tozdan başka bir şey yoktu. Fakat o gözlerini açtığında duyduğum sevinç ile onun gün ışığı ve kuru hava karşısındaki şaşkınlığı, tüm sıkıntıları yok etmişti.

"Orası bir mezarlıktı. Mezarlıklara girmemelisin/' dedi. Kaya duvardaki açıklıktan dışarı çıkıp atının beklediği yerden bile daha uzağa gitmek istiyordu.

"Yürüyemem," dedi.

"Ben de," diye yanıtladım. Soğuktan uyuşmuş bir hâlde orada sırt sırta hiç kıpırdamadan yatıyorduk.

Kıpırdamıyorduk; çünkü her harekette bir yerimiz acıyordu.

Ben kendimi biraz daha iyi hissedince su almaya gittim. Ulaşabildiğim kemikleri tekrar üst üste yığdım.

Ölülere nasıl saygı gösterilmesi gerektiğini öğrenmiştim.

Ona su verdim ve beraber içtik. Atı, Neelata'nın rahatça binebileceği yüksek bir kayaya çıkardım. Sonra hayvan bizi adım hızında anneme götürdü. Annem artık yalnız değildi. Babam kalkmadan önce onu bulmuş

olan Put duruyordu yanında. Onu doyurmuş ve duruş şeklini değiştirmişti.

Neelata -gözlerinin parıltısı yanaklarına yansımıştı- annemin yarımda uykuya dalıp da üçümüz onu seyrederken ben, "Neelata'nın kemikleri diğer kemikler arasında hiç dikkat çekmezdi. Onu geride bırakmayarak hata mı ettim?" diye sordum. Annem sessizce bana baktı. Ve sevgili Put, kollarını bacaklarıma dolayıp ben onu itene dek dizlerimi öptü.

Ham, babama gelirken kumda nadiren ayak izi bırakmıştı. Onu, arazimize geldiği sırada dik yamacı tırmanırken izledik. Elinde sütlü kekler taşıyordu.

Kenarları biraz yanmıştı ve bizim, onları bu şekilde yemeyi sevdiğimizi biliyordu. Gözlerimin içine bakmadan kekleri bana uzattı. "Sen karımı kurtardın. Teşekkür ederim/" deyip elimi kendi elinin içine aldı. Dokunuşu sanki iğne gibi beni sokmuştu. Değişmişti, Sesi daha derinleşmiş ve hareketleri daha sertleşmişti. Kendisine yaptıklarından ötürü utanç duyan babama döndü: Babam bir marangoza ya

kısmayan köhne bir eve taşınmıştı ve Rrattika giysileri içinde kendini hâlâ bir bostan korkuluğu gibi hissediyordu. "Sana verecek bir işim var," dedi Ham. "Hayatını kurtarabilecek bir görev."

Babamın gerçek işinde, büyük geminin yapımında çalışmayı ne denli arzuladığını biliyordum. Bu yüzden teklifi geri çevirmedi. Çaldığı pelerini atıp peştemalini giydi, beline de kuşağını bağladı ve tersaneye geri döndü. Ne bana ne de anneme selam verdi. Onun hiçbir şey demesine fırsat vermeden kaynağımızın yerini ele verdiğimiz gerçeğinden dolayı hâlâ şaşkındı. O güç çok çalıştı. Hiç durmadı.

Onu meşgul eden şeyi görmek için gemiye gittim. Tüm işçiler çoktan çadırlarının önünde akşam yemeklerini yemeğe başlamışlardı ve girişte hiç kıpırtı yoktu. Tazı, kaşıntıdan kurtulmak için yerde sürünüyordu ve güverte iskelesinin karşısmdaki hasır örme çoktan katlanıp kapatılmıştı. Fakat geminin içinde tek bir çekiç sesi hâlâ duyu-labiliyordu.

-33-Oyuk

Geceleyin rüzgârın nadiren girdiği ipek böceği kafesinin olduğu yere gidiyordum. Kafesleri uzun direklerde duruyordu ve bir çitle çevriliydi. Eğer oraya oturur-san tartıl ar hariç kimse seni göremezdi; ama tırtıl ar da zaten daha çok kendilerine dönüklerdi. Ham beni orada bekliyordu. Onu yıkayıp derisini yağ ile ovalamaya başladım. Bambuların arasındaki boşluklarda tırtıl ar üstümüzde yavaşça dut yapraklan çiğniyorlardı. Ham üzerine oturmamı söyledi. Kaslan değişmişti ve göğsü kısa kıllarla kaplıydı. Öpüştük; ikimiz de kendi bildiğimiz şekilde; ben sadece küçük bir umutla: inşaatçı'nm yolcularını dikkatle saydığını bilerek ve kendi ağırlığımın iki katı ağırlığında bir kadını tüm gücümle kurtararak elime geçen tek şansı gerçek sahibine geri vermiştim. Fakat Ham, yarın ve yarından sonraki gün de öpüşmeyi isteyecek bir adam gibi öpüyordu beni.

Yere yatıp yukarı bakar ve üstümüzdeki tırtıllara isim verirdik. Kimi kozasını örerdi ve biz de onlara bu yorucu işleri karşısında cesaret verici sözler söylerdik.

Sonunda ipek böceklerinin kaderleri hakkında endişe duymaya başladık. Babamın, içlerinden çıkmalarına fırsat vermeden kozaları kaynatmak istediğini biliyordum. Hiçbir koşul altında sarıldıkları ipliği kemirmeye izinleri yoktu. Birkaçı hayatta kalmak üzere seçilecekti; ama onlar da sadece yumurtalarını bırakıp öleceklerdi. Güveler için kurtuluş yolları aradık. Ağı yerinden alıp, kanatlarının kurumasını hızlandırmak için onları rüzgâra karşı koymayı düşündük. Fakat işlerine bizim burnumuzu sokmamız, yine ölümlerine neden olurdu. Çok kırılganlardı. Babam kozalarla, yumuşak kıl ı bir fırça yardımıyla ilgilenirdi. Kısa süre sonra suyu ısıtmaya başlayacaktı. Aslında hepimizin suyu yavaş yavaş ısınıyordu: Kendimizi yok etmemizi önlemek için yok edilecektik. Kaderimiz onlarınkiyle aynıydı. Bu yüzden onlara bir şey olması, bir gün yere yatıp pörsümeleri korkusuyla yaşıyorduk. Sırf kurban olarak onlar seçildikleri için.

Bir gün Ham ve ben ayrılacaktık. Bunu Ham'e hep hatırlatıyordum. Bir çözüm aradığına dair ısrar ediyordu; ama aklının başka yerlerde olduğunu görebiliyordum. O yeni topraklara, her şeyin çok hızlı yetiştiği ve eğer evinin etrafındaki yabani otları zamanında temizlemezsen cezalandırıldığın yere gitmeyi ne kadar çok istediğini biliyordum. Aynı zamanda bilginin kaybolacağı endişesini duyuyordu. Çocukken öğrendiği tüm ezgileri yeniden öğrenmek istiyordu, insanların kıyafet ve çalgı aletlerini nasıl yaptıklarını izlemeye gitti. Ne zaman fırsat bulsa çadırına örnek götürür ve gaz lambası ışığı altında, iyice anladığından ve yeni topraklarda da hatırlayacağından emin olmak için incelerdi. Hangi otların yararlı, hangilerinin zararlı olduğunu öğrenmek istiyordu. Içilebile-cek kuru otları biliyordu; ama sadece kötü kokanlardan gerçek olanları ayırabilir miydi?

Renkli seramik pişiren, bakır, gümüş ve altından cisimler yapan insanlar vardı. O metal eri nerede bulacaktı ve yumuşak olan hangi karışımlardı? Ve yıldızların konumları, zamanı okuma, alametleri anlama, havayı tahmin etme, gün ve yıl arı hesaplama gibi daha birçok şeyle ilgili bilgi sahibi olması gerekiyordu gitmeden önce. Tanrısı böceklerden hiç bahsetmemiş olsa da, babamdan, yedi tane ipek böceği ve on-lan hayatta tutma bilgisini almak istiyordu.

Bir sabah uyandığımızda çadırlar parlıyordu. Her şey renk değiştirmiş gibiydi. Kum normalden daha koyu görünüyordu ve etrafta toz uçuşmuyordu. Kimse yağmur görmemişti; ama geceleyin tersaneye bir nem sisi çöktüğünün herkes farkındaydı. Put dışarı çıkıp bulabildiği kâse ve kaplara baktı. Hiçbirinin içinde su yoktu; ama hepsi nemliydi.

Neelata gururla çadırından çıktı. Hâlâ morluklarla kaplıydı ve giysilerinin altında nasırlar oluştuğundan zar zor yürüyordu; ama artık süslü paneller arkasında saklanmıyordu. Elini çadır bezlerinin üzerinde gezdirdi ve göletin derinliğini ölçtü. Düştüğünden beri her gün bana bir sepet dolusu yumurta yolluyordu. Rutubet havaya çıktığında kendine geldi: "Suyu çok uzakta arıyor-muşum. Aslında çok yakınmış," dedi. Beni öptü ve ekmek verdi. "Bir çözüm bulmaya çalışıyoruz. Sen hayatımı kurtardın. Ben de seninkini kurtaracağım."

Hizmetçilerinin yardımıyla tersaneye geri döndü.

Babam artık küçük teknemiz üzerinde çalışmıyordu. Kafamı karıştıran bir sessizliğe bürünmüştü. Küçük teknesi hakkındaki tüm detayı anneme anlatmıştı. Eğer annem isterse, onunla uğraşmayı bırakacağını söylemişti; ama annem pek oralı olmadı. Annemin merak ettiği, tüm işçiler eve dönerken neden babamın gemide kalıp gecelere kadar çalışmaya devam ettiğiydi. Babam, "Beraber olduğumuz sürece senden hep bir şeyler gizledim. İçim çok huzursuzdu. Şimdi sen huzursuz olma ve bana soru da sorma," dedi. Annem gözünü kırpmaya devam etti ve babam, annem durana kadar sırtını anneme dönüp oturdu.

Tüm bu zaman zarfında fidelerini ekmeye devam etti. Onları göletten aldığı suyla suladı; sanki yakında olacaklardan haberi yokmuş gibi. Ve yerde taşları kazımaya devam etti.

Babamın bu durgunluğu, Pufta hiç beklenmedik bir etki yarattı. Babama tekne yapımına devam etmesi için yalvarıyordu; ama tüm gece dışarıda kalıp çekiciyle uğraşmış ve yorgunluktan bitkin düşmüş olan adamı bir türlü ikna edemiyordu. Put tek başına yapmaya çalıştı. Yanlış yerlere çivi çakıyor ve kendi canını acıtıyordu.

Etraftan taş topluyor ve bize gölgelik yapabilecek her yaprağı koparıyordu. Köşeye sıkışmış bir hayvan gibi hareket ediyordu. Neredeyse hiç uyumuyordu. Sanki bize yakın durarak felaketi önleyebüecekmiş gibi etrafımızda yürüyordu. Onu ezecek olan taşları bizim varlığımız durduracak ve kasırga geldiğinde onu yerde yine bizim ağırlığımız tutacaktı.

Bir keresinde, öğleye doğru, yediği yemeği kustu: o sabah yediği küçük, tamamen çiğnenmiş küçük meyve parçalarını. Bu normaldi; çünkü o meyveler mevsimin ilk meyvesiydi ve uzak bir yerde bulunan bir çalılıktan koparılmıştı. Onu çalılara çekip korkuttum: "Sırrımızı nasıl açığa çıkardığını babama söyleyeyim mi?"

Başından saç kopardı ve bir kuş gibi yuva yapmak için kul andı. Hamağımızın altında, bataklıktaki evimizde köpeklerin uzandığı yerde uyudu. Uykusunda tahta parçalarını tırmıkladı.

Çocuk olduğu için çaresizliği dayanılmazdı. Hiçbir şey söylemeden soru sorma yeteneği, hak edilmemiş bir üzüntüyü yüzüne yansıtma kabiliyeti

babamı şunları söylemeye itti: "Evlat, öyle bağırmayı kes. Benim için işleri zorlaştırma. Sır olarak saklamam gereken şeyi bana söyletmeye çalışma."

Put hasırının üzerinde dimdik otururken ben yaklaştım: "Ne oldu?" diye sorduk. "Bize söyleyemediğin şey nedir?" Annem odanın köşesindeydi. Babamın söylediği her kelimeyi duyabilirdi.

"Ham bana gemide bir iş verdi. Daha önce hiç yapmadığım bir şey yaptım. Daha önce hiç düşünmediğim bir şey. Bana geminin duvarında bir oyuk açtırdı. Gizli bir girişi olan bir bölme. Bir saklanma yeri. Bu, çok büyük bir sır. Ağabeylerine bile söylemedi. Babasının isteklerine karşı gelerek günaha giriyor."

"Bu saklanma yerinin amacı nedir?"

"Bu yer bir kişiyi saklayacak kadar geniş. Hatta birkaç kişiye bile yeter."

"Yani bize mi?" diye sordum sakince.

"Kim bilir?" dedi babam ve sessizliğe büründü.

Bu açıklamadan sonra, Pufun yüzündeki renk çekildi. Uyuma yerinden, vücut kokusu ve acizliğinden dolayı akan teri bulaşmış olan noktadan ayrılıp evden uzaklaştı. Benim ebeveynlerimin çocuğu olmadığını, onu geride bırakıp unutacağımızı ve yüzemediğini söyleyerek bağırıyordu. Onun peşinden gittim. Araziyi geçip yamaca doğru çıktı. O kadar hızlı ve dikkatsizce koşuyordu ki, yerinden oynattığı taşlar kafama çarptı ve onu durdurup beni beklemesini sağlamak için bağırmam gerekti. Ona ulaştığımda hâlâ hızlı hızlı soluyordu. Onu yere ittim. Sırtını eğime verip oturdu. Bir şey istediğimde ilk fark eden kişi olan bu çocuk, artık benimle olmak istemiyordu. Bu beni çok üzmüştü. Sanki bana taş atıyordu.

"Neelata'nın deve kılından yapılma torbasına girmek istemiyorum. Ben sizinle kalmak istiyorum," diye hıçkırdı. Başka çözüm yolu bulamadığımdan ona, kendi küçük erkek kardeşimin hikâyesini anlattım. Ona, annem bir daha ayağa kalkmamak üzere teknesine düştüğünde, suyun kenarında onu bekleyen kişinin yalnızca ben olmadığımı söyledim. Yanımda kardeşim, sepet içinde bir bebek yatıyordu. Annemin düşüşünü

duyup tekneden kaybolduğunu gördükten sonra yüzme bilmediğim hâlde yanma gitmiştim. Başım suyun içinde suda çırpınmıştım. Ayağım yere değiniyordu, ta ki teknenin kenarını hissedene dek. Annemin balıkların arasmda hareketsizce yattığı tekneye tırmanmıştım. Balıklar kıvranarak annemin saçları arasına umutsuzca takılmışlardı. Annem bana göğsünü sunmamıştı. Benim işimi kolaylaştırmak için dimdik oturmamıştı. Her şeyi kendim yapmıştım. Sütümü içtiğimde, ikimiz beraber küçük kardeşimin giderek zayıflayan bağırtısını dinledik.

Anneme gidip onu alması gerektiğini ve güneşin tepeye çıkıp suyun yükseldiğini söyledim; ama o sadece gözünü kırptı.

"Bunu ikinci kez yaşamayacağız," dedim Pufa. "Şimdi bizim küçük oğlumuz sensin. Seni suyun kenarında bırakmayacağız."

Ham 'e sordum: "Babama yaptırdığın oyuk kimin

için?" ^m. •

Cevap verdi: " Senin için." "Eğer öyleyse ben gelmiyorum." "Babana da yer var." "Ya anneme?"

Başını çevirdi. Tırtıl kafesinin altında oturuyorduk. Ağzının etrafında tuhaf bir ifade vardı. Babasının isteklerine karşı geldiği için sanki kendisiyle övünür gibiydi. Söyleyeceği bir sonraki şeyi biliyordum.

"Anne kötürüm. Adı Konulamayan'ın isteklerine karşı geldiğim için günahlarım zaten ikiye katlandı. Eğer onu da alırsam üçe katlanır. Elimden gelenin en iyisini yapıyorum, Re Jana. Aklıma gelen her şeyi deniyorum."

"Ya Put?" diye sordum. Sesim çıkmıyordu. Genzime bir şey gelmişti ve sesim sanki fısıldar gibiydi.

"Onun için ayrı bir çözüm yolu var. Ona göz kulak olunacak."

Ayağa kalkıp sırtımı ona döndüm. Evimize girdim. Put içerideydi. Bacaklarını yukarı çekmiş, babam ile annemin arasında oturuyordu. El eri

anneme değiyordu ve sırtı babama yaslıydı. Öğrendiğim şeyi hiçbirine söylemedim.

-34-

Put'un Kırdığı Pot

Her sabah çadırlar, bir öncekinden daha ıslak oluyordu. Dışarıda bırakılmış olan her testi ve kasenin içi su doluyordu. Neelata'yı kurtarma hikâyem her yere yayılmıştı. Kırmızı çadırdaki işime geri dönmeme izin verilmişti. Artık ne peştamal ne de kılık değiştirdiğim, deniz kabuklarından yapılma bir tunik giyiyordum üzerime. Testileri taşımama Put yardım ediyordu. Shem, Japheth ve Ham, tek kelime etmeden bizi içeri kabul ediyorlardı. Hepsi çıplaklığımdan ötürü şaşınyor ve hemen çadır perdesini kapatıyorlardı. Eskiden olduğu gibi onlarla ilgileniyordum. Put bana yardım ediyordu. Çok hevesliydi. Japheth'in kalça ve butuna gereğinden fazla yağ döküp büyük bir şevkle ovalıyordu. Ona işaret ettim; ama durmadı. Gergin, heyecanlı ve akışı durduramaz konumdaydı.

İnşaatçının bölmesinden cüce çıkınca, Put ve ben olabildiğince göze çarpmadan işimize devam etmeye çalıştık. Etrafında mayalanmış meyve kokusu vardı ve bir an için sanki şarap, bizi göremeden geçip gidecek kadar görüş sahasını puslandırmıştı. Fakat beni tanıdı. Giderken, pis bir sırıtışla fısıldadı: "Hey, sen! Kılığına ne oldu? Dayağını yedin mi?"

Put, aramızda ayağa kalktı ve kendine hakim olamadı. Mağaradaki kuyu sırrını tutabilmişti. Yamacın yanındaki saklanma yerimiz olan ikinci sırrı ise, Neelata'yı sevdiğinden söylemişti. Şimdiki sır ise, hepsinden daha da büyüktü. Kafası karışmıştı. Düşüncelerini bir düzene sokamıyor ve daha büyük resmi göremiyordu.

Cüceye döndü ve aynı fısıldayan ses tonuyla, "Biz boğulmayacağız. Gizli bir oyuk var. Su geldiğinde orada olacağız!" dedi.

Bu sözlerinden sonra onunla aynı rahatlığı hissettim. Sonunda kıllı cücenin hiç hesaba katmadığı bir cevap gelmişti. Sonunda cüce sessizliğe bürünmüştü. Bu zafer dolu duygu sonsuza dek sürmedi. Etrafımızdaki her

şey aniden sabitlenmiş gibiydi. Ne bir çadır bezi ne de çadır perdesi hareket ediyordu.

"Ne dedin?" diye sordu Japheth.

"Gizli bir oyuk," diye yanıtladı Put belli belirsiz. Parmağını giysisine öyle sıkı dolamıştı ki, parmak ucu beyaza dönmüştü.

"Pekiyi, bu gizli oyuğu kim yaptı?" Put tek kelime edemiyordu. Japheth'in sorusunu tekrarlaması gerekti ve bir kez daha dişleri gıcırdadı.

"Tekne yapmayı bilen adam," dedi Put. Cüce, arkasında şarap kokusu bırakarak dışarı koştu. Başı omuzlarının arasında aşağı bakıyordu. Ham, taş gibi kaskatı kesilmiş bir hâlde orada oturuyordu. Japheth ayağa kalktı. "Öyle mi?" diye sordu bana. Başımı eğdim. Giyinmeye ve gülmeye başladı. Tuhaf bir şekilde heyecanlı görünüyordu. Giysilerini doğru giymesi uzun bir zamanını aldı.

Shem de ayağa kalkıp giyindi. Onun giysileri kar-deşininkinden daha karmaşıktı. Kuşağı, birbirine incilerle tutturulmuş, ince boncuk dizilerinden oluşuyordu. Sanki

nasıl yapıldığını göstermek ister gibi bir hışımla giyindi Kardeşini beklemeden dışarı çıktı. Japheth de onun arka sından gitti. Etekleri açılmıştı.

Ham arkada, çadırda kaldı. Gri, parıldayan bii gölge gibiydi. Öksürük tutuğunda, perde hareket etmeyi yeni kesmişti. Tükürük, tanecikler hâlinde havaya sıçrıyordu. Put ve ben, babam ve sedyesini düşünerek Ham' in yakınına oturduk. Olacakları adımız gibi biliyorduk. Onu hamağında bulacaklardı. Kirpiklerinde testere tozunu görünce küstahça tükürüp ayağa kalkmasını emrede-ceklerdi. Babam onlara bildiği her şeyi anlatacaktı. O, bitkin düşmüş, kendisinden beklenen her şeyi tamı tamına yapmış ve şimdi bedelini ödeyecek olduğunu bilen adam.

"Seni ele vermeyecek," dedim Ham'e. Omuzlarını ovmak için ellerimi düz bir şekilde derisine koydum. Şu an sadece bunu yapabiliyordum: orada

olduğundan emin olmak için derisinin ellerimin altında kaymasına izin vermeyi.

"Biliyorum," diye fısıldadı. Benimle hareket etti. Ben bastırınca o esnedi; ama ona dokunanın ben olup olmadığımı bildiğinden emin değildim.

Shem ve Japheth kısa sürede geldiler. Geri geldiklerinde yüksek sesle ve heyecanla konuşuyorlardı. "İyi oldu.

Çift taraflı kullanmanın ekonomik bir yolu," dediler. "Fakat aklında ne var, kardeşim?" Babam onlarla beraber değildi. Herhalde çoktan annemin sedyesinin dibinde iki büklüm bir hâlde yatıyordu. Herhalde çizimlerini yırtmış ve ölçme çubuğunu da kırmıştı.

"Neden bahsettiğinizi bilmiyorum."

"İşte, evet, o tekne inşaatçısı da aynısını söyledi. Neden bahsettiğimizi bilmediğine ve kendi basma hareket ettiğine dair ısrar ediyor. Gece gemiye gizlice girdiğini iddia ediyor. Buna inanıyor muyuz? Buna inanabilir miyiz, kardeşim?" Japheth, Shem'e homurdanarak güldü ve sonra sabit bir şekilde tekrar Ham'e baktı. "Ve tüm bunlar Babam'ın isteklerine karşı gelinerek oldu. Adı Ko-nulamayan'ın emirlerine karşı gelinerek."

Shem'in tavrı sinirinden ötürüydü. Ağzının etrafında ince bir gülümseme oynuyordu. Yüksek sesle konuşmadı: "Sen yeterince yalancısın zaten," dedi.

Japheth parmaklarını sakalının örgülerine geçirdi. Onun davranışları da üzücüydü, inşaatçı'nm bölmesinin perdesine bir gözünü dikerek Ham'e doğru eğildi ve, "Anlat bize, Ham," dedi. "O adam seni koruyor. Buna sevinebilirsin. Ama biz sadece gerçeği bilmek istiyoruz. O gizlenme yeri kimin içindi? Kimi yanında götürecektin?"

Ham, kardeşlerinin hiç de öfkeli olmadıklarını gördü. İkisi de sadece meraklanıyorlardı. Bir oyuk fikri onları cezbetmişti. Ham, sandalyesinin kenarına oturup yüzlerine baktı. Eskiden onu kuruladığım havluyla, dikiş

yerini baş parmağı ve işaret parmağı araşma geçirip oyalanıyordu. Bunu yaptığının farkında değildi.

Düşünceleri kelimelerine odaklanmıştı. "Bizi ne oyalayacak? Eğlencemiz ne olacak? Eşlerimizin uyuduğu yere gitme iznimiz olmayacak. Can sıkıntısından patlayacağız."

"Evet, öyle," dedi Shem. "Günler uzun olacak." "Bize zamanı unutturacak birinin yanımızda olması iyi olur."

"Nereye varmaya çalışıyorsun, kardeşim?" "Aklımda kim olduğunu bir çocuk bile tahmin edebilir," dedi Ham.

Hepsinin bana baktıklarından emindim. Gözlerimi alçalttım. Fakat bu, Japheth'in istemsiz olarak saçlarını ellediğini görmeme engel olmadı. Parmaklarıyla, karışık saçlarının araşma giriyordu. Shem, uzun ve yüksek sesle nefes aldı. Sanki ilgilendiğim tek şey onlarmış gibi Ham' in ayaklarına eğildim.

"Cüce," dedi Ham.

Dizlerimin üstüne eğildim. Yer çamurlu ya da ıslak gibiydi. Bataklıkları geçerken de zemin bu şekilde olurdu.

Eğer ağır yüklü bir tekne katı suya saplanırsa hepimiz aşağı atlardık. Rüzgâr dinene dek yüzerdik. Bu, genç yaşta öğrendiğimiz soğuk ve korkutucu bir eylemdi, işte Ham de cücenin adını söyleyince böyle olmuştu: Sanki yükümüzü batırabilecek bir rüzgâr çıkmış gibi olmuştu.

"Cüce," diye tekrar etti Shem düşünceli bir hâlde. Bakışları hâlen üzerimdeydi ve ben geri bakınca, o da başka yöne çeviriyordu gözlerini. Ham'in bacaklarına yağ sürdüm.

Ham benim işimi yapmama izin verdi ve konuşmaya devam etti: "Tersini söylese de babam onsuz yapamaz.

Tamamen demir aldıktan sonra onu çıkarırız. O zaman eğer Adı Konulamayan bundan hoşnut kalmaz ve bize cüceyi gemiden atma emrini

verirse bunu yaparız. Gemide kaçak bir yolcu oluşu Babam'ın değil bizim hatamız olur ve bu da Adı Konulamayan71 sakinleştirir; çünkü biz genciz ve hata yapabiliriz."

Shem ve Japheth onaylayarak başlarını sal adılar. Ben Ham'in bacağına asıldım. Cildi ve kasları gergindi.

"Haydi gidip onu alalım," dedi Ham. Ağabeylerine baktı.

Japheth pelerinini omuzlarından kaydırdı; sanki çadırdaki sıcaklık ona fazla gelmeye başlamış gibi. Zahmetli bir şekilde boynunu sildi. "Fakat çocuk dedi ki..." dedi, Pufu belirterek.

"Çocuk kendisini inandırdığım şeyi söyledi," dedi Ham.

Pufu bana bakarken gördüm. Onun da ayaklarının altından yer kayıyormuş gibi bakıyordu.

"Gidelim mi?" diye sordu Ham bir cevap alamayınca- Ağabeylerine, karşı çıkmaları için son bir şans vererek bekledi. Fakat Japheth kımıldayamıyor gibiydi. Shem, sanki etrafında yangın olduğunu gören biri gibi gözünü kırptı. Ağzından kısaca, "Evet, evet, evet," sözleri çıktı, uzlaştığını belirtmeden sadece biraz daha düşünmek için zamana ihtiyacı olduğunu göstererek. Sonra elini kaldırdı. "Başka biri...?" diye mınldandı anlaşılmayan bir sesle. "Cüce zor bir yolcu. Neden o soytarı yerine daha iyi ve sessiz birini almıyoruz? Üçümüzün de işine yarayan birini? Mesela bize bakan, bizi yıkayıp paklayan bi-nnı?

Fakat Ham çadırdan dışan çıkıyordu. "Yani Re Jana mı? Bizi yıkayan kız mı? Bu imkânsız. Cüce oyuğu biliyor.

Çocuk her şeyi açığa çıkardı. Artık başka seçeneğimiz yok." Perdeyi kenara çekti ve biraz uzakta, yerde oturan cüceye seslendi. Ham'in kendisini çağırdığını duyunca cüce, sanki sırtından bir taşla vurulmuş gibi öne doğru büküldü. Zıpladı ve çadırdan içeri girip yapmacık bir şekilde başını eğip selam verdi. "Sen gelebilirsin,"

dedi Ham. "Oyuk senin için yapıldı. Elbette gelebilirsin."

Kısa, siyah adam doğruldu. İhtişamı onu terk etti ve kendinden emin olmayan bakışlarla baktı. Kollan bacaklarına göre daha uzundu. Kemikli ve çirkindi. Bir birine bir diğerine bakıyordu. "İnşaatçı'nm Tanrısı 'Sadece onunkiler' demedi mi?" diye sordu dikkatle.

"Bu doğru," diye devam etti Ham. "Fakat diğer şartlan da biliyorsun. Hayvanlar gelebilir. Her türden birer çift ve temiz olanlardan da yedişer tane. Bunun farklı türde maymunlarda nasıl olduğundan henüz tam olarak emin değiliz; çünkü çok çeşit var; ama senin türünün gemiye gelebüeceğini düşünüyoruz."

Cüce küçülür gibiydi. Omuzları düştü, karnı eğildi ve onu olduğundan daha kısa gösterdi. Yüzü de soluyor ve derisi buruşuyor gibiydi. Rahatladığından mı iç

geçiriyordu, yoksa ona iç geçirten başka bir durum mu vardı? Dışarı çıktı ve gün ışığı altında kayboldu.

Kırmızı çadırdaki kimse gerçekten gülmedi Gülme krizi yüzlerine ulaşmadan genizlerinde durdu. Üçü de üzgün bir hâlde oturuyorlardı. Shem dirseklerini dizlerine yaslamış ve Japheth de sanki olanlardan ötürü tamamen yorgun düşmüş gibi arkasına yaslanmıştı. "Neden bunu yapıyorsun?" diye sordu.

Ham daha önce hiç tanık olmadığım bir surat bu-ruşukluğuyla sandalyesinin kenarında oturuyordu. Bu, yüzünde donmuş bir gülümsemeydi; ancak gözleri yuvalarında titriyordu.

"Bilmiyorum, daha iyi bir şey düşünemedim. Düşünebildiğim tek şey, onu. Babam'ın bölmesine gidip çocuğun dediklerini iletmesini engellemek için nasıl durdu-rabileceğimdi. Bunun bir çözüm olduğunu... Ama bu iyi olmadı. Sonu kötü olacak. Haydi, yarığa gidelim."

Süngerimi o kadar sıkmıştım ki yırtıldı. Gezginin çocuğunun söylediği birkaç sorumsuz sözcük yüzünden ölüm kararlarımızın çıktığına inanamıyordum. Ham tarafında yapılmış olan bir şakanın, Pufun patavatsızlığını onarılamaz hâle getirdiğine inanamıyordum. Gidip babama, yamaçtaki alanda yaptığı teknemizi bir an önce bitirmesini söylemem

gerekirdi. Ama yapmadım. Kardeşler kendilerini, yarıktaki kâhine gidebilecek kadar temiz hissedene dek onları yıkmaya devam ettim. Dışarıda beni bekleyen gerginlik üstüme üstüme geliyordu.

-35- İnşaatçı'nın Laneti

Yarıktaki kâhinin olduğu yere kadar onlara eşlik etmemiz istendi. Bu isteğin arkasında elbette bir emir yatıyordu; ama bunu bizim için yüksek sesle söylemeleri gerekmemişti. Erkekler temizdi, saçları parlıyordu ve yarığın içine, sağlıklı Klamath kokusunu beraberlerine getirmişlerdi; ancak patika tozluydu ve o kadar dikti ki, tırmanmak için ellerinizi kullanmanız gerekiyordu. Put ile ben sürahi taşıyor ve gerektiğinde ellerine döküyorduk. Aklım babamdaydı. Belki şeklini görürüm umuduyla etrafa bakıyordum. Giysilerine ve kendi bacaklarıma su fışkırttım. Yolculuk için omuzlarıma atmış oldukları pelerine ellerini kuruladılar. Bir tarak ve bir dizi fırça taşıyordum.

Put sendeledi. "Oyuğumuzu kaybettik. Öleceğiz," diye fısıldadı. "Fakat ölüler krallığına ulaşacak mıyız? Eğer bu, Adı Konulamayan Tanrı bizi temizlerse, bu işi tam olarak yapmayacak mı? Ruhumuzu ve düşüncelerimizi bile temizlemiyor mu?"

"Seni temizlemeyecek. Senin düşüncesiz konuşmanın cezası olarak ruhunun sonsuza kadar gezinmesine izin verecek."

"Böyle mi düşünüyorsun? Sonsuza kadar gezinecek miyim?" Korkmuş gibi bakıyordu.

"Elbette hayır," dedim hemen. "Sen kötü biri değilsin. Sadece aptalsın ve bu da seni kurtaracak."

"Eğer gezinmem gerekiyorsa seninle olmak istiyorum. Seni o krallıkta nasıl bulacağım? Şimdi göründüğün gibi mi görüneceksin?"

Sırtımı ona döndüm. Cahil iği beni kızdırdı. Küçük olmasına rağmen çaresizliği de benden az değildi.

inşaatçı'nm oğul arı hediyeler getirmişlerdi. Babalarının ilgilenmediği Tanrılar'a sundukları şeylerdi bunlar.

Kâhin için her zamanki gibi erkenden toplanılmış olan bir sepet dolusu meyve getirilmişti. Bu, ona yaptıkları ilk ziyaret değildi. Yerde doğru pozisyonda oturmalarından belli oluyordu. Kâhin yere bir avuç dolusu taş attı ve, "Su yönünü değiştirmedi. Hâlâ bu yöne doğru geliyor. Her zamanki gibi baban haklı olduğunu kanıtlayacak," dedi. Yanında duran kâseden birkaç kemik aldı -küçük bir hayvanın omurgası ve kaburgaları-

ve önüne attı. "Bilgeliğini ve zekâsını görüyorum. Bir dua ve bir lanet görüyorum," dedi öne doğru eğilerek.

Oturduğu kutsal yerde hiç rüzgâr esmiyordu; ama giysileri havada uçuşuyordu. "Babanız size eşit davranmayacak," diye devam etti. Gözlerini kaldırdı. Sırayla her kardeşe baktı. "Bir lanet okuyacak."

Ham'in yüzünün kül rengine döndüğünü gördüm. Boynu ve şakaklannda ter damlacıkları oluşmuştu.

Kâhin yavaş bir el hareketiyle kemikleri topladı. Hepsini tek tek kâseye attı. Kumdaki izleri sildi ve kollarını düzeltti. "Hepsi bu kadar. Başka bir şey söyleyemem," dedi.

Shem giysileri içinde titriyordu. "Beni bir kadının yıkamasına izin verdim," dedi tereddütle. "Kesinlikle bana lanet okuyacak."

"Hayır," dedi Japheth ağzını yamultarak. "Beni lanetleyecek. Re Jana'yı Ham'in oyuğuna saklama fikrini ben düşündüm. Kesinlikle bana lanet okuyacak."

Ham, gerçek günahı işleyenin kendisi olduğunu elbette biliyordu. Babama aletleri, keresteyi ve emri o vermişti. Gökyüzü martılarla doluydu. Nereden geldiklerini bilmiyorduk. Çocuklar gibi bağınyorlar ve sanki kâsenin içindeki kemiklerin ekmek kırıntılarına dönüşmesini bekler gibi başımızın üstünde uçuyorlardı.

Babam hiçbir yerde görünmüyordu. Ufka göz atıp çalıların arkasında ve küçük göletlerin etrafında onu aradık. Put'a güneye gitmesini söyleyip kendim de kuzeye gittim. Tepelerden yüksek sesli çığlıklar yankılanınca, badem ağaçlarının olduğu yere kadar bile uzaklaşmamış-tım. Sanki bir vadide tüm sürüsünü kaybetmiş bir çobanın feryadıyla bağırıyordu. Bunu duyan tek kişi ben değildim. Uzakta, düzinelerce insanın yamacı tırmanıp sesin geldiği yöne doğru gittiklerini gördüm. Shem, Ham ve Japheth'i ellerinde çuval ve sepetlerle kulübelere yakın bir yerde fark ettim. Bir çocuk gibi koşuyorlardı. Pelerinlerinin etekleri bacaklarının arasında uçuşuyordu.

Yamacı hızla tırmandım. Bu kadar merakla baktıkları ya da korkularını dile getirdikleri şeyin ne olduğunu görmem biraz zaman aldı. Fakat yaklaştıkça bir ağaca, kısa bir zeytin ağacına baktıklarını gördüm. Ağaçta bir insan vücudu asılıydı.

Ayaklarım taşlara takıldı. İlerlemek yerine daha çok sendeliyordum. Yaban ördeklerinin annemin hamur gibi vücuduna doğru yükseldiklerinde hissettiğim o korkunç his geri gelmişti. Fakat yürümeye devam ettim ve yaklaştıkça kim olduğundan emin oldum. Ağaçtaki beden, küçük ve siyahtı. Bu, cüceydi. Kendini asmıştı.

Hiçbir sıkıntısı yokmuş gibi davranan o pis, yaşlı şakacı.

Shem, Ham'e bağırıyordu: "Onu o şekilde aşağılaman mı gerekiyordu? Bu gerekli miydi?"

Bedeni aşağı indirdiler ve ipi çözdükten sonra omuzlarına aldılar. Ağır değildi. Shem tek basma taşımak için ısrar etti. Sanki acıtmaktan korkar gibi yavaşça yamaçtan aşağı indi.

Ölü cüceyi babalarına götürdüler, inşaatçı, çadırın ön kısmındaydı. Yağımın, halılardan birinin üzerinde bırakmış olduğu lekeye doğru eğilmişti. Oğullan içeri girince yukarı baktı ve tırnağıyla yağlı bölgeyi biraz daha kazıdıktan sonra, "Dünyevi bedeninden kendini özgür bıraktı. Bu beni hiç şaşırtmadı. O bir haberciydi,"

dedi. Sonra kendi özel bölmesine çeküdi.

Halı üzerinden yağ lekelerini çıkartan bir karışım hazırladım; ama bölmesine gireceğim sırada gördüğüm şeyden ötürü etkilendim: Karısı Zaza yanmdaydı ve inşaatçı onun bacaklannda, ağır ağır nefes alarak yatıyordu. Zaza, beyaz elini inşa atçı' nın sırtına koymuş, kibar bir ritimle yavaşça vuruyordu. İnşaatçının tüm kınlgan vücudu sarsılıyordu. Etrafındaki gözenekli kaburga ve ince deriden korktum. "Shem," diye hıçkırıyordu. "Japheth, Ham." Sonra ne olduğunu anladım. Cüce, öç almadan gitmemişti. Oğul arının kâfir planını İnşaatçıya anlatmıştı. Gittim; çünkü yaşlı bir adamın neredeyse başı yere değecek şekilde yatışını görmeye dayanamazdım.

Neelata7nın işlemeli çadırının önünden geçerken hizmetçilerden biri bana işaret etti. Perdenin altından eğilip içeri girdim. Çadır o kadar alçaktı ki, içinde ayağa kalkamazdınız. Neelata yerde bir minderde ve hizmetçiler de çadırın kenarına sırtlarını dayamış bir hâlde oturuyor-

lardı. Bir köşede Put oturuyordu. Kendi ölçüsüne göre dikilmiş kaftanının içinde bir prens gibi duruyordu.

Neelata oturmam için bana işaret etti. Birkaç ışık yanıyordu; ama hiçbiri yüzünde parlamıyordu. Gözlerinin beyazları, bakışının yüzümde ne kadar hızlı hareket ettiğini gösteriyordu.

"Put onlara oyuğu söyledi/' dedim.

"Biliyorum," dedi Neelata. Sesinde, benimkinde olduğu gibi hiç sitem yoktu, ikimiz de, çadır bez indeki dikişlerle oynayan, sanki çaprazlama geçilmesi gereken uzun yollanmış gibi parmağını üzerinde gezdiren çocuğu anlıyorduk. Çadırm girişindeki kenarlarla ve örtüyü geride tutan iplerle oynuyordu. Dikkatliydi; ama içinde bulunduğu durumun farkında değildi.

"Ve Ham, hata üzerine hata yapıyor." f "Bu doğru," dedi Neelata;

Ham'in orada olduğunu biliyordum; çünkü kokusunu alıyordum. Çadırın arkasında bambudan yapılma bölmede oturuyor ve hırıltılı sesini kesmeye çalışıyordu.

"Her şey bitti," dedim. "Tüm umudum gitti ve tüm cesaretim kırıldı." Abartmıyordum. Babamın ipek böcekleri sanki başımda asılıydılar. Kulaklarımın arkasında kanat çırpma seslerini duyuyordum.

Neelata başını sal adı. "Hâlâ tekneniz var. Yerini kimseye söylemedim," dedi. Hizmetçilerinden birine işaret etti. Her zaman lambalarını koyacak bir yer bulurdu. Böylece çadırı bir saraya benziyordu. Uzak bir köşeden iri yarı hizmetçi, bir tabak içinde küçük bir kese dolusu ot verdi.

"İnşaatçı çok üzgün," dedi Neelata. Gözleri parladı. "Ona git. Onunla ilgilen. Ona mağarayı anlat." "Fakat su, ölülerle çevrili."

"Olsun, sen yine de anlat. Ve çabuk ol. Yağmur yaklaşıyor. Yağmaya başladığında, İnşaatçı'nm artık kay nağa ihtiyaa kalmayacak ve işte esas o zaman her şey için çok geç olacak."

-36-

inşaatçı'nm Kalbi

Eve doğru yürüyüp otları çiğnedim. Uzandım ve zaman geçtikçe, üzerinde yattığım hamağın ağırlığım altında ağır ağır çöküşünü hissettim. Önce cesaretimin geri geldiğini fark ettim. Şiddetli bir rüzgâr esintisiyle gelmişti. Rüzgâr, duvardaki döşeme tahtalarını sal andırdı. Ottan geri kalanlan tükürüp yerine yenilerini aldım. İkinci ot. Savaşçı ruhumu besledi. Kadınların acı çektiği sahneler gördüm. Birbirlerinin saçlarını çekip kanayana dek etlerini ısırıyorlardı. Aralarında sırtları kanayan, hamile ve kötürüm kadınlar da vardı.

Neelata'nın annesi de oradaydı. Hükümdarının kapısında feryat ederek duruyordu. Ottan biraz daha çiğnedim ve gitgide daha çok kendimden geçmiş olsam da uyuyakaldım.

Babam geri döndü. Hava ağarmaya başlamıştı. Hafif bir ışık gökyüzünde parlıyordu. Güneş, tepelerin arkasında bekliyordu. Babamın, eve geldiğinde yaptığı ilk iş annemi dışarı çıkarmak oldu. Böylece onun, iç geçirip ıslık çalmasına tepki göstermek zorunda kalmayacaktı. Aletlerini koyduğu çantayı aldı: ipek böcekleri için ihtiyacı olan her şeyi, onarım takımını ve ahşap âletlerini koyduğu çantayı. Gidiyor, diye düşündüm; ama yanılıyordum. Çantayı boşalttı. Her nesneyi elinden geçirip hâlâ ihtiyacı olup olmadığını düşündü. Mesela bataklıklarda, suda çok kalmış olan insanları ısıtmak için giydirüen tavşan kürkünden yapılma botlar buldu.

Burada onlara pek ihtiyacı yoktu. İpek makarasını topladı. Onları atamazdı. Onlar, yıl arca kaynama ve sarma sonucu elde edilmişlerdi. Onlardan yeterince almca, doğudaki kadınların vücutlarında gördüğü türden bir battaniye yapardı. Bu battaniye o kadar yumuşak olurdu ki, annemin yaralarını kapatıp acılarını bir anda dindirirdi. Çektiği acıya bir son verirdi. Dikkatle makaralan bir kenara koydu ve vücuttan kıl koparmaya yarayan ama hiç kullanılmayan bal mumu parçalarım aldı. Onları ellerinin arasında kırdı. Ufalanıp yere düştüler. Sonra kabuklan, boncukları ve özenle oyulmuş, tüm bu zaman boyunca yanımızda taşıdığımız kemikleri ezdi.

Saçını kafatasma yaklaşık şekilde tutmaya yarayan bıçak, tahtada işlemeler yapmaya yarayan keskisi, tırnak ve dişleri için kullandığı törpü... Hepsini taşla ezdi. Bu arada kafasını meşgul eden o yorucu sorulan fısıldıyordu: Bu gemi neyin nesiydi? Bir dayanıklılık testi mi? inancın bir kanıtı mı? Bir yetenek sınavı mı? Gemiyi inşa eden ailenin nesi vardı? Bu kanıtı elde etmek için diğerlerini çalıştırıp muhteşem bir sanat eseri ortaya çıkartıyor ve sonra işçüerin gemide hiçbir hakkı yokmuş gibi, onlan bir kenara atıp gemiye kendileri binmeyi planlıyorlardı. Vücudundaki acıyı, ayağındaki kabarcıktan ve kuşağının tüm gün sürtündüğü yeri görebiliyordum.

"Ne yapıyorsun?" diye sordum. "Elimde olanları yok ediyorum," diye yanıtladı. "Eşyalar seni yanlış

yönlendiriyor. Sana bir geleceğin ve beklentilerin olduğu düşüncesini veriyorlar."

"Cüce öldü," dedim. "Ham ona, oyuktaki yerinden bahsedince kendini astı."

Biraz şaşkınlıkla yukarı baktı. Belli ki henüz bu haberi duymamıştı. "Öyle mi?" dedi. Ve sonra tekrar daha çok vurgulayarak yineledi: "Gerçekten öyle mi?" Sade bir sesle yere düşünceye dek elindeki taşı indirdi. Ayağa kalkıp etrafına bakmdı.

"Ne var? Seni bu kadar heyecanlandıran ne?"

"Cüce öldü," dedi; sanki haberi bana o veriyormuş gibi.

"Ne olmuş? Oyukta tekrar yer olduğunu mu söylemek istiyorsun?" diye sordum, "inşaatçı bunu biliyor. Bu yüzden o oyuğu unutabilirsin."

"Demek istediğim, İnşaatçı'nın kalbinde yeniden bir yer açıldığı."

Tavşan kürkünden yapılma botları kuşağına asıp bana, deniz kabuklarından yapılma tuniği giymemi söyledi.

Her zamankinden daha hızlı ve daha sıkı giydim. Acımıyordu; çünkü hâlâ otların etkisi altındaydım. Evden çıkıp, ilk defa yolda duran çöplerden rahatsız olmadan ağıla gittik. Ağıldan sağlam bir eşek aldık. Üzerine

küvetimi koyduğumuz el arabasına bağladık. Küveti, zift tenekelerinin ateşinde ısıttığımız suyla doldurduk.

Babam suyu ısıtmakla uğraşırken ben, tepelerde bıraktığım izlere aldınş etmeden, eşekle beraber daha fazla su almak için mağaraya gittim.

Dışarısı aydınlandığında, inşaatçı'nm bölmesinin önünde durup içeri girmek istedik. Bu bölmelere girmek hiç bu kadar kolay olmamıştı: Bizi durduracak bir cüce yoktu ve genelde çadırın dışında bekleyip ot çiğneyen adamlar da kahvaltı ediyorlardı. Önce babam girdi. Ben onu takip ettim.

Yaşlı adam, sırtı yassı bir şekilde hasınna uzanmıştı, ıç çamaşırı oğullarınınkinden daha beyazdı; ama tıpkı onlarınki gibi banyodan sonra kulaklarını temizlediği kısımda san lekeler vardı. Saçı, yere uzanıp terlemekten düzleşmişti. Ancak o an başının ne kadar küçük olduğunu fark ettim; sanki zaman başını küçültmüştü. Ve saçları da çok seyrekti.

Onu selamlayıp kendisini yıkamak için buraya geldiğimizi belirttik.

Bize o kadar uzun süre baktı ki, gitmemiz gerektiğini sezmeye başladım. Ama sonra, Zaza onaylayarak başını sal adı. Parmak uçlarını Inşaatçı'nın sırtına koyup hareket edene kadar itti. İnşaatçı ayağa kalkıp, babama, tutması için kolunu uzattı. Diğer yandan da ben destekledim.

Babam dikkatle yaşlı adamın giysilerini çıkardı. İç çamaşırı çıkınca ben geri çekildim. Karnının alt kısmında, hizmetlilerin bölümündeki yarıktan gördüğüm kabarcıktan tekrar gördüm. Yaralar kurumuştu. İyileşiyor gibiydiler. Fakat ancak şimdi penisin ucundaki derinin kesilmiş olduğunu fark ettim. Bakmamaya çalıştım; ama babam tiksintiyle baktı.

"Bunu cüce yaptı/' dedi Zaza babamın bakışını görünce. "Ülserin geri gelmesini önleyeceğini söyledi."

inşaatçı, küvetin yanına uysalca oturdu. Zaza başını sal ayarak seyretti. "Yıkayın onu," dedi sakince.

Inşaatçı'nın derisi bir huş ağacı yaprağı kadar kuruydu; ama süngerimle üstünü ovalarken kırılmıyor ya da parçalanmıyordu. Gözenekler açıldı. Bu

şekilde İnşaatçı, oğlu Ham'e benziyordu: Onun derisi de suya hasretti.

Onu yıkadıktan sonra, küvete oturmasına yardım ettik. Şaşkınlıkla içine oturdu. Alışılagelmedijk, çocukça bir kahkaha attı. Babam süngeri suda, ince omuzlardan kemikli omurgaya doğru gezdirdi. Ayağını, ayak bileklerini, bacağının alt kısımlarını ve dizlerini duruladım.

"Sizin için suyumuz var," dedi babam.

"Bu iyi," diye yanıtladı İnşaatçı. Ağzının etrafında

mutluluktan bir gülümseme oluştu. "Hâlâ eksik olan şey

buydu: Yolculuk için iyi, içilebilir su. Ne büyük bir he-

diye!" § j|

"Kızım Re Jana, bunca yıldır yanında yaşadığınız

kaynağı buldu. Eğer yarın ya da öbür gün başka bir yere gitse, orada da içilebilir iyi su bulabilir."

"Adı Konulamayan'ın bizi götüreceği topraklarda her yerden bolca su akacak," diye cevapladı inşaatçı. "Su aramaya ihtiyacımız kalmayacak."

"Gemiyi yönlendirmeyi bilen insanlara ihtiyacınız olacak," diye devam etti babam. "Suyu bilen insanlara. Sizin ihtiyacınız olan şey, deneyim ve bilgi."

Babam suyu yüzünden dökerken inşaatçı gözlerini kapadı. Tekrar açtı ve, "Göç eden kuşlar bize yardım edecek. Güvercinler her zaman geri dönüş yollarmı bulabilirler," dedi.

"Rüzgâr ve akıntılar hakkında hiçbir şey bilmiyorsunuz. Kıyıyla açık deniz arasındaki farkı bilmiyorsunuz."

"Rüzgâr, Tanrı tarafından gönderilecek. Bize yönümüzü bulmada yardım edecek."

"Bir dümen olmalı. Çaresiz duruma düşmemelisiniz. Ya karayı görüp de akıntı yüzünden başka yöne sürüklenirseniz?"

"Adı Konulamayan, gitmemiz gereken yöne doğru bizi yönlendirecek," dedi inşaatçı. "Nereye varmak istediğini biliyorum. Ama kimseye ayncalık tanıyamam. Çoğu çağırıldığını düşünüyor; ama çok azı seçilmiş."

Yıkarken ovmadım; vurdum. Babam elini ağırlaştırdı. Süngeri kabaca bir aşağı bir yukarı sürdü ve dedi ki: "Kızımın bulduğu kaynak, mağaranın derinliklerinde yer alıyor. Hepinizi korkutacak bir yerde. Eğer nasılsa boğu-lacaksa, neden kaynağın yerini söylesin ki?"

İnşaatçı'nın omuz uçları sertleşti. Daha aşınmamış yerlerinde derisi bir çocuğunki gibi gerildi. "Söyleyecek; çünkü kendimi ona emanet edeceğim," dedi kısık bir sesle. "Çünkü en derin, en korkunç yere kadar onun peşinden gideceğim; Adı Konulamayan Tanrım bana emrettiğinde yaptığım gibi." Yaşlı adamın sesi birden o denli güçlendi ki şaşırdım. Küvetin kenarını tuttu ve bacağını yukarı çekti. Güvensiz bir şekilde ayağa kalktı.

Babam onu tuttu ve kayıp düşmesini engelledi. "Emin misin?" diye sordu İnşaatçı'nın omuzlarına geniş bir havlu sararken. "Çoğu kişinin bir daha geri gelmediği bir yer olsa da mı?"

İnşaatçı keskin bakışlarla babama baktı ve hiçbir şey demedi. Babam düşünceli bir şekilde başını sal adı.

Tavşan kürkünden yapılma botlan kuşağından çıkarıp ince, nasırlı ayaklara geçirdi.

Geri kalan zamanda iki adam da ağızlarını açmadı. Babamın zihninde hazırlamış olduğu savunma, yerini başka bir şeye bırakmıştı ve inşaatçı, derisi ve temizliğine şaşırmış gibiydi. Ben Zaza'nın bana vermiş olduğu merhemikasıklarındaki şişliklere sürerken itiraz etmedi.

-37-

Mağaradaki Olay

Özenle seçilmiş yedi savaşçı, İnşaatçı'yı kaynağa götürürken bize eşlik etti. Oğuları tersanede kaldılar.

Böylece geminin gözetlenmediği vakit insanların içeri girmesine engel olabileceklerdi. Neelata, hiç teklif edilmeden bizi takip etti. Yanında muhteşem atı vardı. Düştükten sonra, henüz pek iyileşmemiş olsa da, ata Put'un binmesine izin verdi. Put, kuyruk sokumu acıyana kadar dimdik ve gururla atın tepesinde oturdu.

Neelata'nın hizmetçileri de geldiler: saçları taralı, gözleri makyajlı altı kadın. Herkesin ihtiyaçlarını karşılamak için oradaydılar.

İnşaatçı ve karısı, sedan sandalyelere oturdular, ikisi de iki genç savaşçı tarafından taşınıyorlardı. Mağaraya geldiğimizde sadece beşimizin içeri gireceğimiz kesinleşti: Savaşçılar ve hizmetçiler, kaynağın bir mezarlığın arkasında yattığını duyunca güneş ışığı altından bir adım ileri gitmeyi reddettiler.

Neelata, inşaatçı'nm ve Zaza'nın omuzlarına battaniyeleri özenle örttü. Babama ve bana da, sabah verdiği ot karışımından verdi. "Bunu çiğneyin," dedi. "İhtiyacınız olan cesareti size verecek." Elleri, rüzgârdaki yapraklar gibi titredi.

"Ölüler benim içimde korku yaratmıyor," dedim.

"Sen yine de çiğne," dedi boğuk bir sesle. "Olduğundan daha cesur olmanı istiyorum." Bana yaklaşınca, çiğnediği bir tomar ot karışımının kokusunu aldım.

Babam, tavşan kürkü botları sıkı bir şekilde İnşaatçı'nm ayaklarına bağladı. Ben Zaza'ya destek oldum. Yolu ben bildiğimden, içeri öncelikle biz girdik. Yavaşça kaynağa doğru yola çıktık. Neelata en arkadan geliyordu.

Yüzü korkudan bembeyaz olmuştu. Ben ve babamda meşale vardı. Bu, mağaraya girerken ayrı bir his verdi: Girintileri ve odaları ilk kez tamamen görebiliyordum. Işığa rağmen yürümek kolay değildi: Bir elimde meşale, diğerinde yaşlı bir kadın ve bir iple omzumdan asılı bir testiyle dengesiz ve tutarsızca yürüyordum.

Zaza, insan kalıntılarından ürkmedi. Üzerlerine, sanki ufalanan taşlar-mış gibi bastı. Fakat Neelata çok korkmuştu. Ağzındaki otları bolca tükürükle çiğnediğini duyabiliyordum. Tükürüğünü hızla yutuyordu.

İlk mağaradan çıkıp diğerlerine doğru ilerledik. Burada iskeletler daha düzenliydi: Kalça kemikleri kalça kemikleriyle, kafatasları kafataslarıyla duruyordu. Vahşi hayvanlar onlara zarar vermemişti. Dar geçitlerden geçtik. Sadece bir vücudun geçebileceği genişlikteki açıklıktan tırmandık. Zaza oradan kolayca geçti. O kadar sıskaydı ki aralığı zar zor doldurdu. İnşaatçının vücudu genişti. Geçerken çoğu yeri acımış olmalıydı. Ama pes etmedi. Onu çekerek geçitten geçirmemizi sağladı. Bu yoğun çabadan ötürü ağzı iyice açılmıştı. Bedeni bir tahta gibi kaskatı kesilmişti; ancak geri götürülmeyi istemedi. Neelata' nm düştüğü kuyuyu ve onu kurtarmak için yığdığım kemikleri geçtik.

Meşale sayesinde kaynak, normalde olduğu gibi çok uzakta görünmüyordu. Erkeklerin önden gitmesine izin verdiğimizden, oraya ilk önce onlar vardı. İnşaatçı,

ellerini suya daldırıp sesli bir şekilde güldü. Babam onu havzanın çıkıntısına oturttu. Zaza hemen adımlarını hızlandırdı. Çıkıntıda kocasının yanına oturdu. O da elini suya daldırdı. Bir süre orada oturup güneş altında iki âşık gibi memnun bir hâlde gülümsediler. Babam ve ben uzaktan onları seyrettik. Neelata karanlıkta bekledi.

"Gördün mü? Sorunu çözdü," dediğini duyduk İnşaatçı'nm. "Ölümünden sonra bile cüce bize göz kulak oluyor." Botunun kürkü, nemden ötürü donuklaşmıştî. Battaniyeyi omuzlarına sabırsızca örttüler; ama birbirlerini sarmak için de bir ellerini dışarıda bıraktılar.

Epey oy alemdik. Babam oldukça sakin nefes alıp veriyordu. Cızırdayan meşaleyi mağaranın duvarlarına doğru gezdirirken, "İşte suyunuz. Ölülerin

mağarasında," dedi. ^ S*

"Adı Konulamayan'ın yöntemleri çok esrarengizdir," diye yanıtladı İnşaatçı.

"Şimdi suyunuz olduğuna göre tufan başlayabilir."

"îkı yabancının göstermiş olduğu bu nezaket, olması gerekeni hızlandırıyor."

"Bizim dileğimiz ise, bu göstermiş olduğumuz nezaketin, olması gerekeni ertelemesi. Eğer tüm o insanların cezalandırılması gerekiyorsa, uyanlmaları adilce bir davranış olmaz mı?"

inşaatçı iki elini de çıkıntıya koyup sıkıca yakaladı. Biraz öne doğru eğilip genzini temizledi ve sanki bir çocuğa hitap eder gibi vurgulu bir şekilde konuştu: 'Tufanın kendisi bir uyarıdır."

"O zaman sizin Tanrınız düşüncesizce hareket ediyor."

"Yaptığı şeyler iyice ölçülüp tartılmıştır. Uzun ve

derin düşünmüştür."

"Sizin bu Adı Konulamayan Tanrınız'ı nasıl hayal etmem gerekiyor? Sonsuza dek öfke saçan bir fırtına gibi mi? Fakat bu planın yapımı esnasında geçen bu kadar uzun sürede hangi öfke yatışmaz ki?"

"O, öfkeden çok hayal kırıklığına uğramış durumda."

"Eğer onu bu hayal kırıklığı kızdırıyorsa, ne beklediğini açıkça belirtmeli. Emirleri belirsiz olmamalı. Dilekleri karşısında hiçbir şüphe olmamalı. Ancak o zaman cezayı haklı gösterebilir."

"Pek çok şey o kadar açık ki, kurala ihtiyaç yok."

"O şekilde düşünen insanlar çok az. Çoğu cahil. Üstelik öğrenilen beceriler de yakında tekrar unutulmuş

olacak. Tanrının tüm bunları beş yüz yıl sonra senin çocuklarına ve çocuklarının çocuklarına tekrar yapmayacağından nasıl bu kadar emin olabiliyorsun? Tekrar şehirlerinizi yıkmayacağından ve torunlarına zarar vermeyeceğinden?"

"Adı Konulamayan, içinde bir garez barındırmıyor. Sadece insanoğlundan sıkıldı. Onunla uzun uzadıya konuştum ve seni temin edebilirim ki, düşüncesizce davranmıyor. Ruhu bizimle sonsuza dek tartışmayacak.

İnan bana bundan sonra kesin kural ar, emirler ve yasaklar olacak. Ve o kadar kolay anlaşılacaklar ki, bir açıklama yapmaya gerek kalmayacak."

Babam başını olumsuzca sal adı. "Ben kural istemiyorum. Ben gerektiğinde kurallardan sapacak bir sağduyu ve anlayış bekliyorum."

"O anlayış da gelecek. Zamanla. Ve insanoğlunun olgunlaşmasıyla."

"O zaman bu, başlangıç zamanı, hata ve yargılama zamanı mı? Bana, daha çok zamanın sonu gibi geldi.

Bana göre, yakında her şey bitmiş olacak."

"Yeni bir zamanın geldiğini söyleyebiliriz."

"Kim için yeni bir zaman? Bir avuç dolusu aday için mi? Bu, kınanması gereken bir durum."

"Kınanması gereken işlenen suçlardır; suçların cezası değil."

"Henüz bir adalet sistemi bile olmayan insanlar için nasıl bir suçlama yapılabilir? Sen, bir can alınmasını yasaklıyorsun ve sonra da bu düzensizlik ortaya çıkıyor. Gerektiği zaman öldürmezsen, suçluya karşı balta kaldırmayı ya da katile karşı kılıcı yasaklarsan, sonunda olacağı bu. Sen, intikamın yerine karanlıkların içinde savaşmayı, sürekli düşmanlığı, katletmeyi ve öldürmeyi koruyorsun; çünkü gün ışığı bu yaptıklarını hoş

göremez. İşte Adı Konulamayan Tanrınız buna kızıyor: uyuyan insanlan gizlice öldürmeye. Bu insanlara bir adalet sistemi birkaç cellat verin ve onlar da böylece günahkar olmasın. Hiçbir Tanrı, bunca insanı yok etmeyi

gerekli görmez. Kim ceza içerisinde adalet uygulamazsa, o zaman kan davalarını ortaya çıkanr. Kim cezaya izin vermezse, bunu gizlice yapmaya zorlar. Tanrınız'la konuşup ona yalvarın/' Babamın sesi mağarada yakılandı. Sanki herhangi birine doğrudan konuşmuyormuş gibi önüne bakıyor ve ileriye doğru konuşuyordu. Fakat sonra duruşu değişti, inşaatçı' ya döndü. İnşaatçı cevap vermek istiyordu; ama babam, sanki şimdi hatırlamış gibi, "Yoksa Adı Konulamayan size yardım etmek için mi bizi yok edecek? Böylece daha iyi bir dünyada yaşayasınız diye mi?" dedi.

inşaatçı'nm kelimeleri boğazma dizildi. Sudan ışıldayan taş duvarlara ve az ışığın olduğu yerlerdeki yosunlara baktı. Aniden hıçkırmaya başladı. Vücudu Zaza' ran vücuduna yaslanmıştı. Zaza eline kibarca dokundu.

Babamdan utanmıştım. Savunmasız, yaşlı bir adamın üstüne bu şekilde gitmemeliydi. Onlara daha fazla ışık tutmak için biraz daha yaklaşmak istedim; ama Neelata karanlıktan önce çıktı. Meşalemi kaptı. Kuyuya attı.

Böylece çift artık karanlıkta oturuyordu. Az ışık varken babamın kuşağına asıldı.

"Yapın, haydi. Bu zayıf anlarında yapın şunu!" diye fısıldadı. Fakat babam onu geri itip ağzındaki otlan kuyulardan birine tükürdü.

"Gemideki yerler belirli," dedi İnşaatçı bitkin bir hâlde. "Bu insanları ben seçmiyorum. Biz, Tanrı tarafından seçilmişiz."

Neelata sakinliğini yitirdi. Ayağıyla tepinip beni itti. Yanından çekildim, inşaatçının yüzünü görmek istiyordum.

Battaniyeye rağmen üşüdüğünü biliyordum. Meşale onu ısıtırdı. Her şeyin ötesinde, üzerindeki öfkeyi daha da alevlendirmek istemiyordum. Fakat ben geri çe-kilemeden beni yakaladı. Elimdeki diğer meşaleyi de alıp kuyudan aşağı attı. Bir tıslama sesiyle sönen ateş karşısında hepimiz ürkmüştük.

"Gentan71 kendi acısı dinsin diye öldürdünüz," diye fısıldadı bıçak gibi bir sesle. "Adı Konulamayan'ın planını neden bozmayalım ki? Birçok insanın acı çekmesini önlemek için bu iki inşam neden öldürmeyelim ki?" dedi Neelata.

Bu feryatlan beni şaşırttı. İnşaatçı'nın derin kuyulara doğru gittiğini görmüştüm ve birinin içine düşebileceği de aklıma gelmişti. Fakat bir an için bile bir kuyuya bilerek itilebileceğini aklımın ucundan bile ğeçirmemiş-

tim. Ne kadar kolay olurdu: Dışarı çıkar ve bir kaza olduğunu söylerdik. Savaşçüar mağaraya girecek cesareti gösterememişlerdi. Çift yaşlıydı. Ölümleri, kaygan bir mağarada dikkatsizce düşme sonucu çok doğal gözükürdü. Böylece tufanı ortaya çıkarmış olan insanlan ikna ederek felakete engel olabilirdik. Eğer seçilmişler artık yaşamı-yorlarsa, tufanın ne anlamı kalacaktı ki?

Babam, şu an tek ışık kaynağımız olan meşalesini başından epey yukan kaldırdı ve, "Git buradan, Neelata.

Bu işe karışma. Bu, reddedilenlerin meselesi. Sen bir şey yapamazsın," dedi.

Neelata geri çekildi. Otlar onu fazla etkilemişe benzemiyordu. Onun korku dolu nefesini duyabiliyordum.

Olabileceklerden ve meşale olmadan geri dönmek zorunda kalmaktan korkuyordu. İnşaatçı o kadar sabit duruyordu ki, sanki uyuyor gibiydi. El erinin nazikçe titremesi bile kesilmişti. Babam, İnşaatçı'nın önünde üzgünce baktı.

Neelata tepki göstermediğinden babam, "Savaşçıların yanma gidip su testilerimizin dolmasını beklediğimizi söyle," dedi. Neelata ayaklarını sürüyerek gitti. Ayak sesleri uzaklaştığı zaman babam meşalesini kuyuya attı.

Mağaranın içi kararmıştı. Buraya önceden geldiğimden daha karanlık olmuştu bir anda. Babamın ne yapmaya niyetlendiğini anlamam sendelememe neden oldu. Bataklıklarda, boğulan bir çocuğun etrafımızda, su yüzünde yüzdüğünü görmek alışılagelmiş bir durumdu. Çocuklar suya kolayca düşer, sazlıklarda çok uzağa gidip hayatlarını tehlikeye atar ya da salın kenarını kaçırırlardı. Boğulurlar ve evimizin etrafında su üstünde yüzerlerdi. Babam onları sudan çıkarmayı reddederdi. Cesedi yakmak için, papirüsten yapılma bir kayığı harcardı. Çocuk, akıntının yukarı kısmındaki

köylerden birinden geliyor olurdu ve oradaki balıkçıların gelip çocuğu aramalarını beklemezdik. Bizim çocuklarımız da diğer yönde yüzerlerdi. Babam batmalarını sağlamak için cesetleri çamura bastırırdı. Bunu yapışını ilk gördüğümde, üstüme gelen korkudan güç aldım. Yüzen saç, şişkin göz ve uzanmış kolların düşüncesi beni daha dikkatli hâle getirdi ve eğer suda dikkatsiz olursam babamın bana hatırlatması için bir neden koydu ortaya. Boğulmuş olan ilk çocuk bir haberle geldi. Gözlerimin hemen kurumasını sağladı. Bu

yüzden babamın hareketlerinin ne kadar becerikli ve sesinin ne kadar sakin olduğunu fark etmedim. Fakat iki ve üçüncü kez bu şekilde gördüğüm yüzen bir çocuk, artık beni etkikmemeye başladı. Çoktan uyarılmış ve bataklıktan korkmuştum. Babam bir kâseyi çamurla doldururken ben başında dururdum. Bir iple çocuğu teknesine bağlayışım seyrederdim. Biraz çekmek için çocuğun ayağını iple bağlardı. Böylece çürüyen ceset sularını kirletmezdi. Bataklıkların derinine gidip hızla ve becerikli bir şeküde çocuğu imha ederdi. O zaman, kalbini de o çamurla gömdüğünü düşünürdüm.

Şimdi onun Inşaatçı'ya doğru yürüdüğünü duydum. Karanlıktaki hareketleri ve sakin sesi, tıpkı çocukların bedenlerini batırdığı gibi becerikliydi. Ona yakın bir yerde bîr burun çekme sesi duyuluyordu. Bu, inşaatçı7nm sesiydi. Hâlâ ağlıyor muydu? Belki de Zaza'ya yaslanmıştı ve Zaza'nın elleri de onu desteklemek için Inşaatçı'yı sarmıştı.

"Ya gemi diye bir şey olmasa?" dedi babam yumuşak bir ses tonuyla, inşaatçı ve karısına doğru yürürken.

"Ya da batan bir gemi olsa? Ya da henüz bitmemiş, yarım bir gemi? Ya da içinde aile reisinin olmadığı yöne-ticisiz bir gemi? Tufan yine de gelecek mi?"

Karanlıktan gelen cevap Zaza'nındı. Sadece öksürük sesi çıkarabilen kocasının yerine konuşuyordu. "O zaman her şey yok olacak. O zaman bu dünyayı böcekler işgal edecek. Geriye sadece bozkır bir arazi ve üzerinde esen sert bir rüzgâr kalana dek her şeyi tüketecekler. O zaman bir daha asla şarkı duyulmayacak ve hiçbir deri bir başkasınınkine sürtünmeyecek. O zaman tüm hayal er yok olacak."

İnşaatçı ve karısını, getirdiğimiz hantal şekilde mağaranın girişine geri götürdük. Elimizde artık meşale yoktu.

Bu yüzden daha da yavaş ilerledik. Yıllar boyu çalışıp, şimdi görevinin sonuna geldiğini gören ve Önsezilerine olan bağlılığını yıkamadığımız bu adamla derin ve soğuk kuyulardan geçtik. Onu gün ışığına geri çıkardık. Su taşıdık. Su o kadar soğuktu ki, dişlerini donduruyordu âdeta. O soğukluğu korumak için testileri bezlere sardık.

Neelata şaşkın bir hâlde bizi bekliyordu. Hemen bize doğru sendeledi. Örtüsü dişlerinin arasındaydı ve bizi beklerken hissettiği gerginlikten ötürü adımları düzensizdi. "İnsanlarımızı kurtarmak için size güvenmiştik/'

diye fısıldadı alaycı bir tavırla. "Keşke onları, bu felakete sebep olanları, bizi dehşete düşüren bu delileri öldürmüş olsaydınız."

Fakat babam olumsuzca başını sal adı, inşaatçı gibi o da, tüm hayatı boyunca büyük girişimler ve akla gelemeyecek hayal er peşinde koşmuştu. Hangi rüya, inşaatçılarını olağanın, sıradanlığın gölgesinden öteye götüren kutsal bir gemi, devasa bir yapıt inşa etmekten daha güzel olabilirdi? Bunun gibi bir projenin sonucu kahramanca bir davranışla sonlanırdı; kuyunun kenarında dikilen yaşlı bir adamı cezalandırarak değil. Ve hangi kahramanca davranış burada başlamış olan şeyi durdurabilirdi? Ne kadar denersek deneyelim, seçilmişlerin kararlılıklarını kıramayacaktık.

inşaatçı, giderken bir duyuruda bulundu: Şu andan itibaren herkes kuyudaki sudan içebilecekti. Orada yatan ölülerden kimsenin korkmasına gerek yoktu. Yüksek sesle cüceye teşekkür etti. Su içip biraz dinlenmek için oturduk. Neelata bizi beklemedi. Kuyu suyundan bir ağız dolusu bile içmeyi reddetti ve kuru bir ağızla tersaneye geri döndü. İnşaatçı'ya, "Ona ne olacak? Cezalandırılacak mı?" diye sordum. Hizmetçilerin kendileri için yere serdikleri hasırda Zaza ile el ele oturuyordu. Biz de hizmetliler, öğrenmesi gereken daha çok şey olan genç in

sanlar gibi yanlarında dikildik. "Neelata kötü biri değil, dedi. "Çaresizlikten ötürü sinirli. Fakat cezalandırılmaya cak. O, Ham'in karısı."

-38-

Tüm Kerestelere El Konuldu

Mağaraya yaptığımız ziyaretten sonraki akşam yağmur geldi. Uzun zaman sonra yağan bereketli bir yağmurdu bu. Uzaklardaki dağlar, yağmurun gelmesini engelliyordu. Yağan yağmurun durması ihtimaline karşın kuyu, ikinci bir kaynak olarak duruyordu. Ve birkaç saat sonra yağmur dindi. Tepelerdeki kâseler dikkatle tezgâhlarından alınıp içindekiler testilere boşaltıldı. Kısa süre sonra rüzgâr yerleri kuruttu. Yağmur esnasında taş aralarından fışkıran birkaç bitki haricinde zemin yine çorak ve eskisi gibi yorgun görünüyordu.

Fakat yağmurun anısı kaldı. Bu, her şeyi baş aşağı çevirdi. Aniden kürsüde konuşulanların yaşlı bir adamın palavraları değil de kehanet olduğu tartışılmaya başlandı. İlk kez İnşaatçı'nm doğruyu söylediğine dair bir kanıt görülmüştü. İnşaatçı'nm konuştuğunu unutmak mümkün olabilirdi; ama yağmurun geldiği inkâr edilemezdi. Bir kez daha ortada söylentiler yayılmaya başladı. Tersanedeki şarkıların tonları bile değişti.

Şarkılarda daha önce hiç fark etmediğim bir ahenk duyuyordum. Utların telleri daha kuvvetli çekiliyordu. Ve biriktirilen su, tatlı olmasına rağmen, tersanede yaşayan insanların rüyalarına giriyordu.

Gemi üzerindeki çalışmalar artık daha hızlı ilerliyordu. Hava ne kadar kararırsa kararsın bağrışmalar, matkaplar ve testere sesleri gecenin karanlığında duyuluyordu. Çeşitli yerlerde savaşçılar duruyor ve köle gözcüleri gibi çalışanları denetliyorlardı, inşaatçı, babamı her gün yanma çağırıyordu. Saatlerce geminin durumundan, kalafatlama ve mühürlemeden bahsediyorlardı. Bir dümen, dümen yekesi ve bir çapa olup olmama sorusu tekrar gündeme gelmişti; ama inşaatçı bu konuyu konuşmayı reddetmişti. Ancak ikisi de armanın uzun ve şık olması konusunda anlaşmaya varmışlardı.

Ham artık tırtıl kafesine gelmiyordu. O da babam kadar yoğun çalışıyordu. Nerelerde olduğunu sormak için ona yaklaştım ama kâhinin bana yanıt

vermesi için tahmin etmiş olduğu şeyden çok korkuyordu. Bazen onu tersaneden geçerken görüyordum. Ellerini pelerininin kol arı içinde tutuyordu ve gözleri ateşliydi, işçilerine son talimatlarını verdi. Yerlerin düzenlemesi artık kesinleşmiş, ertelenmiş olan seçeneklere karar verilmiş ve göze çarpan sorunlar sonsuza dek çözülmüştü.

Yağmur geri gelmişti. Önce sisle beraber tozu emerek ve sessizce yerleşmesini sağlayarak. Sonra iri damlalarla. Kumu siliyor ve içinde çukurlar açıyordu. Uzun süredir konuşmayan birinin ilk kelimelerini dinler gibi yağmurun hışırtısını dinledik.

Herkesin, elinde bulunan tahtanın hepsini vermesi emredildi.

"Neden veriyorsunuz?" diye sordum tersaneye kereste taşıyan insanlara.

"Bu, son istek," dediler, "Eğer vermezsek dürüst olarak düşünülmeyiz."

"Fakat gemideki yerlere kimlerin geleceğine karar

verildiğini bilmiyor musunuz?" diye sordum; ama savaşçılarla çevrelendiğim zaman ağzımı açamadım. Tek kelime etmeden bana yakın duruyorlardı. Mızraklarını kaldırmışlardı ve yüzlerinden ateş fışkınyordu. Daha fazlası geldi. Hepsi, inşaatçı'nm yeğeni oldukla n konusunda ısrar ediyorlardı. Kamçı ve kırbaç taşıyorlardı.

Babam evimizin çivilerini çıkarıp tahtaları teker teker dizene dek, tepeyi tırmanıp evimizin yakınında durdular.

Teknemizi bulamadılar. Arazide, ağaç dal arı arasında iyice gizlenmişti.

Taş ocağındaki eski yerimize döndük. Cadın olmayanlar açıkta yattılar. Geceleyin küllerin yüzümüze estiğini hissediyorduk ve sabahleyin sanki bir gecede yaşlanmış gibi görünüyorduk: Saçlarımız grileşiyor ve yüzümüz maske takılmış gibi oluyordu. Bu durumdan en az rahatsız olan kişi annemdi. Artık bol su vardı; fakat bizden onu yıkamamızı istemiyordu. Hayatında ilk kez, kendisine mesaj yapmamızı istemiyordu. Bu, rahatsız ediciydi. Bataklıklardan ayrıldığımızdan beri daha da güzelleşmişti: Kara

havasında o kadar terlemiyor ve yaraları daha çabuk iyileşiyordu. Dış görünüşü daha genç duruyordu. Cildi parlıyor ve bakımlı görünüyordu.

Yüzünün şekli, omuzları ve kolları her zamankinden daha alımlıydı. Annemle ilgili her şey düzenli ve temizdi.

Neden banyo yapmak istemediğini anlamıyordum. Ancak çok sonra bize, hayatlanmızı kurtarma şansını verdiğini anlayabildik. Zamanımızı bir plan yapmakla geçirmemizi istiyordu, içinde kendisinin dâhil olmak istemediği bir plan. Babamın tekneyi bitirmesini istiyordu.

"Bunun için zaman var," dedi babam.

"Zaman olduğunu nereden biliyorsun?" diye sordum; çünkü annem bilmek istiyordu.

"Zamanı mağarada kazandık."

-39-"Ona İyi Bak"

Annem başka bir şey söylemek istiyordu; ama biz onu dinleme zahmetine girmedik. O günlerde herkes birçok şey diyordu. Tersaneden duyulan fısıldaşmalar, sallanan bir perde gibi havada dalgalanıyordu. Bir süre sonra hiç kimseyi anlamıyordunuz. Herkesin söyleyecek bir şeyi vardı ve hep bir ağızdan konuşuyorlardı. Bu yüzden annemin söylediklerine kulak vermedik. Söyledikleri, gözkapağının fısıltısından başka bir şey değildi ve o an bu, kanat çırpan bir kelebek kadar önemsiz gelmişti bize.

Tersaneden duyulan homurdanmalar yeni sessizlikten doğmuştu. Bunun güzel bir an olması gerekirdi. Ağaç işçileri son çiviyi gemiye çakmışlardı ve son talaşlar düşmüştü, Japheth'in zift tenekelerinin altındaki ateş

söndürülmüştü, Shem'in iskelesini tutan bağlar çözülmüştü ve bambu direkleri kenara istiflenmişti. Yıl arca vadide yankısı duyulan çekiç sesleri susmuştu. Geminin yapımı tamamlanmıştı.

Halâ yapılacak iş vardı: İnsanlar bir aşağı bir yukarı gidip gemiye eşya yüklüyorlardı. Amforalar yavaş yavaş

yağmur suyuyla doluyor ve sürekli benim mağaramdan su taşınıyordu. Tüm aletler ve geriye kalan kereste parçaları gemiye konulmuştu; çünkü yolda lazım olacaktı. Çok miktarda bambu ve ot, hasır ve işlemeli kilim güverte iskelesine çıkarılıyordu. Kadınlar baskı aletleri, ceviz kıracakları, demirler ve yapraklar toplayıp çadırlarının yanma koyuyorlardı. Mühürlü kasalarda haşhaş özü ve içinde bolca çamsakızı bulunan ağaç kabukları güverteye taşınıyordu. İnsanlar eşyalarmı geminin girişine götürüyorlardı. "Benim yedi çocuğum var. Bunlar onların uyku hasırları. Onları da gemiye alabilir miyiz? Çocuklar çok küçük ve ezilmelerinden korkuyorum. Biz şimdilik yerde yatacağız," gibi şeyler diyorlardı.

"Geleceğinizden bu kadar emin olmayın," diye yanıtlıyordu güverte iskelesindeki savaşçılar. "Gün gelene dek seçilip seçilmediğinizi bilemezsiniz."

Yağmur asla çok uzakta değildi. Bir yağıyor, bir duruyor, çimleri bu zamana dek hiç görmediğimiz kadar yeşil endiriyordu. Görevi tamamlanınca Ham hastalandı. Ayların vermiş olduğu yorgunluk onu hasta etti ve güçten düştü. Onu artık hiçbir yerde görmüyordum. Sabah güneşinde avluya bile gelmiyordu. İnşaatçı'nın bölmesine giriyordum; ama oğullarınınkine davet edilmiyordum.

Sonunda Zaza, beni yanma çağırdı. Onun bölmesi keselerce otla doluydu. Şekli bozulmuş elleriyle onlan siyah sembollerle işaretlemiş, üzerlerine kurutulmuş yapraklar iğnelemiş ve hepsini ahşap kutulara koymuştu.

Daha önce de Zaza'nın bölmesine gelmiştim. Oraya her gidişimde yaptığım işten zevk alırdım. Tutkulu bir insanın özel eşyaları arasında ve çadırın duvarlarmı aşan o güzel kokularla mest olurdum. Orada sahip olduklarını kıskanıyordum. Eğer otları toprağa ekip tohum verirse ve bu tohumları yağ ile karıştırırsam ne olabilir diye hayal ediyordum. Bir ya da iki kez birkaç keseyi ortadan yok etmeyi bile düşündüm. Eminim onlan aramayacaktı. Fakat ondan bir şey çalmadım. O, sana izzetinefsi ve kendi doğana karşı hareket etmemeyi öğreten türden bir kadındı. Onunla Ham'in bölmesine

gelmemi istedi. Ham hasıra uzanmış nefes almaya çalışıyordu. Alnında ter birikmiş, yüzü grileşmişti.

Zaza'nın parmakları o kadar sertleşmişti ki, artık masaj yapamıyordu. Ham'in göğsüne hafifçe vurmaya yeltendi; ama balgamını çıkartmayı başaramadı. Ben daha uygun bir şekilde göğsüne vurdum. Ham nihayet yatışıp gözlerini kapatınca Zaza, "Ona, kara oğlan dedik; çünkü doğduğunda rengi en koyu olan oydu. Bir de şimdiki hâline bak. Ne kadar solgun. O, benim evcil eştire-mediğim oğlum olacakta. Her kadın yabani bir çocuk istemez mi? Ama o babasının gözdesi oldu ve bu onu evcil-leştirdi," dedi. Ellerimi eline doğru çekip tuttu. Parmakları inceydi. Yaşlılık, kemiklerini inceltmişti. "Doğduğunda çok küçüktü. Gecenin bir yansı uyanır, hâlen yaşıyor olduğundan emin olmak için nefesini dinlerdim. Tüm hayatı boyunca ona ve vücuduna baktım. Yemeğini yeterince yesin diye uğraştım. Ona iyi bak, Re Jana. Neelata'nın bakmadığı her an oğluma sen bak. Ellerini üzerine koy ve durumunu yokla."

Neelata içeri girince Zaza sustu. Kimse istememiş olsa da su getirmişti ve bizim gibi o da hasta yatağının yanma diz çöktü. "Onun ateşinin çok çalışmayla bir alakası yok. O, özlemden ötürü hasta, başka bir şeyden değil," dedi Neelata.

Neyin ters gittiğini biliyordum. Ham, Neelata'yı çadınna daha çok davet ediyordu. Eğer mümkünse her akşam; ama Neelata akşamlarını hizmetçDeriyle geçiriyor ve Ham'in vaatlerinin kendisini ele geçirmesine izin vermiyordu. Yanına da yaklaştırmıyordu. Bir kedi gibi tırmalıyordu. "Tabut" adını taktığı bir gemide bir çocuk dünyaya getirme düşüncesi onu korkutuyordu.

Ateşini düşürmek için Ham'i babamın küvetine koyduk. Sonra böceklerden korunması için vücudunu külle ovduk. Bu işi hep beraber yaptık: Zaza, Neelata ve ben. Ham bunu bilmiyordu. Sal andı ve bizi itti.

Sayıklarken bizi, tepelerden inmiş vahşi hayvanlar olarak gördü.

iyileşmek için Ham, ağabeyleri tarafından taşınarak o zaman artık herkesin bildiği şeyi -bir oyuk yaptığı gerçeğini- itiraf etmesi için babasma götürüldü. "Cüce için," diye açıkladı; ama yalanı, neredeyse boğulana dek

onu öksürttü. inşaatçı ona hasta yatağına geri gitmesini ve yaptığı şeyden ötürü üzgün olmamasını önerdi. "Cüce bize anlamadığımız şeyler yapma ilhamını verdi," dedi. "Ben onu gemiye sokma düşüncesiyle büyük günaha girdim. Fakat o öldü. O bir haberciydi ve bizim bilmediğimiz bir kılıkta olsa da hep öyle kalacak."

İşte o sıralarda Pufu, Zedebab ile konuşurken gördüm. Yanlarında ikinci bir kadın daha vardı: ona tıpatıp benzeyen ikiz kız kardeşi. Pufa, bir torba kurutulmuş gübre sunduklarını gördüm. Artık tahta, kullanmamız yasak olan ateşi yakmak için mükemmel bir yakacak olurdu. Ona bu hediyeyi kazandıracak ne yaptığını görmek için onlara doğru yürüdüm.

"Pufa bunu veriyoruz," dedi Zedebab -yoksa bunu diyen kız kardeşi miydi? -. "Ve sana da iki katını veririz; eğer tekne yapıcının inşa etmiş olduğu oyuğun yerini söylersen." İkisi de minyon ve inceydi. Kulaklarında bir sürü küpe vardı ve aynı şeküde hareket ediyorlardı.

Put ve ben, inanmayan gözlerle onlara baktık. Daha önce, aynı şeyleri söyleyip aynı şeyleri düşünen, birbirine bu denli benzeyen iki insanı hiç görmemiştik. Fakat benden gelen ufak bir yorumla hararetli bir tartışmaya girdiler. İkisinin de yüzü benekleşiyordu. Bu yünden artık birbirlerine benzemiyorlardı; sanki artık benzemek is« temiyorlarmış gibi. Tartışmaya neden olmuş olan yoru-

ise şuydu: "Oyuk sizin ne işinize yarayacak kim saklanırsa saklansın hemen bulunacak."

-40-

Ustabaşı ve Savaşçıların

Ziyafeti

Bir ziyafet verilecekti. Kadınlar baş süsleri ve tunikler yaptüar. Kuş tüyleri özenle renk ve desenlerine göre seçildi. Tukan11, trogon12 ve turna tüylerini kullandılar. Bunları akşam toplayıp iplikle kumaşa tutturdular.

Yağmur yağdığından avlu boştu ve herkes kırmızı çadırda toplanmıştı. Ustabaşları yere daire şeklinde oturmuş davul çalıyorlardı. İnşaatçı şarap getirtmişti. Ve artık yıkanıp yağlanmanın zevkine alışmış

olduğundan, benden, herkesin kol ve ayaklarım yıkayıp yağ ile ovmamı istedi.

"' Gagası rengârenk olup güzel sesler çıkaran bir kuş türü. Bir tür tropikal orman kuşu.

Çadır o kadar insan için çok küçüktü. Bacaklar bana doğru uzanmıştı. Kime ait olduklarını bilmeden hepsini sırayla yıkadım. Hepsinin hoşlarına gidiyordu. Genç bir kadın bir erkeği yıkarken, bir Rrattika'nın yapabileceği her espriyi bana da yapmışlardı. İçtikçe daha yüksek sesle şarkı söylediler. Babam bardağını pek çok kez doldurdu. Sadece ustabaşlarının değil, her savaşçının da tek tek ismini biliyor oluşu beni şaşırtmıştı. Yapıdan ötürü gurur duyuyordu. Diğerlerinin omuzlarına vurup kendisini tebrik etmesine izin veriyordu. Benim de içmem için ısrar etti. "Rahatla, Re Jana," diye fısıldadı bana. "Bu hafif bir yağmur. Bu toprakları sel alması haftalar sürer."

Gece yarısını çok geçmemişti ki ancak aletlerimi toplayabildim. Bana söyledikleri her şeyi yapmıştım. Şarap beni neşelendirmemiş, sadece başımı döndürmüştü. Ham bunu fark etti. O, ziyafette yer almadı. Çadırının perdelerini yukarı kaldırıp heyecanlı bir şekilde ziyafeti kendi bölmesinden seyretti. Acısını azaltmak için ona şarap teklif ettim; ancak midesi, benim ona getirdiğim sudan başka hiçbir şeyi kaldırmıyordu. Gitmek için hazır

olduğumda, "Neden anneni her yere sürüklüyorsun ki? Onu burada bırak. Biz ona bakarız. Ne susar ne de üşür," dedi. Annem, Ham'in bu teklifini duyunca istekli bir şekilde gözünü kırptı. Ben de onu Ham ile beraber bıraktım.

Gecenin ilerleyen saatlerinde içimde kötü bir hisle uyandım. Bunu nasıl yapabilmiştim? Bir ziyafet olan çadırm arkasına o güzel kadını nasıl bırakabilmiştim? Babam sesli bir şekilde yanımda horluyordu. Kendinden geçmiş

bir şekilde uyuyordu. Uzun zamandır bu şekilde uyuduğunu görmemiştim. Ayağa kalkıp kırmızı çadıra gittim.

Çadırda, annemin nerede olduğunu tahmin ettiğim yerde durdum. Nefes alıp verişini duyabiliyordum.

Uyuyordu. Etrafı çok sessizdi. İyi olduğundan emin oldum.

Ertesi sabah onu almak için geri gittiğimde saçları taranmış ve yıkanmıştı. Çadırda pek fazla insan kalmamıştı. Sadece Shem bir sandalyeye boylu boyunca devrilmiş uyuyordu. Ham bile sonunda hasırından kalkmıştı.

"Onu kim yıkadı?" diye sordum, gece hissettiğim aynı huzursuz duyguyla.

"Ben değil," dedi Shem.

"O zaman kim?" Kadınlar çadırının arkasındaki bölmenin yanındaki kızlara sordum.

"Biz yıkamadık/' dediler. Avluda su birikintilerinin üstünde savaşçılar yatıyordu. Gözlerini açana kadar onları dürttüm ve annemi kimin yıkadığını sordum.

"Köşedeki o muhteşem şeyi mi? Hiç kıpırdamadan yatan kadını mı? Hayır, aslında onu yıkamadık," diyerek kahkahayla gürlediler.

Annemin başında durdum. Ham'a bıraktığım yağdan kokuyordu. Ona ne olduğunu sorduğumda, gözlerini başka yöne çevirerek cevap verdi; kalp yerine sırtından bir okla vurulmuş, dönen bir kuş gibi.

-41-

Annemin İradesi

Babam onu ne rahat ettirebiliyor ne de sinirini ya-tıştırabiliyordu. Cücenin doğru yolu seçmiş olduğunu düşünüyordu. Şüphelerimizi sadece fısıltıyla dile getiri-yorduk. Onun duymasmı istemiyorduk. Rüzgârdan dolayı havanımdan dışan çıkan badem tozlan etrafımızda uçuşurken konuştuk. Özel bir konu hakkında konuşmu-yormuşuz gibi yaptık. Rüzgârın rahatsız edişinden konuşur gibi. Ama, "Hâlâ bir iradesi olduğunu kanıtlamak istiyor: ölüm iradesi," dedik.

Babam ve annem günlerce konuştular. Konuştuk-lannı benden, onların avukatı olan, birbirlerine yakın tutmak için elinden geleni yapan benden gizli tuttular. Sıcak akşamüstleri, babamın huzursuzluğu arttığında çaresizlikle anneme doğru eğilir, ben de o sırada annemin diğer tarafına yatarken, kol arımı annemin kolları sanıp kendisine doğru çekerdi. Kapalı gözleriyle babam, benim parmak ve ellerimin annemdnkiler olduğunu hayal ederdi. Bu dokunuştan sonra inler ve inlemeler de hıçkırıklara dönüşürdü.

Annem babamdan, papirüsten yapılma bir kayık yapmasını istedi. Uzun, geniş, yüksek pruvası ve kıçı olan bir kayık. Ölüleri yaktığımız gondol gibi. Beni, kamış seçeceği dükkânların yanına götürdü. Kümes çevreleme ve bölme ayırma için kul anılan değişik çeşitler de vardı. Kuş tünekleri için ince saplar ve ayrıca büyük, tehlikeli hayvan kafesleri yapmak için bir kol kalınlığında bambular da bulunuyordu. Babam papirüsten bir kayık yaptı.

Hayatında birkaç kez yapmıştı: Annesi, beraber ölmüş olan iki kardeşi ve suyun kenarında hayatını yitirmiş

olan erkek kardeşim için yapmıştı. Yağmur yağarken bir yere sığınır ve güneş çıktığı an işine geri dönerdi.

insanlar yapısının etrafında toplandılar. Kamışların taşıma gücünü bilmiyorlardı ve babamın yaptığı şeye güldüler. Bazıları bunun bir çeşit başkaldırı olduğunu, İnşaatçı ve savaşçılarıyla dalga geçtiğini öne

sürmüşlerdi. Fakat papirüs kayığı tamamlandığında hepsi hayranlıkla seyrettiler. Gondolü gören kimse ölümü düşünmedi.

Babam, Put ve benden tekneyi tepeye, kalın parmaklı çalıların büyüdüğü yere taşımamız için kendisine yardım etmemizi istedi. Yeri seçmiş ve hazırlamıştı. Ağaç dal arı toplamış ve çalılara büyük bir testi yağ

saklamıştı.

Hayatında ilk kez Put, neler olduğundan haberi olmayan o zaval ı çocuk, sapanıyla uçan bir ördeği öldürdü.

İnsanlardan uzak bir yerde ördeği pişirdik. Kokunun dışarı çıkmasmı önlemek için çömleğin kapağını iyice bastırdık. Eti lapa yapıp içine tuz ve baharat ekledik.

Babam, annemi ete yakın tutup ağız dolusu besledi. "Ördek yavrularının suya nasıl geldiklerini hatırlıyor musun?" diye sordu. Annem göz kırptı. Bunu ben de yaşamıştım. Annemin yetiştirdiği yavrular suya hazır olduklarında, annem teknesine biner ve onların da peşinden gelmelerini sağlardı. Babam bunun çok güzel bir an olduğunu düşünürdü ve her zaman ellerini çırpardı. Fakat biz çocukların, yüreğimiz ağzımıza gelirdi. Bazı yavruların hiç yüzemediklerini bilirdik. Bazen içlerinden biri devrilirdi. Sonra o küçük, tuhaf şey su üstünde baş aşağı yüzerdi. İçimizden en büyüğü sal kullanmasını biliyordu ve geç ve soğuk olsa da ördeği kurtarmak için feryat edip izin isterdik. Ama annem bunu yasaklamıştı. Genç kuşların dayanıklıklarını bilmesi gerekiyordu. Bazen biri, tekrar başını yukarı kaldırmayı başanrdı. Bunu görünce biz hemen rahatlardık. Başı suyun üstünde belirince kardeşlerine yetişmek için hızla suda yüzerdi. Fakat sık sık ördeklerin çabalarının yavaşladığına tanık olmak zorunda kaldık. Kanatları ve bacaklarının hareketleri zorlaşır ve sanki içinde bir şeyler kırılmış gibi işe yaramaz su şapırtıları duyulurdu. Sonra ördek durur ve bu sefer balık onu yemek için gelirdi.

Put ve ben, babam geçmişten bahsederken ağladık. Kuşaklarımızı çekip bacaklarımızı yukarı kaldırdık ve çenemizi dizimize yasladık. Annem birkaç konuyu daha açıklığa kavuşturdu. Babama, kutsal değneğini alacak olan kişinin ben olduğumu söyledi, ki o değnek sahip olduğu en değerli

varlıktı. Ellerimi toprağın altına gömdüm. Kavrayamadığım kadar derin bir acının beni beklediğini biliyordum ve korkumun arttığını hissettim.

O şekilde beklerken, eski savunmaları tekrar etmemek çok zordu: Hâlâ elimizde babamın yaptığı tekne vardı.

Tekneye yakın bir mesafede yaşayabilirdik. Hatta su hiç gelmeyebilirdi.

Fakat ne zaman su ya da tekneden bahsetsek, annemin duyamayacağı şekilde fısıltıyla konuşuyor olsak da, annemin gözleri korkuyla doluyordu. Yükselen kaynaklar, taşan göletler, her geçen gün daha kayganlaşan taşlar ve her zamankinden daha yeşil olan tepeler, annemin etrafa endişeyle bakmasına neden oluyordu. Bir daha asla su sınır çizgisinde olmamak için buraya gelmişti. Bir daha bir gemiye taşınmamak için bu yolculuğu çekmişti. Eğer tüm dünyayı su basacaksa bundan nasıl kaçabilirdi?

Sular yükselirken onu bekletmek ve onu tekne ya da gemiye taşımak zalimlik olurdu.

İşte bu yüzden, yemek, konuşma ve sessizliğin hakim olduğu uzun bir akşam üstünden sonra, babam onu papirüs kayığını hazırladığı tepeye götürdü. Ben, hiç konuşmadan sıkıca bana sarılmış olan Put ile geride kaldım. Duman örtüsünün havaya kalktığım görünceye dek dayanılmaz bir bekleyiş içindeydik. Yaban ördekleri ve her çeşit su kuşu geniş bir kavis şeklinde dumanın etrafında uçtular. Ve ertesi sabah, köhne bir sığınağın altında yorucu bir uykudan ve annemle ilgili gördüğüm rüyalardan sonra, kampın üzerinde uzun şeritler hâlinde, parlayan ipliklerin asılı olduğunu gördük. Tahtalardan kayalara çitlerden malalara bağlanmışlardı. Bunlar, babamın rüzgâra attığı ipek böceklerinin iplikleriydi.

"Çok güzel yapılmış," dedi babam sonra. "Bu, yaptığım en mükemmel papirüs kayığı." Fakat annem taşınmak istememişti. Hayatı boyunca asla bir kayığa ya da tekneye taşınmak istemediğini açıkça söylemişti. Babam da onu doğrudan, ateşin yandığı odunların üzerine koymak zorunda kalmıştı.

Burada yas tutulacak bir yer bümiyordum. Evde, bataklıklarda, birçok yerim vardı: Anneannemin ve ondan bir gün sonra vahşi domuzlardan ötürü aldıkları yaralardan ölen amcalarımın öldüğünü öğrendiğimde nerede

oturmak istediğimi biliyordum. Hepimizin farklı mekânlarımız vardı ve kimsenin yoluna çıkıp rahatsız etmememiz gerektiğini öğrenerek büyümüştük. Inşaatçı'nın tersanesinde ise nereye gideceğimi bilemedim.

Her yer çok kalabalıktı ve tepelerde de vahşi hayvanlar vardı. Ben de oturmaya, ipek böceği kafesinin altına gittim.

Neredeyse benden hemen sonra Neelata içeri girdi. Çalılar alçaktı. Uzun birini gizleyemezdi. Bu yüzden beni bulmadan çok önce bana doğru yaklaştığını görmüştüm. Üzerine gül deseni işlediği bir minder tutuyordu elinde. Beğenip beğenmediğimi sordu. Bitirdiğinde bana vereceğini söyledi.

Ben annem hakkında konuşurken o, işlemeye devam etti. Annemin sedyesine yaslandım. Alışkanlıktan ötürü nereye gitsem onu da yanımda götürüyordu m. Hâlâ içinde şeklini görülebiliyordu. Onca yıldan sonra sedye onun şeklini almıştı. Neelata ben konuşurken başını işinden kaldırmıyordu. Bu iyiydi. Onun bana bakmayışı konuşmamı kolaylaştırıyordu. Annemin hayatı ve ona ne olduğu hakkında konuştum. Dedim ki, "Her şeyden, iradesi olmayışını sorumlu tuttu. Eğer iradesi olsaydı, küçük kardeşimi kurtarmak için o tekneden inebileceğini düşündü." Neelata iplerin parmaklarından kaymasına izin veriyordu. Eğilip kibarca elimin arkasından deriyi ısırıp annemle konuştum. Geri gelmesi için ona yalvardım.

Ham'in yaklaştığını gördüğümde Neelata, çalıların arkasında henüz kaybolmuştu. Bana bir battaniye ile rahatlatıcı yün bir örtü getirmişti ve omuzlanma sardı. Yün, ıslak ve bunları gergin yanaklarıma sürtündü.

"Ağlama," dedi. "O seni çok daha büyük bir kayıptan korudu."

"Hangi kayıp bundan daha büyük olabilir?"

"Kendisinin istemeden ölmesi. Yükselen sular gibi gelen yavaş ölüm." Ateş, dudakları arasında kırmızı bir keskinlik bırakmıştı. Annem hakkında konuştuğumda başka yöne baktı. Çadırdaki o uzun geceden sonra, annemi yıkayan kişinin o olduğunu biliyordum. Savaşçıların annemin üzerinde bıraktıkları izleri silmek için elinden geleni yapmıştı. Onun suçu yoktu. Savaşçılar annemi o uyurken alıp götürmüşlerdi.

Bir anıt diktik. Ham uygun bir taş için araziyi aradı. Taşı kaldırıp ona gösterdiğim noktaya getirdi. Üzerine bir deniz denizkırlangıcı şekli oydu. Bu, annemin uğur getiren kuşuydu.

Kendiyle beraber beni de tepelere çıkardı, ipek böceği kafesinden olabildiğinde uzağa gitmek için ısrar ediyordu. Tüm bilindik yerlerden uzakta, taşlardan bir sütun dikti. Ona yardım edecek kuş tüylü savaşçılar yoktu yanında. "Neelata'yı kanm olarak aldım; çünkü o bana ait. İnsanlarımızı yücelten bir soydan geliyor/'

dedi. Arkamda durup kollarıyla beni sardı. Dirseği göğsümde ve eli boynumdaydı. "Ama sen benim gerçek karım değil misin? Neelata'dan önce seninle beraber olmadım mı ben?" Sütuna işaret etti. "Bunu senin için dikiyorum." Omzu sırtıma değiyordu; ama ondan uzaklaştım.

Tepelerde dolaştım; ancak bana ilgisizce bakan utangaç hayvanlardan başka bir şey bulamadım. Kaim parmaklı çahların yakınında papirüs kayığı hâlen duruyordu. Süslenmiş ve yer altı dünyasına inmeye hazır; ama annemin isteği üzerine yakılmamış bir hâlde. Geniş topraklara uzanan tepelerin hiçbirinde yas tutacak uygun bir yer bulamamıştım.

-42-Feragat

Annemin ölümünden sonra babam artık tanımadığım birine dönüşmüştü. Rrattika ile kaynaşıyordu.

Savaşçılar onu görmeye geliyorlardı: O gece annemle beraber olan tanıdığım adamlar; ama babam öç almak için hançerine uzanmıyordu. Demliğinin ateşinin parıltısı yanında onlarla sohbet ediyordu. Davranışları beni rahatsız ediyordu. Akimi kaçırdığını düşünmeye başlamıştım. Onların yedikleri yemekleri bile sevmeye başlamıştı.

Hiçbir Rrattika'nın bu zamana kadar tanımadığı iyi bir akıl hocası olmuştu. Bir plan yapmalan için onlara cesaret veriyordu. "Çoğu insan, herkes için yeterince yer olacağını düşünüyor," dedi. "Bir yer ele geçirmek, güç ve yetenek ister. İşte buna hazırlanmalısınız."

Ancak çok sonra ne yapmaya çatıştığını anladım. Babam akimi kaçırmamıştı. Bilerek kendisine inanmalarını istiyordu. Daha önce yapmadığı şeyi yapıyordu: Bu insanların dünyasına giriyordu; ancak arkadaş aradığı için değil, bir çözüm bulmaya çalıştığı için. Hayatlanmızı kurtarmaya çalışıyordu. Aynı zamanda da bir intikam planı hazırlıyordu.

Göletteki su yükseldi ve çadırlar daha da tepeye taşınmak zorunda kaldı. Gezginler, uzak bölgeleri sel aldığına dair haberlerle geldiler. Tepeler suyla doldu. Hepsi, yere ayağınızla bastığınız an su çıkan devasa bir süngere döndüler. Etrafımızda insanlar suda yüzen her nesneyi toplamaya başladılar. Sallar yaptılar. Ağaç dalları toplamak için uzak mesafelere yolculuk ettiler. Dalları birbirine bağlayıp üzerine çadır bezleri geçirdiler. Diğerleri aşırı derecede donanmaya başladılar. Küçük milisler oluşturup arazide eğitildiler. Onlar, Rrattika arasında en dinamik olanlardı: kurulu düzene itiraz edecek kadar cesareti olan girişimci insanlar.

Hepsi, gemide hiç şüphesiz bir yerleri olmasını sağlayacak kadar bir şeyler yaptıklarına inanıyordu.

Fakat babam, silah taşımayan ya da savaşçı giysileri giymeyenlerle de kaynaştı. Onlara çok farklı bir öğüt veriyordu. Gizli demeklere üye oldu. Gece toplantı yaparlardı. Çeşitli etnik gruplardan gelen erkek ve kadınlarla beraber yağmuru görmemek için sürekli uyuyan insanlara öfke yağdırırlardı. "Çok yorgunuz,"

derlerdi. "Çok çalıştık." Babam koyu derisiyle hemen göze çarpıyordu. On, on beş kişiyle konuşmadan tersaneyi geçemezdi. İnsanları, sadece karanlık olan saatlerde uyumaları için teşvik etmeye çalışıyordu.

Onları eyleme davet ediyordu. "Kendinizi kurtarın. Bu kaderi göz göre göre kabul etmeyin. Adı Konulamayan'a karşı zeki olun ve ikinci bir şans vermesi için kendinizi zorlayın. Bir tekne inşa edip içine erzak koyun."

Gemi artık tamamlanmış olsa da bir teknenin nasıl inşa edüeceğini çok az kişi anlamıştı. Hâlen bir sürü küçük parçadan gövde yaparak başlıyorlar ve sonradan omurga ve oturak tahtasını ekliyorlardı. Babam onlara, önce omurgayı yapmanın ve sonra üst güvertenin onun üstüne oturtulmasının önemli olduğunu gösterdi.

Hayatında ilk kez, en zor şartlarda ve en pahalı keresteleri kullanarak tekne yapmanın zevkinin tadını çıkardı.

Daha önce hiç bu kadar çok çeşit keresteyle karşılaşmamıştı. Bu tahtaları ünlü savaşçılar oldukça yüklü bir miktar para ve gümüş karşılığı kervanlarla getirtmişlerdi. Babam birçok kişiden yardım aldı. Mesela artık gemi yapımı bittiğinden yapacak bir işleri kalmamış olan marangozlardan. Bir tekne bittiğinde karardıkta tepelerde gizli bir yere saklanırdı. Alıcılar çok tedbirli davranırlardı. Su geldiğinde izdiham olacağından endişe duyuyorlardı.

Babam ayrıca ilk feragat etme örneğini de gösterdi. Çuvaldan yapılma giysi giyip eski eşyalarından kutru-lan ilk kişilerden oldu. Sadece gelecekte işe yarayabilecek eşyalarını sakladı: kanca, büyük balık ağı, ipleri, dört testisi ve bir huni. Fakat bağını, sandığım, mızraktan ve hatta büyük kedinin pençelerinin bulunduğu keseyi bile attı. Tersanedeki insanların bazıları, onun bu öğüdünü dinleyip babamı örnek aldılar. Başka ne yapabilirlerdi? Kendi bilge adamları pek işe yaramıyordu. Rrattika'nın bile adamları, her şeyi bilenler, önceden öğütleri karşılığında değerli eşyaları takas edenler,

şimdi artık dışarı çıkmıyor-lardı. Deliklerinde sürünüp yerlerinden çıkmayan fareler gibi saklanıyorlardı. Rrattika babamdan destek bulmuştu; çünkü hâlen konuşmaya devam eden tek kişi oydu. Saçlarını kazıyıp hepsini bir yere yığdılar. Örgülü saçlar, kıvırcık saçlar ve uzun lülelerin hepsi birbirine karıştı. Başka bir yere giysilerini ve daha başka bir yere de ayakkabılarını yığdılar. Orada dururlarken, kıl ı battaniyelerin altından ince bacakları dışarı çıkmış bir hâlde ve hepsi aynı şekilde kazınmış kafalarıyla, neredeyse hepsi çekici duruyorlardı ve başlarına bir felaket gelmesini diledikleri hayal bile edilemezdi.

İnşaatçı feragatleri gördü ve, "Bu yaptığınız samimi, içten gelen bir feragati göstermiyor. Siz kurban veri yorsunuz. Yani eski Tanrılarınız'a yaptığınız şeyi yapıyorsunuz. Eğer gerçekten feragat ediyor olsaydınız, sadece saçlarınızı kesmez, kalplerinizi de değiştirirdiniz. Ama siz sadece saçlarınızı kestiniz," diye karşı çıktı.

Sabahın erken saatinde işçilerin söyledikleri şarkılarda hüzün vardı. Birbirlerinin ezgilerini yakalayıp şarkıyı tamamlıyorlardı. Sanki tepelerin kendisi dert yanıyor gibiydi. O kadar güzeldi ki, ortak dil eri ve gelenekleri, beraberlik hisleri ve uyumlarıyla dünyanın her yerinde hayatta kalabilecek olan bu insanlan kıskandım. Her zaman kendilerini, kendi insanları arasında bulacaklar ve kendilerini hep evde hissedeceklerdi. Fakat birlik ve beraberlikleri onlara pek fayda sağlamamıştı. Seçtikleri Tanrı' dan biraz daha müddet kazanamamışlardı.

Babam, "Ben inşaatçı ile birlikte çalıştım; ama onun Tanrısı'na karşıyım. Savaşçılar kurtulsun diye tekneler yaptım ve bu hareket, onun isteklerine tamamen karşı. Tekneler çok büyük değil; ama önemli olan yüzmeleri. Tufan amacına ulaşamayacak, Re Jana ve benim başarım da bu olacak," dedi.

Ham de pişman oldu. Kırmızı çadırdaki yerinden feragat etti. Orada artık ne yemek yiyor ne de uyuyordu.

Bizim gibi, evsiz, sadece çadırdan korunmak için üstü kapalı bir yerde uyuyor ve başım yaslamak için taş

kulanı-yordu. "Teknenizi bitirmek için geldim," dedi babama, çantasıyla geldiğinde. Bize, ihtiyacımız olan keresteyi sağladı.

-43-

Teknenin Bulunuşu

Shem ve Japheth, tepeler boyunca gizlice tekne inşa edildiğinden şüphelenmeye başlamışlardı. Zaten nasıl şüphelenmesinlerdi? Çekiç seslerini duymamak imkânsızdı. Şüphelendikleri ilk kişi babam oldu. İki kardeşin bir sabah teknenin yanında bekliyor olmalarına şaşırma-mıştık. Etrafında dolanıp her detayını incelediler.

Dört kafes yapılmıştı. Bunlardan ikisi içerideydi. İçeride uyuyan kişinin yüzü ve kafesin tepesi, bir kol uzunluğundan daha kısa bir mesafedeydi.

"Bunun yok edilmesi gerek," dedi Shem. "Eğer buna izin verirsen, Adı Konulamayan'ın planı nasıl işe yarar?"

"Onlar özgür insanlar," diye yanıtladı Ham, ağzı çivi dolu bir hâlde. "Eğer isterlerse bir tekne yapabilirler. Adı Konulamayan bize, başkalarının teknelerini yok etme emrini vermedi."

"Ama onların yaptıklarının hiçbir mantıklı yanı yok," dedi Shem, kirpikleri yanmış birinin sabit bakışlarıyla, "Burası taşlı bir çöl. Eğer insanlar buraya tekne yaparlarsa bunun tek amacı, Adı Konulamayan'ın gazabından kaçmak olur. O'nun emirlerine karşı geliyorlar. O' nunla dalga geçiyorlar. Bunun, bataklıklardan gelen tekne yapıcının bir hilesi olduğunu görmüyor musun? Önce babamızı, herkesin uyarılması gerektiğine dair ikna ediyor. Sadece bunu yaparsa, insanlara pişman olmaları için zaman vereceğini söylüyor. Ve şimdi herkes neyin geleceğini bildiğinden tövbe etmek yerine gidip tekne inşa ediyor! Neler olacağını biliyorsun: Sel geldiğinde, Nefilim bu teknelere hücum edecek. Kısa zamanda yeni dünyayı işgal edecekler ve kutsal plan başarısız olmuş olacak; çünkü onların gebelik dönemi kırk hafta değil, kırk gün."

Son günlerde kayalıklar bile ıslanmıştı. Yamaçları dik olduğu için değil, çok kaygan oldukları için tırmana-mıyorduk. Shem çok ciddiydi ve Ham'i

anlamıyordu. Japheth'e başını sal adı. Japheth etrafına bakıp Ham'in alet çantasının yanına gitti ve bölgedeki son üç ağacı kesmiş olan baltayı aldı.

Ne yapmaya niyetlendiğini anlayan ilk kişi Ham oldu. Ağabeyine doğru koşup onu durdurmaya çalıştı. Ham tekne ve ağabeyi arasında durup kollarını açtı ve, "Benim kurtuluşum olacak olan tekneye dokunma.

Teknede delik açarsan ben de boğulacağım. Ben babamın gemisiyle gelmiyorum," dedi. Ham'in tazısı mızmıziandı. Japheth başı yere değene dek baltayı yere eğdi.

"Böyle yapma," dedi Shem kızgınlıkla. Ayakkabılar böyle bir havaya uygun yapılmamıştı. Suyu içine çekti ve ayakkabının üst kısmı büzüştü.

Fakat Ham şaka yapmıyordu. Bunu ben bile ancak, "Gemi lanetli. Kötürüm bir kadının kötüye kul anılmasına izin veren ağabeylerimin adil ve dürüst olduklarına nasıl inanayım? 'Kimimiz kutsanacak, kimimiz lanetleneceğiz/ dedi kâhin. Ben, kutsanmayı hak edenlerden olacağım. Ben bu tekneyle geleceğim," dediği zaman anladım.

Babam ve ben ne diyeceğimizi bilememiştik. Tazı havladı. Shem ve Japheth alandan ayrıldılar. Japheth tek kelime etmemişti; ama bu, onun için olağandışı değildi. Shem de bir şey dememişti ki bunun bizi uyarması gerekirdi. Fakat Ham'in kararından o kadar etkilenmiştik ki, neler olduğunu kaçırmıştık.

O akşam Ham, burnuna, kuyruğunu yutan bir yılan şeklinde bir halka geçirdi. "Kararlılığımın bir sembolü,"

dedi. Babası yerine bizimle gelmesi mantıklı bir karar gibi görünüyordu. Adı Konulamayan'ın, kendisinin yaşamasını istiyorsa, bu tekneyi de koruyacağını biliyordu. Dokunaklı bir şekilde hiçbir şeyin ters gitmeyeceğinden artık emindi. "Bizim teknemiz de en az onlannki kadar sağlam," dedi. Hatta daha düzenli ve yönetmesi daha kolay olduğundan daha da iyi olduğunu ileri sürdü. Babam da, çok fazla ot çiğneyen bir insana gelen cesaretle şu şekilde yanıt verdi: "Eğer öyle değilse de tüm dayanıklılığımızla ölümü bekleriz."

Shem ve Japheth teknemize el konulmasını emretmediler. Elbette bir uzlaşmaya varılmıştı. Bunun ne olduğuyla ilgili hiçbir fikrim olmasa da, babam bir köle gibi zincirlenmişti. Aniden kimseyle konuşmaz ve tersanede görülmez olmuştu.

Shem, Ham ve Japheth gidip annelerine, "Babamın bizi kutsamasını sağla. Gemiye binene kadar beklemesine izin verme. O zaman yeteri kadar zaman olmayacak," diye yalvardılar. Üçü de aynı anda kutsanmak istiyorlardı. Böylece kimseyi lanetleme fırsatı olmayacaktı.

"Kutsanma için yeteri kadar zaman var. Ben henüz ölmedim," diye yanıtladı inşaatçı ve Zaza'yı, oğul arının yanma geri gönderdi.

Neelata, Ham'in niyetini biliyordu: Su geldiğinde tekneye gitmek.

"Bu iyi" dedi Neelata. "Bu iyi bir plan."

"Ama hep bir arada olmayacağız," dedim.

"Ben Put'a, sen de Ham'e göz kulak ol."

"Put bize ait. O bizim çocuğumuz."

"Pufu benimle bırak. Bir sürü bal ve hurmam var. Benim yanımda, seninle olduğundan daha iyi bakılır.'

Ayrılığımızın sadece geçici bir süre olacağına ikna olmuştuk. Kurtulacağımıza dair mantıksızcasına güçlü bir inancımız vardı. Fakat yine de, gece yatağa yattığımızda bile bizi rahat bırakmayan bir hüzün vardı içimizde.

Bunu unutmamızı sağlayan tek şey geminin güzelliğiydi: Kusursuz ve mükemmeldi. Boyutu, kutsal orana tam uyuyordu. Bu bir gemi değil, birinin ilahî bir görüntüsüy-dü. Ona bakmak gerçekten insanın içini rahatlatıyordu.

-44-Camia

Bir kez daha taşınmamız gerektL Babam ile ben, yükselen su seviyesiyle başa çıkma konusunda ustalaş-

mıştık. Yoğun yağmur yüzünden bataklıklarda kaç geceyi teknelerimizde geçirmiştik. Su yol arı kazar ve gerektiğinde her gün içlerini temizlerdik. Fakat bir süre sonra, aldığımız tüm önlemlere rağmen taş ocağı aşırı çamurlu bir hâle geldi. O kadar soğuktu ki, iki kat giysi giymemiz gerekiyordu. Sürekli bir ikilem içinde yaşıyorduk: Giysilerimizi çamurdan arındırmak mıydık? Ama armdinrsak onları bir daha nasıl kurutacaktık?

Erzaklar bozuldu, aletler paslandı ve yaralar iyileşmedi. Vadide yaşayan herkes eşyalarını toplayıp tepelere taşındı. Doğal olarak biz de arazimize geri döndük.

Yamaçta yaşamak için her geçen gün daha fazla insan geldi; küçük Camia ve kör annesi gibi. Annesinin gözleri çıkarılmıştı ki bu içimize bir kuşku düşürmüştü; çünkü bazı toplumlarda ihanet edenlerin ceza olarak gözlerinin çıkarıldığını biliyorduk. Fakat annesi o kadar sıcak kanlı ve çocuğuna o kadar sevecendi ki, kısa zamanda dostluğumuzu kazandı. Hepimizi aynı kaderin beklediği

ni bildiğinden tuhaf bir şekilde kendini güvende hissediyordu. Bir hikaye uydurarak kızının su korkusunu yenmesini sağlamıştı. Hikâyeye göre, güzel, mavi bir nehir beraberinde tüm insanları taşıyacaktı. Tüm yapması gereken, gözlerini kapatıp kendini suya bırakmaktı. Su boyunu aştığında korkmayacaktı; çünkü böyle olması gerekiyordu. Orası sessizdi. Suyun içinde daha hafif oluyordun ve saçların suyum akışıyla hareket ediyordu. Kör kadın hikâyesine hareketlerle devam etti: Camia'nın saçlarını yukarı fırlatıp sonra tekrar yavaşça yere düşmesini sağladı. M f.

Kız, Pufun oyun arkadaşıydı. İkisi de birbirlerini çok iyi anlıyorlardı. Kelimeler farklıydı; ama ahenkler birdi.

Küçük kız, bizim sulak çevremizde serpiliyor gibiydi. Annesi gibi o da sürekli havayı soluyordu. Nem kokusuna ve rüzgârın, onlara göre farklı bir yönden esişine daha yeni yeni alışıyorlardı. Kız, ıslak ama şık giysüeriyle bizi ziyaret ediyor ve Puf un bile anlamadığı kelimeler söyleyerek bizi güldürüyordu. Yakında öleceğini bildiğin insanları farklı görmek tuhaf bir deneyimdi.

-45-Yağmur

Bir zamanlar kolayca koşabildiğimiz yerler şimdi kaygan ve geçilemez hâldeydi. Destek olması için taş ve kayalara güvenemiyordum; çünkü hepsi çözülmüştü. Etrafımızdaki tüm insanlar olabildiğince çabuk su yol an kazıyorlardı; ama kimsenin üst geçit yapmayışı beni şaşırtmıştı. Bataklıklarda, her şeyi her şeye bağlayan üst geçitlerimiz vardı. Burada ise tek bulabildiğin, kısa zamanda çamura batan sıradan platformdu. Bambu ve zor bulunan tahtalarla sütun köyler inşa edildi. Su, tepelerden dere hâlinde aktığından, insanlar gemiye doğru taşmıyor-lardı. Nerede yaşadıklarının pek bir önemi yoktu. Her halükârda ıslanacaklardı. Şişmiş boğazlarla uyandık. Küçükler soğuk almış ve kulaklarında iltihaplar olmuştu. Bu yüzden bütün gece ağladılar. Babam, darısının çürüdüğü arazilerde gezindi.

Islaklık yalnızca yağmurdan gelmiyordu. Altımızdan, etrafımızdan ve her şeyden yükseliyordu. Altımızda toprak kayıyordu. Ateş yakılan yerler yosun tuttu. Göl er ve dereler şekil değiştirdi. Daha önce hiç bu kadar yeşil olduğunu görmediğimiz yerlerde çiçekler açtı. Artıklar yığılmaya, yiyecek kırıntıları ve dışkılar, hepsi büyük bir püre hâline gelmeye başladılar. Sivrisinekler ısırıyorlardı. Yamaçlarda kırlangıçlar tüm güçleriyle yere çakılıyor gibiydiler. Karatavuklar tüylerini düzleştirerek ağaçlarda biriktiler. Tavuklar çamura battılar.

Sürüler çitin bir ucunda toplanmışlardı. Başlan rüzgâra çevrilmişti. Bazen yağmur gecenin bir yansı bizi yakalardı. O zaman büzüşük ve ıslak bir hâlde yere yatar ve sabah olmasını beklerdik. Şafak vaktinde de pek bir şey değişmezdi: Her yer nemli ve dayanılmaz olurdu.

Zaza koç boynuzunu üfledi. Önce bunu önemsemedik. Diğerleri arasında kaybolan tanıdık bir sesti; ama hayvanları harekete geçirmişti. Hayvanlar yamaçlardan aşağı indi. Önce birbirlerini ezdiler; ama sonra duruldular.

Güverte iskelesinin önünde beklediler. Postları karmakarışık olmuştu. Homurdanıp hızlı hızlı soluyorlardı. Tersanede yaşayanlar, koç boynuzunun sinyal olduğunu sonradan anladılar. Sonun başlangıcı gelmişti. Karar anı kapıdaydı. Onlar ve yüzlerce insan, sırtîarındaki bohçalarına koydukları eşyalarıyla geminin etraf ma toplandı. Hayvanları kenara itmeye çalışıyorlar ve hayvanlar da onlan eziyorlardı. Fakat geminin kapısı, karanlık bastınn-caya dek açılmadı. Akşam olduğunda insanlar, gübreler üstünde duruyorlardı.

Karanlık çöktüğünde inşaatçı, Shem ve Japheth güvertede belirdiler. Sadece hayvanların gemiye binecekleri bir güverte iskelesini yere indirdiler. Hayvanların çoğu; oldukça istekli bir şekilde gemiye doğru ilerledi.

Çıkıntılara tırmanmaya alışık olan hayvanlar bile, ayakla-rındaki çamur yüzünden güverte iskelesine dikkatle çıktılar. Savaşçılar, davetsiz misafirlerin gemiye binmesini engellemek için iskelenin başında bekliyorlardı.

Orada bekleyenler yorulmuş ve eğer önce hayvanlar gemiye bine-ceklerse, daha çok uzun saatler orada beklemek zorunda kalacaklarını anlamışlardı. Taneses ve Zedebab'ın çadırlarında uyuduklarını görünce, diğerleri de uyumaya gittiler. Ancak hayvanlar güverte iskelesinden yukan çıkmaya devam ettiler. Karanlık gemi yüklemesine farklı bir hava kattı: Sadece hikayelerde duyabileceğiniz bir olay hâline getirdi. Pençeler tahtaların üzerinde heybetle hareket ediyordu. Dikkatle ve korku dolu; sanki meydana çıkardığı ritmin asla unutulmaması gerekiyormuş gibi. Gemiye binen hayvanların sırası eski bir yemek tarifi gibiydi: yedi temiz, iki kirli hayvan. Gemide ağırlıklarına göre dağıtılıyorlardı. Diğerlerinin kokusundan ötürü panik yapmış hayvanlar vardı. Onlar ayrı tutuluyordu. Bazısı inatçıydı. Örneğin deve: Shem hayvanı boynundaki ipten çekmişti ve hayvan midesindeki her şeyi Shem'in üzerine fışkırtmıştı. Yılanın gemiye binmesi yasaktı. Rrattika nm ilk atalarından birini baştan çıkartmıştı. Onca yıldan sonra hâlen pek bir değişime uğramamıştı ve yararlı bir hayvan değildi. Bu yüzden sopalarla geri kova lanmış tı.

Sonunda yeteri kadar kafes olmadığı anlaşıldı. Yardım etmesi için Ham'i çağırdılar. Direk ve sürgüler bulup hızla kafesleri küçülttüler. Japheth hayvanları ambara taşıdı: Kavanozda tutulması gerekecek kadar küçük olan,

hiç yardım almadan kendileri gemiye binmeye kalksalar, bu işin yarım gece süreceği kadar uyuşuk ve yavaş hayvanları.

Her türden, en büyüğü ve en güçlü olanı aldılar. Liderlerini gemiye alınca tüm sürünün de onlann peşlerinden gelmek isteyeceğini anlamamışa benziyorlardı. Gemiye yükleme işlemine devam etmeden önce, iskeleyi çekip hayvanların yatışmalarını beklemek zorunda kaldılar. Yamaçtaki küçük araziden bağrışmalar ve tekrar tekrar yapılan hesaplamalar duyulabiliyordu.

Zaza tersaneye ayaklarını sürüdü. En son ana kadar, çiçeklerden tohum toplayıp kurutulmuş meyveleri hasır çizgili kutulara koymayı sürdürdü- Neelata her şeyini hizmetçilerine bırakmıştı. Artık gece gündüz gemide kalıyordu. Halılarını yaymış, duvar süslerini asmış ve gemide kendine bir yuva yapmıştı. Taneses de Zedebab gibi, Neelata'nın çadırında kalıyordu. Zedebab kendi bölmesini ip ve ağaç çivileriyle sağlamlaştırmıştı ve geride bırakması gereken ikiz kız kardeşi haricinde kimseyi yanma kabul etmiyordu.

Yorgunluktan uyuduk; ama uzun süre değil. Aşağıdan bağıran insanların sesleriyle uyandık. Hasırlarını su almış götürüyordu. Suda yüzüyordu. Hızla suyun dışarı çıkması umuduyla çadır perdelerini yukarı çektiler.

Ancak o zaman suyun dışarıdan geldiğini anladılar. Etraflarında tersaneden geriye kalanlar yüzüyordu: iskeleden bambu parçaları, dal ar ve testiler. Gemi hâlâ bir kaya gibi yerinde duruyordu. Su kenarlarına çarpıp omurgasını dürtüyordu. Sabaha doğru biraz daha uyumaya çalıştık. Birbirimize yeterince yakın yatarak altında yattığımız sığmakta açılan delikleri kapadık. Islanmamak, aşağıda devam eden gemi yüklemesinden daha önemli görünüyordu.

Artık sağanağm belirli bir süresi yoktu. Saatlerce sürekli yağdı. Biz hareketsiz kaldık. Sanki yağmur damlaları, bir palto gibi omuzlarımıza sardığımız ve artık bir kurşun kadar ağırlaşmış battaniyelerin kenarlarıyla beraber bizi yere çivilemişti.

Çoğunlukla artık burayı terk eden işçiler tarafından çadırlar yere iniyordu. Tersaneden ayrıldılar; ama yalnızca birkaç gün sonra geri geldiler. "İnşaatçı

haklı," dediler. "Su, tüm dünyayı kaplıyor." O ürkek ruhlarıyla çok korkmuşlardı. Seçilenlerin arasında olabilmek için hiç umut beslemiyorlardı. Onlar, fakirlerden daha fakirdiler. Toplumun en alt kademesinde yer alıyorlardı. Hiç şansları olmadığını biliyorlardı. Çadırlarını tekrar dikip çocuklarını kuru tutmak için ellerinden geleni yaptılar. Hiç şikâyet etmediler. Kadınlar çocuklarını her akşam yıkmaya götürdüler ve nemli giysileri içinde soğuk almamaları için ellerinden ne geliyorsa yaptılar.

Dan pişirmek için çalışmaya devam ettiler. Boğulacaklarını bilseler de aç kalmanın hiçbir manası yoktu. Artık onlarla konuşamı-yordum. Bakışları içe dönük olmuştu ve ölümün gelip onları da almasını bekliyorlardı.

Fakat gemiye kabul edileceklerini düşünenler bile şüpheye düşmeye başlamışlardı; özellikle de, geminin farklı bölmelerine saklanmış otuz kaçak yolcu, savaşçılar tarafından sopa ve kırbaçlarla dışarı atıldıktan sonra. Tüm bu hayvanların hepsi gemiye binecekse insanlar için çok az yer kalacaktı. Tüm bu zaman boyunca kandırılmış

mıydılar? Ve sadece oğul ar, yeğenler ve yün etekleri altındaki o savaşçılar seçilmişlerin arasında olabilirler miydi? Savaşçıların kibirliliği ve zaval ı şeytanları gemiden kovarken gösterdikleri saygısızlık, yer için kavga olacağını kesinleştirmişti. Herkes buna hazırlanıyordu: itme, kakma ve savaşmaya. İnsanlar eşyalarını bir kez daha gözden geçirip gereksiz olan her şeyi atmışlar ve önemli olan her şeyi daha küçük çantalara doldurmuşlardı. Bu insanların, anında batacak olan ıslak ekmekle, en az sıralarındaki kadar ıslak yeni yıkanmış giysilerle, küçük aletlerle, çantalarla ve bohçalarla ne yapacağını merak ediyordunuz.

Tersanenin etrafında sorular sorulduğunu duyabiliyorduk: "Neden önce hayvanları yüklüyorlar? Onlar insanlardan daha mı önemli?" Ben yanlarından geçerken kimileri, "Bu, ölülerin aldığı bir intikam. Yabancıların girmesine izin vermekle onların mezarlarını rahatsız edip sularını çaldık. Şimdi bu sularla öçlerini alıyorlar/'

demekten kendilerini atamıyorlardı.

Hâlen gemiye eşyalar taşınıyordu. Mesela İnşaatçı küvetimizi almak için ısrar etti. Yüklemenin o kadar hızlı yapılması gerekiyordu ki, testi ve sepetlerin içindekiler artık kontrol edilmiyordu. Japheth gemiye binen herkesin tekrar aşağı inmesine özen gösteriyordu. Biri gemiye ağzı kapalı sepetler getirince olanlar oldu.

Kimse neler olduğunu görmedi ya da duymadı; ama sonra hikâye etrafa yayıldı: Hamal gemiye binince etrafa lanet yağdırmıştı. Sepetlerden, daha önceden gemiden sopayla kovalanmış olan yılanlar çıkmıştı. O gün eşya ya da erzak değil, sadece hayvanlar gemiye kabul edilmişti. Yerde, girişe yakın alanda, ayakları suda olan yorgun insanlar bekleşiyorlar-dı. Artık yerlerinden ayrılmaya cesaret edemiyorlardı.

Ertesi sabah, kırmızı çadır toplanmıştı. Ağaç çivileri çıkarılmış ve çadır bezi, ölü bir yarasa gibi yerde yatıyordu. Sesler geliyordu. Önce yumuşak sesler. Uzaktan gelen dalga sesleri gibi gürültüler. Her yönden gelen rüzgârlar, havada fırtına ve boranın kokusunu taşıyordu. Sonra bu gürültü öfkeye dönüştü. Tanrılar, kapalı tutuldukları kafeslere vuruyorlardı. Toprak titremeye başladı. Bunu testimdeki suda gördüm: Su dalgalanıyor ve etrafa sıçrıyordu. Yamaçlardan, aceleyle koşan sürülerin ayak sesleri geliyordu. Sırılsıklam yuvarlanan otlar fırtınanın önünde dönüyor, serseri gibi etrafa çarpıyordu.

Put, bu zamana dek cesurca davranmıştı. Fakat fırtınanın şiddetinde Neelata'yı, lama ve develeri gemiye yüklerken görmüştü. "Onunla gitmek istiyorum," diye bağırdı. "Burası çok korkutucu!" Gitmesine izin verdik.

Cepleri ceviz ve hurmayla doluydu. Kaybolmuş bir köpek gibi yamaçtan aşağı koşarken gördük onu.

Bacakları vücudunun altında bükülmüş, yüzü korkudan beyazla-mıştı.

inşaatçı hiçbir yerde görünmüyordu. Babam, muşambayı teknemizin üstüne geçirdi ve uğultu içinde bağırdı: "Neden bu adam feragat etmiyor? Tanrısı her kimse, ona teklifini sunmanın tam zamanı!" Babam, bizim Tanrılarımız için yere süt döktü. Özellikle de engin kanatları olan Fırtına Tanrısı için. Fakat toprak suyu kabul etmedi; çünkü sıvıya çoktan doymuştu.

-46-

Cennetin Kapılan Aralandı

ikinci ayın on yedinci günüydü. Tüm pınarlar taşmıışta. Rüzgâr uğultuları üstüne suyun sağlam perdeleri inmişti. Sadece yağmur değil, aynı zamanda sağanak da yağıyordu. Rüzgâr tüm kara üzerinde kudurdu.

Ağaçlar eğildi, tavuklar tüneklerinden toplandı, çadırlar devrildi, tahta ve kalaslar her yere savruldu. Ölüler, mağarada gömülü oldukları yerlerinden kalkıp suyun üstünde yüzmeye başladılar.

Sığmağımız parçalandı. Geriye kalan kapalı bölme, sadece benim sığabileceğim kadar genişti. Babam yağmurda oturuyordu. Rüzgârla savaştığımız yerde diğerlerine neler olduğunu görebiliyorduk: Geminin girişinde bekleyen büyük kalabalık, bora tarafından gafil avlanmıştı. Güverte iskelesi hâlâ açıktı; ama o kadar çok uzun kılıçlı savaşçı tarafından kontrol ediliyordu ki, gemiye kim ayağını basarsa dövülerek yere geri indiriliyordu. Çok kişi ölmüştü. İnsan yığınları tarafından gemiye itilenler mızraklara saplanmıştı. O evrede bile insanlar, ölenlerin bir kazaya kurban gittiklerini düşünmüşler ve kapağın çok yakında açılacağına dair umut beslemeye de-VaıTl etmişlerdi. Kendilerini silahlandırmış ve bir saldırıya karşı tepelerde antrenman yapmış olanlar da vardı içlerinde. Şimdi onlar da gelmişlerdi. Küçük gruplar oluşturup geminin korunmayan kısımlanndan yukan çıkmak için merdiven ve ipler getirmişlerdi. Ancak karmaşa çoktan aşırı büyümüştü. Plan yapmış silahlı gruplar bile dağıtılmıştı. Tırmanmak istedikleri gemi iskeleti çok uzundu ve rüzgâr onları engelliyordu. Diğer kalabalıkla beraber yamacı tırmandılar. Suyun o kadar yükseğe çıkamayacağını sanmışlardı. Yukarıdan yeri görebilmek, onlara aniden sele kapılıp gitmeyeceklerinin güvencesini vermişti.

Fakat rüzgâr büyük bir sorundu. Yamaçtan atılmamak için yere yatmaları gerekiyordu.

Zedebab'ın ikiz kız kardeşinin savaşçılar tarafından gemiden nasıl atıldığını izledik. Ve Ham'i yamacı çıkarken gördük! Uzun süredir onu bekliyorduk.

Işık sönmeye ve manzara şekil değiştirmeye başlamıştı. Bu fırtınada yolu nasıl bulacağından endişe duymuştuk ve şimdi bizim için geldiğini düşünmüştük. Fakat yanılıyorduk: Çok aşağımızda bulunan çalılığa doğru gidiyordu. Eliyle etrafı yoklayarak, köpeği bağlayacak bir ağaç kökü kalıntısı buldu. Hayvan yağmurdan sırılsıklam olmuş ve başını eğmişti. Ben ayağa fırladım. Babam da beni korumak için arkamdan geldi. Ben bağırdım: "Haydi, Ham, acele et! Tufan geldi! Neden hâlâ bekliyorsun?"

Fakat Ham beni duymadı. İpini çekiştiren köpeğe bir kez bile bakmadan gemiye geri döndü.

Bazı yerlerde küçük tekneler belirdi. Bizimki gibi onlar da dal ar arasına gizlenmişlerdi. Fakat her birinin etrafında bir kargaşa vardı. Teknedekilerin hareketlerini fark ettim. Tekneden su boşaltıyorlardı. "Tekneleri su alıyor, baba! Bak, onlara nasıl tekneler yapmışsın!"

Babam ıslak, şekilsiz bir çuval gibi bana doğru eğildi. "Orada gördüğün teknelerin hepsi delik, insanlar önce delikleri kapatmaya çalışacaklar. Sonra da içeri dolan suları boşaltmaya. Fakat sonunda, Shem'in bana verdiği talimatlara göre, hepsi batacak. Bizi kurtarmak için bunu yapmak zorundaydım. Ancak o şartlar altında kendi teknemizi korumama izin vardı/

Sağanak sesleri ve rûzgânn öfkesi, babamın dediklerini anlamamı zorlaştırdı. Sanki beni acının da ötesine götüren bir patlama nedeniyle kendimi uyuşmuş hissediyordum. Babamın tuttuğu muşamba parçasının altına eğik bir şekilde oturdum. Hiç hareket etmiyordum; sanki tek yapmam gereken, her şeyin bitmesi için beklemekti. Tufanın gerçekten yaşandığına, dünyayı su bastığına ve babam yüzünden o aşağıdaki küçük teknelerin su aldığına beni hiçbir şey ikna edemezdi.

Fakat ben beklerken hâlen tersanede bir telaş

vardı.

"Gemiye biniyorlar," dedim donuk bir hâlde. Babam halatı çözdü. Rüzgâr uğuldadı ve sığınak, yukarı uçan bir kuş gibi başımın üstünden gitti. Babam elimden tuttu. Beraber teknemize koşup üzerinden ağaç dal arını çektik. Teknemiz sağlam yapılmıştı. Yağmura ve teknemizi gördüklerinde binmeye

çalışacak insanlara karşı kapatabileceğimiz kapaklı bir üst güvertesi vardı. Sintinede13 ateş için bir miktar kum ve her uygun yerde yiyecek ile su bulunuyordu.

3 Geminin en altında bulunan, kirli atıkların bulunduğu bolüm.

"Gemi işçilerinin kafaları karmaşık düşüncelerle dolu," dedi babam, ambarda bir yer ararken. "Atalan zamanında, onların iyi ve kötüyü ayırt edememelerine neden olan bir meyve yemişler. Onlar için iyi itaat ve kötü de isyan demek. Bundan ötesini düşünemiyorlar. Fakat bana baki Ben teknelerde delik açtım ve kanma yaptıklarından ötürü onlardan öcümü alabildiğim için bundan zevk duydum. Fakat tek yaptığım, seçilmiş

kişilerden olan Shem ve Japheth'in emirlerine itaat etmek!"

Bir kez daha kamp alanından boynuz sesleri duyuldu. Güverte iskelesindeki sığırların gürültüsünü, sudan gelen dalış seslerini ya da bazen de bir kırbacın kırıldığını duyuyorduk. Bunlar geriye kalan son hayvanlar olmalıydılar. Çok uzaklardan, daha yeni gelmiş olan hayvanların sesleri geliyordu, inşaatçı, "Vakit geldi,"

demiş olmalıydı. Gemide Ham'in omuzlarına vahşice saldıran kertenkeleyi, diğer isteksiz ve yavaş

sürüngenlerle beraber taşıması gerekmişti.

"Bir bakayım," diye yalvardım babama, "Kapağı kapatmak zorundayız, Re Jana, bu kadar düşüncesiz olma!"

"Fakat çok gürültü var. Ya Ham gelir de biz onu duymazsak?"

Benim ısrarlarım üzerine babam kapağı sadece yarı kapattı. Rüzgâr almayan yerden, Camia'nın annesinin küçük kızım kaybettiğini gördüm. Anne kördü ve bir bakıma bu onun için bir avantajdı: Kızım dokunarak bulmaya alışkındı. Sakince kızının ismini sesleniyordu; ancak Camia korkuyla yanlış yöne doğru koşuyordu.

Bu, gördüğüm son şey oldu. Gökyüzü simsiyah oldu. Karanlık, geminin etrafındaki kargaşayı tamamladı.

İnsanlar kör gözlerle gemiye doğru koşuyordu. Kızgınlık ve acı feryatları havada yankılanıyordu. Çoğu kişi ezilmişti.

Korkuyla kapağı kapattık. Beraber oturup bekledik. Babamın kalbi benim omzuma yaslı bir hâlde uzun süre oturduk. Babam, daha önce hiç duymadığım dualar okudu. Dışarıdaki gürültüyü dinledik; insanların ve hayvanların bağırışlarını ve fırtınanın vuruşunu.

Bir şey aniden teknemize çarptı. Tahta parçası sesine benziyordu. Kırık dal arın çarptığını düşündük ya da etrafta yüzen başka bir şeyin. Bunun Ham olabileceğini umduk; ama yüzünü kapağın aralığından göremedik.

O kadar çok ses duymuştuk ki, bu ses de diğerlerine benziyordu.

Çok zaman geçmeden Ham'in sesini duyduk. Sesi boğuk ve çatlak geliyordu. Onu içeri almak için kilidi açtık.

Fakat o içeri girmedi. Açıklığı yokladı ve elimi tuttu. Tekrar bağırdı. Onu anlamaya çalıştım; ancak etrafımızdaki o kadar gürültüyle ne dediğini duymak imkansızdı. "Ne?" diye bağırdım; ama o çoktan susmuştu. Parmakları, bir pençe gibi bileklerimi yakalamıştı. Beni ambardan çekip çıkardı. Kolumu boynuna dolayıp beni yukarı kaldırdı. Ayağının çamura batan sesini duydum. Ne istediğini anlamadım. Gevşekçe sal andım; ama o beni daha da sıkı tutup omuzlarına çıkardı.

"Bak! Sadece bak!" diye bağırdı, teknenin gövdesine işaret ederek. Tam ortada, geniş ve boş bir delik vardı.

Hemen yanında bir alet duruyordu. Çamurda sadece sapı gözüküyordu; ama bunun bir balta olduğunu görebiliyordum. "Bunu Shem yaptı! Onlardan ayrı gitmemi engellemek için. Şimdi babamın gemisiyle gitmek zorundayım!"

Yağan yağmur, esen rüzgâr, sağır edici uğultu ve yamaçtan aşağı yuvarlanan kayaların gürültüsü etrafımızı sarmıştı. Tüm bu şiddetin içinde, Ham beni gemiye taşıdı. Üzerime taş yağdı. Taşlar omzuma ve baldırıma çarptılar.

Toprak haykırdı. Fakat uzakta olanların yanında bizim yaşadıklarımız hiçbir şeydi. Bazen her yer gündüzden daha aydınlık oluyordu. Gökyüzünden yıldızlar düşüyordu. Saldıran vücutların arasında Ham kendini yeje attı. Kraterler açıldı ve açılan yerler, kutsal yaratıkların, insanların patlayışıyla temizlendi. Ham tekrar ayağa kalkamadan yere kan yağdı. Damlaları, akrep ısırıkları gibi derimizi yaktı. Fakat Ham beni bırakmadı. Üzerimdeki çamurdan ötürü daha ağır olmama rağmen beni omuzlarında daha sıkı kavradı.

Babamın teknesinden atlayıp sızıntı yapan yere gidişini ve gövdedeki deliği inceleyişini gördüm. Bağırdım; fakat o beni ne gördü ne de duydu. Etrafımızda deve grupları, eşekler ve geyikler çılgınca kuduruyordu.

Çamurda ilerleyebilmek için başlarını vahşice sal ıyorlardı. Bir şimşek esnasında, geniş burun deliklerini ve ıslak gözlerinin koyu yeşil parladığını gördüm. Artık gemi tek sığmaktı. Dünyanın sonu gelmişti ve Inşaatçı'nın Tanrısı' nın siniri yatıştırılamazdı. Yamaçlardan büyük toprak parçaları kopup kaya parçaları düştü, insanların elleriyle dikilmiş olan sütunlar boylu boyunca devrildi, çalılar yerlerinden söküldü. Güverte iskelesine geldiğimizde, Ham beni bırakıp pelerinini yırttı ve başımla yüzüme sardı. Savaşçılar hâlen girişi koruyorlardı.

Eğer Rrattikalar'dan biri kendini çamurdan çıkarmayı başarıp güverte iskelesini bulursa, hemen kırbaç ve mızraklarla dışarı püskürtülüyordu. Eğer kendini herkesten üstün hissediyorsan, savaşçıların önüne atılmaya cesaret edebiliyordun. Fakat savaşçılar Ham'i durdurmadı. Kollarında o kadar esnek duruyordum ki, ölü bir hayvan ya da bir giysi parçası gibi görünmüş olmalıydım.

Geminin girişi, ne lamba ne de meşaleyle aydınlanmamış karanlık bir delikti. İçeri dışkı kokuları giriyordu.

Kokarcaların korkudan dışarı saldıkları kokular hepsini bastırıyordu. Burada ısıran yağmuru artık hissetmiyordum; ama sesler ürkütücü ve acı doluydu. Sığırların damgalanışını ve kediler, maymunlar ya da kuşlardan geldiğini sandığım çocuk sesleri gibi çığlıklar duydum. Kertenkelelerin sıçrayışını, pelikanların homurdanışını, tilki ve dingoların kişneyişini de duyabiliyordum. Ve uzaktan Shem'in sesini işittim. Hayvanları

sakinleştirmeye çalışıyordu; ama kendi çaresizliğini kontrol altında tutamıyordu. Ham hızlı hareket etti. Biri adını seslendi; ama arkasına bakmadı. Tünelin derinlerinde yüzümü açtı; ama gemi o kadar karanlıktı ki, yine de hiçbir şey göremedim. Basamak ya da merdiven tırmandı. Bacaklarını yukarı kaldırdığını

hissedebiliyordum. Harcadığı çabadan ötürü inliyordu. Uzun koridorlardan geçti. Beni yere koyup yürütebilirdi; ama yapmadı. Değerli bir eşya gibi beni sımsıkı tuttu.

Sesimi, etrafımdaki seslerden daha yükseğe çıkarabileceğim zaman, "Ya babam ne olacak?" diye bağırdım.

"Bekle. Onu almaya gideceğim," diye geri bağırdı. Yan bir geçide gitti ve üç ya da dördüncü kümese geldiğinde kümesi açmak için beni yere koydu. Bambu parmaklıklı kapı açıldı ve eğilmem gerektiğini anladım.

Girdiğim kümeste, ne olduklarını göremesem de hayvanlar vardı. Duvara yansıyan siyah gölgelerinden anladım. Korkmuş ve yorulmuşa benziyorlardı. Genizlerinden gelen, öksürüğe benzer sesleri duyabiliyordum.

Sanki birbirlerini telkin ediyorlardı. Ham benim arkamdan kümese girdi. Şşşş diye ses çıkararak önünden çekilmelerini sağladı. Ortada, hayvanların içinde uyumaları için yapılmışa benzeyen bir kutu vardı. Elini kenar tahtaya dayadı. Tahta üzerine tahta vuruluyordu. Beni çekti ve ne istediğini anladım. Önce ayağımı sokarak kutuya girdim. İçine tam sağmıştım. Bir tabut gibiydi. Sonra ayak seslerinin tünelde uzaklaştığını duydum.

Kutu, bir amatör tarafından yapılmıştı. Dışarıya bakabilmem için bir sürü delik vardı. Etrafımdaki hayvanlar yerlerine geri döndüler. Hindi gibi ses çıkardılar. Fırtına yüzünden duydukları korku, benim orada o kadar yakın olduğumu unutturdu. Yanımda bir minder vardı. Uzandım ve bunan Neelata'nın olduğunu anladım: Üstünde gül desenleri işlenmişti. Gemide şamata devam etti. Yerlerin paylaşıldığını, havyaların bir kümesten diğerine koşuşturduklarını duyabiliyordum. Dışarıda kereste taşımaya, iskelenin bağlanmasına ve ziftin karıştırılmasına yardım eden işçilerin bağırışlarını işitebiliyordum. Inşaatçı'nın, başından beri neye niyetlendiğini, gemiyi ne

için istediğini ve sonlara doğru neden hızlanma larmı istendiklerini anlamışlardı.

Tüm bu zaman boyunca savaşçılar, güverteye çıkmak isteyen insanları durdurmakla meşguldüler. Bunu yetenekleri, işgüzarlıkları ve yüz ifadelerinde belirttikleri kararlılıkla yaptılar. Babam güvelerle ilk kez ügilendiğinde, onları alt kanatlarından tutması gerektiğini bilmiyordu. Onun yerine vücutlarına baskı yaptı ve onlan öldürdü; ama bu, babamın kötü bir insan olduğu anlamına mı geliyordu? Savaşçüar da, itip kaktıkları hatta dövdükleri işçilere karşı sorumsuzca davranıyorlardı. Sadece yapmaları gerekeni yaptıklarını biliyorlardı.

Ne kadar sürdüğü belirsiz, uzun bir zaman, ileri ve geri yürümeler devam etti. Ben gerginlikle bekledim.

Sonra vakit geldi. Ham'in benden pek uzakta olmayan bir kümese girdiğini ve biriyle konuştuğunu duydum.

İçinde uyuma kutusu olan başka bir kümes, diye düşündüm, uzun zaman sonra ilk kez normal nefes aldığımı fark ederek.

Olması gereken olmuştu. İplere birkaç bıçak hamlesiyle vurulduktan sonra, güverte iskelesi kalkmıştı. İskele pruvaya sürtünmüştü. Düştüğünü duydum. Savaşçıların bağınşlan, yükleme boyunca süren uyuşukluğumu üzerimden atmamı sağlamıştı. İçimde olduğunu hissetmediğim bir güçle, tekme atarak kutunun ön kapağını açtım. O telaşla Ham, kutunun kapağını iyice kapamamışb ve ben de ittirince hemen açıldı. Çıkmak için bir yol aradım. Merdiven ve yokuş çıktım. Büyük bir ihtimal e normal yoklan değil de, ara kapılardan birinin sayesinde güverteye ulaştım. Fakat gemi, hiçbir şey görünmeyecek kadar çok sal anıyordu. Dışanda ayakta zor durdum. Rüzgâr vücuduma çarpıyordu ve yağmur suyuyla dolu varil erin kenarına tutunmak için iki elimi de kullanmam gerekti.

Güverte iskelesinin altında savaşçılar yatıyordu. Hepsi düşerek can vermişlerdi. Aşağıda duranların bir kısmı, fırtına başlarına taş yağdırdığı ve vücutlanna sivri tahta parçaları savurduğu için ölmüşlerdi. Onlar şanslı olanlardı: Hemen ve sebebini son anlarında anladıkları bir nedenden ötürü

ölmüşlerdi. Geride, hayatta kalanlar çaresizlik içinde kıvranıyorlardı. Soylular, farklılar, savaşçılar, tüccarlar... Hepsi gemiye saldmyordu.

Yumrukla-rıyla kenarlara vuruyorlar ve geminin derinliklerinden duyulabüen lanetler yağdırıyorlardı. Bir köpek gibi pruvaya baskı yapıyorlardı. Ve çocuklar... Eskiden geminin etrafında dolanıp zift bebek yapılmasını ümit eden tüm o oğlanlar ve kızlar hayvan gibi çığlıklar atıyorlardı.

Gemi yerden kalktığı zaman ambar, ölüm korkusuyla yanıp tutuşan yaratıkların feryatlarıyla öncekinden daha çok çınladı. Daha önce yerin ayakları altında hareket ettiğini hiç hissetmemişlerdi. Geminin iç duvarındaki meleme, bağırma, havlama ve cıvıldama seslerine alışık değil erdi. Gök gürleme sesi kendi yankılarına benziyordu. Geminin uyanışı, küçük teknelerin şamandıralardan kopup sürüklenmelerine neden oldu. Ya içlerine su aldılar ya da alabora oldular. Her tarafta, üstünde insanlar asılı olan sallar vardı.

inşaatçı onlara bağırdı: "Asla pişmanlık tanımayan Adı Konulamayan pişman oldu. Olaylar bu noktaya geldiği için pişman oldu." Ve kapak kapandı.

Ve İnşaatçı'nm Tanrısı, cennetin sel kapılarını araladı. Dünyayı yarattığında sudan ayrılan kara, şimdi bir kez daha suyla birleşiyordu. Su doğudan, batıdan, güneyden ve kuzeyden geliyordu. Girdaplar ve hortumlar oluştu. Köpük dumanları ortaya çıkıp tonlarca alüvyon ve köpük bize doğru yuvarlandı. Hava tuzlu oldu. Çok uzaklarda şiddetle yükselen nehirler kıyılarını aştı. Su, taş ve kayaları parçaladı. Deniz karaya doğru yükseldi.

Gemi yalpa yapıp yana yattı, insanlar tepelerden süpürüldüler. Geminin dışında olan her şey yok oldu.

Artık bir şey göremiyordum; çünkü köpükler gözlerime geliyordu. Başka bir gelgit dalgasının beni güverteden alıp götüreceğini biliyordum. Geri gitmem gerekiyordu. Merdivenden aşağı inip delikten aşağılara doğru kaymaya zamanım yoktu. Karnımın üzerinde sürünerek kümese ulaştım. Kutuya geri girmek istiyordum. Her şey düşünülürse, girilecek en güvenli yer orasıydı. Fakat gemi karanlıktı ve sürünmek de o kadar zordu ki, küçük

aralıktan geçmek imkânsız gibiydi. Buna kalkıştığım an bağıran, kanatlarını gürültücü bir şekilde vuran, gaga ve pençeleriyle beni yaralayan kümes arkadaşlarıma doğu yuvarlandım. Keşke minder olsaydı, diye düşündüm; ama ona ulaşamadım. Başım ve omzum önce duvara, sonra sancağa ve en sonunda da iskele tarafına çarptı.

Fırtına sonsuza dek sürdü. Uğultu ara ara kesilse de, gürültü hep devam ediyordu, insanların bağırdıklarını duyabiliyordun. "Buraya! Bu tarafa!" Geleceklerini farklı hayal eden, istisnaların her zaman mümkün olmadığını anlamayan insanların hepsi boğuldu. Ne kadar yetenekli, becerikli, düşüncelerinde ne kadar kararlı olsalar da hepsi hayatım kaybetti. Ellerimi ve kol anmı parmaklığa geçirerek sabit bir şekilde durmayı başardım. Su, gövdeye çarptı ve geminin dış yüzeyindeki tahtalan sal andırdı. Ayaklarımla bir kirişten destek alarak, bitmeyen bir sabırla, suyun gücünü toplayıp bırakışını ve tekrar toplayıp tekrar bırakışını hissettim.

Gürültü ve şimşek durdu. Geriye, kusmuğun ekşi kokusuyla beraber sessizlik kaldı. Rüzgârın öfkesinden ve dalgaların pruvaya çarpışından başka bir ses duymadım, ilk üzüntüm babam ya da Put için değildi. Onların gemide olduğundan emindim. İlk üzüntüm Camia içindi. Eskiden dans eden ama şimdi suda bir yerde yüzen o küçük kız için. Acı ve çabayla ayağa kalkıp güverteye geri çıktım. Gece olmuştu; ama yanan tanecikler hâlâ gökyüzünden düştüğü için etrafı görebüiyordum. Yüzebilen ve gemiyi uzun süre takip etmiş olan hayvanlar vardı: köpekler, kunduzlar, kazlar, su aygırlan ve timsahlar. Ancak hiç yüzebilen insan yoktu. Sadece aralıklarla yüzen teknelerin üzerine tutunmuş olanlar vardı. En iyi teknelere zenginler sahipti. Onlar sağlam keresteden yapılmıştı ve suyun içeri girmesini önleyen bölmeleri vardı. Sürekli su alıyorlar ve sonunda batıyorlardı. Aileler çocuklarını kurtarmak için tekneden denize atlıyorlardı. Fakat çocuk vücutları bile teknelere fazla ağır geliyordu. Bu yüzden suyun yüzeyinde kalan en son kişiler çoğunlukla, kaim yün giysileri ve bileklerinde inci takıları bulunan çocuklar oluyordu.

-47-Meyve

Ham'in yanımda durduğunu hayal ettim. Elinde gözümü kör eden bir meşale tutuyordu. Acilen yardıma ihtiyacı olan biri gibi bakıyordu. Kan ve hayvan gübresiy-le kaplıydı.

"Kertenkele canını yaktı mı?" diye sordum. Üze-rindekinin kendi kanı olmadığını biliyordum. Güverte iskelesindeki ipleri kesmek için dirgenle14 dövdüğü insanların kanıydı. Olabildiğince kısa zamanda yıkamam gerektiğine dair ısrar etti.

"Ya babam?" diye sordum; ama o çoktan gitmişti ve bir kez daha kısa ve huzursuz bir uykudan uyanmıştım.

14 Üç dişli, metal veya ahşap olabilen tarım aleti.

Saatler sonra, zayıf bir parlaklık olduğunu fark ettim. Buna zar zor ışık diyebilirdim. Karanlıkta kısa bir aradan başka bir şey değildi. Yukarıda, dışarıda gecenin bitmiş olduğunu ve tan vaktinin gökyüzü rengini belli belirsiz bir şekilde soldurduğunu hissettim. Işık, geminin duvanndan gelmiyordu; çünkü duvar, çatlakların üzerinde kabuklaşmış ziftle kaplıydı. Eğer dikkatli olmazsam saçım zifte yapışırdı. Işık farklı bir yönden geliyordu. Babam bana, gemiye nasıl ışık ve hava sokacağından bahsetmişti. Gemi boyunca çatı kenarı altında boşluklar bırakmıştı. Gerektiğinde ahşap paneller üzerlerine kaydırılabilirdi. Hiç şüphesiz bunu yapmıştı; çünkü gerekliydi! Şimdi biri tahtaları mı oynatmıştı? Kimsenin fırtınanın geri gelip gelmeyeceğinden haberi olmadığından, bu biraz vakitsiz değil miydi?

Parmaklıklardan görebildiklerim haricinde neler olduğunu ancak duyduklarımdan tahmin edebiliyordum. Her sesi dinliyordum. Bu çok yorucuydu. Hangüerinin insanlardan, hangilerinin hayvanlardan geldiğini ayırt etmem gerekiyordu. Bir yerde bir at vardı ya da başka toynaklı bir hayvan. Döşeme tahtalarına ayağını vuruyordu. Koltuk değnekli bir insan sesi gibiydi. Acaba inşaatçı mı bastonuyla yürüyordu? Ya da dün geceki karmaşada ayağını incitmiş olan kardeşlerden biri miydi bu? Sesler

sayesinde belli belirsiz gelen bu zayıf ışığın şafak olmadığını anladım. Gördüğüm parlaklık yaklaşan meşalelerden geliyordu. Su çalkalanma sesleri sadece dışarıdaki dalgalardan değil, aynı zamanda içme suyu oluklarına boşaltılan kovalardan da duyuluyordu. Yani ben öyle olduğunu tahmin ettim. Ve bu tip işleri sadece insanlar yapabilirdi. Ses beni rahatlatmadı. Teknelerde çok zaman geçirmiş ve babamın dediğine göre daha bebekken altımda suyun sal anma sesiyle uyuyabilen biri olarak, benim için bu kutra-rılış hapis gibiydi; bir sınav ya da oyun gibi.

15 Dodo ya da Mauritius dodosu (Raphus cucul atus), Mauritius'da yaşamış ama 17. yüzyılın ikinci yansı itibarı ile soyu tükenmiş bir kuş türüdür.

Zayıf ışık sayesinde, dodolar15 arasında olduğumu görebiliyordum. Büyük yağ katmanlarına bakılırsa, kötü günler için iyi beslenmişe benziyorlardı. Çıkardıkla

rı sesler değişmişti. Başlarını, sanki birbirlerine soru sorar ya da bu tek bir ağaç dalı veya taş olmayan kısıtlı alanda ne yapmaları gerektiğini düşünür gibi belirli bir açıda tutuyorlardı. Ben olabildiğince çabuk, küçük ama güvenli kutuma girmeye çalışırken önümden çekilmediler. Fırtınadan beraber kurtulmuştuk ve bana sanki onlardan bi-riymişim gibi bakmaya başlamışlardı. Geçen gece, her yere çarpmaktan kollarıma bir yığın kıymık batmıştı.

Işık güçlendi ve sesler duymaya başladım. Fıçı açıp onları yere koyan ve kümesleri açan biri yaklaşıyordu.

Kümeslerin içine saman atıyor ve tekrar kümeslerin kapısını kapıyordu. Dodolar hiç rahat durmuyordu.

Gagalarıyla tahtalara vuruyorlardı. Kollarım yorgunluktan titriyordu; ama dodoların kümes kapısının açıldığını görebildim. Bir el, içeriye meyve attı ve dodolar hemen meyveyi silip süpürdüler. Tünel kısa bir süre sessiz kaldı. Kümesin kapısı tekrar kapanmadı, aksine daha çok açıldı. Hızla hareket eden biri, tahtada hiç y ağırlık sesi çıkarmadan ve yorgunluktan hiç inlemeden içeri girdi.

Bu, Ham idi. Elinde daha fazla meyve taşıyordu ve hızla kutumdan içeri attı. Zorlukla öne doğru eğildi. Onu iyice görebilmem için yeterince ışık yoktu. Tüm görebildiğim, yüzünde bir boşluk gibi görünen gözleriydi.

"Ağabeylerim yakınlarda dolanıyorlar. Konuşamam. Olabildiğince çabuk yanma geleceğim/' dedi.

"Bekle!" diye fısıldadım. "Geri gel!" Sesim, aldığım soğuk yüzünden çatlaktı. Islak çamurla kaplı giysilerim içinde kendimi ısıtamamıştım. Bu giysilerle o kadar uzun süredir duruyordum ki altımdaki tahtayı bile ıslat-mışlardı. Dışarıda sudan çağırma sesleri uğulduyordu. Bu, benim tanıyamadığım yüksek ve dalgalı bir sesti.

"Kim sesleniyor?" diye sordum.

Esrarı. "Yaşlı bir adam giysilerine mantar dikmiş. Babam onun sudan çıkarılmasına izin vermiyor." Ham süratle kümesten kayboldu ve kapıyı kapattı. Işık azaldı ve söndü. Bekleyiş tekrar başladı. Yağmur yağmaya devam etti. Suyun pruvaya çarptığını işittim. Ölümden kurtulduğumu anlamıştım. Hareketsiz kalmak zorundaydım; çünkü bu gemide merhamet yoktu. Burada öğrendiğim ilk şey, gemide yatmanın kol ve bacakları acıttığı oldu.

-48-Babam

Çok sonra geri geldiler: Ben birkaç kez uykuya daldıktan ve belki de bütün bir gün geçtikten sonra. Su oluklarına dökülen suyun sesini bir kez daha duydum. Sesleri ve ayak seslerini tekrar işittim. Yemleme, ük seferden daha hızlı ilerliyordu. Bazı hareketler daha zahmetsiz yapılıyor ve daha az bağırış duyuluyordu.

Bu sefer kutuma girmedim. Bir fare kadar sessiz bir şekilde kuşların arasında oturdum. Shem ve Japheth' in, kümeslerin önünden hızla geçtiklerini gördüm. Shem' in omzunda küçük bir maymun vardı ve Japheth'in de saçları ve sakalı bir iple arkaya doğru bağlanmıştı. Giydikleri kaftanlar artık üstlerinde yoktu. Şimdi vücutlarına yapışık, az suda temizlenebilecek ve bitlere pek barınak sağlamayan ince fanilalar giyiyorlardı.

Ham kümese girdi ve arkasından kafesi kapattı. O uyku kutumu açana dek yerimden kımıldamadım.

Beni arkasında görünce bir an ürktü. "Aaa," dedi, beni tanıyınca gözlerini kapatıp. Yorgun görünüyordu. Yüz derisinin bazı yerleri yara almıştı. Saç çizgisi boyunca pıhtılaşmış kan izleri vardı: inatçı hayvanlarla kavga etmesinin sonucu. Hemen ne yapılması, yaraların ne şekilde yıkanması gerektiğini ve morarmayı hangi yağların azaltacağım anladım. Sadece bakmak istiyordum; ama ben fark etmeden önce birbirimizin elini tutuyorduk. Parmaklarımız, çözülemeyen eski düğümler gibi birbirlerinin içine geçmişlerdi.

"Başardık/' dedim. "Hayattayız," ve yüzündeki morlukları öptüm.

Beni geri iterek oldukça karanlık olan duvara yasladı. Tünelden gelen her seste, onun da gittikçe duvara sığındığını hissedebiliyordum.

"Kutuda kalmalısın. Benim yerime başkası olabi-

lirdi. O zaman ikimiz de gemiden atılırdık. Hem sen hem

ben." . :j$ğğl

"Kutu çok küçük. Etrafta kimse yokken bırak burada oturayım."

"Gemide yılanlar var. içinden kaçbklan iki tane sepet bulduk. Parmaklıklardan girebilirler. Kutuda daha güvendesin." Ham de sadece bir fanila giyiyordu. Görünüşe göre bu, yolculuk için özel tasarlanmıştı. Toza karşı bir başlık takıyordu; ama burada hiç güneş olmadığından kumaş yetersiz kalmıştı. Bundan dolayı o kadar rahatsız görünüyordu ki, utanç vericiydi.

"Babamı küçük bir kutuda tutmak için bir yılan yetmez. Babam yılanlardan korkmaz. Bizim için biraz daha büyük bir şeyin olmalı. Put da dâhil olmak üzere hepimizin sığabileceği bir yerin yok mu?"

Yukan doğru kalkıp bana sırtını çevirdi. Ağabeyleri gitmiş, karanlık bastırmıştı ve bunun onu rahatlatması gerekiyordu. Ama rahatlatmadı. Vücudu titredi ve ona dokunduğumda vücudundaki soğuk teri hissettim.

Omzumdan tutarak beni kutuya doğru itti. Tekrar oraya gireceğim için şanslıydım. Etrafta yılanlar dolaşırken en güvenli yer orasıydı. Ham'in de, ağabeyleri onu almak için geri gelmeden tünele geri gitmesi gerekiyordu.

"Bana böyle sorular sorma, Re Jana," dedi hıçkırarak. "Ne diyeceğimi bilmiyorum."

"Sorun ne?" diye sordum itaatkâr bir tavırla, çoğunlukla ben kokan kutuya girerek. Aynı sıkışık pozisyonu aldım. Böylece uçtaki açıklıktan bana doğru konuşurken onu biraz da olsa görebiliyordum.

"Felaketi izledin mi? Bizim beklediğimizden yüzlerce kat daha şiddetliydi. Ulaşamadım. Baban geride kalarak sele kapıldı."

Kelimelerinin kuvveti beni baştan aşağı sarstı.

"Ya Put?" diye sordum. #

"Neelata onu, hecin devesinin arkasına bağladı. O da gemide; ancak kendini göstermiyor. Çok korkuyor.

Alışması biraz zaman alacak."

"O zaman beni Neelata'ya götür," dedim, biraz daha sakin kalmayı başararak.

"Neelata'yı bu işe karıştırma. Babamın lanetinin onu vurmasını mı istiyorsun?"

Geri düştüm. Küçücük kutunun içinde gerilmiştim. Genzimden bir ses geldi. Dodoların çıkardıkları türden bir ses. Ne zaman olduğunu bilmesem de Ham gitmiş olmalıydı. Onu daha fazla dinlemedim.

Gürültü yaptım; ama kendi sesimle değil; çünkü kendi sesim gitmişti. Dönüp ayağımla duvarı tekmeledim.

Bu, güçsüz bir sesti. Yüzlerce hayvanın çıkardığı gürültü yanında işitilebilecek gibi değildi. Vücudum öyle şiddetle titremeye başlamıştı ki etrafımdaki tahtalar sal anıyordu. Ağzıma, ne olduğunu anlamadığım tatlar geliyordu. Dişlerim tangırdadı ve göğsüm bir ispinozunki kadar hızla kalkıp indi. Babam nasıl boğulabilirdi?

Çok yüzmese de, o iyi bir yüzücüydü. Bir tekne inşaatçısı yüzmez, tekneyle giderdi. Eğer tekne yoksa, yüzmektense iki tahta parçasını birbirine bağlayıp bir sal yapmayı yeğler

di. Birden çok kez böyle olmuştu. O zamanlarda babamın ne kadar hızlı, kolarının kürek çekmekten ne kadar güçlü olduğunu görmüştüm. Avını asla bırakmazdı. Alüvyonun üzerinden ağzı arkasından çekerdi. Uzun süre yüzmesi gerektiği düşüncesi göğsümde daha fazla baskıya neden oldu. Bir göl kıyısında yatan bir balık gibi gerildi vücudum. Bu gemide benim için geriye ne kalmıştı? Put gemideyse, boşboğazlık edip babamm ölümüne sebep olan çocuk ta kendisi değil miydi? Parmaklarım gerildi. Tahtalardan lifler kopardım; çünkü hayatın kendisi beni unutmuş gibiydi. Kendime zarar verdim ve akan kanların taç yaprakları gibi etrafıma düşmesine izin verdim.

Ham bana yiyecek getirdi; ama yemedim. "Kendini üzüntünden kurtarmalısın. Şimdi artık ikimizi düşünmelisin. Çıkardığın sesler bizi ele verecek. Kes artık. Ağabeylerim bana hangi hayvanın bu kadar huysuzluk

yaptığını soruyorlar. Bana geminin düzenlenmesi gerektiğini; çünkü bir hayvanın açlık çektiğini söylüyorlar/'

Sadece çok yavaş hareket edebildim. Kollarım ve bacaklarım, sanki bana ait olmayan dokunaçlar gibiydiler.

En iyi, dodolar yemek yerken onların seslerini kesebiliyordum. Ama sonra titreme ve çarpma geri geliyordu ve dodolar tekrar huzursuz olup bağırmaya başlıyorlardı. Kendi iyilikleri için ses çıkarmamaya gayret gösterdim.

-49-Papirüs Kayığı

Günlerce hiçbir şey yemedim. Bunun hiçbir önemi kalmamıştı benim için. Bir süre vücudumdaki sıyrıklarla ilgilendim. Kısa bir zaman acıkıyordum; ama sonra bu da geçiyordu. Dışkılarımla beraber o kadar uzun süre yatmıştım ki, su istemekten vazgeçtim. Ara sıra duruşumu değiştiriyordum. Dönüyor ve Neelata'nın minderini oynatıyordum. Artık değer vermediğim zamanı uyuyarak geçiriyordum.

Günler sonra duvarın arkasından gelen bir sesle uyandım. Birinin kafa mm arkasından kutuyu açtığını ve omzumu tutarak beni deliğimden dışarı çıkardığını fark ettim.

Rüya görmediğimden emin değildim. Kendimi hasta hissediyordum. Vücudunun sıcaklığı o kadar ani, o kadar gerçekti ki, rüya görmediğimi anladım. Tekrar ayağa kalkıp yerle olan normal pozisyonuma geri döndüğümde, kulaklarımda kanın şarkı söylediğini duydum. Gerçekten ayağa kalkıp sırtımı germek, başımı yukarıda tutmak istiyordum; ama bacaklarım buna izin vermiyordu. Beni yukarı çeken adamın kol arı arasında felçli gibi hissettim kendimi.

Beni yakaladı. Kaldırıp kümesten dışan çıkardı ve tünele soktu. Her nefes alışım, bir ineğin her öksürüşü, armadil onun16 her kaçışı ya da bir yarasanın kanat vuruşu onu durduruyordu. Hissederek ilerliyordu.

Kafeslerdeki gece hayvanlarının parlak gözleri bize doğru çevrildi. Adam dizlerini yukan kaldırdı. Beni basamak ya da bir yamaçtan yukan

çıkanyordu. Bir süre sonra yüzüme rüzgâr ve yağmurun çarptığını şaşkınlıkla hissettim. Güverteye çıkmıştık.

Hava beni kendime getirdi. Yanımda duran solgun yüzlü adamın bir burun küpesi vardı. Etrafında tanıdık bir koku vardı: dehşet kokusu; ama aynı zamanda cassia kokusu. Beni bırakmadan ayaklanmın üzerine koydu.

Hortum ve girdap dolu sudan gelen rüzgâr soğuktu. Geminin çatısında kuşlar duruyordu. Küçük kuşlar; ancak aynı zamanda turnalar, balıkçıl ar ve kartallar. Uçmaktan yorgun düşmüşlerdi ve su fıçılarının yanında dinlenmek için yer anyorlardı.

Acı vermemesi için yavaş yavaş nefes aldım. Ateşten titriyordum. Ham de bunu hissetti; ama beni daha sıcak bir yere götürmedi. Heyecanla orada durdu. O an görmem gereken bir şey olduğunu anladım. "Orada, bak!"

dedi, uçsuz bucaksız karanlık suya işaret ederek. Suda bir sürü şey yüzüyordu. Parlak yüzeye baktım.

Karanlığın üstündeki karanlığa. Baş aşağı olmuş bir deniz gibi aysız gökyüzüne. Düşünebildiğim tek şey, tersane ve tepelerin nerede olduğuydu. Çadırları ve çocuklarıyla Rrattika neredeydi?

16 Ana yurdu Güney Amerika olan plasental memeli.

Ama sonra tanıdık bir şekü gördüm. Bir papirüs kayığı. Bataklık insanlarının ölüsünü yaktıkları cinsten.

Ham'in kolunu yakaladım. Emin olana kadar baktım: Bu, annemin papirüs kayığıydı. Diğer tüm tekneler kaybolmuştu. Sadece bu kayık suyun üstünde yüzüyordu. Yakılmak için yapılan kayık! Kimse bu kayığa zarar vermemişti; çünkü hiçbir Rrattika bunun suda yüzeceğine inanmamıştı. Kullanılmadığından uzamış olan tırnaklarımı Ham'in derisine bastırdım.

"Neden bunu bana gösteriyorsun? Bana bu şekilde işkence etme!" diye inledim. Ateşim vardı ve üşüyordum.

Daha annemin yasım tutarken babamın da yasını tutmak ve sürekli onu düşünmek beni öldürüyordu.

Fakat tekrar eliyle işaret etti. "Bak! Neden bakmıyorsun?" dedi.

Dikkatle baktım. Kenara yaklaşınca Ham beni daha sıkı tuttu. Küçük kayıkta bir hareket vardı. Bir insan vücudu görülüyordu. Biri, fırtına esnasında kalın çalıların arasına koşmuş ve papirüs kayığım almıştı. Biri, fırtınada bu kayığı tek bir çizik almadan yönetmeyi başarmıştı. Bir kenarda, büyük bir bayrak gibi, tanıdık bir giysi gördüm. Bu, annemin peleriniydi. Babam diğer tüm eşyalarını vermiş olsa da bu pelerini sonuna kadar saklamıştı. Böylece inanmıştım: Kayığı babam kullanıyordu. Annem ölmeden önce ne kadar ileri görüşlü düşünmüştü: Teknemizin bulunuşunu, hatta yok edilişini görmüş ve ikinci bir kayığı bizim için hazır etmişti.

"Görüyor musun?" diye sordu Ham sevinçle. "Bu o. Yaşıyor. Hayatta kalmayı başarmış." Ben sadece bakmakla yetinirken, o bir ayağından diğerine sıçrıyordu. Beni havaya kaldırdı ve güverteden götürdü.

Babamın aşağı kattaki hayvanlara yiyecek götürmek için tasarlamış olduğu havalandırma deliğine gittik. Ham birini uyandırmaktan korkarak dikkatle hareket etti; ama heyecanını, bana getirdiği haberden kaynaklanan rahatlayışını hissedebiliyordum.

Fakat ben sevinemiyordum. Babam neyle yaşacaktı? Selden hemen önce küçük bir ateş üzerinde pişirdiğim üç so

mun ekmeği bittiğinde ne yiyecekti? Sürekli balık mı tutacaktı? Sel suyundan mı içecekti? Boğulmuş

hayatlarla karıştığı için bu su onu hasta ederdi.

-50-Banyo

Ham'in beni saklanma yerime geri götürdüğünü sandım; ama yanılıyordum. Bir sürü geçitten geçip merdiven çıktıktan sonra beni geminin kalbine, kürek oyununun kurulduğu ve bir kum tabakasının üzerinde ateş yanan yere götürdü. Artık ışık olan bir yerde olduğumu görebiliyordum. Etrafımız, sıra sıra amforalarla çevriliydi.

İçlerindeki sular çalkalanıyordu ve bazılarından yere de sıçramıştı. Uzun aylar sürecek bir yolculuğa yetecek kadar su depolanmıştı burada. Amforaların üstünde gübrelerin kurumuş olduğunu ve bir sürü çalının yapışmış olduğunu fark ettim. Ham bana bir kap verdi ve ben suyu içerken beni izledi.

Susuzluğum yatıştığında. Ham beni başka bir köşeye taşıdı. Yan tarafta babamın küveti duruyordu. Yarıya kadar temiz suyla doluydu ve hemen yanında, yerde küçük bir bez, bir sünger ve yağ vardı.

Ham, bezin bir köşesini suya sokup parmakları arasına sardı. Her zaman ben yaparken gördüğü şeyleri Şimdi kendi yapıyordu. "Babam uzak durmamızı söyledi. Uzak durmalıyız. Birbirimizden; ancak aynı zamanda sudan da. Su sadece içmeye kullanılacak, yıkanmaya değil. Fakat çok su var!" Dizlerinin üzerinde bana yaklaştı. Sol elinde yağ şişesini tutuyordu. Bezi ve yağı almak için elimi kaldırdım. Benden beklenüeni bildiğimi sanıyordum.

Fakat yanılmıştım. Ham bezi parmaklarından çıkarmadı. Bana doğru eğildi ve alnımı yıkadı. Saçımı arkaya taradı ve ateşin parlak ışığı altında yüzüme baktı. El erim ve kol anmdaki kırmızı yağmuru yıkadı, tıpkı benim onu birçok kez yıkadığım gibi. Su, tam tamına aynı sıcaklıktaydı. İçinde hiç kum yoktu ve yaralarımı acıtmıyordu, işi bitince küvetteki suya ot attı. Beni içine yatırdı. Gemiye bindiğim andan beri ilk kez acı hissetmedim.

"Babana yiyecek sağlayacağız," dedi, su vücudumu hafifleştirip ateşim düşerken. "Ona tuz ve yağ vereceğiz.

Hatta belki Neelata'nın cevizlerinden de birkaç tane. Onların suda yüzeceğini tahmin ediyorum."

Su, beni ekmek gibi besledi. Bir süre sonra kendimi küvette ayağa kalkacak kadar güçlü hissettim. Ham kalkmama yardım etti. Kendime baktım. Kalçalarım kırmızımsı pembe, mor ve şimşek mavisi rengindeydi. Bacaklarım sualtı bitkilerine benzeyen patlak damarlarla kaplıydı ve omuzlarımdan çelenkler iniyordu. Akımdaki suyun yansımasında, saçımın büyük, karışık bir düğüm olduğunu gördüm. Sığ suya düşmüş genç porsuğun neşeyle havaya dikilmiş saçları gibi.

"Yiyeceğe gerek yok," dedim. "Onu bu gece oradan alacağız. Beraber saklanacağız."

Ham nemli giysimi omuzlanma geri koydu. Saçım nemden ağırlaşmıştı. Başını olumsuzca sal adı. "O zaman gemiye daha fazla yaklaşmalı. Ancak bizi azarlamak ve bize ders vermek dışında bunu yapmayacak."

-51-Arzu

Her geceden sonra yeni bir gece başlıyordu. Gökyüzü kalıcı olarak siyaha dönmüş gibiydi. Yağmur hiç dinmeden yağıyordu. Ortalık sessizleşip sadece gece hayvanları hareket etmeye devam ederken, Ham bana geldi. Bana saman ve kamış getirdi. Bundan bir sepet yaptım. Bana getirmiş olduğu erzakların üzerine keten fitilli bir gaz lambası koydum ve etrafına da bir çatı yaptım. Sonra Ham bunu, uzun bir ipin ucuna bağlayarak suya bıraktı. Babamın bir kayığı ne kadar iyi yönetebileceğini biliyorduk. Yüzen bir kutuda bile bir ışığı takip edebilirdi.

Her gün yeni bir lamba koyduk. Fakat zaman geçtikçe gaz lambası stoklan tükendi. Suyun sakin durmasını umuyordum. İçinde tatlı su olan cevizler ve kabuklardan daha beyaz olan iç kısmı gerçekten suda yüzüyordu.

Ham onları teker teker suya attı. Hepsi uzun, inci ipleri oluşturdular.

Gemi sakinleri uyandığında bir fare kadar sessiz kaldım. Kutumda, geminin yan tarafından gelen mırıltılı sesleri dinledim. Sanki kafeslerdeki dışkı ekşimesini ve yukarıdaki çatının çürümesini duyabiliyordum.

Sarımsak, zeytin ve limon kabuğu kokusuna, yerdeki çekirdeklere, ıslak yüne ve kızıl kahverengi hayvan samanına alışmıştım. Küçük ambarında uyuyan babamı düşündüm. Geminin sessizliğe bürünüp Ham'in yanıma gelmesini iple çekiyordum.

Sessiz saatlerde gemide gezinen tek kişi Ham değildi. Havalandırmanın yakınında Taneses ve Zedebab'ı duydum. Geminin etrafında yüzen parlak balıklar hakkında konuşuyorlardı. Batmayan ve içinde bir insan taşıdığına inandıkları sazdan yapılma bir gondoldan da bahsettiler. "Yaşayıp yaşamayacağına Adı Konulamayan karar verecek," dediler oluruna bırakarak. Kol ve bacaklarında bir gerginlik olduğunu fark etti Ham, İkisi de kocasını arzuluyordu. Dodoların tam aksine eşlerinden uzak durmak onian rahatsız ediyordu.

Dodolar mutlu bir şekilde, bezelye yeşili döllenmemiş yumurtalar yumurtladıkları bir kuluçka yapmışlardı. Ben de bu kuluçkayı, babamın sepetini koymak için çaldım. Sel, kadınların tahmininden daha uzun sürüyordu.

Hiçbiri sürekli devam eden bu yağmura akıl sır erdiremiyordu. Her uyandıklarında yağmurun dinmesini umuyorlardı. Kanamaları, bir aydan fazla bir sürenin geçmiş olduğunu anlattı onlara. Bu işin bu kadar uzatılmasına ne gerek vardı? Boğularak ölmek birkaç dakikayı, iyi yüzücüler için birkaç saati alırdı. Her şeyin tamamen ve iyice temizlenmesi için mi bekleniyordu?

Ham, hiç yorulmak bilmiyordu. Sürekli onu arzuluyordum. İpek böceklerinin üreme kafesinin altında olduğu gibi onu sürekli yanımda istiyordum. Kalçaları ipeksi olana dek cildini ovalamak istiyordum. Başını arkaya atışını görmek istiyordum.

Fakat babasıyla bir anlaşma yapmıştı! Ara sıra yanıma su, yağ ve süngerle geliyordu (Su, temiz suydu ve benim kaynağımdan alınmıştı. Fıçılar içindeki su kötüy-

? ? mm

dü. Rengi kahverengiydi ve içinde deriyi rahatsız eden kum taşlan vardı.). Bir kötürüm gibi hiç kıpırdamadan yatmam gerekiyordu. Ona kollanmı uzattığım an beni geri itiyor, ayağımı ayağına dayadığımda kenara çekiyordu.

Asla taviz vermiyordu. Babasıyla yaptığı anlaşma bizim aşkımızdan daha önemli olduğundan, içimde beni rahatsız eden, en içteki benliğime yöneltilen bir soru oluştu. Ona hiçbir şey demedim. Zaten anlaşılabilir bir dilde anlatabileceğim bir şey değildi bu. Sessiz kalmak bana zor geliyordu. Bu yolculuğun sonunda ne ümit ettiğimi, yalnızlıktan ve babamda ayn kalmaktan kurtulma isteğimi sesli bir şekilde dile getirmek istiyordum.

Fakat onunla ne tartışabilirdim?

Sessizliğim onu sevecen yaptı. Bana söylediğinde etrafımda döndüm. Kollanmı sevdiği yerden tutup bana gülümsedi. Nefes alıp verişi artık daha temizdi ve bu nemli ortamda derisinde neredeyse hiç leke yoktu. O

beni sevip saçımı tararken ve elbisemi düzeltirken kimsesizlik hissim daha da arttı. Kendimi kutuma kapatıp hıncımı besliyordum. Ham bir elinde keçi sütü ve diğer elinde incirlerle tekrar bana geldiğinde, söylemek istediğim şeyi kendime sakladım.

-52-Karşılaşma

Yılanlardan korktuğum için kutumdan dışarı çıkmadım. Bunu daha önce bataklıklarda da yaşamıştım. Bir kız, bir gün, daha gün ağarmadan teknesine adım atmıştı, içeride geniş vücutlu bir yılan yatıyordu ve anında ayağını ısırmıştı. Kız düştü ve yerde kaldı. Onu teknesinden çıkardık. Her şeyden önce sakin kalmasını, hareket etmemesini ve olabildiğince yavaş nefes almasını söyledik ona. Fakat o, çığlık atıp dövünmeye devam etti. Bu çılgınlığı, kanın vücudunun yukansına çıkıp zehrin kalbe ulaşmasına neden oldu. Dakikalar sonra kızın yüzü siyaha döndü ve onu yukarı doğru kaldırdığımızda burnundan kan çıktı. Kan, kız öldükten sonra da uzun bir süre gelmeye devam etti. Bataklıkta çalkaladığımız hasırlar kan gölüne döndü. Teknemizin etrafındaki suyun kırmızı renge dönüşmesi, yılanlara karşı olan korkumun bir kat daha artmasına sebep oldu.

Fakat haftalar geçtikçe yalnızlığını aşırı büyüdü. Kutumdan dışarı çıkıp kolumla kümesin parmaklıklı kapısını açtım. Kapıyı kapalı tutan mandala zor yetiştim. Açmak epey zamanımı aldı; ama başardım. İşçiler, uzun kol u bir dodoyu göz önünde tutmamışlardı.

Geçitten yukarı çıktım. Hayvanların homurdandı-ğını duydum. Bazen nefeslerinin sıcaklığını hissediyordum; ama onları görmedim. Onları sessiz tutan ve çok yakın olmalarına rağmen eşlerine yaklaşmalarını önleyen şey bu hiç bitmeyen gece mi, diye düşündüm. El yordamıyla duvarlara sürtünerek, yukarıya çıkan tüneli buldum. Buraya daha önce gelmiştim. Geminin tasarlanışını bilmem beni kurtarmıştı. Güvertedeki deliklerden biraz ışık gelmesini umduğum hâlde, içeri giren tek şey çamur ve rüzgârdı.

Yerdeki pislikten ötürü ayağımda bir şey olduğunu sandım. Gece hayvanian aniden hareket ederek beni çok ürkütmüşlerdi.

Görülme ihtimalimin olduğunu biliyordum; ancak korkmuyordum. Derim koyuydu. Biri yolumdan geçse de, sakin kalarak kendimi görünmez yapabilirdim. Geldiklerini mutlaka duyardım. Gemi yolcuları hayvan sürüleri gibi ambarda yürüyordu. Her şeyin ötesinde bulunmaktan korkmuyordum; çünkü bu gemiden gidiyordum.

El yordamıyla, güverteye çıkan bir ip merdiveni buldum ve ona tırmandım. Güvertede kolum kalınlığında bir halat duruyordu. Sağlam bir düğümle parmaklıklara bağlanmıştı. İpin pruvanın ucunda dans eden tarafına tutunup, suyun üstüne doğru birkaç adım sarktım. Elim su fıçılarından birine çarptı. Bir süre bekledikten sonra tekrar çarptı. Bunu yeterince yaptıktan sonra pruvaya iyice eğüdim. Açık renkli giysimin uçları bayrak gibi uçuşuyordu.

Önce sudan gelen hafif kürek seslerini duydum. Sonra babamın küçük papirüs kayığını gördüm. Yağmurdan pek konmamadan, annemin vücudunu tutması için tasarlanmış olan güvertedeki barınağın içinde oturuyordu.

Sazlıklarda vahşi bir domuz yakalarken yaptığı gibi dikkatle kürek çekiyordu.

II İpin altına geldiğinde ben de kendimi aşağı çektim. İp yağmurdan kayganlasınıştı ve sürtünme sonucu ellerimde başlayan yanma omuzlarıma kadar çıktı. Papirüs kayığının güvertesindeki küçük lamba haricinde hiç ışık yoktu. Yağmur, suyun üzerinde ince bir sis oluşturmuştu. Dünya dışı bir varlık olarak görülüyor olmalıydım. İpin ucu karanlıktan ötürü görünmüyordu; ıslak saçlarım ve giysilerim de babamın üstünde uçan yorgun bir kuş gibiydiler. Babam, bu kişinin ben olduğumdan şüphe etmişti. Kayığından bir tutam papirüs kopardı ve lambanın ışığıyla kâğıdı yaktı. Kayık aydınlandı ve ben onu görebildim. Kemikli ve zayıf gözüküyordu. Gözleri yuvalarına çökmüştü. Kuş tüyü ve suda bulduğu diğer enkaz kalıntılarından yapılma, kanatları dışarı yapışan bir başlık takıyordu. Bu onu, hiç durmaksızın üzerine yağan yağmurdan koruyordu.

Güvertede, hunisi ve testisi, birkaç ağ ve kanca duruyordu. Pruvanın rengi solmuştu; ama dış yüzey siyaha dönmemişti ki bu da kamışların, içine aşırı su çekmediğini gösteriyordu. Babam yanan ipi olabildiğince yukarı kaldırdı ve baştan aşağı beni süzdü.

"iyi görünüyorsun," dedi. Diğer eliyle mavna sırığını sıkıca tutuyordu. Kayığının her hareketini kontrol ediyordu. Hiçbir dalga onu hazırlıksız alıp götüremezdi. Kayığının yönetimi kendi ellerindeydi. "Bacakların şişmiş ve yüzün dolgunlaşmış. Gemiye alışmışsın,"

"Bana yardım et, baba. Beni buradan al!"

"Neden gemiyi terk etmek istiyorsun? Ham sana iyi bakmıyor mu?"

"Ham babasını benden daha çok seviyor. Çok düşündüm: Ben de en çok babamı seviyorum."

Başını eğdi ve iç geçirdi. Sonra tekrar yukarı, bana baktı. "Burada iki insana yetecek kadar yer yok."

"İp canımı acıtıyor. Bana yardım et." Bacaklarımla sardığım ipi gevşetsem de gitmeyen bir kramp girmişti ayağıma. İpte, bana biraz güven sağlayan bir düğüm olduğu için şanslıydım. Düğümü ayağımın altında hissettim ve üzerinde dikildim ki bu duruşumu kolaylaştırdı; ama krampı geçirmedi.

Babam beni olduğum durumdan kurtarmıyordu. "Seni yanımda istemiyorum. İki kişi olursak ölürüz. Sonra soyumuz hepten yok olur. Bu, benim şu anki yalnızlığımla senin çocuğunun sonraki yalnızlığı arasında bir seçim. Kendine bir bak. Katlandığın zorluklara rağmen vücudun şişiyor. Senin selden sonraki hayatın şimdiden başlamış. Sen bir çocuk taşıyorsun."

"Ama baba," dedim neredeyse ağlayarak. "Ben seninle olmak istiyorum. Eğer sen beni kayığında istemiyorsan, o zaman benimle gemiye gel. Ben çok yalnızım. Ham beni Neelata'ya yaklaştırmıyor ve Put da kendini saklıyor."

"Eğer kurtulacaksam yalnız başıma kutru-lacağım," diye yanıtladı. "Kendi ailesini diğer herkesten üstün tutan o hayvan eğiticisiyle değil. Anlaşmayı

bozan Shem ile değiL Korkudan beni geride bırakan Ham ile değil. Ve Japheth ile asla değiL" Sesi sertti. Katlandığı tüm zorluklar nedeniyle sesinin kısık çıkmasını beklemiştim; ama bir şarkıcı ya da şairinki kadar temiz çıkmıştı.

Donuyordum. Bana durumumu söyleyip bu şekilde dururken, sadece üstümden güvertesine damlayan su damlacıklarını seyrettiğine inanamıyordum. Yaşamının bir bölümünü bir kötürüme bakarak geçirmiş bir adama yakışan bir davranış değildi bu. Bu şerefsizce, rezalet bir davranıştı; ama bunu ona söylemek istediğimde sesim genzimi terk etti

"Artık bana sepet sepet yiyecek göndermeyin," diye devam etti soğukkanlılıkla. "Beni baştan çıkarıyorlar ve onlar olmadan duramıyorum. Beni bağımlı yapıyorlar. Sizin erzağınız bittiği gün ben açlıktan ölürüm. Ben kıtlık kurallarını biliyorum. Öncelikle birbirine yardım etmeyeceksin. Birbirimiz için hayatta kalamayız. Yardım seni güçsüzleştirir. Tek başına aç kalırsın."

Kayığım o kadar altıma getirmemeli, diye düşündüm. Eğer düşersem güvertesine düşüp kayığını ters çevirebilirdim.

"Gemi inşaatçılarına olan nefretini unut, baba. Onların gemisini kul an."

"Ben, kendi papirüs kayığımda kalmalıyım. Senin içinde bulunduğun o yüzen tabut sağlam; ama kesinlik sağlamıyor. Ben ta başında dedim: insanlığı kurtarmak için bir filoya ihtiyaç vardır, tek bir gemiye değil.

Hangi Tanrı tüm yumurtalarını tek bir sepette taşır?"

Kayığını neden altıma o kadar dikkatle getirdiğini anlamaya başladım. Eğer geri çekilirse kendimi suya atabilirdim. Babam, insan yiyen balıklara meydan okuyacak kadar çaresiz olduğumu görmüştü.

"Gerçekten fazla yere ihtiyacım yok. Ben sana ai-tim. Diğerleri bana yabancı."

"Kendi çocuğunu düşün. Artık yalnız değilsin."

"Ben eskiden olduğu gibi olsun istiyorum. Annem ve seninle bataklıklarda yaşayıp sal yapmak ve balık avlamak istiyorum."

"Biliyorum, kızım. Şimdi yaşadıkların, yaşamak istemeyeceğin bir zaman. Tıpkı, ölümümüzden sonra yaşamın kaldığı yerden, hiçbir şey olmamış gibi devam ettiği düşüncesi kadar katlanılamaz bir şey. Şimdi de hayat, her şey yok olduktan sonra devam ediyor. Bunun geçmişteki gibi olmasını istiyorsun; ama ne geçmişe ne de geleceğe bir anda atlayamazsın. Bu cezanın her saatini çekmen gerek."

"Neden böylesin, baba? Sana ne oldu?"

"Onların Tanrısı'nın ne kadar güçlü olduğunu gördün mü? Eski Tanrılarımız'dan bir tanesini bile gördün mü?

Bizim tanrılarımız tükenmiş, Re Jana. Şimdi artık sadece Adı Konulamayan var. Eğer ben şu an bu papirüs kayığındaysam, bu O'nun sayesinde. Benim sana öğrettiklerimi unut ve O'nun emirlerine itaat et." Sesi, en az sırtımdan akan su kadar soğuktu. Gücüm azalmıştı. İpte asılı kalmak daha da zorlaştı.

"Fakat ne yiyeceksin, baba? Ne içeceksin?"

"Yolcuğun başmda önce hüzünler olur. Bir süre sonra bunların yerini ilgisizlik alır." Meşalesi, suda söndürürken ses çıkardı. Küreklerini alıp benden uzaklaştı. Ben sanki hissizleşmiş gibi orada asılı kaldım.

Bana, her yaşamın diğer yaşamın bir devamı olduğunu söyleyen insanlar olmuştu. Peki neden o zaman içimde hiçbir şeyden başlamamam gerektiği; ama öğrenecek daha çok şeyin var olduğuna dair bir his vardı?

Haftalar süren hasretten sonra babama ulaşmıştım ve o beni geri yol amıştı. Benim için yaptığı tek şey, şüphelendiğim şeyi onaylamak oldu: Bir çocuk taşıyordum ve bu yüzden benim yerim gemideydi. Bunun kadar büyük bir yalnızlık, böyle bir fiziksel bir acı hatırlayamadım. Bir önceki hayatımda öğrendiğim bilgiler ne olacaktı?

Ayağım düğümden kaydı ve ben de aşağı kaydım. Bacaklarımı ipin ucuna doiadım. Kayarken, ipteki tuz derime sürtündü; ama beni tuttu. Kapana

kısılmış bir hayvan gibi orada asılı kaldım.

İpi tırmanmak aşağı inmekle aynı gibiydi: Bana hiçbir beklenti sağlamıyordu. En kolayı ipi bırakmaktı.

Derinliklerde kaybolup denizdeki diğer insanları takip etmek. Fakat ipi bırakmayı düşününce sanki içimdeki korkmuş eller beni sarmıştı. Babam tarafından reddedilmiş bir hâlde geminin dışında asılı durdum.

Seslendim. Ham uzun süredir beni anyor olmalıydı. Fakat beni duyan Japheth oldu. Uyumuyordu. Onun da geceleyin yapacak işleri vardı. Belki de şanslıy

dim. En güçlü kollar ve en sağlam karakter ondaydı. İç çekip inleyerek beni yukan çekti. Koltuk altlarımdan tutup dikkatle parmaklıklardan çıkardı. Beni ayaklarımın üzerine koyacaktı; ama kramp, bacaklarımı hissizleştirdi. Bir balık kadar çaresiz bir şekilde güverteye yığıldım.

-53-Japheth

Tek kelime etmedim. Sanırım inlemedim bile. Japheth ayağa kalkmama yardım etti. Yorgun ve soğuktan uyuşmuş bir hâlde ait olduğum yere geri döndüm: dodoların kümesine. Orada, nemli ve soğuk samanın üzerine uzandım. Uzun süreliğine değil tabii ki; çünkü Japheth kümesten içeri girip eteklerimi yukan çekti.

Üzerime oturup, sanki bağınrcasına ağzını açtı. Ben, içimde büyüyen yaşamı korumak için yukan doğru büzüldüm. Kalçalarım isteksizce dönüyordu ve kaburgalanm sanki zırhım olmuştu. Fakat Japheth, ağır ve güçlüydü.

Bana zarar vermek istediğini düşünmedim. Daha çok çaresiz ve utangaçtı. "Çok özür dilerim, kendime hakim olamadım," dedi. "Hayvanlar için birbirlerinden uzak durmak doğuştan geliyor. Adı Konulamayan, hayvanların öldürme ve çiftleşme dürtülerini durdurdu. Aynısını neden bize de yapmadı ki? Hayvanlar bile düşünülmüşken biz neden böyle bir şeyi çekiyoruz? Umarım canını yakmıyorumdur ve eğer yakarsam lütfen beni bağışla." Beni bırakıp saçlarımı yüzünden çekti. Giysilerimi düzeltti ve oturduğum garip pozisyondan doğrulmama yardım etti. Daha ayak sesleri kaybolmadan onu affetmiş tim.

Kısa zamanda geri geldi. Yüzünü göremediğim biriyle konuşuyordu. "Onun yanına uzan ve ne kadar güzel olduğunu hisset/' dedi.

"Evet," diye yanıtladı diğeri, "Yanma uzanacağım."

"Şimdi yap," dedi Japheth, tiz sesiyle. "Evet, evet, sakin ol. Başını tut. Seni ele vermeyeceğim."

Diğeri kümesten içeri girdi. Bu, Shem idi. Kümes arkadaşlarımı hayrete düşüren küçük maymununu taşıyordu. "Git şimdi, tamam mı?" dedi yanımda oturuşunu seyreden Japheth'e. Japheth tünelde kayboldu.

Shem yere eğilip ona doğru uzanmamı istedi. Yüzümü samana bastırdı ve nefes alıp verişimi zorlaştırdı. Bu şekilde daha iyi, diye düşündüm. Kemikleriyle canımı yak-mayacak. Fakat kaçındığım acıyı düşünmek, gerçek acının azalmasını sağlamadı. Shem'de pek uzun sürmedi. Hâlen yapacak işleri olmalıydı: Hayvanlar uyanıyor ve yemleri için bağırıyorlardı.

Bir gün sonra geri geldiler. Sırayla dodoların kümesine girdiler. Kendi zevklerine göre hareket ediyorlardı.

Benim tatmin oluşumu önemsemiyorlardı. En azından onlara ben de dokunabiliyordum. Ham gibi; hareketsiz kalmamı istemiyorlardı. Benim de dokunabilmem bana iyi geldi; vücutları vücudumu soğuk bıraksa da. Bir erkeğe nasıl dokunulacağını ve başmı geriye atıp boğazını sunuşunun ne kadar zaman alacağını biliyordum.

Japheth, sürekli güç kullanıp ona sert davranmamı istediğinden beni yordu. Derisinin muhtemelen çok kalın olduğunu düşündüm. Fakat fazla bir şey demese de, en azında bana baktı. Öte yandan Shem başka tarafa baktı. Aldığı zevkten iğrendiği çok şey vardı. Belki de o da benim gibi yok ettiği tekneyi düşünüyordu.

Sevişirken sadece hareket

ediyordu.

Sessiz saatlerde her zamanki gibi Ham bana geldi. Başka bir sepet yapmayı reddettim ve babam için yiyecek getirdiğinde de kendim yedim. Sinirimi bir kenara koymamı istedi. "Eskiden olduğu gibi davran. Bana, ne düşündüğünü söyle," diyordu; ama gün içinde başıma gelenleri ona söyleyemiyordum. Babamın beni teknesine almayı reddettiğini bile doğru düzgün anlatamamıştım. Yapabildiğim tek şey şarkı söylemekti.

Geçmişten şarkılar, kürek sarkılan, ağ sarkılan. Hepsini kutumun içinden zevkle söyledim:

Suda şapırdayan küçük tekne

Nereye gidiyor?

Bir ateş gibi yarışıyor

Ve dümeninde kim var?

Bir ağ ne kadar ediyor?

Bir çarşaf, bir mum?

Diken ve taşlı avlu ne kadar?

içinden bana baktığın

Sazlıkların arasındaki gözler ne kadar?

Ben şarkı söyledikçe, Neelata'nın minderindeki tüm ipleri özenle söktüm. Bunun yanlış olduğunu düşündüm; ama parmaklanm sürekli mindere geri gitti. Etrafımda iplik parçacıkları uçuşuyor, burnuma ve genzime kaçıyorlardı. Gemideki gürültüler hiç durmadan devam ettiğinden, daha da yüksek sesle şarkı söylemeye başladım. Put'un saklanma yerine kadar sesimin duyulabilme-sini umuyordum. Ara sıra durup, gagalarını sanki bir katliama hazırlanıyormuş gibi kafeslerinin parmaklıklarına vuran kuşları dinliyordum. Yaptığım şey tehlikeliydi; fa-

kat duramadım. Çenemi sıkıp tüm gücümle elimle ağzımı kapattığımda bile sesim uğuldamaya devam etti.

-54-

inşaatçı'nın Kutsaması

Oğullarının çaresiz olduğunu anlamak, Zaza'nın çok zamanını almadı. Kafeslerden gelen bir kadın sesi duyduğunda neler olduğunu anladı. İnşaatçıya yaklaştı ve, "Günler uzun ve oğlanları kutsamak için zaman var. Fakat onlara bir şey oluncaya dek bekleme. Kutsama ismi şimdi yap."

inşaatçı uysaldı. Ateş nöbetleri uzun süre tekrar-lamamıştı ve yolculuğun ilerleyişinden ötürü memnundu. O

akşam, yaşadıkları yerde toplanmaya karar verdiler. Oyun oynamayacak ya da müzik yapmayacaklardı.

Yalnızca kutsanmaya ve Tanrıları'yla yaptıkları söyleşiye odaklanacaklardı. Tam olarak ne zaman olacağım biliyordum: Hayvanları her zamankinden daha hızlı beslediler ve hareketlerinde, gemi hareket ettiğinden beri görülmemiş olan bir tedirginlik vardı. Elbette endişeleniyorlardı. Kâhinin sözleri hâlâ zihinlerinde çınlıyordu.

Ben Ham'in lanetleneceğinden emindim: Her gün benim için yiyecek çalmış, suyu harcamış ve herkes uyurken gemiyi dolaşmıştı. O ipten aşağı sarkarak ben ona ihanet etmiştim. Hiç utanmadan hem onun hem de bebeğinin hayatını tehlikeye atmıştım ve bana olan sevgisini küçük düşürmüştüm. Bana iyi davranmıştı.

Hem babama hem de anneme karşı hata yapmıştı; ama asla kötü niyetinden değil. Bana karşı her zaman dürüst olmuştu ve bence laneti en az o hak ediyordu. Gerçek suçları Shem ve Japheth işlemişlerdi. O

nedenle o akşam dodoların kafesini açtım ve saklandığım yerden çıktım. Onların yaşadıkları kapının yanmda durdum ve dinledim. Herkesi duyabildiğimden oldukça emindim. Şarkı söyleyip kutsanmak için hazırlık yapıyorlardı, iki elimle kapı kolunu itip içeri girdim.

içeride yarattığım şok etkisi her yerde hissedildi. Zaza atlayıp beni durdurmaya çalıştı. Zedebab yüksek ve tiz bir sesle çığlık attı; sanki bir av kuşunu kovalamaya çalışır gibi. Neelata hemen karanlık bir köşeye saklandı ve Taneses onu takip etti. Shem ve Japheth yüzlerindeki tek bir kası dahi hareket ettirmemeyi başardılar ve kol arı kıvrık bir şekilde oturdukları yerlerinden hiç kıpırdamadılar. Ham beni görünce, hemen göğsüne vurmaya başladı. Gemide yaşamaya başladığından beri beyaz, turuncu ve mavi renkli bir başlık takmaya başlamıştı. Başlığı başından alıp içine öksürdü ve tekrar yerine geri koydu. Parmak uçlanyla gözlerini ovaladı; sanki görüntümü silmek ister gibi.

Sakin olan tek kişi inşaatçı idi. Kirpikleriyle beni süzdükten sonra, "Demek son zamanlarda şarkı söyleyen sendin," dedi

Ben hiç cevap vermeden başımı sal adım. Japheth kol arını alçaktı. Babasının önüne diz çöküp, "Onu gemiye ben aldım. Özür dilerim. Senin kutsamana layık değilim," dedi.

Hemen Shem de dizleri üzerine çöktü. "Onun, hakkında hikâyeler duymuş olduğumuz deniz kızlarından biri olduğunu düşündü," dedi telaşla. "Onu ancak, gemiye tamamıyla çıktıktan sonra tanıyabildi ve suya ge-B !

ri atamayacak kadar da merhametliydi ki bu, onun iyi bir adam olduğunun en güzel kanıtı. Bu yüzden onu lanetleme/' Diğerleri ışıktan olabildiğince uzakta sırtlarını duvara yaslamış oturuyorlardı.

inşaatçı tekrar bana baktı. Bana doğru eğilip, benden çok oğul arına, "Bize suyun yerine gösteren kız değil mi bu? Bir de bebek taşıyor!" dedi.

Yanıtladım: "Çocuk tufandan çok zaman önce Ham tarafından döllendi. Ham size ihanet etmedi. Sizinle olan anlaşmasına sadık kaldı ki, ben aynı şeyi diğer oğullanınız için söyleyemeyeceğim." Kapıya doğru geri yürümeden önce başımı hafifçe eğdim. Kapı eşiğinden dikkatle geçer geçmez tünele girdim ve koşmaya başladım.

Tabii ki Ham, genelde hangi geçitleri ve merdivenleri kullandığımı biliyordu. Peşimden geldi. Geçitlerden geçerken bana seslendi. Yavaşlamadım. Hızla güverteye çıktım. Orada, Japheth'in beni gemiye geri çektiği neredeyse aynı noktada durdum.

Ham'i merdivenden çıkarken duydum. Parmaklıklardan atlayıp çömeldim; çünkü tutunacak hiçbir şey yoktu.

"Re Jana," diye yalvardı Ham karanlıkta. Atlayacağımdan korktuğu için daha fazla yanıma yaklaşmadı. "Ne oldu? Anlat bana! Shem ve Japheth'i beni eskiden tuttuğun gibi kol arının arasına mı aldın?"

Aşağıda köpüren suya baktım. Karanlık ve kirliydi. Yağmur boynumdan girip sırtıma düştü.

"Dediklerin doğru mu? Benim çocuğumu mu taşı-

yorsun?""

s

Parmaklıkları elimden bırakmak için cesaretimi topladım.

Ham beni durdurmak için yaklaşmadı. Sadece, "Bu başka birinin çocuğu olsa da bir şey fark etmez. Sen gerçek seçilmiş olansın/' dedi.

-55-Neelata

Ham geldiği yönden geri gidip diğerlerine, kendimi denize atıp boğulduğum haberini verdi. Haberi olabildiğince acıklı yapmak için elinden geleni yaptı. Böylece diğerleri onun gerçekten kederli olduğunu gördüler ve plan işe yaradı. Kutsanma ertelendi. İnşaatçı, değil oğullarından birine, aralarında yaşadıklarını bildiği yılanlara bile lanet okumadı.

Ve ben bir kez daha geminin içinde yok oldum, ikinci kez görünmez ve onlara göre ölü oldum. Güverte kulübesinde Neelata'nın barakasına saklandım. İşlemeli yastıklar ve Neelata'nın annesinin giysileriyle dolu sandık arasında oturdum. Dokuma tezgâhı, iplik yığınları ve yünlerin yakınında Neelata'yı bekledim.

Beni bekliyor olmalıydı. Beni görünce yüzünde en ufak bir şaşkınlık ifadesi bile olmadı. Kollarını bana sardı ve beni kendine çekti.

"Put nerede?" dedim ilk olarak.

"Gemide," dedi. "Onu deveye kendi ellerimle bağladım. Her gün onun için yemek alıyorum. Buraya yemeği almak için geliyor; ama karanlıkta saklanıyor. Çocuğun bazı şeylere alışması lazım. Ona zaman ver/7

Omuzlarımın üzerine bir battaniye koydu.

"Ne kadar temizsin!" dedi cildime dokununca. O kirliydi. Saman serpip gübreyle ilgileniyordu; ama kendini yıkaması için su verilmiyordu. Beni yere itti. Bir kez bu yumuşak alanda oturma şansını yakalamıştım.

Şişkinliği hissetmek için elini kamıma koydu. "Ne tuhaf," dedi. "Bizim zamanımız durmuş gibi; ama seninki her zamanki gibi ilerliyor." Saçımı taradı. Sol elini saç köklerine koyup sağ eliyle yavaşça tarağı sürttü.

Onun saçını taramama izin verdi. Sonra onu yağ ile ovalamama bile müsaade etti. Kokusunu tanıdım. Selden önce Ham'in üzerinde de sıklıkla bu kokuyu alıyordum. Birini yıkamayalı ne kadar zaman olmuştu? Ellerimle bir derinin üzerine yağ sürmeyeli?

"Sel hakkında ne düşünüyorsun?" diye sordu. "Muhteşem değil miydi? Temizlenme ve annem ile ağabeyimin tüm eşyalanyla beraber boğulma düşüncesi çok hoşuma gitti! Bunu hiç beklemiyordum. Dünyayı kurtarmak istediğimi düşünüyordum; ama felaketi seyretmek bana zevk verdi." Birkaç dakikalığına onu tamamen anladım. Her şey aniden ne kadar ulaşılabilir, ne kadar kolay ve düşünmen gereken tek şeyin bu geminin içindekiler oluşu ne kadar açık gelmişti. Bu anlayış beni uzun zamandır ilk kez biraz güldürdü.

Günlerce Neelata'nın barakasından çıkmadım. Saatlerce benimle konuştu ve yavaş yavaş babamın bana yapmamı söylediği şeyi yaptım: Ne geleceğe ne de geçmişe bir anda atlamadım. Cezamı çekmek için her gün acısız bir sabırla oturdum. O kadar sessiz olmak gerekiyordu ki el hareketleriyle anlaşmayı öğrendik. Bana, gemide yasak olsa da, annesinin giysilerini giydirdi. Barakasında siyah incileri sakladığı gizli bir bölme vardı.

"Ham'in babası izin vermedi/' dedi. "Oğlanları ayartacak hiçbir şeyin gemiye alınmasına müsaade etmedi!

Fakat onları öylece geride bırakamadım. Dünya yok olabilir; ama bu değil." incileri boynuma ve kulağıma astı. Beni, dolaşırken toplamış olduğu tavus kuşu tüyleriyle süsledi.

Gece yarısı boyunca konuştuk. Yalnızlıktan daha kötü şeyler olduğuna dair birbirimizi ikna ettik. Mesela istikrarsız ya da fark edilmeyen bir aşk. Özlediğimiz şeylerin bir listesini yaptık: yumruk büyüklüğünde deniz kabuklan, ayaklarımızın altındaki çakıl taşlan, güneşin çadıra yansıyışında çıkan koku, yataklarımızın yanındaki kâselerde duran narlar... Birbirimize nelerden korktuğumuzu anlattık: bir aşkın, bir kalp için fazla büyümesi ve kalp pes ettiği için aşkın dışan fışkırması. Put, her zaman etrafında olan kek ve süt kokusu, oynadığı çomaklar, parlak çakıltaşları ve dişlerindeki küçük lekeler hakkında konuştuk.

"Beni nasıl kurtardığını hatırlıyor musun?" diye sordu. Bunu hayal ettiğini, onu kuyudan nasıl çekip ka-burgalannı morarttığımı anlattı. Rüyasında asla bilinçsiz olmazmış. Benim paniğimi ve çaresizliğimi görmek için gözlerini açık tutarmış. Konuşmamız arasında etrafımızdaki güvence veren sesleri dinledik. Bize ulaşmayan tek bir ses dahi yoktu. Serçelerin cıvıldayışından turnaların gürültüsüne kadar her şeyi işitiyorduk.

Hayvanların korkularını biliyordum. Aslanların olduğu kafesin kokusu diğer kafeslere ulaştığında hayvanların sinirleri geriliyordu. Fakat biz korkutuyorduk.

Bir gün, Neelata giysisini çıkardı. Son giysi olan gergin bir fanila da başı ve kol armdan kaydıktan sonra, "Bu, sadece benim derim," dedi. Kol arını bana uzattı. "Beni aç. Ham'in yapamadığını yap. Beni serbest bırak/'

dedi.

Onun dokunuşunu neyle karşılaştırabilirdim? Bilmiyorum. Vurmuyordum. Bu daha çok, definin deriye sürtünmesinden oluşan beklenmedik bir çarpışmaydı. Elini kalçama koydu ve sanki suya girmiş gibi oldum: Gümüş balığı sürüleri vücuduma sürtündü ve yukarıya hava kabarcıkları bulutu yolladı. Bunu o da hissetmiş

olacaktı ki, kolumu neredeyse eziyordu. Bana dönmek için bacağını kaldırdığında ürpermeme neden oldu. İlk kez gemi, bir tabuttan farklı bir şeye benzemişti.

İkimiz birbirimize doğru kıvrılıp sarılarak nöbet tuttuk. Etrafımızda bizi haşarattan uzak tutmak için serbestçe dolaşan böcek yiyen maymunlar vardı. Yüzlerimiz birbirimize dönük bir hâlde uyuduk. Zaman zaman ona bakmak için gözlerimi açtım ve onun da bana bakmak için uykulu uykulu gözlerini açtığını gördüm. Yarı karanlıkta, özellikle dudaklarındaki nemin parlaklığını fark ettim. Kırılgan boynu bana doğru dönmüştü.

Boynunda bir inci dizisi, belinde incisiz bir ip ve iki bronz halhaldan başka bir şey yoktu üzerinde. Onun elini tutmadan uyumadım. Bir çocuk gibi baş parmağmı ağzına sokup uyuyordu.

Sabahleyin, önce karnının uyanışmı duydum. Mi-desindeki bitki özleri hareket etmeye başlamıştı. Sonra kendisi sal anıp dönmeye başladı ve sonunda gözlerini açtı. Ona bakınca, onun ölümsüz olduğu hissinin üstesinden gelmiştim. Yanında bir süre kalabilmeye iznim vardı. Ondan sonra kaybolacaktım ki bu kayboluşun onun için bir önemi yoktu; çünkü zamandan habersizdi. Gemideki herkes içinde en kaygısız olan oydu. Hiç pişmanlığı ya da suçu olmayan tek kişiydi.

Ona, "Bana şu Tanrınız7 d an bahset," dedim.

"O, eğer kural arına göre hareket edersen senin için iyi şeyler yapan bir Tanrı. Sana yardım eder."

Kelimeleri beni şaşırtmadı. Onları selden kurtarmış olan bu Tanrı'ydı. Bizim Tanrılarımız değişkendi. Sürülerin verimsizleşmesine ve nehirlerin yataklarından dışarıya taşmasına izin vermişlerdi. Suyu yükselttiklerinde tekne yapma emri vermemişlerdi. Kuraklık geldiğinde kuyuların kazılması gerektiğini söylememişlerdi. Onların Tanrısı, insanları yönlendiren ve onlara yardım eden türden bir Tanrı'ydı. Ben de böyle bir Tann istiyordum.

Kalbime böyle bir Tann'yı yerleştirmek istiyordum. Babam ona itaat etmemi istemişti. Bu tanrıya itaat etmek istiyordum.

"Sen ve Puftan başkaları da var mı?" diye sordu. "Babam." • "Gemide mi?"

"Hayır, dışanda, dünyanın eşiğinde. Ona göz kulak olacak kimsesi yok."

Hasırına uzanıp parmak uçlanyla duvarı elledi ve, "Küçük kayıktaki adam baban mı? Su kuşlarını belsi-yor, bunu biliyor muydun? Eğer O'na sorarsan ve şartlarını kabul edersen, Adı Konulamayan babana yardım eder," dedi.

-56-Ham

Ben de bedelini ödedim. Bizi birbirimizin kollan arasında bulduğunda Ham ile gitmeyi reddettim. Bir kertenkele gibi karşı koydum. Onun yüzüne vurdum.

Beni omuzlarımdan tutup sarstı. "Seni gemiye ben bindirdim. Sen benimsin," dedi "Japheth ile yattın, Shem ile yattın. Şimdi de Neelata ile yatıyorsun. Artık yeter. Benimle geliyorsun. Seni kimsenin aramayacağı sür-gülü bir kafes bulacağım sana."

Elini tutup ısırdım ve ısırırken ılık bir sıcaklık içime doğru akü. Uzun süredir ilk kez onunla konuştum: "Bir kere seni çadırında görmüştüm. Sana bakıp, senin de benim gibi aşka hazır olduğunu gördüm. Senin çıplaklığını örttüm. Bir anlaşma yaptık; ama gemiye bindiğimizden beri sen beni hep ittin. Bana göz kulak oluyorsun; ama aynı şeyi ben senin için yapmak istediğimde izin vermiyorsun. Babanla yaptığın yeni anlaşma senin için daha değerli! Uzak durma yasağından güç alıp iyi bir şey yaptığını sanıyorsun; ama aslında bana işkence çektiriyorsun. Benim şehvetimi arttırıp, yağ ve su ile yatıştırabileceğinden daha fazla acı veriyorsun.

Gelip beni alma; çünkü ben de senin Tanrı'na itaat etmeye karar verdim."

Tekrar elimi tuttu; ancak pençeli tırnaklarımla saldırıp, eskiden o kadar özen gösterdiğim deriyi tırmıkladım.

Neelata durduğu köşede bir şey yapmadı. Gözlerini aşağıda tutup başını başka yöne çevirdi. Ham gerileyince beraber güldük.

Ertesi akşam aynı şeyi tekrar denedi. Geçitteki ayak sesleri daha kararlı ve kapıya vuran yumruğu daha sertti. Etrafımızı çevreleyen duvarlar o kadar çok ses geçiriyordu ki, Ham'in çok gürültü yaptığım duyduk.

Taneses ve Zedebab barakalarından çıkmadılar. Neelata' run, kayınbiraderlerine karşı gelmeye çalıştığını sanmış olmalılardı.

Kapı kilitli değildi. Bunun icabına bakmıştık. Her akşam lambanın badem şekil i ürkütücü titrek ışığı altında, hiç bitmeyecek bir dans gibi kavgamızı sürdürüyorduk. Bu, bizim mutluluk kaynağımız olmuştu. Günlük kavga hoşumuza gidiyordu ve bağımlılık yaratmıştı; çünkü bu yaptığımız, Adı Konulamayan7ın emirlerine verdiğimiz bir cevaptı; çünkü bu şekilde Neelata sonradan yaralarıma dokunabiliyor ve ben de gözyaşları içinde Ham'e kimin bu şekilde baktığını, kimin yıkayıp göz kulak olduğunu kendime sorabiliyordum.

Bunu günlerce sürdürdük. Neelata işlerini yaptı: Hayvanlan yemleyip ahırın gübresini temizledi. Ben zamanı, içerisi çok karanlık ve gözlerime zarar veriyor olsa da örerek ve dikerek geçirirken onun geri gelmesini bekledim. Onu yıkayıp kollarmda uyudum. Dışarıda yağmur günden güne daha da azaldı, damlalar küçüldü ve artık çakıl taşlan gibi su yüzüne çarpmaz oldu. Geceleri rüyalarımızda hışırdayan belirsiz bir sise dönüştü.

-57-Ilk Işık

Değişim başlıyordu. Bunu hissedebiliyorduk. Gemi karadan kalkalı kırk gün olmuştu. Bu değişim hayvanları heyecanlandırmıyordu. Tam tersine hayvanlar doğa! olmayan bir şekilde sessizleşmişlerdi. Sanki kulaklarını dikmiş gibiydiler. Hiçbir şey duymuyordum. Sonra onların dinledikleri şeyin bu olduğunu fark ettim: Sessizliği, telaşlı seslerin yokluğunu dinliyorlardı. Yağmur dinmişti.

17 Suda bulunan, hareket yeteneği akıntıya bağımlı olan canlılara verilen genel isimdir.

Gökyüzü ağarmaya başlamıştı. Yeni bir gün doğdu. Uzun bir aralıktan sonra ilk kez. Orada saklandığımdan beri ilk kez, Neelata'nın barakasını terk edip güverteye çıktım. Üşüyordum; ama güneş -güneş!- beni ısıtmaya niyetliydi. Rengi turuncuydu ve yansı hâlâ sudaydı. Suyun yüzeyinin aşağısındaki plankton17

ışıklandı. Denizin genişliğini görmeye başladım. Karanlık tamamen geçip turuncu ışık beyazlaşınca tüm etrafı görebilecektim. Bekledim; ama babamı görmedim. Babam gözün göremediği kadar uzakta mıydı? Bu devasa su kütlesinin sonunda derinliklere mi dalmıştı?

Tekrar elimi tuttu; ancak pençeli tırnaklarımla saldırıp, eskiden o kadar özen gösterdiğim deriyi tırmıkladım.

Neelata durduğu köşede bir şey yapmadı. Gözlerini aşağıda tutup başını başka yöne çevirdi. Ham gerileyince beraber güldük.

Ertesi akşam aynı şeyi tekrar denedi. Geçitteki ayak sesleri daha kararlı ve kapıya vuran yumruğu daha sertti. Etrafımızı çevreleyen duvarlar o kadar çok ses geçiriyordu ki, Ham'in çok gürültü yaptığını duyduk.

Taneses ve Zedebab barakalarından çıkmadılar. Neelata' run, kayınbiraderlerine karşı gelmeye çalıştığını sanmış olmaklardı.

Kapı kilitli değildi. Bunun icabına bakmıştık. Her akşam lambanın badem şekil i ürkütücü titrek ışığı altında, hiç bitmeyecek bir dans gibi kavgamızı sürdürüyorduk. Bu, bizim mutluluk kaynağımız olmuştu. Günlük kavga hoşumuza gidiyordu ve bağımlılık yaratmıştı; çünkü bu yaptığımız, Adı Konulamayan'ın emirlerine verdiğimiz bir cevaptı; çünkü bu şekilde Neelata sonradan yaralarıma dokunabiliyor ve ben de gözyaşları içinde Ham'e kimin bu şekilde baktığını, kimin yıkayıp göz kulak olduğunu kendime sorabiliyordum.

Bunu günlerce sürdürdük. Neelata işlerini yaptı: Hayvanları yemleyip ahırın gübresini temizledi. Ben zamanı, içerisi çok karanlık ve gözlerime zarar veriyor olsa da örerek ve dikerek geçirirken onun geri gelmesini bekledim. Onu yıkayıp kollarında uyudum. Dışarıda yağmur günden güne daha da azaldı, damlalar küçüldü ve artık çakıl taşları gibi su yüzüne çarpmaz oldu. Geceleri rüya-lanmızda hışırdayan belirsiz bir sise dönüştü.

-57-İlk Işık

Değişim başlıyordu. Bunu hissedebiliyorduk. Gemi karadan kalkalı kırk gün olmuştu. Bu değişim hayvanları heyecanlandırmıyordu. Tam tersine hayvanlar doğal olmayan bir şekilde sessizleşmişlerdi. Sanki kulaklarım dikmiş gibiydiler. Hiçbir şey duymuyordum. Sonra onların dinledikleri şeyin bu olduğunu fark ettim: Sessizliği, telaşlı seslerin yokluğunu dinliyorlardı. Yağmur dinmİşti.

17 Suda bulunan, hareket yeteneği akıntıya bağımlı olan canlılara verilen genel isimdir.

Gökyüzü ağarmaya başlamıştı. Yeni bir gün doğdu. Uzun bir aralıktan sonra ilk kez. Orada saklandığımdan beri ilk kez, Neelata'nın barakasını terk edip güverteye çıktım. Üşüyordum; ama güneş -güneş!- beni ısıtmaya niyetliydi. Rengi turuncuydu ve yansı hâlâ sudaydı. Suyun yüzeyinin aşağısındaki plankton17

ışıklandı. Denizin genişliğini görmeye başladım. Karanlık tamamen geçip turuncu ışık beyazlaşmca tüm etrafı görebilecektim. Bekledim; ama babamı görmedim. Babam gözün göremediği kadar uzakta mıydı? Bu devasa su kütlesinin sonunda derinliklere mi dalmıştı?

Hayvanlar ışığı fark ettiler. Sessizlikten sonra sevinçleri arttı. Horoz deli gibi öttü. Kuşlar çıldırdı.

Heyecanlanıp cıvıldaştılar. Uyuyan köşelerden darbe sesleri duyuldu. Pufu bekledim. Hiç şüphesiz, vücudunda deve tüyleriyle en kısa zamanda saklandığı yerden çıkacaktı. Fakat dışarı çıkanlar diğerleri oldular: İnşaatçı ve karısı, Shem, Japheth, Ham ve eşleri. Ayak seslerinin merdivenlerden yukarı çıktığını işittim. Güneşi görebilmek için ola-bildiğince çabuk dışarı, güverteye çıkmak için koşuyorlardı.

Hızla merdivenlerden indim ve yanımdan geçerlerken, o kadar ışık altında oldukça görünür bir vaziyette kanguru kafesinde dikildim. Neyseki güverteye ulaşmak için o kadar telaş içindeydiler ki bana dikkat etmediler. Beni bu kadar kırılgan yapan, babamın becerikli elleriydi. Işık tünelindeki ayarlanabilir kepenkler yüzünden ışık birçok yönden içeri giriyordu. Bu benim işime hiç yaramadı. Tüm yaptığı durumumun çaresizliğine ışık tutmaktı. Açık kepenkler yüzünden her ayak izi, her el izi ve her gölge hareketinin görünmesiyle ben nasıl saklanabilirdim?

Korkmuş bir hâlde Neelata'nın barakasında oturup onun geri dönmesini bekledim. Değişik sazlardan yapılma işlemeli desenleri olan bir paravanı vardı. Bunu, tersane alanında kendine özel vakit ayırmak için de kullanmıştı. Paravanı, biri deliklerden içeri bakar diye kapı ile arama koydum. İçeri girdiğinde bir çocuk kadar çok gürültü çıkardı. O kadar

heyecanlıydı ki, paravanı, neden orada durduğunu hiç düşünmeden kenara koydu. "Bitti, Re Jana," diye haykırdı. "Her şey yok oldu. Kısa bir zaman sonra yeni bir dünya başlayacak!"

Fakat yağmurun kesilişi, yolculuğun sona erdiği anlamına gelmiyordu. Su günlerce çekilmedi. Karnım iyice büyüdü ve elbisem dar gelmeye başladı. Neelata elbiseyi değiştirip, daha kolay nefes alabilmem için dikiş

yerlerine ek parçalar ekledi. Fakat yardımı dokunmadı. İçimin daralması elbiseden ötürü değil, içinde kilitli bulunduğum alandan kaynaklanıyordu. Hareket edip etrafa bakmak, güverteye çıkmak ve artık ışık da olduğundan Pufu aramak istiyordum.

Ve Ham'in nasıl olduğunu görmek istiyordum. Geri çevirmem onu kızdırmıştı. Artık beni rahatsız etmiyordu.

Kamım bir türlü doymak bilmezken, yemek konusunda ek bir yardımda bulunmuyordu, Neelata etrafı eşelemeye gidiyordu; ama pek bir şey getiremiyordu. Onun, yenebilir şeylerden çok Pufu aradığından şüphelendim. Ve gittikçe daha az yiyecek getirmeye başlamıştı. Taze meyve, kurutulmuş meyve, ceviz ve peynirler tükenmişti Bana çok uzak olan hayvan sürülerinden de süt elde edemiyordum. Karnım, Neelata'nın benim için bulup getirdiğinden daha fazlasını istiyordu. Açlığım o kadar büyümüştü ki, karanlık bastırdığında kendim çıkıp arıyordum.

Gemi pis kokuyordu ve koku duyumu takip etmek zorlaşmıştı. Fakat dodolann yanma geldiğimde kuşlara ait olmayan bir koku aldım. Uzun süre içinde yaşadığım kutuyu açtım ve buranın bir depo olarak kul anıldığını keşfettim. Torbalar dolusu kuru üzüm ve güzel kokulu peynirler vardı. Neelata için elbisemin altına alabildiğim kadar çok yiyecek sakladım. Ham'in kapısının önüne kuru üzüm bıraktım. Odasından çıkarken bunları ayağının altında hissedecekti.

Neelata, peynirden bir dilim ısırırken gözlerini kapadı. Ona sürpriz yapmak için ertesi akşam da depoya gittim. İlk sefer olduğu gibi kümesten içeri girip kutuyu açtım. Bunu sessizce yapmak kolay değildi. Dodolar uyurlarken rahatsız edilmekten hoşlanmıyorlar ve hırçınlık ediyorlardı. Vücutlarını sal andırıp geniş ayak parmaklarıyla yere vuruyorlardı. O gece

daha da çoğalmış gibiydiler. Sayılan yediden fazlaydı. Sonra kapana kısıldığımı fark ettim. Duvara karşı çömelmiş olan sadece dodolar değildi. Aralarında bir kadın vardı.

Taneses'in sağlam vücudu hemen göze çarpıyordu.

Hışırdayarak ayağa kalktı ve bileğimden tutup beni yakaladı. "Neelata?" diye sordu. "Zedebab?" Beni geçitten geçirip lambasının durduğu kuğu kafesine götürdü.

"Sen!" dedi. "Fakat sen sudaydın. Tüm bu zaman boyunca ben hep seni kıskandım. Bu lanetten kurtulmuş

olduğunu düşündüm."

Hızla başımı salladım. Güçlü vücudundan korktuğum için ürkmüş gibi bakıyor olmalıydım.

Bana daha yakından bakınca sesi yumuşadı. Ses tonunda merhamet vardı: "Her şeyin sonlanması için seni suya atayım mı?"

Başımı tekrar salladım.

Gerçekten şaşırmış gibi baktı. "İstemiyor musun? Birinin beni bağlayıp denize itmesi için nelerimi vermezdim." Tutuşu gevşedi. Kaçmayacağımı biliyordu. Kaçabileceğim tek yer suydu ve artık oraya da gitmek istemediğimi öğrenmişti. "Ama elbette yüzebilirsin. Bu bir farklılık yaratır. Bu, sudaki ölümü çok yavaşlatır. Ve bir çocuk taşıyorsun." Ağzı kutudaki peynir kokusunu aldı. Beli benimkinden daha genişti.

Yolculuktan önce hamileydi; ama çocukları öldü. Torbadan düşen soğanlar gibi onun çocukları da karnından düştüler. Bir kadın olarak kaybını Japheth7ten gizli tuttuğunu biliyorduk. Katmanlı göbeği ve damarlı göğüslertyle Japheth'i, kendisi için en iyi eş olacağına dair ikna etmişti ve bu, hayatını kurtarmıştı.

Beni serbest bıraktı, "Bu yolculuk biz kadınlara çok ağır geliyor. Zedebab'a bak. Sinirleri harap olmuş

durumda. İkiz kız kardeşi boğuldu. Kız, Zedebab'tan hiçbir yönüyle farklı değildi. Fakat Zedebab seçilmişti ve kız kardeşi seçilmemişti. Bunu anlayan biri olabilir mi?" Bana lambayı verip tünelde itti. Güçlü kavrayışıyla beni dodolann kümesine geri götürdü.

"Hayatını bağışlayacağım," dedi açıkça. "Benim için bir şey yaparsan. Birinin benim için bir kuşu katletmesi gerek. Sen yemek içki ördek öldürdün, değil mi?" Etrafımızdaki kuşlara işaret etti. Hareketlerinin dodolann hareketlerine benzediğini fark ettim. Onun da iri vücudunun üzerinde küçük bir kafası vardı ve tıpkı onlar gibi o da ayaklarını, o iri vücudun dengesini bozmaması için dikkatle yere basıyordu.

"Hayır," dedim. "Dodolar olmaz."

"Benim istediğim bir dodo," dedi. "Bu benim meyveme sataştı." Çenesiyle yaslı sesler çıkaran mavi dişi dodoyu gösterdi. Kutuyu açıp üç tane kaymaktaşı heykeli çıkardı: bir boğa ve iki buzağı yontusunu. "Kafasını kopar ve küçük parçalara ayır," diye devam etti. "Benim Tanrılarım kurban istiyorlar; ama benim hayvan öldürmem yasak. Eğer sen hayvan öldürürsen, hem Adı Konulamayan hem de benim Tanrılarım mutlu olacaklar."

İki elimle kümes kapısının parmaklıklarını tutuyordum. Kaçmak için ne kadar şansım olduğunu düşündüm.

"Neden seni selden kurtarmış olan tek bir Tanrı varken, başka Tanrıların da dediklerini yapıyorsun?" diye sordum.

Fakat huylandı. Kolumu tutan eli sıkılaştı ve bacaklarıyla ben kapıyı sıkıştırdı. "Bu Tanrılar çok özel. Sana başka yerde bulamayacağın bir şey vaat ediyorlar: ölümden sonra bir hayat. Gölgeler ülkesi değil de bir cennet. Bu, çok hoş ve çekici değil mi? Bu teklif, Adı Konulamayarf'ın vaat ettiği iyi ve güzel bir yaşamdan çok daha

iyi değil mi?" jpf

Kendimi kurtarmaya çalıştım; ancak kolumu o kadar yükseğe döndürdü ki omzum çatladı. "Yakala, yoksa seni inşaatçı'ya götürürüm," dedi.

Dodo, onu yakaladığımda, sinirle basma vurdu, tükürdü ve bir ateş gibi tısladı. Gözümü gagalamasını önlemek için gagasını tutmam gerekti. Onunla cebelleştim; vahşi bir hayvan gibi ses çıkartıp kafesi tüy ve pislik içinde bırakıyordu. Taneses sessiz kaldı; ama elbette bu işe yaramadı. Bana öyle sivri bir bıçak verdi ki bilenmiş olmalıydı. Kanat çırpma sesleri kollarımla kanatlarını tutana dek dinmedi. Sesi kesmek için hemen boynunu kırdım. Hayvan ellerimde sakinleşirken gözlerini kapatmadı.

Taneses, sanki her hareketin hafızasına kazınmasını ister gibi seyretti.

Dikkatle dodoyu çekip yüzlerce tüyün her birinin hafif ışık altında parladığı renginin ihtişamını söndür* düm.

Göz bebeklerinde kendi yüzümü gördüm.

"Sen bir hayvan mı katlettin?" diye sordu Neelata ona geri döndüğümde. "Nasıl yaparsm? Bu şekilde babanı kurtaramayacaksın."

Beni sakinleştirmesi için başımı kucağına koydum. "Kendimi kurtardım!" dedim. El erimdeki kanı silerken içimde bir hüzün oluştu.

-58-Bir Kaza

Günleri saydığım duvardaki çizikler ikiye katlandı. Yağmur dindi; ama su çekilmiyordu. Depolardaki samanlar çürüyordu. Mayalanmaya ve bir zift kadar siyahlaşmaya başladılar. Mevsimlerde de bir değişiklik vardı.

Larvalar aniden olgunlaşülar. Birkaç gün içinde sivrisinek yığınlarının saldırılarına uğramaya başladık. Yere uzandığımız an sinekler âdeta yüzümüze ve gövdemize yağıyorlardı. Bir süre sonra, hasır yakarak onlan defetmeyi öğrendik; ama çoğu zaman sivrisineklerden önce duman bizi yorgun düşürüyordu.

Sivrisinekler, yarasaların hareketlenmesine yol açıyordu. Sabahleyin onları, ağ ve paravanlar üzerinde dolaşmış bir hâlde bulurdum. Neelata tavan kirişlerinin arasında saklanırdı. Neelata'nın orada olmayıp onları duvara doğru çarpmadığı zamanlar onları çözmeden duramazdım. Bir de sülükler vardı. Yüzüne, ellerine ve ayaklarına otururlardı. Tüm vücudun siyah deliklerle kaplanırdı. Özellikle de havaya maruz kalmış olan bölgeler. Çamur ve kirden sinekler doğuyor ve ambardaki sürüleri deli ediyorlardı.

Günler birbirini kovaladıkça, kısa zamanda karayı görebilme hayalimiz azaldı. Denizde gitmek bir alışkanlık hâline gelmişti ve yolculuğun esas amacını gözden kaybediyorduk. Benim gibi diğerleri de bir önceki hayatlarını unutmuşlardı ve yine benim gibi onlar da gelecek bir hayatı düşleyemiyorlardı. Herkes anlık mutluluklarla ilgileniyor gibiydi. Eşek arılarının, kimsenin yetişemeyeceği bir yere yuva yapması birden, yeni bir ülke fikrinden daha önemli olmuştu. Yolcular, can sıkıntısından kendi yarattıkları şarkıları söylüyorlardı.

Şarkılar genelde yalnız-lıklanyla ilgiliydi. Kabul etmeliyim ki, kendi dil erinde şarkı söyleme ve kafiye uydurmada iyiydiler! Denizciliğin tekdüzeliği ve suyun sesi hakkında şarkı söylüyorlardı. Bazen şarkılar melankolik, bazen de o kadar vahşiydi k^ eşekler anırmaya ve köpekler havlamaya başlarlardı.

Taneses için hayvan öldürmeye devam ettim. Önce daha çok dodolar, sonra benekli kuğular ve zıplayan kazlar. Onlan, duman en çabuk burada dağıldığından, havalandırmanın altında kızartıyordu. "Tanrılarım çok mutlular," dedi. "Onların kalbinde çok özel bir yer fethediyorsun."

Fakat kendimi diğerlerine göstermedim. Sinirleri gergindi. Eğer beni bulurlarsa neler olabileceğinden korkuyordum. İnşaatçı tekrar hastalandı. Bu sefer delilik gibi bir evreye kaydı. Bir yarasa tarafından ısırıldığını düşündüler; çünkü dudaklarında tükürüklerle ve dişleri kenetlenmiş bir hâlde ambarın etrafında dolanıyordu.

Shem ve Japheth yarasalara sinir oluyorlardı. Onlara sopayla vuruyorlar ve bu türlerden bazılarının hem erkek hem de dişisinin yok olmasını umursamıyorlardı. Elbette birçok tür bulunuyordu. Hepsinin çene ve pençe kıvrımları farklıydı.

İnşaatçı'nın hastalığını biliyordum. Bataklıklarda, bu şekilde yavaş yavaş ölen bir sürü kadın ve erkek görmüştüm. Ayna zamanda, eğer doğru kullanılırsa, cıvanın hastayı rahatlattığını da biliyordum. Fakat hizmetkârlığımı sunmak ölümüm olurdu.

Tabii ki şüpheler oluşmaya başlamıştı. Neden bu yolculuğun artık sona ermediğini düşünmeye başlamışlardı?

Ters giden neydi? Kim Adı Konul amayan'ı bu kadar kızdırıp suların çekilmesini engelliyordu? Bir çocuk görüldüğüne dair dedikodular yayılmıştı etrafa. Bir anda kaybolduğu için kimse onu yakalayamıyordu. Ve öldürdüğüm hayvanların kayboluşları da fark ediliyordu.

Korkum beni nefessiz bırakıyordu. Gün içinde geminin sıcaklığı dayanılmaz oluyordu. Neelata beni yelliyordu.

Sadece çok gerekli olduğu zaman beni yalnız bırakıyordu: çalışması ya da yemek yemesi gerekliği zaman.

Güvertede yürüme ihtiyacı hissetmiyordu. Fakat benim ısrarlarım yüzünden dışarıdaki ıslak dünyaya bakmaya gidiyordu. Yansımaları ve gökyüzünün suyun üzerinde nasıl değiştiğini heyecanla bana anlatıyordu.

Fakat en aydınlık gökyüzünde bile bir papirüs kayığı göremiyordu.

Bir gece Taneses'in Tanrılan'na kurban etmek üzere bir bıldırcın hazırlıyordum. Hayvanın boynunu kırmış ve tüylerini yolmuştum. Ateş hazırdı; ama Taneses bunun çok yetersiz olduğunu düşünmüş ve bir tane daha öldürmemi istemişti. Sıradan olmayan zorlu bir geceydi; sanki uzaklarda bir yerde yeni bir fırtına doğuyordu.

Bu bana kendimi güvende hissettirdi. Bu şekilde yolcular kendilerini kötü hissedip yataklarına uzanırlardı. Bu yüzden birinin tünelden yukarı çıktığını duyunca korkuya kapıldım. Önümden geçen ve hızla saklanmama neden olan kişi Zaza idi. Düzensiz adımlarla ilerliyordu ve ayakta durmakta güçlük çekiyordu. Tüm tünel boyunca tırmandı ve güvertede ayak seslerini duydum.

Neden oraya gittiğini bilmiyordum. Şu anda güvertede yürümek tehlikeliydi. Yüzey kaygandı. Bir lamba taşımıyordu.

Beni görürse ne yapardı? Bağırır mıydı? Yine de onu takip ettim. Kendimi durduramadım. Acayip bir şekilde yürümesi benden daha çok yardıma ihtiyaç duyduğunu gösteriyordu.

Kara, uğursuz bir geceydi. Güvertede, yapraklardan inen ve taze yiyecek arayan salyangozların parıldayan izleri vardı. Kendi sonunu hazırladığım anladım: Parmaklıkların yanında bir sandık vardı.

Ben onun yanma gelince şaşırmadı ve bana selam verdi: "Uzun zaman oldu! Kendini gerçekten suya attığını düşünmedim. Hele de karnında o bebek varken. Tatlı ve güzel görünüyorsun! Çocuklarım sana iyi bakıyorlar mı? Bu sonsuz yolculuğu nasıl taşıyorsun?" Attığım her adımda benden uzaklaştı ve parmak uçları gerildi.

"Artık az kaldı," dedim yatıştırarak. Basamaklara yaklaştı ve suya baktı. Su hareketliydi; ama vahşi değildi.

Rüzgâr azdı. Çobanını gören bir koyunun sessizliği gibi sessizdi.

"gocuklarımın babası diyor ki," dedi uzun bir sessizlikten sonra, "Yeni bir ülke olacak, yeni bir başlangıç.

Fakat tüm bunlara karşın benim o gücü nerede bulacağımı söylemiyor. Ben bu cennet için çok yoruldum."

El erini elbisesine doladı^ Ön kolları göğüslerini destekliyordu. Basamaklara çıkıp, sol ayağını ilk basamağa ve sağ ayağını da ikincisine koydu. "Neden bu rüyaya kandınız?" "Bir insanın bir şeye sahip olması gerekir,"

diye yanıtladı. "Ve bir rüya boşluktan iyidir." Sandığa bastı. Onu durdurmak için elini tuttum; ama o, bunu sadece dengesini sağlamak için kul andı.

"Benden sonra ayakkabılanmı da denize atma/'

dedi. "Bunun bir kaza olduğunu düşünmemeliler."

Bu, imkânsız gibiydi. Su, yaptığı şeyi yapacak kadar azgın değildi: Bir dalga geldi. Devasa ve açgözlü. Onu kaptı ama bana dokunmadı bile. Onun kolumu ittiğini hissettim ve sonra gitmişti. Elbisesi suda yüzüyordu.

Dengemi sağlamak için kolumu parmaklıklara dayadım ve orada dikildim. Bu neydi şimdi? Ne anlama geliyordu? Ben elimden gelenin en iyisini yapmış. Adı Konulamayan'ın emirlerine itaat etmeye çalışmıştım ve Taneses yüzünden de itaat etmemeye zorlanmıştım. O değersiz küçük kayığıyla babam neredeydi? Beni izliyor muydu? Beni, bu durduğum yerde, pislik içinde ve karnım burnumda bir hâlde görebiliyor muydu?

Kural arımı, tutumlanmı ve alışkanlıklarımı gemiden aşağı atmamı söylemişti. Tüm kural arımdan vazgeçmiştim. Dudak-lanm babama soru soran şekiller alıyordu. "Senden istenilen her şeyi yap," demekle ne demek istedin ? "Sana öğrettiklerimi unut," demekle ne anlatmak istedin? Kural ara itaat etmek, itaat etmemekten daha iyi sonuçlar doğurmadı. Çok sinirliydim. Duman kokan bir sinirdi bu. Üstünde durduğum gemi yanıyordu. Havalandırmanın altındaki ateşi söndürmemiştim.

-59-Yangın

Yangın yüzünden depolar yokoidu ve sayısız hayvan boğuldu. Shem, Ham ve Japheth, ellerine erişen ilk suyu kaptılar: Tatlı ve az olan, benim mağaramdan alınan içme suyunu aldılar ve yangını söndürmek için kullandılar. Fıçüardan su doldurmak için testileri daldırdıklarında bir yandan da bağınyorlardı: "Annem nerede? Nerede olabilir?"

Zedebab ayaklarıyla kıvılcımlara bastı. Neelata duvarda asılı olan kilimi ateşe attı ve ateş, süsleme işinin ağırlığı altında söndü. Ham giysisini çıkarıp suya bastırdı ve geri giydi. Üstünden sular damlayarak kendini ateşin içine attı ve elleriyle ateşe engel olmaya çalışırken bir yandan da annesini aradı. Taneses elinde kaymak taşından yapılma iki buzağı ve bir boğa heykeli taşıyordu. Derisi, arkasındaki ateşle beraber tutuştu ve elinde taşıdığı heykeller kadar saydam gözüktü. Sonra alevler içinde kayboldu.

Hayvanlar bağınyorlardı. Koridorlar ve tüneller dumanla dolarken gemi, ilk suyla beraber hareket etmeye başladığı zaman çıkardığı sesleri çıkarıyordu. "Put!" dedim, geminin içinde koşarak. Fakat duman çok yoğundu.

Elbette güvenli tek bir yer vardı. O yere doğru ellerimle hissederek gittim. Kapıda duran değnek sayesinde inşaatçı'nm odasmı tanıdım. Çadırlarında yaşarken de, eğer değnek dışarıda duruyorsa bu, inşaatçı'nm içeride olduğu anlamına geliyordu. Duvarm yanındaki ahşap yatakta yatıyordu. Ağzı yarı açıktı. Onun da odasının dumanla kaplı oluşuna şaşırdım. Ondan en uzak köşeye geçtim. Aramızdaki duman gittikçe artıyordu. Tek kelime etmedi; ama halüsinasyon görmeye alışmış gözlerle bana baktı.

Tanrısı tarafından terk edilmiş, diye düşündüm. Önce, gökyüzünden deniz bolluğunda su inmişti ve şimdi odasının dumanını dışarı çıkarmak için tek bir damla bite düşmüyordu. Onu yataktan kaldırıp güverteye çıkarmaya hazır bir vaziyette durmuştum ki, koridorda ayak sesleri duydum. Yolcular babalarını almaya gelmişlerdi ve ben kaçamıyordum.

Havalandırmanın altında çıkan yangın söndürülmüştü. Shem ve Japheth sırılsıklam olmuşlardı. Zedebab eteklerini bacaklarının arasına sarmıştı ve sanki sarkık pantolon giymiş gibi gözüküyordu. Neelata'nın saçları yanmıştı. Ham yanmış ellerini önünde tutuyordu. Her yeri isten simsiyah olmuştu ve sanki benim insanlarıma ait ellermiş gibi gözüküyordu.

Beni fark ettiklerinde hepsi bana baktılar; özellikle de Zedebab. Beni tanıdığını bile hatırlamıyor gibiydi.

"Annem nerede?" diye sordular, sanki cevabın bende olduğunu biliyorlarmış gibi.

"Bilmiyorum," dedim.

Sesim onları şaşırttı; çünkü aniden bu gemide çok açık ve yüksek sesli çıkmıştı. Herkes hava almak için güverteye çıktı. Zaza ve Taneses yoklardı. Zaza'nın kaderi ve Taneses'in ölümü için duyulan üzüntü aniden aramızda tuhaf bîr bağ kurmuştu. Henüz kimse bana, "Burada ne yapıyorsun?" sorusunu sormamıştı.

"Taneses eşyalarını korumak istedi," diye söylediler birbirlerine. Onun için yas tuttular; ama ben ona hayranlık duydum. Sonunda o adımı atmıştı. Kimse onu suya itmeye hazır olmadığı için o da kendini ateşe atmış ve Tanrılarının cennetine girmişti. Ancak tabii ki Taneses için tutulan yas daha çok, güvertede duran ayakkabıları ve Zaza' nın ortaya çıkmak için çok geciktiği gerçeğini düşünmek zorunda kalmamak için yapılan bir hareketti.

Maddi hasar çok fazlaydı. Kadınların bölmesinden sadece Zedebab'ın odası duruyordu. Ana oturma alanı yok olmuştu. Yolculann artık oyun oynayıp şarkı söyleyecek bir yerleri yoktu. Depolarca yiyecek yanmıştı. Alevleri söndürmeye çalışırken Ham, insanoğlunun yaptığı savaşlarm, tarihlerin ve kazanılan zaferlerin adlarının yazılı olduğu listeyi kul anmıştı.

Fakat tüm bu kayıplar, Zaza'nin kaybının yanında bir hiçti. O, anneydi. Kimsenin anlatamayacağı şeyleri an-*

latan bir arabulucuydu. Oğul arının yüzlerinde korkularını görebiliyordum. Neelata ve Zedebab da tek kelime edemiyorlardı. Zaza'yı onlar da tanımış ve takdir etmişlerdi. Başka kimse olmadığı için annelerinin yerini Zaza almıştı. Beraberinde çok şeyi götürmüştü. Tüm annelik bilgisi onunla beraber suya gömülmüştü. Yeni topraklarda, çocuk doğumunu, hiçbir şey bilmeyen benden öğrenmek zorunda kalacaklardı.

"Bırak ellerinle ilgileneyim," dedim Ham'e; ama o benim yardımıma ihtiyacı olmadığını düşündü.

"Oniar acımıyor. Esas acıyan kalbim," dedi. Bu doğruydu. El eri o kadar kötü yanmıştı ki, tüm hissi kaybetmiş

olmalıydı.

Bu yeni durumda kendini toparlayan ilk kişi Shem oldu. Taneses'in yatak odasını bölüp diğer bölümü bana verdi. Duvarlar yanmıştı. Yatağı ve dolapları küle dönmüş, kaşık ve kevgirleri sıcaktan yamulmuştu; ama bende bir demet saman ve battaniye vardı. "Yeni topraklarda," dedi karnımın kıvrımına işaret ederek.

"Sen, Japheth'in eşi olacaksın ve onun soyunu sürdüreceksin."

Japheth itiraz-etti. O, Taneses'i düşünüyordu. Benim onun yerini dolduramayacağımı ve bana karşı hiçbir duygu hissetmediğini söyledi. Babasının kutsamasına engel olduğumu unutmamıştı.

Fakat Shem'in itiraza tahammülü yoktu. "Ham'in iki karısının olup senin hiç olmamasını mı yoksa benim önerdiğim adil paylaşımı mı tercih edersin?" diyerek konuyu kapattı.

-60-inşaatçı

O günden sonra ben İnşaatçı ile ilgilendim. Neelata ve Zedebab bunu yapmayı reddettiler. Zaza ile Taneses de ölmüşlerdi ve yıkama işini benim üzerimde öğrenmiş olan Ham de artık ellerini kullanamıyordu. Zaza'nin yangında yok olduğu haberi İnşaatçı'nifi üzerinde çok kötü bir etki yaratmıştı. Hasırında titreyerek, gözleri ve ağzı yarı açık, konuşamayacakmış gibi görünen bir hâlde yatıyordu. Gaz lambasının ışığı altında hastalığın derisine nasıl saldırdığını görmek şok ediciydi. Derinin altından neredeyse hiç kan akmıyordu ve yüzünde hiçbir canlılık yoktu.

"Onunla kal ve ne gerekiyorsa yap," dedi Shem. Beni, inşaatçının tersane alanındaki çadırma benzeyen odanın içinde bırakıp gitti. İçeride aynı karmaşa devam ediyordu ve aynı çam sakızı merhemi kokusu odaya

sinmişti. Bronz vidaları olan akasya ağacından yapılma küçük, kare, dört boynuzlu bir sunak, duvarda asılı duruyordu. Yolculuğun ilk bölümlerinde, bu karmaşanın içinde hiç şüphesiz burada Tanrısı'yla konuşmuştu; ama şimdi hastalık onu yorgun düşürmüştü ve hiçbir Adı Konulamayan bu konuda bir şey yapamazdı.

Yatağının yanında, küçük zil eri olan pis güvercinli kafes duruyordu ve bir rafta da nemli toprakta kahverengi, tırtıklı yaprakları olan tarif edilemeyen küçük bitküer vardı. Aşağıdaki rafta testiler, bir mengene ve kalburlar yangından ötürü kül e kaplanmıştı, içinde şarap artıkları bulunan kupalar buldum; ama aynı zamanda merhem kaplarını da arıyordum. Ot suyundan çorba pişirip, onu kaşık kaşık doyurdum.

Her gün onunla ilgilendim. Uykusunda rahat olamıyordu; çünkü karnındaki ve kasıklarındaki şişlikler kasmıyordu.

"Ne hayal ediyorsunuz?" diye sordum ona, üçüncü gün bana baktığında, irisleri devamlı titriyordu ve etrafındaki beyazlıklar da kan çanağına dönmüştü. Çişe benzeyen gözyaşları gözlerinin kenarlarını doldurdu.

"Yeni doğan çocukları," dedi. "Hayvanlar kurtarıldı; ama yeni doğan çocuklar kurtarılamadı. Birinin bunu bana açıklaması gerek." Yastığında kurumuş kulak kirinden kırıntılar duruyordu.

"Bir gün bir adamla bir sohbet etmiştim," diye devam etti. "Ölülerle dolu bir mağaranın derinliklerin-deydik."

"O benim babamdı."

"Kelimeleri bana çok dokundu. Feragat etmekten bahsediyordu. Ya bu feragat hakiki değilse?"

"O zaman felaket devam eder."

"Bu doğru. Felaket devam eder. Fakat ya felaket önce gelirse? Ya bir ricada bulunup bir soru soracak ya da bir pişmanlık gösterisi yapacak kadar zaman bulamazsak? Zaza hızla kayboldu. Çok erken ve yanlış bir şekilde öldü. Bu gemide hayat küle dönmüyor, köpükleşiyor. Biz de köpükleşmeliyiz."

Kaybını anladım. Annemi özledim. Ona, "Karını ateş almadı. O istediği için su onu aldı," demek istedim; ama hangi adam yas tutarken gerçeklere ihtiyaç duyardı? "Sizin Adı Konulamayan Tanrınız ölünün hayatta kaldığını bilmiyor olmalı. Ölüler diğer hayata geçiyorlar," dedim.

"O, bizi çamurdan yarattı. O, çamura, bitebilecek bir hayat üfledi. Çamur yok olursa her şey gider. Eski konumumuza geri döneriz."

"Fakat rüzgâr, bu üfleme, bu nefes sayesinde yaşıyor. Genizden çıkıp başka bir yere gidiyor. Bunu biliyorum; çünkü annem teknesine düştüğünde bunun olduğunu gördüm. Onun ağzmdan çıkan çığlık, içinde iradesini barındınyordu. Tüm iradesini değil; ama bir kısmını. Kırpılmış kanatlarına rağmen yem ördeklerini uçurtacak kadar büyük bir iradeyi.

"Adı Konulamayan bana bu konu hakkında hiçbir şey söylemedi. Tüm bildiğim, bu yaşamın geçici olduğu.

Şimdi yaşayanlar öleceğini biliyor; ama ölü, hiçbir şey bilmiyor. Bu yüzden, yaşayan bir köpek ölü bir aslandan iyidir ve ölümde insan hayvana eşittir."

"O zaman hayat geçiciyşe neden buradayız?" diye sordum.

"ibadet edip fedakârlık yapmak için."

"Öyleyse, Adı Konulamayan yalnızca kendini düşünüyor. İnsanlar ona sırtlarını çevirip yakmda onu unutacaklar. Sizin Adı Konulamayan'mız iyi bir Tanrı mı?"

"O, iyi bîr Tanrı."

"O hâlde teselli etmeli. O halde insanlarının anlamsızlığını ortadan kaldırıp biraz umut vermeli."

"Zaten teselli ediyor," dedi kuru bir şekilde, şarap fıçılarına işaret ederek.

"Ondan daha fazlası olmalı. Başka hiçbir yerde bulunamayacak bir şey sunmalı: Bizi temizlemeyeceğine, daha iyi bir yer olacağına ve tüm bu çektiğimiz sıkıntıların anlamsız olmadığına emin olmamız için söz vermeli.

Hak edenler için cennette yeni bir yaşama dair bir söz. Bazı kaymak taşı Tanrıları böyle konuşuyor. Bu güzel değil mi? Bu, iyi emirleri seven Adı Konulamayan'a yakışır bir söz değil mi?"

"Evet," dedi, tavandaki kirişlere uzun süre baktıktan sonra. Ve sonra tekrar, "Evet, haklısın. Zaza'nın nefesinin bir yerlerde gezindiğine inanmak güzel olur. Onun için buradan daha iyi olan bir yere gittiğine inanmak. Ben de öyle yapacağım ve öyle düşüneceğim," dedi. Uzun bir süre sonra tekrar gözlerini açtı ve, "Senin kim olduğunu biliyorum. Sen cücenin yeni bir kılığa girmiş hâlisin. Bunu, bize mağaradaki suyu gösterdiğinde anladım. Sen de onun gibi kaybolup yeniden ortaya çıkıyorsun."

Yatağının kenarına diz çöktüm. Başımı eğdim; çünkü yukan bakmaya cesaret edemedim; özellikle de, "Bana mesajmı ilet. Bana Adı Konulamayan'm emirlerini söyle," deyince.

Onunla birkaç gün sonra yaptığım bir konuşmada, bana adil gelen ahreti, öbür dünyayı kafamdan uydurarak anlattım, içinde kar beyazı saflıktan başka hiçbir şey barındırmayan dürüst insanlarla dolu bir yer. Fakat şimdi onu düşünmüyordum. Beni endişelendiren başka bir şey vardı.

"Sizi mağarada gözyaşlarına boğan adam şimdi küçük, papirüsten yapılma bir kayıkta oturuyor," dedim. "Bu denizde yalnız basma yol alıyor."

"Öyle mi?" diye sordu inşaatçı. Bana baktı. İrisleri artık titremiyor, sabit bir şekilde bana bakıyordu. "Ona yardım etmeliyiz." Bana kendisini güverteye çıkartmamı söyledi. Ağır değildi. O kadar zaman kaldırdığım annemden çok ağıf değildi. Onu yere koyunca parmaklıklara sıkıca tutundu. Ayaklarında, babamın tavşan kürkünden yapılma botlarını taşıyordu. Denize doğru bakıp boşta

olan elini yukarı kaldırdı ve anlamadığım birkaç dua okudu.

"Papirüs kayığındaki adamı kutsuyorum," dedi sonunda. "Adı Konulamayan, tüm zorluklara karşı ona yardım etsin."

"Ya Ham?" diye sordum tekrar gözlerini açtığında. "Onu da kutsayabilir misiniz?"

"Ham kendi kutsanmasını kendi kazanmalı," diye yanıtladı. "Tıpkı ağabeyleri gibi." Elini tekrar parmaklıklara koydu. Onu odasına geri taşıdım ve karanlık olana dek onun yanında kaldım.

-61-Açlık

Yangından sonra kıtlık baş gösterdi. Diş etlerim şişti ve tırnaklarım koptu. Size içeriden yendiğinizi, içlerinden birinin sizi kemirdiğini düşündürten karnınızdaki boşluk için birinin suçu üstlenmesi gerekiyordu. Japheth' in bana verdiği kırışmış bademler ve küflenmiş bisküvileri yiyerek hayatta kalmam gerekiyordu. Her şeyin ötesinde bir de azgın maymunlarla baş etmek zorundaydık. Onlar aramızda dolaşıyor ve ağzımıza götürdüğümüz her lokmayı elimizden kapıp bir anda kayboluyorlardı. Gemiye ilk bindiklerinde yumuşak ve parlak olan tüyleri, artık kirli ve dağınıktı; bir zamanlar parlayan yüzleri de şimdi donuk görünüyordu.

Ben Taneses'in işlerini üstlendim. Kümeslerdeki hayvanlar, yeni ses ve yeni hareketlere alışmak zorunda kaldıklarından içerlediler. Her akşam kendi odamdan çıkıp duman ve nemli is kokan Taneses'in odasına geçiyordum. Ara sıra gemi hâlâ yenilebilir bir şeyler kokardı; ama o günler artık azalmaya başlamıştı.

Neelata'nın odası yandığından o Zedehab'ın odasında kalıyordu. Fakat o oda benimkinin hemen karşısında olduğu halde Neelata'yı nadiren görüyordum. Herkes gibi o da içine kapanmıştı. Bal ve kuru üzüm depoları hızla tükenmişti. Benimle hurmalarını paylaşıyordu; ama gerisini değil; çünkü bana verdiklerinin bir kısmını Adı Konulamayan'a sunduğumu gördüm. Artık kötü kokan odama gelmiyordu. Bir gün hayvanları beslerken karşılaştık ve o, "Neden senden çok kendim için endişe duyuyorum?" diye sordu.

"Ruh, kaçmak için pek çok yol biliyor," dedim; ama yüzü gece gibi inatçıydı.

"Senin için endişe duymuyorum; çünkü sen devam ediyorsun. Ham ile sen evlenmeliydin. Benim burada bulunuşum bir hata. Ben Adı Konulamayan'a

saygı duyamıyorum. O, bu gemideki korku ve hastalıktan başka bir şey değil. Ben, O'nun gibi bir Tanrı için hurmalarımı harcayamam."

Ona güvence vermek için elini sıktım. "Benim için üzülmemen daha iyi," diye yalan söyledim. "Ben iyiyim."

"Hâlâ Put ile yiyeceğimi paylaşıyorum. Ona verdiğim her şeyi biriktiriyor. Fakat kendim aç kalacaksam, daha ne kadar onunla paylaşmaya devam edebilirim?"

"Çok uzun süre değil," dedim. "Açlığı tek başımıza yaşarız."

Gülümsedi ve ayaklarını normalden daha zor sürüyerek işine geri döndü.

Yemekten çok uyumakla meşguldük. Daha sık ve daha uzun süre uyuyorduk. Saatleri, çarşafları tekrar tekrar düzelterek ve üzerine uzanmak için daha büyük ve yumuşak minderler dikerek geçiriyorduk. Bolca kuş tüyü mevcuttu: Kuşlar tüy döküyorlardı. Güneşten sakınıyorduk; çünkü karnımızı acıktırıyordu. Ayı seviyorduk; çünkü bize her gece, özlediğimiz uyku saatini getiriyordu.

Hayvanlar hastalandı. Soğuk, rutubet ve duman onlara zarar vermişti. Açlık da onları güçten düşürüyordu; ama kış uykusuna yatanlar hariç; çünkü onlar da bizim yaptığımızı yapıyorlardı: Gözlerini kapatıp yuvalarından dışarı çıkmıyorlardı.

Ve susuzduk. Geri kalan su bozuktu. Amforaların içindekiyle lavabo deliğinden akan suyun hiçbir farkı yoktu.

Sığırlar yere yığıldı. Onları kendilerine getirmek için burun deliklerine su boşaltmamız gerekti.

Kıtlık, diğerlerine göre benim için daha zordu. Onlar Rrattika inancına göre yetiştirilmiş ve az yemenin insanı öldürmediğine inanmışlardı. Daha çocuk yaşta açlıkla baş etmek üzere eğitilmişlerdi. Yokluk onlar için sorun değildi. Deve dikenlerinden ekmek pişirir, kaktüsleri ezip suyunu çıkanrlardı. Gemide hiç deve dikeni olmadığından kuzukulağı ve saman kullanıyorlardı. Fakat benim midem, onların yaratıcı aşçıîığıyla başa çıkamadı ve

bağırsaklarım çalışmaz hâle geldi. Eğer ara sıra yenilebilir düzgün bir şey bulunursa benimle paylaşmıyorlardı. Bana bir kâhinmişim gibi bakıp, ne koşulda olursa olsun hayatta kalabileceğimi düşünüyorlardı. Kendi yiyeceğimi kendim bulmam gerekti ve ben de bulabildiğim her şeyi çaldım.

Yakalanmaktan korkuyordum; ama açlıktan ölmek, yakalandıktan sonra başıma gelebilecek her şeyden daha kötüydü. Ölen hayvanların etlerini kuruttum. Bu işlemi hızlı yapmalıydım; yoksa bir gün içinde çürürlerdi.

Yeteri kadar tuzum olmadığından eti ince düimlere bölüp ateşin üstünde kurutuyordum. Çubuğuma diktiğim son et parçası, küçük bir maymunun el ve yumruğuydu. Sakladım ve karanlık bir köşede çiviye astım. Elbette hemen ortadan kayboldu. Tahminimce, aynı soydan gelen maymunlar tarafından kapıldı ve bana hiçbir şey kalmadı.

Günler birbirini kovaladı. Artık kimse haftaları saymıyordu ve açlık daha kötü bir hâl alınca, gemi daha da sessizleşti. Shem ve Japheth günlerini uyuyarak geçiri-yorlardı. Zedebab ve Neelata ceviz kabuklarından çorba yapmaya çalışıyorlardı. Ara sıra İnşaatçı'ya bir şeyler götürüyordum. Çorba suyuna koyacak birkaç damla yağ, yarım dal kekik ve bir çimdik tuzdan başka neredeyse hiçbir şeyim kalmamıştı.

Bir akşam işten sonra, yorgun bir hâlde yanmış odama geri döndüm. Daha kapıyı kapatmadan köşede canlı bir şeyin varlığını hissettim. Yılan, diye düşündüm; ama köşede duran her neyse iri yapılıydı ve hırıltılı sesler çıkanyordu. Lambam yoktu. Çok fazla uykum da yoktu. Ben de orada taş gibi kaskatı bir hâlde yaratığın hareket etmesi için bekledim.

"Kapıyı iyice kapat," diye fısıldadı biri ve ben bu boğuk, gırtlaktan gelen sesi hatırladım. Bu, Taneses'in sesiydi. Bana söylediği gibi yaptım.

"Yangın benim hatamdı, biliyorum,", dedi köşesinde hiç hareket etmeden. "Adı Konulamayan'ın gözünden kaçmak için ateşe girmiş gibi yaptım. Sanırım bunda başanlı oldum; ama şimdi öyle görünüyor ki, tüm gemi açlıktan yok olacak."

Onu görebilmek için biraz daha yaklaştım. Yanında, yerde kaymak taşından yapılma üç tane heykel gördüm.

Üzerlerini ovduğundan karanlıkta parladılar. Sanırım bunlar, gemide hâlâ bakımlı görünen tek nesnelerdi.

Onlara dokundum ve sıcak olduklarını hissettim. Onları giysisinin altında taşımıştı. Etrafa yaydıkları koku bana, bataklıkta, Taneses gibi heykellerine çocukları gibi bakan rahibelerin yaşadıkları küçük tapınaklan hatırlattı.

"Küçük çocuk bile açlıktan zayıf düşmüş," diye devam etti. "Bir şeyler yapmalıyız, Re Jana. Eğer bir şey yapmazsak hepimiz ölüp gideceğiz. Hayvanlar bile."

Başımı geri çektim. Çömelir bir hâlde durmak zordu. Başım dönüyordu ve kamım gergindi. "Küçük çocuk mu?" diye sordum derinden nefes alarak.

"Eskiden seninle gezinen çocuğu buldum."

"Put mu?"

"Ona kendim için bazı şeyler yaptırdım. Bunca zaman nasıl hayatta kaldığımı sanıyorsun?" "Neden seni dinliyor?"

"Onun itaat etmesini sağlamanın bu kadar kolay olmasına şaşırdım. Onu geminin kenarından sarkıtmama bile gerek kalmadı. Tehdit etmek yetti."

Yana doğru biraz düştüm. Yer, diye düşündüm. Yangın, tahtaları bir yaprak kadar inceltmiş. Fakat onun bulunduğu yerden daha uzağa düşmedim.

Beni desteklemek içirt kol arını uzattı. "İyi misin? Kendini hasta hissetmiyorsun, değil mi?" diye sordu. Başı hemen benim başımın yarımdaydı. Fısıldayarak konuştu: "O çocuğu kötüye kul anmak istemiyorum. Ben kötü biri değilim. Fakat Tanrılar istediğinde her şey o kadar kolay olmuyor."

Tekrar titredim. Biraz önce yemiş olduğu şeylerin kokusunu alabiliyordum. "Suların çekilmesini engelleyen senin Tanrılar'ın mı?"

Çok ses çıkarmadan bana yardım etti. "Sanırım," dedi donuk bir hâlde.

"Ne yapabüeceğimizi biliyorum," dedim tekrar ayaklanmın üzerine doğrulduğumda. Hâlâ sendeliyordum; ama onun desteği sayesinde ayakta durmayı başardım. "Senin Tannları'na özel bir kurban vereceğiz. Onlar için bu gemideki en değerli kuşu öldüreceğiz."

O akşam her zamanki gibi İnşaatçı'nm odasına gittim. Lambasını yakıp kasıklanndaki yaralara merhem sürdüm. İnşaatçı'nm keyfi yerindeydi. Şarap kokuyordu ve artık ağrısı olmadığını söyledi. Bunun, benim ve yumuşak ellerim sayesinde olduğunu belirtti. Giderken pis güvercini kafesinden aldım ve elbisemin altına koydum.

"Zaman geldi mi? Bir zeytin dalı arama zamanı geldi mi?" diye sordu İnşaatçı ne yaptığımı görünce.

Olabildiğince hızla kapıya doğru yan yan gittim. "Bu yaratık bizim son şahsımız," dedim ve Taneses'in odasına geri döndüm. Orada doğru olduğunu sandığım şeyi yaptım: Güvercini öldürüp tüylerini yoldum ve Taneses seyrederken kaymak taşından yapılma heykellerin önüne koydum.

"Şimdi de çocuk," dedim bitirdiğimde. "Bana nerede olduğunu göster."

"O kadar acele etme," diye yanıtladı gözlerini heykellere dikmiş bir hâlde. "Önce, bu kurban ne kadar yararlı-

olacak bir görelim."

-62-Ham'e Dönüş

İçeri girdiğimde Ham başını kaldırıp yukan baktı. Elerini içi yağ dolu bir kâseye sokmuş, hissiz parmaklarıyla derisine sürmeye çalışıyordu. "Buraya gelmemeliydin/' dedi ve ovmaya devam etti.

"Biliyorum," dedim. "Yapmamam gereken çok şey var."

Tüm bu zaman boyunca yas tutmuştu. Bunu, yerde duran saç yumaklarından anlayabiliyordum. Bir kürk gibi zemini kaplamıştı.

Arkamdan kapıyı kapatıp odasına girdim. Fakat çok ileri gitmedim. Ayağımı attım ve yere yığıldım. Yere düştüm. Tek hatırladığım ahşap zemindi.

Ham kollarını koltuk altıma koyup beni kaldırdı ve yatağına yatırıp üzerimi örttü.

"Bu yolculuk başladığında güçlüydüm," dedim kısık bir sesle. "Fakat her şey elimden alındı. Bu gemiye girmeme izin verilmedi. Burada bana yer yoktu; ama görüyorum ki, varlığım buradaki herkes tarafından kabul edildi. Nedenini şimdi alıyorum: Ben hepinizin yaran için buradayım."

Ham kısa süreliğine gözlerini kapattı; ancak hiçbir şey demedi. Beze sanlı kütükler üzerinde benim için su kaynattı. Gece gündüz onun yatağında yattım. Artık su içmek için bile kendimi doğrultamıyordum; ancak Ham dudaktanım hep nemli tuttu. Her sabah her şeyden vazgeçiyordum; ama her sabah beni hayata geri döndüren yine o oluyordu.

Bana, babasının söylediğini duyduğum şeyler anlattı: Beni kaktüsler, devedikenleri ve taşların olmadığı, ortada geniş bir ağacın olduğu bir bahçeye götüreceğini anlattı. Uyumaya hazırlanırken onu izledim.

Ayaklarını temizlemeye çalıştı. Kul andığı bezin ne kadar kirli olduğunu görünce doğrulmaya çalıştım. Önüne eğildim ve ona saçımı sundum. Beni kaldırıp yavaşça yanma doğru itti. Karnımın içindeki onca hareketle tek yapabildiğim, ağırlığı taşıması için bacaklarımı ona doğru uzatıp yaslanmak oldu. Aramızda geçen şiddetli zamanları unutmak için birbirimize hassas yaklaştık. Kol arını kaldırdı; ama başka bir şey yapmadı. Elleri bandajlıydı ve ön kolunun derisi hissizleşmişti. Sadece dirsekleriyle okşayabili-yordu. Tırtıklı tırnaklarıyla artık beni tırmıklayamıyordu.

Benim ellerim vardı. Üzüntüyle ellerimi boynunda ve omuzlarımda gezdirdim. Beni kendinden uzaklaş-

tırmadı. Belki de artık gücü kalmamıştı.

"Gördün mü," dedik birbirimize. "Bizi kurtarması gereken gemi, şimdi bize mezar oluyor."

Hayvanlar artık yiyecek için bağırmıyorlardı. Bazısı pes edip yere düşmüş, bazısı da sanki nasıl düşüleceğini öğrenmemiş gibi bacaklan üstünde dikiliyordu. Neredeyse hiçbir şey kımıldamıyordu. Böylece biz de, Ham'

in, odasına yığmış olduğu yazılar, halılar, mozaikler ve kumaşlar araşma uzandık. Tüm bu eşyalardan kendisine çok az yer ayırmıştı; çünkü babamın yaptığı tekneyle geleceğinden emindi. Solgun yüzlü bu gençle yaptığım

uzun yolcuğun, benim için burada sona ereceğini, burada öleceğimi düşündüm. Annem gibi felçlik evresinde ve irademden yoksun bir şekilde ölecektim. Birbirimize sıkıca sardık. Pruvaya vuran dalgaların çıkardığı su seslerini dinledik beraber.

-63-

Denizden Gelen Çağrı

Gemi sanki korunmasız bir hâlde bırakılmış ve herkes tarafından terk edilmiş gibi gözükürken, denizden gelen bir ses duydum.

"Re Jana! Re Jana!"

Önce rüya gördüğümü sandım. Gözlerimi açıp tekrar kapadım. Fakat sesi tekrar duydum.

Ayaklarım üzerine doğruldum. Gemi, durgun sularda olduğu hâlde beklenilenden daha fazla sarsılıyordu; ama belki de başım döndüğü için bana öyle geliyordu. Merdivenleri çıkıp güverteye gittim ve fırtmadan dolayı aşınmış olan parmaklıklara yaslandım. Bir süre ayağa kalkıp suyun dalgasına şaşkınlıkla baktım. Suyun üzerinde yüzen tüm cesetler ya da ağaç gövdeleri batmış veya su onları alıp başka bir yere götürmüştü.

Şimdi suda, avcı balıklardan başka canlılar da vardı. Sudaki parıltılar ve hızla kaybolan akıntı sayesinde sürülerce yenebilir balık gördüm. Tırtıklı çeneli yılan balıkları, gemi omurgasının yanında yüzüyorlardı ve onların arkasından yavaşça, bizim bataklıklarda alpo diye adlandırdığımız, pişirildiğinde beyaz ve lapa lapa olan mükemmel bir cins olan yassı balıklar ilerliyorlardı.

Adım tekrar yankılandı. Sesin geldiği köşeye gittim ve parmaklıktan aşağı sarktım. Altımda, gemiye yakın bir yerde, su kuşlarının kanat çırparak dönüşünü gördüm. Aralarında annemin uğurlu kuşu olan bir sürü deniz kırlangıcı da vardı. Düzinelerce ve belki yüzlerce kuş, sadece pruvası görünen yüzen bir kayığın etrafmda toplanmıştı. Babamın papirüs kayığını ve beyaz kefenini fark ettim.

"Re Jana," dediğini duydum tekrar. "Aşağı bir ip sarkıt ve tekrar geri çekmek için gücünü topla*"

Babamı pek göremiyordum. Yalnızca arada güneşten korunma örtüsünün altında beliren ellerini seçebiliyordum. Denizden çektiği bir iple hızlı hareketler yapıyordu.

Zedebab ve Neelata odalarından dışarı çıktılar. Shem, Japheth ve Ham ayaklannı sürüyerek güverteye geldiler. Hepsi çağnyı duymuştu.

"Bir ip istiyor," dedim. "Çekmeliyiz." Sesimdeki sevinci bastırmak imkânsızdı. Yaşıyordu. Güvende ve hayattaydı.

Shem ve Japheth bir ip attılar ve zahmetli bir şekilde ipi geri çektiler. İpin ucu güverteye geldi ve bir anda babamın balık ağı güvertenin içinde açıldı. Zeminde balıklar kıvranıyordu. Yolcular hayretle balıklara baktılar.

Gözlerindeki iğrenmeyi gördüm ve, "Eğer kızartırsanız çok lezzetli olurlar. Onlar sıcak kanlı değil. Adı Konulamayan Tanrınız onların tüketimine izin veriyor," dedim. Tekrar parmaklıklardan eğilip pruvanın önündeki papirüs kayığa baktım. Babam dalgada sal anıyordu. "Haydi, ne yapman gerektiğini biliyorsun,"

diye seslendi.

Balıkların başlarını kesip içlerini çıkardım ve kısık ateş altında hepsini pişirdim. Kimse, balığın tadının iyi mi yoksa kötü mü olduğunu merak etmedi. Ben bile bu şekilde alpo yiyeceğimi hiç düşünmemiştim. Normalde hep yanında ekşi meyve ya da ekmek yerdik. Fakat yolcular kâselerini silip süpürdüler. İnşaatçıdan izin almak bile gelmedi akıllarına. Onun için hazırladığım et suyu inşaatçıya götürüldü. Shem ve Japheth hem ipi hem de ağı tekrar kayığa attılar. "Belki daha gelecek vardır," dediler uzun süredir ilk kez gülerek.

Ağ tekrar yukan çekildiğinde ilkinden daha ağırdı. Zedebab ve Neelata erkeklere yardım etmek için koştular.

Kısa zaman sonra ağı neyin bu kadar ağırlaştırdığını gördük. Beni görünce ağzının köşeleri yavaşça yukarı doğru kalktı. "Re Jana, kızım," dedi. Sonra güvertedeki diğer kişilere baktı. İlişkilerin ne şekilde değiştiğinin farkında olup olmadığını bilmiyordum. Şişkin ve pistim; ama diğerleri de aynıydı.

Ama yine de aralarında olduğumu görebiliyordu ki, bu da muhtemelen onun için en önemli şeydi.

"Gemi çok sessizleşti," dedi herkesi dikkatle inceledikten sonra. "Neredeyse hiç ses gelmiyordu. Güvertede de kimse gezinmiyordu ki, bu iyiye işaret değildi." Bir kez daha ağız köşelerini yukarı doğru kaldırdı; daha çok, gülümsemeyi hatırlamaya çalışan bir sırıtıştı bu. Ben daha çok, dört kişinin ipi tutuşundan endişe duyuyordum. Shem ipi sağlam tutuyordu; ancak elleri titriyordu.

"Görünüşe göre biraz acıkmışsınız!" diye devam etti babam. "Kendimden arta kalanları size vermek istedim.

Bu yolculukta pek çok yaratığa hizmet ettim. Bir sürü misafirim oldu. Yüzmekten yorulan tüm kuşlar bana geldi. Daha yolculuğun başında üç tane yaban ördeğim oldu. Hepsine birer ad verdim: Shem, Ham ve Japheth, ha ha. Ama çok uzun süre yaşamadılar. Onlarla ekmeğimi paylaşamadım ve balık yemeği de sevmiyorlardı. Bir de albatrosum vardı; ama onu çatımdan kovaladım. Onun yüzmesi gerekiyordu. Çok yer kaplıyordu." Güvertede sesi tiz çıkıyordu. Üzerinden garip bir koku geldi. Ağda duran birkaç balık arkasında yatıyordu. Dizleri genzine baskı yapar bir hâlde dururken pek rahat değildi. Fakat o, bundan en ufak bir rahatsızlık duymuyormuş gibi konuşmasına devam etti: "Elbette, bu koşullar altında hayatta kalmak için biraz zeki olmak lazım. Zeki olmadan dürüstlüğün ne yararı olacak?"

Şimdi Shem'in de her yerinin titrediğini görebiliyordum. "Kendin için söyleyebileceğin çok şey var, tekne inşaatçısı," dedi sakin bir şekilde. "Balık için teşekkür ederiz; ama biz seni davet etmedik."

Babam balık ağma baktı. Sırıtışı daha da genişledi. Beraberinde getirdiği sinekler etrafında dolanıyordu.

Onlara o kadar alışmışa benziyordu ki, gözlerinin kenarlarına konduklarında bile onlan kovalamıyordu. "İş

birliği yapabiliriz," dedi babam. "Ben yiyecekle ilgüenirim. Bu şekilde hepimiz bir şey elde etmiş oluruz: Sizin tekrar yiyeceğiniz olur, benim de yoldaşım. Yolculuk çok uzun sürdüğünden canım çok sıkılıyor!" Eskisinden

daha açık sözlü konuşuyordu. Yalnızlığı, ona ahlakını unutturmuştu. Bundan utanmam gerekirdi; ama kalbim sevinçten uçuyordu. Gülmemek için çok çaba sarf ediyordum. Uzun süredir bu kadar mutlu olmamıştım.

Fakat Shem, olaya farklı bir açıdan bakıyordu. Boştaki eliyle beni boynumdan tutup parmaklıklara doğru aşağı itti. "İşte biz," diye bağırdı. "Onu denize atmadığımız için bu hâle geldik. O, eski dünyadan gelen kötülük. Onun hayatını bağışlayacağız; çünkü kadına ihtiyacımız olacak. Ama o seçilmişlerin arasında değil.

Onu, teninin renginden ve çocuklarından tanıyacağız."

"Kes artık!" diye bağırdı Ham. Bandajlı elleriyle Shem'i itti. "Onun kötülükle bir ilgisi yok." Onun bu davranışı, Shem'in beni parmaklıklara daha sert bastırmasına sebep oldu. Acı benim için hiçbir şey ifade etmiyordu.

Shem'in hâlen ipi tutuyor olmasına seviniyordum.

"Babası olan bu adam hayatımızı kurtardı," diye devam etti Ham.

(0 "İşte sebebi de bu ya," diye yanıtladı Shem. "Onu, her gün bize vereceği saçma sapan öğütleri dinleyelim diye mi gemiye alacağımı sandın? Daha ne kadar yol alacağımızı Tann bilir. O bizi bir koruma gibi sarsın.

Bırakalım aşağıdan bize taze balık tutup yollasın."

Ham kardeşine, uzun ve soğuk bir bakış attı. "Seçilmiş olmak, sana kalpsiz olabilme hakkını vermiyor," dedi.

"O zaman babamızı çağıralım!" dedi Shem.

Geminin parmaklıklarında bir ağ içinde asılı bekleyen bir adamın kaderine yalnızca İnşaatçı karar verebilirdi.

Bu yüzden öneri ortaya sunulduğunda, Ham de dâhil olmak üzere herkes onayladı. Böylece birkaç dakika sonra, üzerinde kendine has şarap ve merhem kokusu taşıyan yaşlı adam güvertede belirdi. Güvertedeki artıklara baktı: Güneşin altında parıldayan balık başlarının üzerine lapa gibi

bağırsaklar serpilmişti. Adamın yaraları tamamen kurumuş olmalıydı; çünkü dimdik yürüyordu ve elbisesinin vücuduna sürtünüşünden hiçbir rahatsızlık duymuyor gibiydi. Ağzımdan bir rahatlama sesi çıktı: Eğer kendini iyi hissediyorsa cömert bir ruh hâlinde olurdu ve babama da gemide bir yer vermeyi kabul ederdi. Fakat İnşaatçı babama doğru yürümedi.

Beni dirseğimden tutup parmaklıktan uzaklaştırdı.

"Shem'i suçlama," dedi. "O, sadece kutsanmayı hak etmek istiyor. Bunu uzun süredir bekliyor." Boynunun etrafında beyazımsı lekeler vardı ve dudakları da neredeyse bembeyazdı. Bileğinin etrafındaki ince parmaklar titremiyordu. Onlara, sanki cankurtaranlarımmış gibi baktım; sanki her şey ipi tutan ellerden çok bu parmakla

ra bağlıydı. "Artık sen de bizden birisin, Re Jana, kızım," diye devam etti. "Senin çocuğun artık benim çocuğum." Parmaklar asma gibi kolumda döndü ve sonra beni tutmayı bıraktı. Onun yeşil gözlerine, benekli derisine ve gri saçlarına baktım. Nasıl da sağlıklı görünüyordu. Üzerinde saatlerce uğraşıp onunla ilgilenmem boşa olmamıştı. Fakat elbette o, gemide daha sağlıklı ve ikinci bir reisin olmasından korkuyordu. Omzumun üstünden Shem ve Japheth'e başını sal adı. Yavaşça babamı aşağı, kayığına indirdiler. Parmaklığın kenarından, albatros, deniz kırlangıcı ve martıların babamın geçmesi için nasıl kanat çırptıklarını görebiliyordum.

"O, büyük bir adam," dedi inşaatçı. "Büyük bir soyu olacak." Çok aşağımızda, suyun yüzeyinde, kürek seslerini duydum. Şapırdayan küreklerle, babam bizden uzaklaşıyordu. Ve babam kürek çekerken, inşaatçı Shem'i kutsadı. Japheth'i ve Ham'i de kutsadı. Hepsi babalarının önünde başlarını eğdiler. Gözleri, rahatlamış

bir şekilde parladı.

-64-Ağrt Dağı

Tabağa birkaç balık koyup, merdivenler yardımıyla odama geri döndüm. Orada Taneses kaymak taşından buzağı ve heykelleriyle meşguldü. Ayak sesleri duyduğu anda anında gizlediği bir lambası vardı. Kâseyle beraber

önüne oturdum ve, "Kurbanımız senin Tanrılan'nı bize karşı ikna etti. Gördün mü? Taze yiyecek.

Şimdi bana Puf un nerede saklandığını göster."

Balığın kokusunu alınca istekÜ bir şekilde ayağa kalktı. Çok aç değildi. Güvercini yediğini düşündüm. Bana anlamış gibi bir bakış attı ve kapının yanında durdu.

"Herkes güvertede," dedim koridordan çıkmak için onun tereddüt ettiğini görünce. "Erkekler yukarıda kutsanıyorlar. Endişe etmemize gerek yok." Gemide yürürken kapaklan açık kafesler görmek beni şaşırttı.

Hayvanlar birbirlerinin yerlerine giriyor, birbirlerini itekliyor ve birbirlerine atlıyorlardı. Havada ekşi bir koku vardı ve nefes almayı zorlaştırıyordu.

"Bunun anlamı ne?" diye sordum Taneses'e; ama o da gördükleri karşısında benim kadar şaşkındı. Kafesleri kapatmayı denemedik. Yoksa bir başlasak asla sonunu getiremezdik. Sürüngenler kafesine doğru gidiyorduk.

Gemi, uzun süren, tahtaların feryat ettiği bir sesle sal anmayı kesti. Asılı olmayan her şey kaydı, yere düştü ve yuvarlandı. Havyanlar birbirlerini desteklediler. Taneses ve ben birbirimize çarparak düştük.

"İyi Tanrılarım, yardım edin!" diye inledi Taneses; çünkü tekrar sanki dünyanın sonu gelmiş gibi olmuştu.

Ancak şok o kadar kısa sürmüştü ki, kısa zamanda o da karaya oturduğumuzu fark etti.

"Geldik," dedi sal antılı bir sesle. "İşkence sona erdi." Bana sarılıp kucakladı. Kollarımı ona attım. Kendimi tutamadım.

"Diğerleri bu yöne doğru gelmeden seni çocuğa götüreceğim," dedi. Kertenkeleleri, iguanaları ve ağaç kurbağalarını geçtik. Put'u görebilme umuduyla her kafese hızlı bir bakış attım. Ama onu aramam gereken yer orası değüdi. Taneses, havanın içeri girdiği sütuna doğru işaret etti.

"Omzuma çık," dedi ve ayağa kalkmama yardım etti. Bu kolay değildi, ikimiz de cüsseliydik ve sonunda başardığımızda hava sütununun içinde bulduğum tek şey, bir yılan derisi ve deve kılından yapılma bir torba oldu.

Umudumu yitirmeyerek aramaya devam ettim. Aklıma sürekli Pufun bir köşeye oturup yanmış ekmek kırıntılarını kemirişi geliyordu. Uyurken birinin kuşağına bir düğüm atmış olduğu anda bile her zaman masum gözüken iri gözleri vardı. Her zaman doğru yer ve doğru zamanda yanında olan nazik, sadık bir köpek gibiydi: Eğer açsan ağaçtan meyve toplamış olur ve eğer böceklerden rahatsız olduysan çoktan elleriyle bir sürü böceği ezmiş olurdu.

Fakat onu bulamadım. Ne şimdi ne de gemi boşaldıktan sonra. Hissettiğim sevinç şimdi yerini büyük bir kedere bırakmıştı.

-65-1 Suların Çekilişi

Karaya oturmak her şeyi değiştirdi. Yolcuların umutlan tekrar yeşerdi ve yeniden güzel, dalgalanan tepelerin ve taşların, tehlikeli hayvanlar için sığmak olabilecek derin vadilerin ve mağaraları olmayan toprakların hayalini kurmaya başladılar. Gemi, günlerce bir fener gibi denizde durdu. Uzaktan, akasya ve selvi ağaçlarının tepeleri gözüktü. Rüzgâr, ağaçların gri tepelerinden nemi uçurdu. Ağaçların dallarının siyah deniz yostınlarıyla kaplı olduğunu gördük. Sanki biz her şeyin üzerinde uçan kartal ar gibiydik. Tüm bu zaman süresince İnşaatçı güneşin altında bir sandalyede oturdu. Ben de onun yanında oturdum. Elim onun elinin altında durdu. Suların çekilişini izledik. Sanki hiç bitmeyecek gibiydi. Ortaya çıkan şey, görülmeye değer bir manzara değildi. Sadece çamur ve deniz yosunları tutmuş taşlar. Yavaşça yeni hayatımızı sürdüreceğimiz yer belli oldu: gölet ve nehirlerin etrafında kurulmuş sefil bir yerleşim yeri. Burada artık eski kural ar geçerli olmayacaktı. Artık arazi inişli çıkışlı değildi. Bu manzara iticiydi ve misafirperver değildi. Üzerinde bir sürü kayalar, şişkinlikler ve sivri tepeler vardı. Ham, içimizi kemiren soruları dile getirdi: ^Bize vaat edilen gonca dolu topraklar buralar mı? Üzerinde sonsuza dek meyve yetişen bir ağacın olması gerekmiyor muydu? Ne yiyeceğiz?"

"Ölülerin suyundan geçerek hayata yolculuk ettik. Minnettar ol, oğlum," dedi İnşaatçı. Fakat Ham, sanki babasının dediklerini anlamanın imkânsız

olmasını ister gibi öksürdü.

Su tamamen çekildiğinde İnşaatçı, oğullarına bir güverte iskelesi yaptırdı. Yeni ve geride bıraktığımızdan daha geniş bir iskele. Çatıdan, zarar görmemiş çok fazla sayıda tahta kullandılar. Hayvanlar güneşin altında sersemlemiş bir hâlde durdular. Kafeslerinde karanlık köşelerde durmak için birbirlerini sıkıştırdılar. Fakat diğerleri için her şey yeteri kadar hızlı hareket etmiyordu: Boynuz-lanyia kafes parmaklıklarını ve sürgüleri parçalayıp gemiyi sürü hâlinde o kadar hızlı terk ettiler ki, gökyüzü onların arkasında kaldı.

Gemi tamamen boşalmak üzereyken, Taneses'e yardım etmek için odama geri döndüm. Kaymak taşı heykellerini koymak için geminin derinliklerinde iyi bir yer aradık. Onu babamın yaptığı oyuğa götürdüm.

Babam tarafından ailesini korumak için seçilmiş olan, deniz kırlangıçları kafesinin arkasında kalan bu yeri oldukça kolay buldum. Oyuk kullanılmamıştı, genişti ve kolayca kilitleniyordu: Tanrılar'ın kopyalarına yaraşır bir yerdi. Shem, Japheth ve Ham bu yerin nerede olduğunu biliyorlardı; ama yolculuk sona erdiği için şimdi buraya gelip bir şeyler arayacaklarını düşünmüyordum.

Sonra Taneses'i diğerlerinin yanına götürdüm. Hayvanların gemiden inişlerini seyrediyorlardı. Her yaşayan canlı, her hareket eden hayvan, toprakta sürünen her şey gemiden dışarı çıktı. Kimse, Taneses'in ortaya çıkmasını beklemiyordu.

"Yolculuğun en başında bir çocuk buldum," dedi herkes susarken. "Konuşmayan, yabani bir çocuk. Buna izin verilmediğini biliyorum; ancak annemin kalbi konuştu. Ona yardım etmek için ben de saklandım."

Japheth yanına gidip Taneses'in ayaklanna kapandı. "Senin yerini başka bîrine verdim," dedi kısık bir sesle.

"Biliyorum," diye yanıtladı Taneses. "Ve şimdi yerimi tekrar geri alıyorum."

-66-

Cennet Diye Adlandırılan Yere Vansımız

inşaatçı, güverte iskelesinden aşağı indi. Yeni topraklar hâlâ çamur içindeydi; ama zemin, yaşlı adamın ağırlığını taşıdı. Taşlık yüksek bir yere gelince oğullarına birkaç kelime söyledi. Hepsi battaniye ve kapalı giysilerle geldiler. Nemli rüzgârı hissetmemek için paravanlar yapıp yön bulmak için etrafı inceledüer. Bu arada inşaatçı, üzerine yağ serptiği bir taş seçti. "Adı Konulamayan'a teşekkür edelim," dedi.

İri gözlü bir koyun güverte iskelesinde durmuştu ve Zedebab onu aşağı indirdi. Shem, hayvanı omuzlarında taşıyarak çamurda yürüdü. Hayvanı taşın üzerine koyup yününden aşağı doğru tuttu. Hayvanın ayaklan vücudu altında katlandı. Japheth bıçağı biledi, inşaatçı bıçağı ondan aldı. İnce peştemali rüzgârda havalandı.

Yavaş, zarif bir hareket yaptı. Koyun doğrudan İnşaatçı'nm gözlerine, hareketlerine bakıyordu. Vücudundaki titreme, acısını ele veren tek işaretti. Kan, taştaki çukurun içine aktı.

"Şimdi sel sona erdiğine göre hayvanları yiyebiliriz. Buna izin verildi," dedi. İkinci bir koyun yakalayıp, bu sefer mihrapta kurban etmek için değil de kendileri yemek için kestiler.

Bana, Zaza'nın odasında etin tadını yumuşatacak bir şey aramamı söylediler. Onlara kuru kekik, dereotu ve bulabildiğim son bir tutam tuzu getirdim. Benim talimat-lanma göre hareket ederek parçaları ateşe koydular.

Kısa süre sonra havayı kızarmış et kokusu sardı. Hayvanın etinden yiyen ilk kişi Taneses oldu. Dudaklarını şapırdatarak yedi. Diğerleri tereddüt ederek yediler. Başımızın üstünde bıldırcınlar uçuşurken, yolcular sırtlarını ateşe vermiş bir hâlde giysilerinin üzerindeki nemin geçmesini umarak oturdular. Hayvanın bacakları ve bağırsakları taşın üzerinde kaldı. Koyunun başı hemen siyaha dönüştü; ama gözleri kapalıydı ve dili ağzından dışan çıkık bir hâlde sarkıyordu. Sanki bir rüyada kaybolmuş gibiydi. Bataklık

görünümündeki ufukta, sadece İnşaatçının ilgisini çeken bir gökkuşağı belirdi.

-67-

Toprağın Boşluğu

Gemide hayvan pislikleri üzerine konmuş olan yüzlerce sinek, küf, mantarlar, porsuklar, kunduzlar, misk sıçanları ve kokarcaların kalıcı kokusuyla beraber geriye kalan tek kişi bendim. Güverteden görülebilecek pek bir şeyi olmayan bir manzara görüyordum karşımda. Fakat boş toprakta dikkatimi çeken bir şey vardı: boş

ufukta görünen bir nokta. Terk edilmiş arazide bir noktadan başka bir şey değildi bu. Kendimi ona doğru sürükle-dim. O kadar iriydim ki zor hareket ediyordum. Ayağımın altındaki zemin sandığım kadar sabit değildi: Bir gemi gibi sal anıyordu.

Ben gemiden inerken gözlerimin ucuyla pejmürde Alem'in bana öğrettiği gibi bakmadan edemedim. Böyle olması gerekiyordu. Bu gemi, bu topraklar, ateşi ve renksiz zeminiyle küçük bir yerleşim yeri. Her şeyi gördüm; ama tüm bunların içine ben dâhil edilmemiştim. Benim burayı bu şekilde incelemem kutsal planın içinde değildi. Ben de diğerleri gibi hiç gitmediğim o yok olmuş şehirlere aittim. Ben yaklaştıkça nokta büyüdü. Doğrudan ona doğru yürüdüm. Solmuş ve yıpranmış örtüyle papirüs kayığının siyahlaşmış pruvasını gördüm.

Ona doğru sendeleyerek ilerledim ve içine baktım, içinde hayat belirtileri vardı; ama hayatın kendisi yok olmuş gibiydi. Çift duvarlar ya da saklanma yerleri arar gibi kayığın etrafını dolandım. Elimi güneşliğe ve yan taraftaki balık ağına koydum. Fakat kurumuş çamurda izler vardı. Buradan gitmiş birinin ayak izleri.

Yürümekten dolayı hızlı hızlı soluyarak bir süre ayakta dikildim. Güneş rotasına devam etti. Etrafımda genişlikten başka bir şey yoktu.

İzleri takip edeceğim, diye düşündüm. Babamın peşinden gideceğim; ama önce biraz dinleneyim. Tam oturacakken güvertede hışırtılar duydum. Ölü balıkların çürüdüğü kokuşmuş ağı açtım ve bir hayvan bulmayı bekledim.

Fakat yuvarlak gözleri ve darmadağınık saçlarıyla bana bakan yaratık bir hayvan değüdi. Bir hayvan olabilirdi: Hareketleri yabaniydi ve sanki ön ayağıymış gibi elleri önündeydi. Bu, Put idi.

Onu kucaklamak için kollanmı açtım; ama kızgın

bir maymun gibi sinirli bir şekilde homurdanarak geri çe-

kildi. .*f|

ğ

"|

"Buraya mı kaçtın, küçüğüm? Gemi seni korkuttu

mu?" ;

Cevap vermedi. Sinirli bir hâlde ileri baktı. Başını çevirmişti.

"Tamam, tamam sakin ol," dedim. "Burada kimse ölmeni istemiyor. Taneses seni sadece korkuttu. O günler artık geçti. Benimle güvendesin." Fakat yine tek kelime etmedi.

"Çok geç mi geldin? Sen buraya geldiğinde babam çoktan gitmiş miydi? Hâlâ güvendiğin tek kişi o muydu ve şimdi onu da mı kaybettin?"

Oturduğu yeri ıslattı. Sarı sıvının ayaklarından aşağı aktığını gördüm. Elimi ona uzatmaya çalıştığım her zaman korkudan sindi ve bir yılan gibi tısladı. Onunla sa

atlerce konuştum. Aynı kelimeleri tekrar tekrar söyledim. Sanki kulandığım kelimeleri daha önce hiç duymamış gibi dinledi. "Sen benim küçük kardeşimsin. Dünya sona erdi; ama sen ve ben hâlâ buradayız."

Onunla kalmak istedim. Annemin kefeniyle nasıl bir yatak yapacağımı çoktan düşünmüştüm. Böylece yavaşça güvenini kazanarak onun yanında kalabilirdim. Ama yapamadım. Karnıma giren ağn beni sendeletti.

Vücudumdan aşağı su aktı. Geri gitmeliydim.

-68-

Çocuğun Doğumu

Çocuğum gemide doğdu. Yanımda Neelata vardı. Nemli samanın üzerine yattım, içimdeki dalganın yavaş

vuruşu giderek büyürken, fırtına, kürek ve ağ çekmeyle ilgili şarkılar söyledim. Büdiğimfz dalga yüksekliklerine benziyordu. Sırtım ve kaşıklanma yayılan, o tembel ve neredeyse zevk veren ağn.

Bir çocuğum oluyor, diye düşündüm suyum geldiğinde. Su, bir hediye olarak geldi. Bu, sanki, nem beklediğin bir yerde taş bulmak gibi bir şey. Aynı kurtuluşu ben de hissettim. Aynı tazelenme hissi. Taşı kaldınyorsun ve güneş tarafından ısıtılmış suyu buluyorsun.

Neelata beni kendine doğru yere çekti. El eriyle kollarıma o kadar bastırdı ki, geriye mavi morluklar bıraktı.

Artık çocuğun kimden çıktığı belli değildi. Neelata da acı çekti. Bir kadına, sanınm annesine seslendi: "Havva!" diye bağırdı. "Seni lanetli sürtük! Ben senin yüzünden buradayım. Senin yüzünden vücudum ayrılıyor!" Çocuk vücudumdan çıktı. Sanki bir nehirden akar gibi dışarı aktı ve beraberinde su getirdi; sanki bu dünyada yeterince su yokmuş gibi.

Sonra yanı başımda babam durdu. Hareketlerini gördüm; ama hatırlamayacağım kadar hızlı davranıyordu.

"Eğer ben senin küçük kayığını görebiliyorsam, senin de bizimkini görmen lazım değil mi? Beni neyin kemirip bitirdiğini biliyor muydun?" diye sordum ona.

Cevap verdi: "Ne bekliyordun? O pisliğin önünde kendimi küçük düşürmemi mi? O kadar zaman sonra çamurda başımı eğeceğimi mi

düşündün? Beni her zaman onurlu yolu seçen bir adam olarak tanımadın mı?

Artık bana ihtiyacın yok. Beni unutman gerek. Senin geleceğin oğlun. Onun diğer oğlanlar arasında büyümesine özen göster."

Neelata çocuğu beze sardı. Önce ona bakmadım. Hızlı hızlı soluyarak, gözlerim kapalı bir hâlde yanma uzandım. Hiçbir şey istemedi ve ben de çoktan kilometrelerce uzakta olan hayvan seslerini dinleyerek uyudum. Fakat rüyamda hayvanlardan kaçamadım. Özellikle bağıran hayvanların sesleri çok korkutucuydu.

Neelata'nın devamlı bir ileri bir geri yürüyüşü, gemiden indiklerini gördüğüm etoburlara olan korkumu arttırdı. Yeterince uzaklaşmışlar mıydı? Gerçekten hepsi gitmiş miydi? Kümes ve kafeslerde bir tane bile saklanmıyor muydu?

Ancak uzun bir süre sonra gözlerimi açmayı başa-rabildim. Çocuğun rengi Ham'den çok daha koyu ve benden çok daha açıktı. Sığırlarda gördüğüm gibi çocuğu yaladım. Artık babam yanımda değildi; ama Ham yanımdaydı. Çocuğun etrafına muskalar koydu.

"Adını Canaan koy, sana yalvarıyorum. Ona bataklıkların ismini ver," dedim.

"Adı Canaan olacak," dedi Ham, elimi küçük başa koyarak.

Canaan dudaklarıyla meme uçlarıma her sarılışında göğüslerim akmaya başladı. Ağzını şapırdatışı huzursuz kalbimi yatıştırdı. Benim çocuğa değil de çocuğun ba

na hayat verdiğini hissetmeden duramıyordum. Kıpırdayan, göğsümü yoğuran küçük elleri izledim. O içerken kamından gelen sesleri dinledim. Beni ona bağlayan salya suyu, kendi yüzünü tırmalayan küçük, siyah köşeli tırnakla, gözlerindeki kendini beğenmiş bakışları ve kokusu, dışarıdaki ıssızlığı bana unutturdu. Açlığı, geceleyin benim birkaç kez uyanmama sebep oldu. Aceleyle giysilerimin üzerinden göğüslerimi ısırıyordu.

Başın ağrıdığında alnına bir parça kaymak taşı koyduğun gibi, ben de alnımı küçük Canaan'a dayıyordum.

Ham Canaan71, parmakları yerine bumu ve çene-siyle hissetti. "Çocuğum bu harabede büyümeyecek. Benim kol arımda babamın yapacağı tapmağa girecek," dedi.

Birkaç kez Neelata'ya, papirüs kayığın içinde Put' un olduğunu anlatmaya çalıştım. Gerçeği söylediğime dair onu ikna etmek zordu. O da benim gibi Pufun bize sırt çevirdiğine inanamıyordu. Fakat sonunda Ham'e yanımdan ayrılmaması emrini verdi. Hem Ham için hem de benim için ekmek pişirdi. Ham'in etini kesti; çünkü kendi kesemiyordu ve her şey hazır olduğunda, papirüs kayığa gitmek üzere yola koyuldu.

-69-Lanet

"Kalıcı evler inşa etmesek daha iyi olacak/' dedi Ham. "Eğer etrafı gezinmezsek beraber çalışmayı bırakacağız. Bir toprak parçası için kavga edeceğiz. Daha geniş kabileler oluşturmak yerine tek tek aileler kuracağız ve birbirimize karşı saflarda yükseleceğiz." Fakat ağabeyleri taşları birleştirip duvar ördüler.

Uzaktan gelen haykınş-lardan ve havada toplanan bulutlardan korkmuşlardı. Arada bir gökkuşağı çıkması, tavırlarında hiçbir şeyi değiştirmiyordu. Ve bulunduğumuz yerde kimse yoktu. Be-nim gibi onların da bakışları ufka çevrilmişti. Er ya da geç tanıdık birilerinin ufukta belirmesini bekliyorduk: Zedebab'ın ikiz kız kardeşi, zift işçileri ve marangozlar, savaşçılar, ustabaşları. Camia ve annesi. Benim babam. Fakat kimse gelmedi. Issızlığı bozacak birkaç Nefilim bile görünmedi.

Bir akşamüstü, Canaan'ın doğumundan sekiz gün sonra, birinin gemide gezindiğini duydum. İlk önce eski kafesini arayan bir hayvanın geldiğini sandım. Yoksa Put, korkusunu yenip bize geri mi dönmüştü? Dağılan gübrelere basarak kibarca hışırdayan adımlarla yanıma yaklaşan kişi, inşaatçı idi. "Neden saklanıyorsun?"

diye sordu beni samanların üzerinde yatarken görünce. "Seni her yerde aradım. Gemideki her kümese baktım. Neden beni bu kadar arattın?" Peştemalinin rengi, suda olduğundan daha açıktı. Zedebab giysiyi göletlerden birine götürmüş olmalıydı; çünkü önceden olduğu gibi üstü lekeli değildi. Ayrıca yolculuk süresince koktuğundan daha farklı kokuyordu. Zorlanmadan yürüyordu. Belli ki hastalık tekrar nüksetmeden önce onu bir süre rahat bırakıyordu.

Kendimi ve çocuğu korumak için üstümde bir örtü vardı. Inşaatçı'yı aniden karşımda görünce örtünün altına saklandım. Gücüm hâlen yerine gelmemişti. Kanamam hâlâ devam ederken, bana bu kadar yakın oturan bu adama ne diyeceğimi bilmiyordum.

içinde bulunduğum durumu inceledi ve, "Kendinden şüphe etme. Sen her şeyden suçsuz çıkabilecek tek kişisin. Lekesiz ve kemiklerle dolu mağaradaki su kadar safsın. Sen diğerlerinin içinde kendini yücelterek asla, 'Ben seçilmiş olanım/ demeyen tek kişisin." Başını öne eğdi. Çenesini göğsüne koydu. Mağarada ağladığı gibi ağlıyordu.

Çok geçmeden Canaan ses çıkarmış olacaktı.

inşaatçı nefesini tuttu. Değneğiyle çarşafın bir köşesini kaldırdı. "Burada!" dedi. Ve tekrar, "Burada!" dedi.

Çocuğu hemen almadı. Önce, sanki ne beklemesi gerektiğini bilmek ister gibi çocuğa dokundu. Fakat sonra kucağına aldı. Kendine yakın tutup kuru dudakla rina çocuğun yumuşak tenine değirdi. "Sen ve torunum için bu yer uygun değil. Senin yerin benim evim," dedi.

Ne dediğine dikkat etmeye çalıştım. Bir yerden mi bahsetmişti? Beni uyutmayan şey de bu değil miydi? Bu dünyada benim için hiçbir yer olmaması.

Fakat İnşaatçı cevap vermemi beklemeden çocukla beraber tünelden geçip gemiden çıktı.

Bizi, aceleyle inşa edilmiş evine götürdü. Ev, tek başına yaşayan bir adam olarak dağınıktı. Ateş ve ekşimiş

meyve kokusu vardı.

"Otur ve burayı kendi evin yap," dedi.

Dediği gibi yaptım. Başka türlü yapamazdım. Yürümek beni yorgun düşürmüştü ve uzanmam gerekiyordu.

Sanki yapmış olmayı unuttuğu çok acil bir şey varmış gibi çocuğu kaptığı gibi dışarı çıktı.

Gözlerimi kapattım; ama uzun süreliğine değil. Dışarıda, benden pek fazla uzakta olmayan bir yerde Canaan'ın ağladığım duydum. Acısı, büyük bir kederin habercisi gibi arazide yankılandı. Anında yerimden zıpladım. Dışarı

koştum ve Inşaatçı'nın Canaan'ı sunak taşında nasıl tuttuğunu gördüm. Küçük peştemalinde kan lekeleri vardı ve lekeler benden bulaşmamıştı.

"Duy sesini," dedi İnşaatçı, elinde çocuğumun sünnet derisini tutarak. "Torunum ağlıyor; çünkü ona ne kadar büyük bir iyilik yaptığımın farkında değil."

Cevap veremedim. Genzim kupkuruydu.

Bıçağı elbisesine sürüp temizledi ve deriyi boynunda asılı olan küçük keseye koydu.

Onlardan biri olmanın bedeli bu mu? Bu yapılan, benim küçüğümü bir kaçak yerine gemideki bir yolcuya mı dönüştürdü? Artık aralarına girdiğimiz, ait olduğumuz, yalnız başlarına ama Tanrılarına olan inançla yaşayan bu insanlar nasıl insanlardı? Bir dünya yok olmuştu ve şimdi tekrar yok oluyordu ama ben daha önce hissettiğim gibi hissediyordum; hayatımın bu şekilde olacağını: sadece bir özelliğe sahip, sadece yalnız olan biri. Böyle hissedecektim. Tenimin rengiyle sonsuza dek tanınacak ve yine bu renk yüzünden nereye gidersem gideyim dinleyecek ve itaat etmek zorunda olacaktım.

Sunak taşına doğru yürüdüm. Çocuğumu kucağıma aidim. Taş kesilmişti âdeta. Korku ve endişeden ötürü katılaşmıştı.

"Dua edelim de büyüyünce bu topraklarda iyi bir şeyler yapmayı basarsın!" dedi İnşaatçı; ama ben çoktan ondan uzaklaşıy ordum.

Ham ve Neelata papirüs kayıktan geri döndüler. Ufukta sadece iki nokta gibi görünmüşlerdi. Fakat Put yanlarında değildi. "Ne şeker ne kırbaç ne de bir iple onu buraya getirebildik/' dediler beni gördüklerinde.

Yürüyemiyor, sendeliyordum. Düştüm ve çocuk altımda kaldı. Bunu görenler koşmaya başladılar. Beni yürürken görmüşler ve ağlarken duymuşlardı. Hem taş, Japheth de tahta topluyordu. Neler olduğunu görmek için yaklaştılar.

"Bir bukle saç veya bir parça tırnak da sunamaz mıydı?" diye söylendi Ham, Canaan'm peştemali üzerindeki kan lekelerini görünce.

Hepimiz birden inşaatçı'nm evine geri döndük. Ham ve Neelata sinirden köpürüyor, Japheth ve Shem de meraklanıyordu.

inşaatçı uyuyordu. Gemide giydiği kısa elbise yıkanmaktan iyice küçülmüştü. Yatağına, bacaklan açık bir hâlde uzanmıştı ve elbise beline çekilmişti. Kasıklarındaki yaralar kaşımaktan kırmızılaşmıştı.

"Baksana şuna. Çıplak ve sarhoş," diye bağırdı Ham eve girdiğinde.

Shem ve Japheth hemen yatağa doğru gittiler. Gözlerini çevirerek üzerini örtüyle örttüler ve çıplaklığını kapattılar. "Böyle konuşma," dedi Shem, Ham'e. "Acısını azaltmak için içtiğini biliyorsun."

"Hayır, yaptığı şeylerin sonucunu görmemek için içiyor," dedi Ham, sesini alçaltmayı bile denemeden.

"Gemide içecek su kalmayınca şarap fıçılarını bizden sak-

ladı." i illl

"Bunu söyleyemezsin, Ham!" dedi Shem.

"Bunu söyleyebilirim, kardeşim. Beni lanetifeye-mez. Beni çoktan kutsadı."

Kadınlar da içeri girdiler. Taneses'in yüzü terliydi ve Zedebab'ın iri, siyah gözleri şaşkınlıkla bakıyordu.

Onların içeri girdiğini gördüm ve sanki onları hayatımda ilk kez görüyormuşum gibi baktım. Bunlar onlardı: seçilmişler; yeni bir insanlığın başlangıcı. Kimse değişmemişti. Taneses her zamanki gibi açgözlüydü, Zedebab hâlen amaçsızdı, Neelata hâlâ annesine karşı nefret besliyordu, Shem hâlâ tutucuydu ve Japheth hâlâ adi idi. İnşaatçıyı gözlerini açarken seyrettiler. Hepsi ne diyeceğini duymak için beklediler.

inşaatçı, açık bir ağızla en genç oğluna baktı. Shem ve Japheth az önce ne olduğunu ona anlatırken rüya gördüğünü düşünmüş olabilirdi. "Git o

zaman, Ham. Bu yerden kaybol," dedi.

Neelata kol arını kaldırdı ve, "Onu gönderme. Bu ellerle olmaz," dedi.

"Ayaklan var," diye yanıtladı inşaatçı. "Gitmek için ayaklan ona yeter."

Ham babasına aldırmadı. O ayaktaydı ve inşaatçı oturuyordu. Aralarındaki boşluğu, birbirlerine bakışlarını ve onları ayıran havayı inceledim. Inşaatçı'nın vücut kokusu, çarşafın altından havaya yayıldı. Koku, beklenmedik bfr şekilde güçlüydü.

"Siyah kız ve çocuğunu burada bırakacaksın/' diye devam etti yaşlı adam. "Onun çocuğu benim insanlarımdan ilki ve o da îlk Anne. Senin yanında o, bir hizmetçiden başka bir şey değil. O ellerinle kaldıramadığın her şeyi onun getirmesini isteyeceksin."

Ham kapıya doğru atıldı. Konuşurken arkasma bakmadı: "Cennetini kendin alabilirsin; ama bu kadım değil. O

benim için her şeyden ve gemide olan herkesten daha değerli." Birden tüm gözler bana çevrildi. Ben çoktan yere oturmuştum; çünkü çok yorgundum. Fakat şimdi çocuğu kendime yakın tutarak ayağa kalktım. Kapıda Ham'in yanında durmak için dikildim.

inşaatçı yerde duran her şeye yorgun bir hâlde göz gezdirdi: taşlara, boş çuval ara, boşaltma esnasında kırılan çömlek parçalarına. Ve dedi ki: "Tamam, git o zaman. Bak bakalım sana ne kadar iyi gelecek. Senin çocuğun hizmetlilerin hizmetlisi olacak."

Ve böylece kâhinin bahsettiği lanet okunmuş oldu. Bu lanet, hayatta kalmış olanların arasında, daha kimseye hiçbir kötülüğü dokunmamış, henüz sekiz gündür hayatta ve şimdiden bıçak korkusunu tatmış olan bu masum yavruyu buldu. Lanet kutsanmaya bağlıydı. Kutsanma gitme, bana hiçbir umut vaat etmeyen bu yerleşim yerinden ayrılma şansıydı. "Tamam, işte gidiyorum," demek geliyordu içimden. Bu kararlılık bana iyi gelmişti: Kapı aralığında üstüme düşen güneşin taşıyamayacağım kadar fazla olduğunu ilk kez hissetmiyordum.

Tereddütte kalmamış değildim. Güverteye taşırken İnşaatçı'run ne kadar hafif olduğunu hatırlayabiliyordum.

Hâlâ vücudunun baskısını hissedebiliyordum. Hasta olsa da babamı kutlamıştı. Yakında tekrar kendini kötü hissetmeye başlayacaktı. İyüeşme dönemleri git gide azalacak ve ateşi artacaktı. Terk edilme hissi ona acı verecekti. Belli ki daha önce kendini hiç kutsamamıştı.

Fakat farklı anılar aklıma gelince şüphelerim yok oldu. "O zaman her annenin istediği şeye sahip olacağım,"

dedim. Çenemi yukarı kaldırıp, küçük hatta zarif el hareketleriyle, annemin bataklıklarda yapmış olduğunu hayal ettiğim şekilde konuştum.

Şimdi İnşaatçı bana yan yan bakıyordu. Neler olduğunu ve küçük eylemlerle insanların nasıl bir lanet altından sıyrıldıklarını gördü.

"Hı?" dedi sadece.

"Evcil eştirilemeyen bir çocuk" dedim ve Ham'i takip ederek güneş ışığı altına doğru yürüdüm.

Canaan, Vatan

inşaatçı, eşekleri ve atları arkamızda bırakma emri verdi. Fakat temiz olmayan develeri alabilirdik. Onlar bizi çok uzağa götürürlerdi. Almak istediğim şeyleri toparladım: Neelata'nın siyah küpeleri, bir kâse, bir sepet ve ateşin üzerinde dönen birkaç kaşık. Develer yüklenir yüklenmez Ham gemiye geldi. Hiçbir şey sormadı.

Güvertede güneşin altında beni izledi. Tuhaf bir şekilde, bandajlarıyla beraber iki deveden en küçük olan dişi deveye binmeme yardım etti. Diğerine Neelata oturdu. Canaan beline bağlıydı. Küçüğün kımıldamadığını gördüm: Yaşadığı onca şeyden sonra yorgun düşmüş uyuyordu.

Kamp yerini geçtik. İnşaatçı, çadırından dışarı çıkmadı. Shem düzenlemiş olduğu küçük tarlada ayağa kalktı.

Gümüş kuyruklu maymunu omuzlarındaydı. Bir eliyle, yolculuk boyunca farelerin bulamamış olduğu tohumları toprağa gömüyordu. Japheth, İnşaatçı'nın barakasında görmüş olduğum küçük, yumuşak asmaları dikiyordu. Daha önce hayatlarında hiçbir şey ekmemişlerdi. Fakat gemi hareket etmeden önce çok uzak diyarlardan gelip bu işi anlatmış olan uzmanlann talimatlarına uyarak işi dikkatle yapıyorlardı: Aralarına kılçıksız buğday koyarak, buğday, siyah kimyon, darı ve arpa ekiyorlardı. Yeni topraklarını sevmek için ellerinden geleni yapıyorlardı. Onların birbirlerine, "Haydi, yine büyük bir şey inşa edelim. Gemiden bile daha büyük olsun. Adı Konulamayan'a ulaşan bir kule yapalım!" dediklerini duydum.

Zedebab ve Taneses birbirlerine yaslanmış bir hâlde durdular. Onları güneşten koruyan yeni peştemaileri içinde neredeyse tanınmayacak hâldeydiler. Ateşin yanmasını sürdürmek için ateşi dürtüyorlardı. Eskiden gemide yaptığımız şey aklıma geldi: ucu olmayan iplikleri çevirmek, belirli renkleri karıştırmak, gübre kokusunu gidermek için tütsü yakmak. Sonra cereyanı evden uzak tutmak için hasır öreceklerdi. Tahüı ezecekler ve kimyona sopalarla vuracaklardı. Süt kaynatacaklardı. Çocukları olacaktı. Her türden yılan, onları uykularından mahrum bırakacaktı.

Bu şeküde gemiyi geride bıraktım. O tabutu. Çok değişmemiş olsa da ilk güzelliğinden eser kalmamıştı. Önce papirüs kayığa gittik. Pufun gelip devenin üstünde benimle oturmasını umdum. Fakat başını, olumsuz bir şekilde salladı. Peştemalini kuşağıyla beraber buruşturdu, eline bir sopa aldı ve bir iz sürücü gibi önümüzden yürümeye başladı. Son gölette develer, karınları şişene dek su içtiler. Sonra, gemi gibi sal anarak, sadece yarım bakışla görülen babamın ayak izlerini takip ederek batıya ilerledik.

Son Söz

Japheth'in Gömer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshech ve Tiras adında yedi oğlu oldu. Gömer'in Ashkenaz, Riphath ve Togarmah adında üç oğlu oldu. Javan'ın Elishah, Tarshish, Kittim ve Rodanim adında dört oğlu oldu. Onlardan adalara dağılan insan ırkı dünyaya geldi. Japheth'in oğullarından her biri bir ülke kurarak kendi dil erini oluşturdu ve böylece aileler ve uluslar ayrılmış oldu.

Shem'in de çocukları oldu. O, Eber'in tüm oğullarının atasıydı. Toprakları Mesha'dan, doğuda bulunan dağlık bir alan olan Sephar'a kadar uzandı.

Ham'in oğullan Canaan, Put ve Mizraim idi. Put, gezginin çocuğuydu. Şans eseri bulunmuş ve alınmıştı. Diğer çocuklar Ham'in cariyesine aitti; Adı Konulamayan tarafından rahmi kapatılmış olan esas eşine değil. Eşinin kalbi onun için çarpmadığından, asla onun çocuğunu taşımayacağına yemin etmişti; ama Ham gibi o da sıcaklığı cariyenin çadırında bulmuştu. Canaan bir şarkıcı oldu. Ünü, bataklık ülkesinden öteye de taştı ve küçük yaşta kendisine edilmiş olan lanetten hiç etkilenmedi. Cush'ın NİImrod adında bir çocuğu oldu. O, dünyadaki ilk güçlü hükümdardı. Büyük bir avcıydı. Bundan dolayı, "Adı Ko

nulamayan'dan bile önce Büyük Avcı Nimrod gelir" söylemi ortaya çıktı. Kralığı Babil'de başladı. Nineveh'i inşa etti. Saygısız Mizraim'den, daha sonradan kararlı bir şekilde Shem'in soyuyla savaşan Filistinliler ortaya çıktı. Pufun soyu devam edemedi. Kardeşleriyle oynadığı bir oyun esnasında daha büyümeden öldü.

Canaan'in ilk önce Sidon, daha sonra Heth adında iki oğlu oldu. Onlardan Jebusitlar, Amoritler, Girgashitler, Hivitler, Arkitler, Sinitler, Arvaditler, Zemaritler ve Hemathitler ortaya çıktı. Daha sonradan Canaan soyundan gelen aileler başka yerlere dağıldılar. Canaanlılar'ın sınırı önce Sidon'dan, Gerar ve yukarı Gaza'ya kadar uzanırken; sonradan Sodom, Gomore, Admah ve Zeboyim'e ulaştı. Ahşap becerileriyle tanındılar. Ünlü marangozlar ve ölümsüz tekne inşaatçıları yetiştirdiler.

Bunlar, nesiller sonra üremiş olan inşaatçı'nm oğul arının aileleri. Tüm bunlardan, selden sonra dünyaya yayılmış olanlar meydana geldi. Sel, kötülüğü sileme-di. Semites ve Canaan'm soyundan gelenlerin savaşı hâlen sürüyor.

Bitti…